IOAN SÂNTEA

NOPŢI SÂNGERÂNDE

Themis Cart

Cuvânt către cititor

Am ezitat mai mulţi ani să scriu această carte. Motivul principal nu l-a constituit lipsa subiectului — respectiv a unui caz cu totul ieşit din comun în istoria criminalităţii din ţara noastră; nutream, însă, reţinerea de a înfăţişa cu orice preţ doar un caz senzaţional, care la vremea lui a produs panică în rândul populaţiei. Am depăşit această fază de nehotărâre în momentul şi în măsura în care am realizat o concepţie mai cuprinzătoare de tratare, în sensul că am încadrat această situaţie deosebită într-o formulă de prezentare care să înfăţişeze simultan şi eforturile făcute de către organele judiciare, în special de către poliţia criminală, în lupta lor necontenită şi dificilă pentru descoperirea celor ce comit asasinate şi alte infracţiuni grave împotriva semenilor.

întrucât am lucrat peste 20 de ani în acest domeniu — inclusiv, în mod nemijlocit, în fazele principale ale investigării asasinatelor comise de către Râmaru Ion — am considerat că sunt dator în acest sens, cu atât mai mult cu cât activitatea în acest domeniu nu a fost încă prezentată convingător publicului. Am dorit, de asemenea, să dezvălui unele taine şi trăiri ale oamenilor care îşi sacrifică viaţa personală în slujba descoperirii adevărului judiciar şi a protecţiei cetăţenilor împotriva fărădelegii.

Aşadar, pe fondul respectării cu fidelitate a datelor autentice ale seriei de omoruri şi tentative de omor comise de către asasin, intenţionez să prezint, în paralel, activitatea plină de neprevăzut şi ascunzişuri, tensionată şi dureroasă, fascinantă, dar nu ferită de dezamăgiri, a celor care, cu dăruire şi competenţă, înfruntă avatarurile necunoscutului şi militează pentru adevăr, dreptate şi justiţie.

Infracţiunile comise de Râmaru sunt atât de odioase, atât ? ?

de concludente prin ele însele, încât orice cititor se poate orienta în labirintul crimei, fără să i se ofere elemente suplimentare; de altfel, faptele ce vor fi prezentate nu reprezintă rodul unei documentări mijlocite, ci al cunoaşterii directe, al reflectării lor din interiorul unor situaţii percepute nemijlocit. Această postură mi-a creat avantajul ca — la o distanţă mare în timp, de evenimente — să realizez o analiză obiectivă, la rece, a datelor esenţiale, dar şi a unor detalii semnificative, a concepţiei de lucru, a reuşitelor şi greşelilor săvârşite şi, mai ales, a portretului psihico-moral al asasinului.

M-am străduit, şi sper să fi reuşit în oarecare măsură, să prezint un tip de infractor care, din copilărie până la pretinsa lui maturitate, a acumulat neîncetat nelinişti, obsesii şi patimi ce l-au dus la pierzanie. M-a condus în demersurile mele ideea răului incomensurabil pe care un om poate să-l facă semenilor săi. în cele din urmă, putem spune că nu interesează prea mult dacă răul a fost comis în mod deliberat, din inconştienţă sau imprudenţă, suprimarea vieţii unui om fiind oricum un act iresponsabil.

M-a interesat procesul decăderii în nelegiuire a criminalului, ca o rupere a echilibrului sufletesc dintre lumină şi întuneric, cu consecinţe grave pe plan comportamental. Concluzia este dură: în sufletul şi mintea unor asemenea oameni nu pot sălăşlui iubirea, înţelegerea şi afecţiunea. Ele devin treptat un tărâm înverşunat al urii şi violenţei, egoismului şi tendinţelor distructive, chiar autodistructive. Pe această coordonată, înţeleg să evidenţiez simbolic şi relaţia dintre lumină şi adevăr, considerând că nu există adevăr dacă nu poate fi înfăţişat deschis privirii oamenilor.

Am încercat, de asemenea, să subliniez faptul că, din analiza de durată a faptelor antisociale grave, rezultă pregnant concluzia că desprinderea de umanitate a infractorilor se realizează nu atât raţional cât emoţional, marcând o întoarcere a omului spre rădăcinile lui ancestrale. Mai ales dispoziţia afectivă a acestora suferă schimbări majore, semnalând o desprindere dureroasă de rosturile cosmice ale fiinţei umane, pe care o transformă într-un tăvălug care striveşte şi desfiinţează. Omul crescut în ură şi învrăjbire, care respiră zi şi noapte o atmosferă lipsită de iubire — mai ales în familie — se dezvoltă monstruos, prin închircirea în sufletul lui a tainei divine a existenţei. De aceea, cămaşa iubirii trebuie să rămână pentru fiecare individualitate umană un veşmânt permanent şi ocrotitor. în absenţa acesteia şi a unei înţelegeri elementare a resorturilor intime ale fiinţei umane, s-au comis şi se vor mai comite erori fatale.

Sper ca lucrarea să prezinte interes şi în rândul specialiştilor din domeniu, precum şi al acelora care se formează ori îşi desfăşoară activitatea pe tărâmul dreptului şi al justiţiei. Degenerarea unor tulburări de comportament în infracţiuni grave, riscul deschis de a produce unele erori judiciare, nevoia imperioasă de a milita prin toate mijloacele pentru prevenirea lor, de a acţiona cu pasiune pentru a descifra necunoscutul din

evenimente şi sufletul oamenilor sunt tot atâtea probleme de interes.

Doresc, de asemenea, ca rândurile acestea să reprezinte un omagiu adus miilor de lucrători anonimi, care s-au dedicat luptei aprige cu abominabilul, celor care, în pofida numeroaselor şi înşelătoarelor capcane întâlnite în activitatea zilnică, nu pregetă să creadă în victoria adevărului. Toţi cei care cred în adevăr — ca valoare fundamentală a existenţei — chiar dacă vor avea vremelnic şi unele căderi, se pot înălţa cu demnitate spre altarul slujirii semenilor prin dreptate, justiţie, iubire şi toleranţă.

Cu regret trebuie să remarc faptul că, pe parcursul lucrării, am fost nevoit - în deplină cunoştinţă de cauză — să relev şi o serie de concepţii şi acţiuni care, din punctul meu de vedere, au constituit exemple de nonprofesionalism, practicate de către unele persoane investite cu răspunderi. Acestea, în condiţiile specifice societăţii totalitare, au provocat întârzieri ori chiar abuzuri, înlocuind, în mod nelegitim, raportul de autoritate cu pretenţia de competenţă şi conducere unitară a demersurilor pentru identificarea autorilor infracţiunilor grave; or, este ştiut că în acest domeniu trebuie să precumpănească flexibilitatea în gândire şi experienţa specialiştilor.

Autorul

Chemarea spre necunoscut

După câţiva ani buni de experienţă în poliţie, care îndeobşte nu înseamnă mare lucru ci, mai degrabă, o orientare generală în domeniu, m-am trezit într-o zi abordat, pe neaşteptate, de către şeful serviciului special de combatere a omorurilor. Fără prea multe ocolişuri, acesta mi-a propus să mă transfere în serviciul lui, adăugând totodată că mă urmăreşte de mai mult timp şi că nu va renunţa până nu-şi va realiza acest gând. La acea oră cunoşteam câte ceva despre dificultăţile acestui sector şi problematica complexă, dar deosebit de interesantă, cu care se confrunta. Mi-a cerut să mă gândesc la propunere şi să-i dau un răspuns - neapărat afirmativ - în timp scurt.

Decizia mi se părea greu de luat. Peste povârnişul de dificultăţi care m-ar fi aşteptat la noul loc de muncă, aveam o rezervă mult mai personală, care-mi întârzia hotărârea. Reuşisem, de când lucrasem în aceeaşi direcţie cu el, dar într-un serviciu ceva mai liniştit, să-l cunosc personal şi să aflu mai ales de la alţi ofiţeri - lucruri foarte rele despre caracterul şi despre firea lui. Era un om al dispoziţiei de moment, mereu supărat pe orice - pe sine, pe probleme şi, mai ales, pe subalterni. Cum eram o fire mai independentă, m-am zbuciumat luni de zile gândindu-mă dacă să accept ori nu propunerea. între timp,

înţelesesem şi fondul vieţii de militar - al supunerii la ordine - şi pricepusem sublinierea subtilă a consecinţelor acestei oferte, ofiţerul în cauză lăsându-mă să înţeleg că mutarea în acest serviciu putea fi realizată şi fără acordul meu. într-una din zilele acelea de cumpănă m-am întâlnit cu el pe culoar, m-a oprit şi m-a abordat:

- Ioane, cred că te-ai hotărât, căci a trecut atâta amar de timp şi nu mai am răbdare să aştept.

- Domnule colonel, problema nu este aşa simplă cum pare şi am rezerve serioase să accept propunerea, i-am răspuns.

- Bine, dar tu nu înţelegi ceva esenţial, anume ce lucruri interesante eşti chemat să realizezi, iar eu am încredere în posibilităţile tale.

- Nu mă îndoiesc, i-am răspuns pe un ton nervos, dar poate nu am eu deplină încredere în asemenea virtuţi.

- Eşti fără îndoială, încăpăţânat, mi-a răspuns, numai că nu o să aştept la nesfârşit, vorba lui Lăpuşneanu: „Dacă voi nu mă vreţi, vă vreau eu!", sau te vreau eu, afirmaţie cu care a încheiat discuţia noastră, parcă rău prevestitoare.

Aşa a şi fost, n-a trecut mai mult de o lună că m-am şi trezit mutat la acest serviciu. Noutatea situaţiei prezenta pentru mine două aspecte ce le consideram necesar a fi soluţionate, pentru a realiza o acomodare onorabilă. Primul, privea încercarea de a cunoaşte şi aprofunda problematica specifică - care la început mi s-a părut complicată - iar al doilea, familiarizarea cu colectivul de lucru, care, n-a fost greu să observ, era timorat de către şef. Cine era, însă, acest şef mereu nemulţumit de randamentul subalternilor? Avea motive serioase să se manifeste astfel ori era o fiinţă irascibilă, necontrolată şi furioasă, care considera că numai ce face el este bun? Nici pe departe, pentru că uneori nu era mulţumit nici de el însuşi, după cum nici cei din colectiv nu erau chiar întru totul neperformanţi, inhibiţia lor datorându-se poate dominării profesionale şi spiritului autoritar ale acestuia, în ciuda faptului că majoritatea noilor colegi aveau ani buni de lucru în domeniu şi dobândiseră o experienţă solidă. Cam aşa apăreau lucrurile la o primă examinare. Peste ani, am înţeles mai multe şi am putut să verific o seamă de estimări făcute pe parcurs. I-am cunoscut pe toţi în activitate, cu unii m-am împrietenit ulterior, ... chiar şi cu şeful cel nesuferit, pe care-l forfecau mulţi din Inspectoratul General al Poliţiei.

Aş vrea însă să fiu bine înţeles. Noul şef - Dumitru Ceacanica - era, din punctul meu de vedere, un om deosebit: o minte iscoditoare, o intuiţie rarisimă, bun cunoscător al slăbiciunilor oamenilor şi al motivaţiei acţiunilor acestora, o mare capacitate de anticipare a fenomenelor, fin analist şi orator cu o forţă de convingere şi o incisivitate remarcabile. Mic de statură, bine clădit, cu o fizionomie distinsă, de personaj grec, în mijlocul căreia trona un nas acvilin şi o privire pătrunzătoare; emana o energie greu de stăpânit, care-i

propulsa agerimea minţii şi iuţeala mişcărilor şi-l stimula în încercarea de a stăpâni totul în jur. Totodată, era un tip dârz şi perseverent - lucra zile şi nopţi în şir, aproape fără pauză; orgolios din cale afară, nu putea accepta înfrângerea, nici măcar în discuţie.

Era iute la supărare şi atunci arunca multe vorbe nepotrivite şi exagerate, dar nu direct jignitoare. Avea o fire impulsivă, care pentru cei mai mulţi constituia caracteristica lui esenţială, fapt cu totul şi cu totul neadevărat. Avea momente de seninătate, de apropiere călduroasă de semeni, mergând până la un gen de tandreţe copilărească şi o generozitate greu de crezut. Verticala arhitecturii lui sufleteşti o reprezenta, însă, pasiunea pentru munca sa, pe care-o iubea ca pe cea mai mare iubire a lumii. Avea un gen personal de dăruire, care-l făcea să se uite pe sine, dublată de un optimism robust, din care creşteau rădăcini şi ramuri ale speranţei, chiar şi în situaţii care pentru alţii constituiau ziduri, prăpăstii ori cărţi cu şapte peceţi. Nu se dădea înapoi de la nicio treabă grea, ci parcă o chema, cocheta cu ea şi ajungea să-i cunoască şi să-i limpezească dedesubturile. Aş putea zice că trăia cu adevărat numai în asemenea momente. Poate că aceste trăsături, care îl defineau ca o fiinţă contradictorie şi controversată, pot explica mai bine impulsivitatea atât de hulită de mulţi. Se petrecea totul ca şi cum forţele care-l propulsau rupeau zăgazurile şi ieşeau din matcă.

Dincolo de aceste caracteristici, era un om distins, poate chiar pedant în modul cum se îmbrăca şi purta. Preţuia demnitatea, onoarea şi cinstea ca pe nişte nestemate. Am aflat, după mulţi ani că, în baza unei reclamaţii jalnice, a fost arestat şi anchetat vreo şase luni, fiind acuzat de corupţie. A ieşit imaculat din această înscenare josnică şi a acceptat să lucreze în continuare în poliţie, ceea ce eu cred că nu aş fi făcut. Am înţeles că, în ceea ce-l priveşte, pasiunea muncii prevala asupra sentimentului onoarei rănite, fapt ce l-a demonstrat până la sfârşitul vieţii. Acest om, care ardea ca o flacără, a constituit pentru mulţi ofiţeri şi subofiţeri de poliţie un mit greu de înţeles şi asimilat, o alcătuire contradictorială, cu străluciri şi umbre învăluitoare care, adeseori, mascau fondul lui esenţialmente omenos şi-l transformau, nefericit, într-un geniu rău. Această impresie de la suprafaţa lucrurilor devenea totuşi cotropitoare, nimicind imaginea lui adevărată. De altfel, nici nu erau uşor de suportat revărsările lui de nervi - se pare, mai frecvente la serviciu decât acasă.

Câţiva dintre subalterni, ajunşi ţintele lui preferate, uneori chiar şi fără o motivaţie suficientă, se aflau în pragul disperării. Colegul Vasile Constantin se întreba şi ne întreba pe cei din preajmă, care asistam tăcuţi la spectacol, cu ce este el mereu vinovat ori chiar cel mai vinovat din colectiv? Un alt coleg, Paul Lefter, o altă „ţintă", avea o fire mai nepăsătoare şi vicleană, depăşind relativ uşor momentele critice; el înţelegea - cu oarecare detaşare - că „şeful" nu este răzbunător, nu plăteşte poliţe mai vechi, ci doar îşi descarcă

fulgerele pentru a se calma. De fapt, acest „călcâi al lui Achile" din existenţa lui îl făcea atât de vulnerabil în faţa celorlalţi încât ajunsese să fie acuzat şi de alte păcate, unele reale, dar, de cele mai multe ori doar imaginare.

Prin construcţia mea sufletească, nu puteam asista pasiv la asemenea scene necontrolate, care-mi provocau, la început, întrebări şi răspunsuri grave, raliindu-mă, mai ales cu simţirea, celor care-i deveniseră un fel de supape de „evacuare". în acelaşi timp, poate din egoism, mi-am construit şi afişat un eşafodaj propriu de preîntâmpinare şi contracarare. îmi amintesc că, după o asemenea ispravă, la câteva ore, când deja se calmase şi părea „nevinovat" de cele întâmplate, m-am prezentat în biroul lui şi mi-am expus punctul de vedere. A rămas surprins, dar nu prea mult, de parcă s-ar fi aşteptat la cele ce aveam să-i spun:

- Şefule, să ştii că dacă m-ai adus în acest serviciu nu sunt dispus să suport bătălii fără rost, nici măcar să asist la ele!

- Da, te înţeleg, dar, în fond, ce vrei de la mine? Crezi că dacă-mi propun să nu mă enervez, pot realiza acest lucru?

- Nu ştiu şi nici nu mă interesează! Nu am venit pentru eventuale promisiuni! Vreau garanţii, dacă nu pentru toţi colegii, măcar în ceea ce mă priveşte.

- Şi crezi că-ţi pot oferi garanţii? Şi dacă se va mai întâmpla, ce-ai să-mi faci?

- Şefule, poate nu mă crezi, dar eu voi dovedi că, până la urmă, pot abandona acest serviciu, într-un caz limită chiar prin demisie. Replica mea l-a descumpănit pentru moment şi m-a întrebat ce garanţii solicit.

într-o discuţie nu prea ortodoxă, i-am spus că nu mai sunt dispus să-l duc în cârcă, iar dacă voi fi obligat s-o fac, nu-l voi duce decât până la primul colţ, unde-l voi abandona. I-am mai spus că doresc nu relaţii de subordonare idioate, de supunere oarbă, ci un gen de parteneriat util, eu putându-l completa în unele privinţe; de asemenea, că doresc libertate de gândire şi manifestare, că nu accept tăvălugul nimănui şi cer, deocamdată, o zonă de siguranţă aidoma fâşiei arate de la frontieră, care dacă va fi încălcată aş putea ajunge la reacţii imprevizibile. în final, a acceptat condiţia, răspunsul că va colabora de manieră convenabilă fiind neaşteptat pentru mine. Cred că şi el a fost surprins, pentru că nici unul dintre subalterni nu îndrăznise să-i pună condiţii.

Au trecut după această discuţie câteva luni, timp în care şeful s-a manifestat mult mai reţinut în relaţiile cu colaboratorii săi, iar în ceea ce mă priveşte îmi lăsa impresia că nu s-a întâmplat nimic deosebit. Până într-o zi, când în biroul unde lucram a intrat valvârtej colegul Paul, transmiţându-mi că sunt chemat urgent la şef. Eu lucram la un raport dificil pentru conducerea ministerului - din ordinul şefului - care nu ezita să-mi repartizeze cele mai delicate sarcini de realizare a unor materiale de sinteză, multe la

număr, aşa cum se cereau în acea vreme. I-am răspuns că o să merg îndată ce o să-mi închei fraza. Acesta mi-a replicat că trebuie să merg imediat şi nu după terminarea frazei. A ieşit din birou şi, după un minut, a revenit cu aceeaşi solicitare presantă. Bănuind că nu era în realitate nicio urgenţă deosebită, până atunci fiind o zi relativ calmă, i-am repetat răspunsul iniţial. în momentul următor, a venit şeful însuşi, cerându-mi pe un ton imperativ să merg la el în birou. Deoarece mi se părea important să duc „jocul" până la capăt, am mai întârziat puţin, bineînţeles premeditat, încercând să-i pun la încercare reacţia. Odată ajuns, i-am spus calm că graba lui este de neînţeles, de vreme ce ştia la ce lucrez şi că, fără îndoială, aş fi dat curs apelului. Pe jumătate mâhnit, pe jumătate înţelegător, arătând că nu s-a supărat prea tare pe mine, mi-a spus că vrea să mă consulte într-o problemă. Am înţeles atunci că mi-am jucat bine rolul, că de fapt şeful era vulnerabil - deşi nu-i plăcea să se observe - şi că începeam să colaborăm în condiţii optime. Colegii mei mă aşteptau îngrijoraţi şi parcă nu le venea să creadă că lucrurile au decurs normal. Consider că acesta a fost momentul cheie, care a condus ulterior la o conlucrare cu totul aparte între mine şi şef, prin înţelegerea reciprocă a caracterelor fiecăruia, iar, în ceea ce mă priveşte, mi-a permis o adaptare mai rapidă la specificul activităţii.

Pe parcurs, încet, am căpătat statutul special al omului consultat în numeroase probleme şi căruia i se încredinţau sarcini tot mai dificile, eu străduindu-mă din răsputeri să le rezolv. La început, colegii au fost un pic invidioşi, considerându-mă preferatul şefului. La această impresie a condus şi faptul că, adeseori, am plecat împreună cu el în diverse delegaţii, în provincie, pentru a încerca să ne aducem contribuţia la rezolvarea unor cazuri complicate, rămase cu autori neidentificaţi. Recunosc deschis că pentru mine aceste deplasări au constituit adevărate examene, care mi-au permis - într-un timp relativ scurt - să descifrez o serie de taine şi, în general, să-mi dezvolt capacitatea de a găsi soluţii specifice unor speţe aparte, mult deosebite unele de altele.

Rezolvarea acestora solicita nu numai gândirea creativă, ci şi eforturi de imaginaţie, de reprezentare a întregului după detalii, de reconstituire post-factum a unor situaţii şi motivaţii, ori de anticipare a unor reacţii a celor bănuiţi de săvârşirea unor omoruri cumplite. Mi-am dat seama că este imperios necesar să aprofundez nu numai cunoştinţele profesionale, privind specificul şi metodica efectuării investigaţiilor în materie criminală, ci şi pe cele strict necesare, în ramuri conexe, de mare interes, cum sunt cele ale medicinei legale, criminalisticii, psihiatriei şi, mai ales, psihologiei judiciare, domeniu în care studiasem anterior.

Aşa am pătruns, încetul cu încetul, pe distanţa unor ani de zile, în universul crimei, zonă întunecată a adâncimilor nebănuite ale fiinţei umane, cartier general al patimilor celor mai josnice, care pot cotropi şi desfiinţa sufleteşte pe om. Am „plătit vămile" cerute

de botezul meseriei, asistând cu reală îndurerare la şedinţe de autopsie - care pun la grea încercare pe începători - la scene de groază, cu ocazia cercetării locului faptei unor omoruri; de asemenea, la manifestări neverosimile ale căderii sufleteşti a omului, la tristeţi greu de îndurat ale dramei veşnic umane, încercând cu cerbicie să nu mă clatin, să supravieţuiesc, în ultimă instanţă să nu-mi distrug idealurile în care credeam. Zi cu zi, noapte cu noapte, în ceasurile nesfârşite de nelinişte sufletească, mi-am croit o platoşă de apărare şi detaşare în faţa abominabilului. în pofida frământărilor de la început, am învăţat lecţia dură a înţelegerii celor ce sunt de neînţeles, reuşind să nu-mi pierd total încrederea în valenţele nebănuite ale sufletului omenesc. Am pendulat între uimire şi consternare, între groază şi furie, între intoleranţă şi durere, între speranţă şi deznădejde, mereu cu gândul la puterea omului de a se redresa, deşi efemerul, agonia, sfârşitul se zbat în fiecare dintre noi. Nu ştiu dacă aş mai putea să repet această experienţă profesională aspră pentru că după ani şi ani m-am convins că bucuriile parcurgerii unui asemenea drum, prin hăţişurile beznei ce domneşte în unele suflete, sunt foarte rare, iar recompensele insignifiante, faţă de tributul greu plătit de fiecare dată.

îmi amintesc un caz petrecut într-un oraş de provincie, care a schimbat radical viaţa a două familii vecine aflate în relaţii de prietenie. într-o dimineaţă, în prima pauză de curs, fata mai mare a familiei U. a venit în fugă acasă, pentru a-şi lua un caiet. După ce constată cu surprindere că uşa de la intrare este descuiată, iar apartamentul plin de fum, pătrunde în unul dintre dormitoare, unde le găseşte pe sora ei mai mică, în vârstă de nouă ani, precum şi pe bunica lor, zăcând inerte, faţa şi îmbrăcămintea amândurora fiind pline de sânge. La ţipetele ei disperate, vecinii s-au alarmat, intervenţia lor imediată împiedicând producerea unei alte nenorociri, respectiv o iminentă explozie, deoarece ucigaşul, care pusese foc în camera unde se aflau victimele, a deschis robinetele de la gazul metan. Declanşarea cercetărilor a permis identificarea în 48 de ore a criminalului. Cine era el? Era chiar băiatul familiei prietene, în vârstă de 15 ani, care a intrat să fure ceva din locuinţă, crezând că nu este nimeni acasă. Fiind surprins, a aplicat numeroase lovituri de toporişcă în capul celor două victime. Recunoscându-şi fapta, a declarat că, după ce le-a lovit, l-a cuprins mila, mai ales faţă de fetiţă, şi a încercat să o salveze, făcându-i respiraţie gură la gură. La expertiza psihiatrică s-a stabilit că autorul crimelor suferea de schizofrenie, boală de care părinţii nu s-au sesizat până la producerea nenorocirii. Anterior identificării acestuia, în timp ce noi făceam investigaţii în bloc pentru obţinerea unor date, tatăl şi mama fetiţei ucise se aflau la familia prietenă, care încerca imposibilul, adică să-i consoleze. Nu ştiau că a doua zi vor afla un adevăr groaznic şi vor avea ei înşişi nevoie de consolare.

Tragicei constatări a sălăşluirii întunericului din om i se adăugau încercări

obositoare, de zi şi de noapte, renunţări greu de suportat, neglijarea vieţii personale, absenţe de durată din familie şi câte altele... Activitatea în aparatul central, mai ales în domeniul la care ne referim, pretinde numeroase deplasări în provincie, care te izolează şi te îndepărtează de cei dragi. Pe scurt, sacrificiile sunt uneori insuportabile în sensul că, practic, nu-ţi mai rămâne timp nici pentru tine, desfiinţându-ţi viaţa personală pe toate planurile.

Fără îndoială că nu este singura activitate care pretinde un asemenea tribut. Acesta este însă impus nu numai de interminabilul efort de a căuta şi găsi cărări spre lumină în noaptea nelegiuirii omeneşti, ci şi de regulile muncii de poliţist-militar, care are nu numai norme riguroase, dar, uneori, acestea sunt grevate de nebănuite exagerări şi chiar aberaţii, provocate de persoane aflate pe diferite trepte ierarhice. Orgoliile nemăsurate ale unora se puteau transforma dacă nu în abuzuri, cel mai adeseori, în forţări iraţionale ale ritmului de lucru, în impunerea, fără suficientă justificare, a unor verificări de amploare - care exprimau lipsă de profesionalism - şi fixarea unor termene absolut imposibile pentru rezolvarea unor speţe complexe. Ele exprimau clar voluntarismul primitiv al unor aşa-zişi şefi, care credeau că pe această cale impulsionează activitatea dar, în fapt, nu erau capabili să estimeze corect dificultăţile obiective ale investigaţiilor în materie criminală, punând astfel pietre de moară în spatele subordonaţilor. Urmarea era să le imprime o presiune psihică continuă, sentimentul că sunt consideraţi incapabili, incompetenţi şi delăsători în muncă.

Am participat, de multe ori, la scene penibile, care demonstrau că spre vârfurile ierarhiei se cocoţau nonvalori. Cu seninătatea falsei competenţe, asemenea şefi îi judecau pe specialiştii realmente competenţi. în faţa unor asemenea „maniere" şi „procese", îţi venea să abandonezi lotul, să-ţi iei „lumea în cap" şi să alergi încotro vezi cu ochii, sperând într-o brumă de libertate. Existau, în fapt, două reacţii posibile pentru salvare: una, cea mai normală, încercarea de demisie, decizie care era în majoritatea cazurilor tot la discreţia celor abuzivi; alta, încercarea de a rezista timorării şi lezării demnităţii personale în numele slujirii unor idealuri, care creşteau nestăpânit în noi şi ne învederau justeţea şi fascinaţia strădaniilor pentru aflarea adevărului şi instaurarea puterii legii.

Drumul acesta sinuos şi nu prea umblat, cu urcuşuri şi coborâşuri, cu numeroase poticniri şi redresări, este aidoma mersului pe întuneric într-un labirint care se lasă greu de descifrat, fiind o luptă cu necunoscutul. Lumina plăpândă de la capătul drumului nu se observă decât cu ochii ageri ai minţii, şi doar pe ultimii metri, atunci când se aprind torţele probelor, iar acestea - ca într-un caleidoscop special - alcătuiesc o constelaţie de lumini. Această opţiune cerea în continuare jertfă şi devenea suportabilă doar atunci când printre colegi şi, uneori, chiar şi printre şefi, se întâlneau oameni deosebiţi, stăpâni pe ei şi pe

meserie, capabili să preţuiască strădaniile celor din jur şi să le orienteze cu pricepere şi zel spre reuşită; ei reprezintă, în realitate, fundamentul viu al instituţiei poliţieneşti. Pe un asemenea temei au fost obţinute rezultate bune de către serviciul în care lucram, ani şi ani de zile în şir, reuşindu-se descoperirea autorilor omorurilor în procente nesperat de mari.

Spuneam mai înainte că aş dori să relatez câteva aspecte semnificative privind acomodarea cu domeniul investigaţiei şi, în general, al cercetărilor pentru identificarea criminalilor şi probarea vinovăţiei acestora, activitate desfăşurată, de regulă, de către poliţie, deoarece fostul aparat al procuraturii era restrâns numeric şi nu dispunea decât de unu-doi criminalişti pe judeţ. în general, aceasta se preocupa doar de o informare şi supraveghere generală. Participarea procurorilor se limita, de regulă, la cercetarea la faţa locului şi asistenţa la autopsie, precum şi la unele momente cheie ale cercetării bănuiţilor, îndeosebi în fazele când aceştia erau identificaţi şi recunoşteau săvârşirea faptelor. Am încercat această explicaţie, de principiu, nu pentru a minimaliza rolul fostei procuraturi, ci pentru a scoate mai pregnant în evidenţă adevărul că efortul împovărător al luptei cu necunoscutul afacerilor criminale revenea specialiştilor poliţişti care, ani şi ani de zile - 15 chiar, deci până la împlinirea termenului de prescripţie - căutau cu înfrigurare şi perseverenţă prin ungherele întunecate ale anilor, oamenilor, locurilor şi faptelor, pentru a ajunge la reuşită. Aceştia se „bucurau", cel mai adesea, doar de nepăsarea, dezinteresul sau chiar reaua voinţă a unor oameni, şi mai puţin de ajutorul lor în descoperirea mai rapidă a unui criminal. Deci, specialistul din acest domeniu, care de multe ori rămâne singur să continue cercetările anevoie de finalizat, poartă cu adevărat povara singurătăţii alergătorului de cursă lungă.

În speţă, este vorba de o activitate tensionată, de o cerbicie a nervilor şi de un optimism incurabil, care împinge pe cărări întortocheate căutările mai mult sau mai puţin inspirate ale unui poliţist. Totodată, în astfel de demersuri, căderile sunt mai frecvente decât eventualele izbânzi de moment. Ca atare, avem de-a face cu lucrul într-un domeniu care cere calităţi deosebite, de regulă greu de întrunit la un singur ins. Pe lângă pregătirea superioară de specialitate, care se formează doar în mulţi ani, sunt necesare o flexibilitate şi mobilitate particulară a gândirii, capacitate specială de analiză şi sinteză, de reconstrucţie a întregului după nişte detalii - uneori nesemnificative, sărace în informaţie - imaginaţie creatoare, cutezanţă, hotărâre şi stăruinţă în acţiune, o atitudine dubitativă - ca metodă de lucru - în orice fază a cercetărilor şi cu privire, mai ales, la aspectele considerate esenţiale ale cazului. Este necesară forţa de a crede în reuşită - uneori chiar în situaţii aparent imposibile -, de puterea de a reîncepe căutările nefructuoase la un moment dat. Şi toate aceste virtuţi, existente în doze diferite la diverşi combatanţi pe frontul contracarării nelegiuirii, trebuie să subziste în condiţii deşertice, când totul sau aproape totul din jur se

manifestă potrivnic şi stă sub semnul protecţiei întunericului, a nepăsării oamenilor (care se zbat disperaţi pentru propriile interese, dar preferă să păstreze taine în multe alte ocazii). În astfel de situaţii se acumulează o tensiune interioară formidabilă, râuri de întrebări fără răspuns, nelinişti şi îngrijorări; te simţi sub bombardamentul unor informaţii îndoielnice sau contradictorii, iar suferinţa, neîncrederea şi neputinţa te învăluie şi te biciuie, secătuindu-te de cel mai firav mugur al speranţei.

Am trăit împreună cu colegii mei, în colectivul de muncă, trecerea fierbinte prin purgatoriul încercărilor, parcurgând, mai mult temător decât sigur pe sine, urcuşul spre înălţimi, respiraţia aerului ozonat al piscurilor şi căderea - resimţită ca de neoprit - la punctul iniţial de plecare, ca un fel de blestem al încercării de a crede în posibilitatea zborului. Am conchis, aşadar, că spre altarul aflării adevărului se urcă cu smerenie, umilinţă şi credinţă, aducând mereu un prinos de înţelepciune strămoşească pentru a putea pătrunde prin porţile luminii. Aceşti paşi temători, deveniţi câteodată şi încrezători, permit accesul vremelnic pe anumite trepte ale scării de făclii a adevărului, mai adeseori până la mijlocul ei, accesul spre zonele înalte fiind oprit muritorilor de rând, cerând un adevărat apostolat.

Urcuşul meu s-a desfăşurat printre meandrele acestor metamorfoze spirituale şi sufleteşti. I-am povestit unui coleg de facultate câteva din încercările mai semnificative prin care am trecut în primii ani. L-am rugat să mă asculte, şi, pe parcurs, să mă întrebe ce crede el de cuviinţă. I-am relatat o primă experienţă petrecută după un an de activitate, când începusem să desluşesc unele exigenţe ale muncii de cercetare penală. Un căpitan din altă direcţie, un tip de Adonis, înalt, zvelt, îmbrăcat impecabil, sigur pe el, orgolios din cale afară, mi-a predat pentru continuarea cercetărilor un dosar privind trei persoane reţinute pentru delapidare. Dintre aceştia, doi erau fraţi şi nu existau date de vinovăţie decât pentru unul. După ce am studiat piesele dosarului, l-am căutat pe ofiţer şi i-am spus că măsura reţinerii nu se justifica decât pentru o persoană. Am adăugat că eu voi dispune punerea în libertate a celorlalţi. Mi-a replicat sarcastic că sunt un novice, care n-am înţeles nimic din examinarea „dovezilor" şi că va veni el să-i cerceteze, în prezenţa mea, pentru a-mi demonstra eroarea pe cale de a fi comisă. Peste câteva minute a intrat în biroul meu. Mi-a fost dat să asist la o demonstraţie diabolică de non profesionalism şi abuz în cercetare, cu note de-a dreptul aberante. L-am adus în camera de anchetă pe cel despre care-i spusesem că îl voi pune în libertate. Acesta a intrat în birou speriat, şi-a scos şapca şi a rămas într-o stare de aşteptare temătoare. Ofiţerul a strigat intempestiv la el şi i-a pretins să nu ţină şapca în mână, ci s-o pună undeva. Drept urmare, acesta a pus-o în cuier. Atunci, foarte supărat, căpitanul s-a repezit la el şi l-a lovit brutal cu piciorul la nivelul tibiei, pretinzând că-i murdăreşte cuierul cu şapca lui. Cel în cauză, neştiind practic ce

atitudine să mai adopte, a luat din nou şapca în mână şi, dezorientat, a pus-o pe birou. S-a repetat scena aceasta de mai multe ori, cu zbierături ori loviri, până când eu şi pretinsul învinuit am rămas înmărmuriţi, fără replică, în faţa revărsării primitive de violenţă şi ură, prezentată drept model de anchetă.

I-am cerut ofiţerului să înceteze cu asemenea demonstraţie halucinantă, promiţându-i că voi rezolva personal cazul. Nu i-a venit să creadă că, indirect, l-am invitat afară din birou. Ulterior, n-a pregetat să-mi creeze o atmosferă jenantă printre colegi, pentru că, în mod întemeiat, i-am pus în libertate pe cei doi nevinovaţi. Prin absurditatea lor, aceste scene mi-au stăruit în memorie, împreună cu amărăciunea de a fi ajuns să lucrez în acest loc. Nu după mult timp, am aflat că acel ofiţer a fost dat afară din poliţie, comportamentele abuzive acumulându-se. După vreo doi ani, comiţând nişte escrocherii, a intrat în puşcărie, dovedindu-şi cu prisosinţă josnicia. Cele ce i-am povestit colegului meu au avut darul să-l îngrozească. într-un târziu, mi-a mărturisit că e de necrezut că se pot petrece asemenea fapte şi mă compătimeşte pentru „destinul meu". Degeaba am încercat să-l asigur că cercetările, cel puţin cele pe care le cunoşteam, se desfăşurau normal, pe baza administrării probelor de vinovăţie şi, în general, fără abuzuri. Se recurgea arareori la anchetări în „tură" - pe distanţa mai multor zile şi nopţi, fără pauză şi odihnă pentru inculpat - iar acestea se organizau doar în cazuri deosebite, cu aprobări superioare, când existau unele probe.

Pentru a-i înfrânge neîncrederea, am încercat să-i povestesc alt caz din primii mei ani de activitate: era vorba despre o afacere de proporţii, care provocase pagube deosebite. Am cercetat atunci o tânără contabilă de filială bancară; aceasta, prin operaţiunile efectuate, documentele încheiate şi semnate, risca câţiva ani buni de puşcărie. Fiind necesară clarificarea situaţiei a sute şi sute de înregistrări contabile, am stat de vorbă cu ea îndelung, mai bine de o săptămână. Cu acest prilej m-am convins că, profitându-se de nepriceperea profesională şi, mai ales, de naivitatea ei, a fost atrasă abil, sistematic, într-o cursă de către şeful agenţiei bancare. Oricând putea fi acuzată cel puţin de neglijenţă. L-am rugat pe şeful contabil al sucursalei judeţene a băncii, cu care devenisem amic, să mă sprijine în identificarea unor acte care să demonstreze, ceea ce era şi real, nevinovăţia ei şi manevrele cărora le căzuse victimă. După circa trei luni de căutări, înainte de a se finaliza practic ancheta şi a se dispune trimiterea în judecată a unui lot mare de inculpaţi, am reuşit să-i probăm nevinovăţia şi să salvăm de la închisoare pe această tânără inocentă, care era şi bolnavă de tuberculoză. Faptul în sine mi-a remontat moralul pentru mult timp şi mi-a întărit încrederea în posibilitatea de a înfăptui justiţia, chiar şi în situaţii ce pot fi considerate limită.

Ascultătorul meu mi-a spus că, de fapt, nu este vorba decât de un contra-termen de

echilibru şi că primul caz relatat - prin copleşitoarea forţă de expresie a răului - îl menţine într-o stare de prudenţă şi neîncredere căci, după el, aplicarea legii trebuie să fie fermă, dar curată şi neprimejduită de nicio brumă de abuz.

Am lucrat la începutul carierei, mai bine de trei ani, în direcţia de cercetări penale, ceea ce a fost de mare însemnătate pentru formarea mea viitoare. Prin specificul ei, această muncă pretindea, în esenţă, abilitatea de a stabili noi probe pe baza unora anterior administrate de către ofiţeri din alte direcţii operative, în vederea realizării unui întreg coerent, care să demonstreze indubitabil că cel anchetat a săvârşit o anume infracţiune. Se mai punea problema unei corecte interpretări a faptelor, a circumstanţelor şi motivaţiilor acestora şi a unei juste aplicări a legii, prin încadrarea lor juridică corespunzătoare.

Pasul următor l-am făcut - pe baza selecţiei, după absolvirea unui curs de specializare - în domeniul poliţiei criminale, considerat ca fiind cel mai fierbinte al activităţii poliţiei, un gen de raţiune de a fi a acestei instituţii. Aici am deprins, pas cu pas, pe distanţa a peste douăzeci de ani, exerciţiul fascinant al descifrării anevoioase a necunoscutului lumii criminale, împreună cu colegii de muncă, cu care am constituit treptat un fel de familie. S-au ţesut pe nesimţite afinităţi, punţi de legătură şi - poate cel mai important lucru realizat - o întrepătrundere şi completare de aptitudini şi calităţi, care au ridicat colectivul la un nivel de performanţă superior, de multe ori invidiat de alţii. De fapt, realitatea de fiecare zi a vieţii noastre profesionale, care privea examinarea informaţiilor din toată ţara despre omoruri comise şi nerezolvate, ne-a pus în situaţia de a da, uneori, fie şi telefonic, o serie de îndrumări specifice cu privire la concepţia şi modalităţile de acţiune în speţele mai dificile. în plus, pe baza unei selecţii a cazurilor, coroborată cu disponibilităţile de forţe ale serviciului, era inevitabil să mă implic şi să particip nemijlocit la acţiunile de descoperire a criminalilor, ceea ce însemna uneori eforturi de mai multe luni de zile.

Datele recoltate erau analizate periodic cu întregul colectiv; în ceasurile de oarecare răgaz, aceste analize se transformau, încetul cu încetul, în dezbateri complexe de cazuri. Concluziile şi carenţele sesizate ne permiteau elaborarea unor măsuri şi direcţii de acţiune care, de multe ori, conduceau la rezolvare. Promovarea cu consecvenţă a acestei metode a dat o notă specială preocupării de formare şi specializare a ofiţerilor, oferind spaţii largi pentru schimbul de experienţă şi dezvoltarea gândirii creatoare în materie. Pe această bază, ofiţerii din aparatul central reuşeam să cunoaştem şi să cuprindem tot ceea ce era mai interesant şi particular în domeniu, din toată ţara, dobândind un nivel superior de orientare în materie, fapt demonstrat prin valoarea sprijinului acordat la judeţe.

în atmosfera unui astfel de suflu benefic de lucru, am realizat primii paşi în activitatea practică. îmi amintesc că m-am deplasat în judeţul Timiş pentru a participa la

efectuarea reconstituirii în cazul unui triplu asasinat. Am ajuns la Lugoj duminică seara târziu. Negăsindu-l pe şef nici la hotel, nici la vreun restaurant, unde bănuiam că serveşte masa, l-am căutat la sediul poliţiei. Acolo era, într-adevăr, fiind singurul ofiţer care mai lucra la acea oră. În cămaşă, cu mânecile suflecate, dactilografia un plan al reconstituirii, document care putea fi folosit, la acea dată, şi fără a mai fi scris la maşină.

- Ce cauţi de fapt aici? Nu te-am chemat, de ce ai venit? - m-a întrebat el.
- Am venit din ordinul şefului direcţiei, deoarece s-a îmbolnăvit stenograful instituţiei.
- Şi ce dacă s-a îmbolnăvit, nu înţeleg ce cauţi tu în locul lui?
- Am venit să stenografiez ceea ce este necesar la reconstituire.
- Şi de ce n-ai spus că te pricepi să stenografiezi, căci s-ar l i lămurit lucrurile de la început?
- Păi, am bănuit că dacă am venit în locul lui - cum v-am spus - se deduce că ştiu stenografie.
- Bine că ai venit! Hai să-ţi explic ce avem mâine de făcut, cri grija luării unor măsuri speciale de protecţie, pentru că oamenii din localitatea Nădrag, unde au avut loc omorurile, s-au pronunţat că vor încerca să-l linşeze pe criminal.

După câteva luni, am revenit în acelaşi judeţ, împreună cu un alt coleg cu experienţă - colonelul Romică Lustig. De astă dată ne aflam în faţa unui caz de moarte suspectă a unui tânăr, descoperit dimineaţa, în zona unei culturi cu pepeni. La faţa locului au fost găsiţi abandonaţi doi saci, cu câţiva pepeni în fiecare, fără identificarea altor urme utile. Efectuându-se autopsia cadavrului, medicul legist a stabilit că prezintă o fisură mare la cap, produsă probabil prin lovirea cu un corp contondent, care n-a provocat şi leziuni externe corespunzătoare zonei, deoarece victima purta căciulă.

în procesul investigaţiilor efectuate în comuna unde s-a petrecut fapta, specialiştii de la judeţ au identificat un martor, un minor în vârstă de 17 ani, care a pretins, cu tărie şi unele detalii convingătoare, că a asistat la comiterea faptei. Astfel, a povestit că, în seara anterioară, s-a dus pe câmp să mănânce un pepene. Pitindu-se, pentru a nu fi văzut de paznic, a observat că acesta alerga după cineva, pe care, prinzându-l din urmă, a început să-l lovească cu un ciomag în cap. În acest timp, victima se ruga de el strigând: „Nu mai da nea Sandule, că mă omori şi am doi copii!". După câteva momente, s-a aşternut liniştea; paznicul a plecat în direcţie opusă, iar el - martorul ocular - spre centrul satului şi apoi acasă. Nu a spus nimănui, nici măcar părinţilor sau prietenilor cu care s-a întâlnit în cursul serii, despre cele văzute, până în momentul când a fost abordat de către un ofiţer de poliţie.

Negând orice legătură cu fapta, paznicul a declarat că, în acea seară, şi-a auzit

câinele, pe care-l avea de pază la câmp, lătrând şi agitându-se. Dimineaţa a constatat că funia cu care era legat era ruptă, iar apoi a găsit câinele acasă. A mai afirmat că nu ştie în ce împrejurări i-a dispărut unul din cele două ciomege pe care le avea pentru paza bostănăriei. Apărând suspiciuni împotriva paznicului, i s-a făcut percheziţie la domiciliu, unde, surpriză, a fost găsit un cod penal, care avea îndoită o filă în dreptul articolului referitor la lovirea cauzatoare de moarte. Dându-şi seama că este bănuit - a explicat el - a citit acel articol pentru a afla ce pedeapsă l-ar putea aştepta. A repetat, totuşi, că nu are nicio legătură cu moartea tânărului.

Aprofundându-se verificările referitoare la victimă, a rezultat că aceasta, împreună cu alţi patru tineri, a fost, în cursul serii, la bostănărie, pentru a fura pepeni. Fiind, însă, de credinţă protestantă, ei nu au recunoscut de la început fapta, furtul fiind încriminat cu asprime de preceptele religioase. La audiere, ei au mai susţinut că, după ce au început să adune pepeni, simţind apropierea paznicului, au abandonat sacii şi au fugit, care încotro. în cursul nopţii, întrucât victima nu s-a întors acasă, au plecat s-o caute şi au găsit-o, cu greu, la circa l00m de locul iniţial, dincolo de terasamentul căii ferate, dându-şi seama că este decedată. Fiind convinşi că în cursul dimineţii va fi găsită, au lăsat-o acolo. Au plecat apoi la un unchi de-al lor, considerat un fel de consilier al familiei, care i-a sfătuit să nu spună nimănui nimic despre încercarea de a fura pepeni.

Câteva săptămâni, până la sosirea noastră la Timişoara, toate cercetările au fost concentrate asupra paznicului, presupusul autor al omorului. După analiza de rigoare a informaţiilor, am hotărât să verificăm şi o altă versiune - mai puţin probabilă, dar totuşi posibilă - anume, dacă nu cumva, victima a căzut atunci când a traversat linia ferată, s-a lovit eventual la bărbie, şi, prin contralovitură, i s-a produs fisura craniană.

O asemenea eventualitate a fost analizată cu deosebită atenţie de către specialiştii din Institutul Medico-Legal. Aceştia au constatat, cu mare surprindere că, de fapt, victima nu avea nicio fisură craniană, în speţă fiind vorba de o eroare grosolană a medicului legist local. Ca urmare, s-a căutat identificarea adevăratei cauze a morţii şi s-a dovedit

- pe baza unei argumentaţii ştiinţifice - că victima a decedat din cauze patologice. Din raportul de autopsie a rezultat că prezenta o fragilitate deosebită a pereţilor vaselor sanguine

- fapt căruia nu i s-a acordat iniţial nicio atenţie - anomalie datorită căreia putea deceda la orice efort sau emoţie puternică. în speţă, erau întrunite ambele condiţii: emoţia provocată de surprinderea lui la furt şi alergarea forţată, pentru a nu fi prins de paznic. Astfel, a fost rezolvat un caz delicat, care ajunsese până în pragul unei erori judiciare, unele circumstanţe fiind defavorabile celui bănuit iniţial. Bineînţeles că, s-a reluat discuţia cu minorul erijat în postura de martor ocular al evenimentului. Până la

urmă, a recunoscut că a auzit unele detalii ale cazului de la diverse persoane audiate de către poliţie şi, purtându-i pică paznicului, care îl bătuse cândva pentru că îl prinsese furând, s-a gândit să profite de împrejurări şi să joace un rol deosebit, pentru a-şi da importanţă în faţa celorlalţi tineri din sat.

Visul

Impactul cu realitatea, încărcătura grea a informaţiilor zilnice despre moartea semenilor, de multe ori în condiţiuni neverosimile ori chiar aberante, m-au copleşit, dar încercând să se domolească şi poate să se ordoneze, s-au strecurat, încetul cu încetul, în străfundurile conştiinţei. Poate că, pe nesimţite, informaţiile respective s-au sedimentat dincolo de această frontieră, în pâcla deasă a inconştientului, unde şi-au început somnul, creând astfel o aparenţă de linişte.

Doar cazurile deosebite mai stăruiau în lumina stării de veghe, celelalte dispăreau treptat în nefiinţă. Sub semnul miraculos al acestei mişcări naturale, s-au strâns, ca într-un receptacol neâncăpător, straturi şi straturi de amintiri întunecate, vibraţii de durere, bocete şi disperări ale altora, lacrimi şi culori sângerii, care au intrat în rezonanţă cu propria-mi simţire. Se năştea, astfel - printr-un fenomen de gestaţie a informaţiilor trăite - un efect de iradiere, de învăluire şi, poate, chiar de aderare la tremurul de durere al semenilor, la ţipătul - de proporţii cosmice - al suferinţei, ca o necesară solidarizare.

Amintirile s-au amalgamat mereu, şi-au estompat tensiunea, forma şi culoarea, fără însă să-şi piardă expresia specifică şi forţa de revenire. Prins de tentaculele acestui fluid de taine şi neputinţe, apropierea serii şi chemarea nopţii aduceau în prim plan - ca într-un caleidoscop - şiruri necenzurate de imagini apăsătoare. Ca într-un proces de decantare, acestea se transformau în simboluri plastice, în imagini nuanţate de negru, cenuşiu şi pete firave de alb, ca o trecere şi, totodată, o înlănţuire între întuneric şi lumină, sub pecetea grea încă a întunericului. Chinuit de lanţul acesta de chipuri ale durerii, stăteam de veghe ore în şir, până târziu în noapte, tremurător şi neputincios, ascultând sunetul grav al unei lumi imaginare.

După câteva ore de somn neliniştit, m-am trezit cu senzaţia înnegurată a unei lumi de apocalips, mânată spre abisuri de patimi dezlănţuite, de ielele răului, de agresiune şi forţe torţionare, ca un fapt implacabil, de maximă presiune sufletească, care părea, totodată, şi o expresie a deşertăciunii eforturilor umane. Nicio rază de lumină, de speranţă, nu a supravieţuit visului, totul apărea întunecat şi ireversibil apăsător, ca plumbul, lipsit de imaginea chipului uman şi transpus într-o descătuşare de instincte animalice. Deşi nu aveam febră, capul îmi vâjâia, sufletul era închircit şi broboane de sudoare mă înveşmântau.

Am încercat să-mi rememorez visul - aşa cum a fost - pentru a-i desluşi eventualele semnificaţii, cu atât mai mult cu cât trăia încă copleşitor în întreaga mea fiinţă şi mă stăpânea prin relieful imaginilor şi al culorilor. Mi-am amintit astfel că, iniţial, a apărut o erupţie brutală de lumină, care a cuprins tot orizontul pentru câteva momente, dispărând tot aşa de neânţeles cum a apărut. M-am cufundat apoi într-un întuneric total, o beznă atotstăpânitoare, ca aripa morţii.

După un timp, care mi s-a părut de nemăsurat, au început să apară treptat punctele de lumină, care înaintau spre mine şi mă priveau. Pe nesimţite, luminile au luat forma ochilor omeneşti, împânzind, perechi şi neperechi, tot câmpul vizual şi lansând chemări nedesluşite dinlăuntrul nemişcării şi crispării lor. Ţintuit de magnetismul lor, observam apoi cum expresia ochilor - fire de lumină în spaţiu - se transforma mereu, ca într-o metamorfoză nesfârşită, căpătând culori, forme şi mănunchiuri de raze ce iradiau pe cerul visului, atrăgându-mă spre ei într-o mişcare zăludă. N-am reţinut tot jocul acesta de lumini, de interferenţe ale luminii cu întunericul - care stăpânea încă prin densitatea lui orizontul. Ce m-a impresionat în mod deosebit au fost penumbrele, aparenţa de aşteptare încordată. Ochii căpătau apoi expresii de rugă, de nelinişte şi chiar de panică. În centrul imaginii din vis - asemănătoare unui cer suspendat artificial - pâlpâiau adeseori zeci de ochi înlăcrimaţi, ale căror boabe de durere se prelingeau nu pe chipuri umane, care erau nevăzute, ci pe pantele cerului, strângându-se treptat în şuviţe de lumină care căutau hotarele lumii. Imaginile se schimbau mereu, suprapunându-se cu cele ale unor ochi roşii aprins, le căror lacrimi se transformau în licărire de sânge. În jurul lor erau presărate numeroase pete de sânge, mari şi mici, ca nişte răni sângerânde ale cerului, care strângeau în ele - peste timpuri - tremurul îndurerat al suferinţei.

Spre marginile imaginii, cerul era brăzdat de franjuri sângerii, aidoma constelaţiei apărute uneori la trecerea soarelui spre orizont, în serile prevestitoare de zile frumoase. Între acestea erau numeroase punţi de legătură multiforme, care creau impresia unui cer înveşmântat pe alocuri cu zdrenţe.

Spectacolul de lumini şi umbre anterior a început, la un moment dat, să se completeze cu numeroase mâini tremurânde, împreunate a rugă şi ridicate spre înălţimi, a căror expresie se acorda în tăcere cu privirile ochilor cereşti. Ele stăruiau puţin timp, dispăreau şi apăreau din nou, de astă dată ca nişte braţe agitate, care încercau să se apere şi să se retragă din faţa unor primejdii nevăzute. Mai departe, braţele se interferau ori chiar se loveau, într-o mişcare neânţeleasă, ca într-un dans primitiv, în care se zbăteau tensiuni, patimi şi chemări ale unor forţe încleştate, din subsolurile cereşti.

Pentru câteva clipe am zărit, în centrul cerului imaginar, trupul unui copil plăpând, dar foarte agitat, ale cărui braţe se îndreptau spre o apariţie neclară şi tot efemeră - părând

în lumina palidă a visului - o balanţă. Era poate cea a justiţiei, care încerca să facă dreptate. Peste această imagine simbol, a apărut intempestiv un braţ puternic, care a prins copilul şi l-a aruncat cu vrăjmăşie peste balanţă, dorind parcă să sugereze forţa năprasnică a răului, care poate desfiinţa sau distruge judecata. Trăiam, cu respiraţia întretăiată, un sentiment al neputinţei, al invaziei nelegiuirii, care cotropeşte totul în cale şi vrea să-şi afirme atotputernicia. Mi se părea că eforturile de zăgăzuire ale răului din noi sunt zadarnice, că neputinţa domneşte peste tot, că orice încercare de împotrivire este sortită eşecului. Nu am mai observat apoi nimic nou. Tot fondul anterior de imagini a luat o altă curgere, ca într-un amestec nedefinit de forţe, care balansau între nedreptate şi justiţie, ură şi dragoste şi încercarea de luminare a întunericului de către lumină. Învălmăşeala aceasta de simboluri îmi producea o durere aproape organică. Asistam parcă la o suprimare a sensurilor fireşti ale lumii, la o invadare a întregului cuprins de către forţele răului, care se dovedeau mai abile şi mai greu de suportat de către bruma de simţire ce nu-mi paralizase încă.

Mai apoi, toată constelaţia de imagini dinainte începea să penduleze uşor, parcă şi-ar fi căutat o aşezare. După câteva încercări timide s-a transformat într-o mişcare de rotaţie, tot mai aprinsă, care rostogolea şi suprapunea tot. Pentru moment, contopirea din vis lua forma unei roţi care - desprinsă de rostul ei - alerga zănatică încotro o duceau gropile timpului şi spaţiului, alunecând inevitabil spre marginile necuprinse ale fiinţei.

Paralel cu rostogolirea universului imediat şi cu vuietul ce-o însoţea, se distingeau, în depărtare, suite de voci, unele tremurânde, altele rugătoare, unele chemătoare, altele ameninţătoare. Ca un fond sonor, după domolirea rotaţiei, se schiţa un ansamblu de voci acordate, un fel de cor al suferinţei umane, care reuşea să fixeze mozaicul iniţial de imagini şi exprima, cred eu, o manifestare firavă de solidaritate umană. Era un fir de lumină sonoră care spărgea plafonul întunericului şi se voia un stindard de luptă. Bobul ăsta de lumină, mi-am spus, poate simboliza un David care înfrânge pe Goliat, ca în Biblie, o scânteie care poate da foc cerului, inundându-l treptat cu lumină, astfel încât mantia întunericului să se destrame, până la urmă.

Visul acesta a pus stăpânire pe conştiinţa mea, ani şi ani de zile, revenind cu încăpăţânare, mai ales în momentele de cumpănă. Fără să-mi fi transmis un mesaj clar, mi s-a părut mereu că el întruchipa, într-o sinteză particulară, un gen de faptele antisociale simple - nu-şi poate dirija privirile spre un anumit loc sau obiect, mişcarea răufăcătorilor fiind greu de cenzurat şi ocrotită de întunericul nopţii dinafara şi dinăuntrul lor.

Era nevoie să intru, aşadar, într-o lume specială, în care sunt abolite valorile tradiţionale. Nu mai contează, sau prea puţin, legătura de filiaţie, sentimentul imprescriptibil şi de neânlocuit pentru muritorii de rând a relaţiei mamă-fiu sau fiu-tată-frate, precum nici cel al ocrotirii copiilor, indiferent dacă sunt ai noştri ori ai altora. Mai

ales dispoziţia afectivă suferă schimbări majore, semnalând o detaşare dureroasă de rosturile cosmice ale fiinţei umane, devenind un tăvălug care calcă totul în picioare, care striveşte şi desfiinţează. Poate nimic pe lumea aceasta nu este mai dureros, mai fundamental antiuman, mai străin de simţurile care ne pot urca spre înălţimi. Desprinderea de umanitate se realizează nu atât raţional cât emoţional, marcând o întoarcere a omului spre rădăcini ancestrale, spre obiectivul luptei unora împotriva tuturor, fără tremur, fără simţire, fără remuşcări, fără nicio obligaţie. Asistăm la un proces zănatic de ieşire din umanitate, de cotropire a tot ce a strâns omul prin veacuri pentru a deveni mai demn, la încercarea de desfiinţare a religiozităţii şi dumnezeirii din om.

Mergând continuu, din coborâş în coborâş, depăşind cu timpul cotele întunecate ale adâncurilor nesondate, mulţi dintre răufăcători ajung să se deprindă cu nelegiuirea, să o considere ca ceva firesc, ca o stare de echilibru necesară celor ca ei. De aceea drumul lor de întoarcere către lumină este atât de greu şi nereuşit. Sunt relativ puţini cei care, învăluiţi de vâltoarea răului, mai reuşesc să păstreze reminiscenţe de sentimente fundamental umane şi care, prin mijlocirea unor asemenea pârghii, găsesc punţi de întoarcere, de înţelegere a suferinţei, de remuşcare sufletească şi, mai ales, energia necesară pentru redeschiderea porţii umanităţii. Aşa cum un prunc este total neajutorat - în faţa primejdiilor şi minunilor lumii - tot astfel, un răufăcător este neputincios să ridice capul spre înălţimi, să pulseze afectiv alături şi împreună cu ceilalţi oameni, considerându-se un năpăstuit al vieţii, un exorcizat, un luptător nefericit, care supravieţuieşte doar prin forţa pumnului. Dar nu este vorba numai de un divorţ afectiv faţă de semeni, ci şi de intrarea lor într-o lume specială, care înlătură barierele convenţionale şi impune reguli justiţiare, creând uneori „eroi" decoraţi cu respectul gloatei răufăcătorilor.

De asemenea, interesul - motor universal al destinului uman - învârte roata şi mână fărădelegea spre cote tot mai înalte. Nu ne propunem să analizăm resorturile sociale ale răului din noi care, fără îndoială, necesită studii laborioase de specialitate, ci să marcăm frontiera uman-antiuman, care esenţialmente ţine de simţirea şi nu de raţionalitatea omului. Dacă demersul infracţional ar fi fundamental raţional - fără a nega şi existenţa unor asemenea resorturi - atunci unii s-ar gândi în perspectivă, ar repudia unele intenţii şi acţiuni, ar înţelege că ar putea fi prinşi etc. Dar stăruinţa în săvârşirea nelegiuirilor - mai ales a celor deosebit de periculoase îndreptate împotriva vieţii, sănătăţii şi integrităţii corporale a oamenilor - denotă că acestea izvorăsc din micimea sufletului uman, din înlăturarea şi persecutarea a tot ceea ce este sfânt în om, a luminii şi simţirii lui divine.

Adevărul este că oamenii sunt o alcătuire neverosimilă de patimi şi virtuţi, o constelaţie nesfârşită de umbre şi lumini, de chemări nedesluşite şi raţionalitate, de căderi şi ridicări, de neputinţe şi altitudini, de ţărână şi suflet, de pământesc şi dumnezeiesc.

Drumul în sine al evoluţiei este presărat cu primejdii, încă din copilărie şi, adeseori, trebuie plătit un tribut întunericului din noi. Nu că am fi predestinaţi răului prin firea noastră şovăielnică, că nu am dispune de har, ci fiindcă suntem o fiinţă amalgamată care, fără a dori ori a urmări conştient un ţel rău, simţim adeseori o chemare a adâncurilor din istoria speţei, suntem atraşi, relativ uşor, de vanităţi, egoism, ură şi răzbunare. Forţa de atracţie şi imaginaţie - aproape inconştientă - a dezbinării şi înfruntării este de multe ori peste puterile unora, mai ales că stăruinţa spre bine nu ajută totdeauna îndeajuns. Fără îndoială că nu generalizăm, ci subliniem numai forţa de gravitaţie a răului, care trebuie observată din copilărie şi încorsetată - ani şi ani - prin promovarea adevăratei simţiri omeneşti, prin cultură, artă, muzică ş.a., în general prin educaţie.

Examinarea cazuisticii infracţionale relevă, cel mai adesea, faptul că este relativ uşoară căderea umană şi mult mai dificilă ridicarea din păcat şi înaintarea în lumină spre adevărurile preţioase ale fiinţei umane. Am aprecia că, în speţă, este vorba de ceva similar efortului din „Mitul lui Sisif" ori legenda „Meşterul Manole", parabole cu înţeles cosmic, care ne dau speranţa sacrificiului, ca expresie a izbăvirii. Deci, să înţelegem că urcuşul de la starea de păcat spre culmile însorite ale sensibilităţii şi înţelepciunii umane nu este pavat cu pietre, ci este o luptă continuă prin care poţi să ieşi, încet-încet, din umbră la lumină, cu pas nesigur de om dar, mai ales, cu chemare divină, ca spre o ţintă cerească, care poate reda demnitatea şi libertatea omului.

Se cunoaşte, îndeobşte, faptul că omul crescut în ură şi învrăjbire, care respiră zi şi noapte o atmosferă lipsită de iubire, se dezvoltă monstruos, prin închircirea în sufletul lui a tainei divine a existenţei. Cămaşa iubirii trebuie să ne fie veşmânt permanent şi ocrotitor. În absenţa acesteia şi a unei înţelegeri elementare a resorturilor intime ale fiinţei umane, s-au comis erori fatale, cum au fost şi cele din unele case de copii, consideraţi în bloc ca fiind handicapaţi irecuperabili. De fapt, o bună parte dintre ei erau apropiaţi de normal, dar sufereau de o lipsă totală de afecţiune, de căldura dragostei, de scânteia sublimă a iubirii celor din jur; singurătatea, izolarea s-au cuibărit în aceşti copii şi - printr-un proces de durată - a creat un gol nimicitor. Acesta - aidoma unei găuri negre din cosmos - a atras spre străfundurile fiinţei tot universul din jur, instaurând până la urmă o stare neumană. Când au început să fie îmbrăţişaţi de adevăraţi pedagogi, când luminile iubirii s-au focalizat spre ei, au putut să renască treptat, adeverind forţa creatoare a dragostei, singura capabilă să menţină omul pe piedestalul său. Au ieşit astfel din beznă în lumină; din nepăsare şi egoism au evoluat spre căldura solidarităţii şi a apropierii între oameni.

Dilema criminalistică

Cu prilejul unei deplasări, efectuată împreună cu şeful meu, ne-am confruntat cu un alt caz deosebit, considerat o adevărată dilemă criminalistică; în speţă, era vorba despre uciderea unui bărbat căsătorit, dar despărţit în fapt de soţie, al cărui cadavru a fost găsit în patul din dormitor, având înfipt un topor în cap. Lovitura a fost atât de puternică încât toporul a fost desprins cu greu de către medicul legist. Cercetarea la faţa locului a pus în evidenţă câteva aspecte relevante. Astfel, uşa de la intrare în locuinţa victimei a fost găsită întredeschisă, fără a prezenta urme de forţare; victima era îmbrăcată sumar, ca pentru somn, având hainele aranjate cu grijă pe un scaun; buzunarele pantalonilor, întoarse pe dos, prezentau urme asemănătoare unor ştersături de sânge. Pe comutatorul electric din dormitor şi pe şifonier au fost descoperite câteva fragmente de urme digitale. Pe pat şi pe doi pereţi ai dormitorului au fost găsite numeroase pete roşietice, dispuse în formă de evantai. Pe hârtiile întinse pe pardoseală nu au fost identificate urme de noroi, deşi plouase şi pământul se înmuiase. Toporul, corp delict, aparţinea vecinului de apartament, cu care avea hol comun şi care a afirmat că nu poate explica cum a ajuns acesta la locul crimei, deoarece îl ţinea închis într-un şopron, care şi la acea dată avea lacătul încuiat. Victima a fost descoperită întâmplător de către o femeie, care venise să citească contorul electric.

Primele investigaţii au pus în evidenţă faptul că victima fusese - în după-amiaza zilei precedente - la dormitorul comun, unde locuia soţia lui, pentru a-i duce un cadou primit pentru copil de la întreprindere, dar ea lipsea. La întoarcerea spre casă, trecând pe la gară, şi-a zărit soţia stând de vorbă cu un bărbat, motiv pentru care a înjurat-o şi a lovit-o. Către seară, a revenit la cămin, fără a o găsi însă. În schimb, l-a întâlnit acolo pe cumnatul său, pe care l-a invitat acasă la un pahar de vin. La audiere, a rezultat că cei doi bărbaţi au băut împreună timp de câteva ore. Seara, pe la opt, a plecat să-şi caute sora, care locuia cu încă cinci femei. A stat de vorbă cu acestea, aproximativ o oră, după care s-a îndreptat spre dormitorul său. Susţinerile lui au fost confirmate de către colegul de cameră, care nu a putut aprecia ora întoarcerii acestuia, deoarece, fiind beat, s-a culcat devreme.

În ce-l priveşte pe vecinul de apartament al victimei, a rezultat că acesta era o fire violentă, care-şi bănuia soţia că ar întreţine relaţii amoroase cu victima; în mai multe rânduri certurile pe această temă au degenerat în bătăi. Femeia a declarat că nu avea nicio relaţie cu victima, pe care doar o simpatiza: şi că, în noaptea crimei, soţul ei a lipsit din apartament câteva minute, după care a revenit oarecum agitat. Dimineaţa, soţul a plecat la

serviciu, unde a lucrat continuu trei ture, motivând că are de recuperat o întârziere.

În schimb, soţul a susţinut că nu a ieşit din apartament în cursul nopţii, că într-adevăr şi-a bănuit soţia pentru relaţii extraconjugale cu victima dar că, în fapt, nu a avut cu aceasta certuri. Într-o discuţie cu victima i-a cerut doar să-i lase soţia în pace. Despre decesul victimei a afirmat că a aflat a doua zi când, întorcându-se de la serviciu - după 24 de ore de lucru - a întâlnit o vecină, care i-a povestit cele întâmplate. Persoana indicată a menţionat, însă, că nu l-a întâlnit şi nu a discutat cu el.

Datele generale şi specifice obţinute în caz îl indicau pe vecinul victimei ca principal bănuit, mai ales că, pe pufoaica acestuia şi sub unghii au fost depistate pete de sânge uman, iar pe manşeta unei cizme o pată de sânge cu aceeaşi grupă ca a victimei. Fiind întrebat de provenienţa acestora, a afirmat că probabil provin de la un coleg accidentat la serviciu, căruia i-a dat ajutor. Cu privire la pata de pe cizme, a susţinut că a existat anterior momentului când le-a luat de la magazie, deoarece el nu le poartă decât de o lună de zile. În situaţia creată, procurorul a dispus arestarea preventivă şi cercetarea lui în continuare, dar această măsură nici după trei luni nu a condus la o probaţiune indubitabilă.

Acesta a fost, de fapt, momentul când am intervenit noi în rezolvarea cazului. Fără îndoială că speţa era dificilă, iar indiciile de vinovăţie existente împotriva celui arestat erau demne de a fi luate în considerare. Adâncind însă analiza de ansamblu şi încercând să reconsiderăm interpretarea unor urme ori circumstanţe ale cazului, am apreciat ca utilă promovarea şi verificarea unei alte versiuni de soluţionare.

Am pus la îndoială chiar unele probe stabilite anterior, de exemplu, cele cu privire la justificarea timpului critic realizată de către cumnatul victimei, cu ajutorul mai multor martori, apreciind că la mijloc poate fi vorba de o influenţare a acestora, deoarece noul bănuit era fratele colegei lor de cameră. Acesta suferea de un handicap fizic, în sensul că era foarte mic de statură şi era considerat un neajutorat. Noua noastră versiune încerca să valorifice şi prezenţa fragmentelor de urme digitale descoperite în locuinţa victimei - care îi aparţineau - chiar dacă acest fapt putea fi considerat firesc, deoarece a recunoscut că a fost în locuinţa victimei. Existenţa lor putea pleda însă şi în favoarea tezei că el ar fi fost ultima persoană care a folosit comutatorul electric, loc unde au fost găsite. De asemenea, sub aspectul mobilului faptei, ni s-a părut posibil ca acesta - fiind foarte ataşat sufleteşte de sora lui - să fi încercat s-o răzbune pentru numeroasele umilinţe şi bătăi suferite.

Analiza sub aspect psihologic a unei probabile reacţii paradoxale din partea acestuia a învederat posibilitatea ca bănuitul nostru să fi încercat să profite de starea de ebrietate a victimei şi - din cauza complexului său de inferioritate - să fi aşteptat ca ea să adoarmă, după care să o lovească cu forţa disperării, temându-se că, dacă n-o anihilează din prima lovitură, riscă să devină el victimă. Deducţiile noastre erau în concordanţă şi cu

concluzia că cel arestat - dacă într-adevăr ar fi fost vinovat - nu ar fi abandonat toporul la locul faptei, pe care l-a recunoscut de la bun început ca aparţinându-i. Normal ar fi fost să încerce recuperarea lui cu orice preţ, mai ales că a avut la dispoziţie o noapte întreagă până la descoperirea cadavrului.

În plus, această nouă ipoteză de lucru ne putea explica, tot aşa de convingător ca şi cea anterioară, de ce nu au fost descoperite urme de noroi; simplu - deoarece cumnatul victimei a ajuns la locul faptei înainte de începerea ploii. Odată formulată această nouă versiune, am purces la verificarea ei cu atenţie. După audierea separată a martorilor, reconstituirea în timp şi s a ţ i u a detaliilor, verificarea afirmaţiilor acestora, completate cu câteva confruntări tactice, am reuşit să demontăm minciuna cu privire la justificarea timpului când prezumam că s-a consumat omorul. Am stabilit astfel împrejurarea esenţială că, în aceeaşi seară, a ajuns mai târziu cu circa două ore la domiciliul surorii lui, iar aceasta i-a spălat o cămaşă, care purta pete vizibile şi proaspete de sânge. Martorele au relatat că, din compasiune faţă de bănuit, l-au acoperit, chiar şi după ce a doua zi au aflat despre decesul victimei şi au dedus că acesta ar fi ucis-o, solidarizându-se cu suferinţele suportate de către sora lui.

Pus în faţa probelor stabilite, cumnatul victimei a recunoscut că l-a ucis - din motivele presupuse de noi anterior. A aşteptat până a adormit şi observând pe hol un lopor, l-a luat şi a lovit cu putere victima, în cap, o singură dată, deoarece nu a mai reuşit să desprindă toporul. A confirmat faptul că şi-a pătat cămaşa cu sânge, care a fost spălată de sora lui. De asemenea, a căutat bani în buzunarele pantalonilor victimei, iar la plecare a stins lumina. A devenit astfel limpede că acesta era adevăratul criminal, că anterior se comisese o eroare şi se impunea punerea de urgenţă în libertate a celui arestat.

Ca urmare, am luat legătura cu procurorul respectiv şi, conform unei înţelegeri prestabilite cu şeful meu, i-am prezentat treptat şi parţial noile date ale cazului. Deoarece am constatat, nu atât surprinderea lui deosebită ci, mai ales, neâncrederea manifestată în soluţia noastră, am fost obligaţi, în final, să-i relatăm întreaga probaţiune - inclusiv mărturisirea criminalului - pentru a-l convinge de eroarea făcută. Reacţia procurorului a fost stupefiantă: ne-a spus că-i va menţine pe amândoi în stare de arest şi-i va cerceta în continuare, până la deplina elucidare a cazului. Am înţeles atunci cu amărăciune adevărul că şi în mijlocul celor puşi să înfăptuiască justiţia există oameni mărunţi, încăpăţânaţi şi orgolioşi, care confundă fermitatea cu inflexibilitatea şi nu sunt capabili să-şi recunoască greşeala, nici măcar în faţa evidenţei. Subliniez acest ultim aspect pentru că vinovăţia criminalului era riguros stabilită, iar procurorul s-a convins personal de situaţie ascultând mărturisirea faptei, datele oferite coroborându-se perfect cu cele constatate cu prilejul cercetării la faţa locului.

I-am spus, în consecinţă, procurorului că noi ne-am îndeplinit misiunea şi că în cursul dimineţii următoare vom pleca spre Bucureşti. I-am sugerat posibilitatea că, dacă doreşte să reverifice unele analize de laborator la instituţiile centrale, noi suntem de acord să ducem probele respective, pentru a se câştiga timp. Vădit atins în amorul propriu de situaţia în care singur s-a pus - prin incompetenţa lui - ne-a refuzat direct, încercând în plus să insinueze că nu prezentăm deplină încredere şi va proceda astfel încât să-şi asigure toate garanţiile necesare. Se vede faptul că ne-am făcut „vinovaţi" de descoperirea criminalului şi l-am făcut de râs în faţa colegilor, fiind obligat să justifice o arestare de durată.

Frământat fiind în continuare de lipsa de francheţe şi cooperare, cât şi de înverşunarea bicisnică constatate, în timpul călătoriei spre Bucureşti, am făcut o asociere şi i-am relatat şefului o abordare analogică a situaţiei:

- Ştiţi cum apreciez eu reacţia omului nostru?
- Nu sunt sigur, dar bănuiesc.
- Mi se pare aidoma cu cea a unei bătrâne care, gârbovită de ani şi de greutatea sacului cu cărbuni pe care-l transporta, la solicitarea unui tânăr, elegant şi cuviincios, de a o ajuta, a refuzat şi - cu totul neaşteptat - i-a răspuns...
- Da, i-a zis că nu-i dă sacul, deoarece îi este frică să nu i-l fure.
- Da, şefule, i-am răspuns, ai intuit perfect răspunsul.

Activitatea de soluţionare a acestui caz, şi nu numai, m-a convins definitiv că numai o examinare aprofundată şi multilaterală a tuturor circumstanţelor unor cazuri complexe poate înlătura riscul erorii judiciare, eroare care, în esenţă, exprimă falimentul justiţiei şi al specialistului, căderea acestora sub robia întâmplării, a jocului coincidenţelor şi improvizaţiei. Am înţeles mai bine faptul că munca în domeniul descoperirii adevărului judiciar este o treabă ispititoare - prin chemările ei greu de definit - care presupune un efort sisific, desfăşurat în condiţii speciale. Ea este, mai degrabă, comparabilă cu o acţiune de căutare într-un deşert aprins: cu iluzii de fata morgana, cu schimbări frecvente de peisaj, cu pierderea urmelor după furtuni prădalnice, cu modificări şi alunecări de planuri, cu încingerea minţii şi a sentimentelor, cu setea continuă după apa vieţii şi disperarea de a nu o găsi; cu bucuria salvării în momentele când îi depăşeşti pragurile şi ajungi - nesperat - la liman, la oaza unde întâlneşti verdele crud al adevărului şi lumina din ochii plantelor vieţii. Am înţeles că este omeneşte necesar să lupţi împotriva neâncrederii personale şi a oamenilor, să speri imposibilul şi să te căleşti în miezul dificultăţilor, crezând până şi în neverosimil.

Pentru aflarea adevărului trebuie să urci neâncetat spre culmi greu accesibile, să cobori în abisuri - mai ales de ordin sufletesc - şi să porţi asupra-ţi, în inima ta, o torţă de

lumină, care să perforeze pereţii întunericului, să lumineze necunoscutul din noi şi din alţii şi să creeze punţi de stele pe ceruri indescifrabile. Poate este greu de exprimat sentimentul, dar, sigur, în cauză, nu este vorba de învinşi - poate doar de o înfrângere vremelnică -, aluatul luminii adevărului plămădindu-se în pântec de soare şi răbufnind copleşitor peste bicisnicia nopţii.

Odată cu experienţa dobândită, speranţa creşte mereu, se înalţă peste amurguri şi zâmbeşte orizontului nou ce i se deschide în faţă. Nu cred că este doar o amăgire. Mai degrabă este un semn, un simbol, care înrolează sub drapelul lui forţele alese şi le conduce, încet-încet, spre grădinile edenice, aşteptându-le cu flori la intrare. Şerpuirea cărării începe să urce din bezna prăpastiilor sufleteşti spre podişuri vremelnice şi, apoi, prin trecători şi poteci montane înşelătoare, spre piscul care stă de strajă lumii din jur, scăldat în lumină şi forţă, ca o expresie a transformării speranţei în izbândă. Nu cunosc „izbândă" a întunericului decât cea din războaie şi din patimile nopţii sufletului. Toate celelalte izbânzi sunt săgeţile de lumină ale soarelui atunci când domneşte peste noi. Izbânzi ne pot oferi uneori şi lujerii firavi de lumină ai lunii, care ne descoperă tainele sufletului, le ascultă, le poleieşte şi le calmează, instaurând liniştea interioară şi seninătatea de la răsăritul lumii.

Lumina şi adevărul sunt surori gemene, ce trăiesc în simbioză. Adevărul se află în miezul luminii. Fără lumină nu există adevăr. Există numai un gen de minereu preţios, care este ascuns în adâncuri şi nu se vede. Adevărul, pentru a exista, trebuie să iasă din noapte şi să se exprime prin lumină, să fie văzut de toţi. Adevărul nu are mai multe feţe, ci una singură, cea a luminii. Nici lumina nu-şi poate fi sieşi suficientă dacă nu este adevărată (naturală), ci doar un foc fascinant de artificii.

Tot astfel, lumina şi întunericul sunt fraţi buni, care se despart vremelnic, pentru ca apoi să se caute şi să se cheme permanent. Lumina aleargă spre întuneric, iar acesta, la întâlnire, o îmbrăţişează până la sufocare. Cele mai miraculoase clipe ale zilei sunt cele ale întâlnirii lor. Clipele dinaintea răsăritului sunt la fel de maiestoase ca lumina care inundă viaţa; cele dinaintea apusului, clipele de crepuscul, sunt ca o jertfire a luminii, ca o părere de rău după ce-a fost, fiind o ademenire a acesteia de către vrăjile promise ale nopţii, care dezleagă cele mai neobişnuite visuri. Prin farmecul lor, ele ademenesc şi creează iluzii. Aceste clipe sunt jumătate lumină - jumătate întuneric. De aceea, în astfel de momente, nici gândirea şi simţirea noastră nu sunt întregi, ele devenind jocul unei balanţe nevăzute. În timpul crepusculului, din cauza acestei mixturi in continuă schimbare, apar şi pericole, cele mai evidente fiind cele resimţite de către conducătorii auto, care parcurg cu grijă trecerea de la forţa zilei la lenevia nopţii.

În oarecare măsură, cred că există asemănare între acest fenomen şi cel al apariţiei

primejdiei unor erori judiciare, care sunt tot efectul zonei de crepuscul, când lumina devine înşelătoare, iar întunericul răspândeşte umbre şi în afara lui. Nu susţin că ele ar fi cumva scuzabile şi oricând se poate merge spre adevăr, ci doar faptul că, oriunde şi oricând, se poate avansa spre adevăr numai sub domnia luminii, evitându-se zonele obscure ori proiectându-se asupra acestora lasere de lumină.

Ar fi foarte simplu să mă opresc aici cu consideraţiile despre eroarea judiciară, care îşi are originea în incompetenţa şi, mai rar, în anumite dificultăţi obiective, dar nu pot să nu remarc şi posibilitatea de a se ajunge la asemenea situaţii prin abuzuri, săvârşite în numele fermităţii ori chiar prin invocarea competenţei indiscutabile a unor oameni ai legii, problemă care va face obiectul capitolului următor.

Dar să ne întoarcem la lucruri mai normale. Este firesc ca persoane neavizate să treacă cu uşurinţă peste dificultăţile obiective, ca şi peste cele subiective, „scăpându-le" ceea ce în realitate reprezintă cursa contra cronometru de descoperire a autorilor faptelor penale grave, domeniu în care se resimte mult presiunea opiniei publice.

Prin specificul, complexitatea şi diversitatea cazurilor de rezolvat, activitatea în sine pretinde nu numai tenacitate şi muncă fără odihnă, ci mai ales experienţă deosebită şi profesionalism, care se dobândesc doar în mulţi ani de confruntări cu ineditul fiecărui caz. Aşadar, nu există reţete general valabile de investigare şi de reuşită, ci soluţii specifice fiecărui caz. Informaţiile trebuie valorificate prioritar prin folosirea flexibilităţii în gândire, prin inspiraţie ori găsirea unor soluţii neaşteptate şi, desigur, prin perseverenţă şi consecvenţă. Un asemenea exerciţiu pretinde calităţi speciale, strunjite o viaţă întreagă; uneori, chiar şi în pragul pensionării, poţi constata că mai ai multe de învăţat.

Voi încerca să ilustrez acest adevăr. La un moment dat, într-un judeţ de la graniţa vestică a ţării, s-a impus înlocuirea şefului serviciului de poliţie criminală. În jur nu erau oameni capabili să-i ia locul şi atunci s-a recurs la o decizie curajoasă, fiind numit în funcţie un ofiţer din alt domeniu, considerat cel mai bun specialist în combaterea i nfracţiunilor economico-financiare.

În acea perioadă ne aflam în judeţ, cu un colectiv de control şi ne-am dat avizul pentru această numire. După câteva zile, când terminasem misiunea, ne-am prezentat dimineaţa la sediul poliţiei pentru a ne ridica documentele, si a ne întoarce la Bucureşti. Toţi ceilalţi din colectiv au plecat, numai eu am fost obligat să rămân în continuare, pentru coordonarea investigaţiilor într-un caz grav, petrecut în timpul nopţii, victima fiind un subofiţer de poliţie. Ordinul era foarte clar: să rămân acolo până la rezolvarea cazului. Potrivit primelor informaţii, subofiţerul respectiv a fost găsit dimineaţa, de către trecători, în şanţul de la marginea şoselei dintre două localităţi, având cătuşe la mâni şi numeroase şi grave traumatisme craniene.

A fost internat în stare de comă, la spital. Din investigaţiile întreprinse în comună am aflat că, în seara zilei precedente, în zona primăriei, a oprit un autoturism ARO. Din acesta a coborât un tânăr, care a întrebat unde poate găsi un subofiţer de poliţie, motivând că pe şosea, în afara localităţii, un şofer a călcat un cetăţean şi încearcă să fugă de la locul faptei. Postul fiind în incinta primăriei, de îndată, singurul subofiţer existent a plecat în acea direcţie, cu maşina ARO respectivă. Acesta nu a mai revenit în comună, în schimb, în cursul nopţii, au apărut doi tineri, care au intrat în postul de poliţie. Deoarece s-a declanşat alarma - pe rând, la interval de câteva minute - cei doi paznici ai primăriei s-au deplasat la post, dar au fost loviţi în cap şi anihilaţi. Infractorii au forţat un fişet metalic şi au sustras din acesta două pistoale şi numeroase cartuşe, după care s-au retras în viteză. S-a stabilit că, uşa de acces în postul de poliţie a fost descuiată cu cheile luate de la subofiţer. De asemenea, a rezultat că autoturismul în cauză fusese furat. Nu au putut fi obţinute relaţii de la subofiţer, care era în stare foarte gravă, urmare a şapte leziuni craniene provocate cu ajutorul unui levier. Nici relatările celor doi paznici nu au avut nicio relevanţă, întrucât, fiind loviţi prin surprindere, nu i-au observat pe agresori.

Cu gândul nedeclarat de a testa pe noul şef de serviciu, i-am cerut acestuia să-şi expună concepţia de lucru şi măsurile ce le consideră apte să ducă la soluţionarea cazului. M-a surprins în mod neplăcut răspunsul că situaţia îl depăşeşte, că se simte blocat psihic şi nu ştie ce să întreprindă. Fără îndoială că nu am încercat, pentru moment, niciun fel de terapie morală, considerând că zilele şi nopţile ce urmau îmi vor oferi şi destule prilejuri pentru o asemenea remontare. Dorind să-l încurajez, i-am promis însă sprijinul meu. Mi-a mărturisit atunci că el n-a dorit o asemenea activitate şi funcţie şi că mă roagă insistent să-l ajut să se întoarcă la vechea lui muncă. Devenind mai categoric, i-am precizat că deocamdată acest lucru nu este posibil şi că imperativul actual este cel al descoperirii agresorilor. I-am sugerat iniţial să-şi convoace subalternii şi să-i consulte asupra concepţiei de acţiune, urmând ca, pe baza sugestiilor acestora şi a propriei noastre orientări, să decidem ce şi cum trebuie făcut. După această consultare, parcă a prins o brumă de curaj. Dar măsurile propuse nu erau prea inspirate şi nici complete, am făcut eu remarca. I-am explicat că vom găsi formulele utile de lucru şi că ne aşteptau zile şi nopţi de încercări şi căutări, cărora trebuia să le facem faţă cu stoicism. Mi-a răspuns că n-a lucrat într-un asemenea ritm şi a fost de acord că ar trebui găsit un pivot, care să mişte din loc întreaga afacere. Or, acesta putea fi locul de unde s-a furat autoturismul ARO, singurul element de siguranţă al cazului, toate celelalte aspecte fiind aleatorii. Am fost de părere că, probabil mobilul agresiunii l-a constituit procurarea de armament în scopul trecerii frauduloase - poate chiar prin forţă - a graniţei şi că vom axa măsurile principale pe aceste direcţii. Investigaţiile efectuate în zona din care s-a furat autoturismul au relevat faptul că, după

acea dată, a dispărut din cartier un gestionar, care avea unele antecedente de interes. După două zile, a fost găsit abandonat ARO-ul urmărit, acesta prezentând numeroase pete de sânge în interior, ca şi când ar fi fost vopsit cu sânge. Rezulta că infractorii l-au abandonat şi, probabil, au furat altul, încercând să scape de urmărire. În ziua următoare, a fost prins un grup de patru indivizi, din nordul Ardealului, care intenţiona să treacă fraudulos frontiera. Fiind cercetaţi de către ofiţerii judeţului - în cursul nopţii - a rezultat, pentru moment, că aceştia ar fi autorii, unul dintre ei mărturisind săvârşirea agresiunii. A oferit chiar şi unele detalii, care nu puteau fi cunoscute decât de către făptuitori. Având o anumită experienţă în materie, am încercat să verific personal situaţia. Ca atare, am stat de vorbă, iniţial, cu cel care recunoştea faptele şi mi-am dat seama că este un tip de oligofren, foarte influenţabil, asupra căruia ofiţerul a făcut unele presiuni. De asemenea, acesta a comis o greşeală de neadmis, în sensul că, prin discuţiile purtate, i-a făcut cunoscute unele date secrete ale cercetării. În această situaţie, am solicitat o verificare urgentă, la poliţia localităţii lor de domiciliu, privind locul unde se găseau la data comiterii tentativei de omor. S-a stabilit că, în acea perioadă, se aflau acasă, aşa că, practic, nu puteau fi autori, în cazul cercetat de noi.

Rezolvarea a venit după trei zile, când în zona de frontieră a fost depistat şi prins un alt grup de patru infractori, care anterior - pentru a încerca să se salveze - au folosit armamentul furat de la postul de poliţie. Unul dintre aceştia era gestionarul identificat anterior de noi şi care era dat în urmărire. Ceilalţi trei erau fiecare din alte judeţe, chiar îndepărtate de cel al comiterii faptei. Aceştia s-au cunoscut ocazional şi au pus la cale atacul pentru a-şi procura armament şi a fugi din ţară, fie şi cu preţul folosirii lui.

Inchiziţie modernă, dar cu efect de bumerang

Coana întâmplare se mişcă liber pe lumea asta, în chip democratic, pe unde vrea ea, fără frontiere, oriunde şi oricând. Este o doamnă mare, plină de zorzoane, care se laudă - parte pe bună dreptate - cu istoria ei multimilenară, care vizează începutul începuturilor. Şi, se pare, că nici nu ai cum să nu-i dai dreptate. A ajuns ea - prin şi peste epoci - ba în palate, ba în spelunci ori magherniţe, a declanşat cruciade (războaie), patimi sau virtuţi, a schimbat miniştri, a provocat catastrofe, comedii sau tragedii şi multe altele. Unii zic că nu e importantă, că este o „simplă întâmplare". Ea susţine sus şi tare, chiar cu oarecare trufie, că este cineva pe lumea asta, odată ce a ajuns o categorie fundamentală în filosofie, fiind, de fapt, contratermenul de echilibru al necesităţii. Deci doi piloni ai lumii: necesitatea şi hazardul, care în perioadele de calm ale universului se odihnesc una lângă alta, fără a se mai înfrunta. Unii revin şi spun că totuşi… întâmplarea putea să intervină în cutare sau cutare situaţie, fără să determine vreo influenţă importantă şi, atunci, rolul ei s-ar fi dovedit a fi aproape de zero. Dar cum să accepte ea rolul de zero, culcat spre infinit - ea,

care cu „famelia ei de la... paşopt" nu poate fi redusă la un nimic, la ceva fără „foncţie". Poate că gâlceava continuă şi azi, cine ştie?! În orice caz, trebuie subliniat faptul că atunci când se supără ea, întâmplarea, poate provoca mici sau mari cutremure, spre buna ştiinţă a tuturor, întorcând pe dos sensul unor lucruri, asemenea unui bumerang. Asta ca să nu mai creadă cei care o ignoră că pot trăi liniştiţi, că nu-şi vor plăti impozitul pe îngâmfare. Ştie ea bine pe ce tastatură să apese ca să se ducă totul pe apa Sâmbetei. Aşa bănuiesc că s-au petrecut lucrurile şi în istoria la care ne vom referi în continuare pentru a evidenţia situaţia de pericol în care pot ajunge, să zicem - absolut din întâmplare - unele persoane sau chiar instituţii. Pe nesimţite, se poate atinge un punct de fierbere, când orice devine posibil - în anumite condiţii - chiar şi înfăptuirea absurdului. Ce uşor este, nu-i aşa, să ne jucăm cu cuvintele! Numai că noi nu ne jucăm de-a sau cu inchiziţia, cunoscând ce tristă faimă are, ci încercăm să fim necondiţionat în slujba adevărului şi a justiţiei.

Istoria noastră este strict autentică, dar mai ales dureroasă. Este şi infinit de tristă pentru că relevă un episod dramatic în care funcţionari superiori din miliţie, procuratură şi justiţie au ajuns să condamne la douăzeci şi cinci de ani de închisoare un cetăţean nevinovat, caz nemaiîntâlnit în analele justiţiei române. Este vorba, în fapt, nu de o eroare judiciară, ci de un abuz grav comis atât în cercetare cât şi în judecare, de către persoane cu funcţii şi cu o bună pregătire profesională, dar care, din motive meschine (ambiţie, interesul major al păstrării funcţiei, manifestări de autoritate?!) au „forţat" nu numai cercetările, dar şi judecata, pe durata unui an de zile. Personal nu pot să dau o explicaţie completă şi temeinică acestei defectări grave a mecanismului justiţiei, care a permis timp îndelungat o solidarizare inadmisibilă a unor funcţionari cu munci de răspundere, din toate domeniile care au menirea să înfăptuiască justiţia. Aceştia - aşa cum va rezulta pe parcurs - au comis numeroase abuzuri şi încălcări ale normelor legale, mergând până la săvârşirea unor acte inchizitoriale de tortură psihică şi fizică, nu numai împotriva celui inculpat pe nedrept, ci şi asupra întregii lui familii şi a tuturor cetăţenilor care au „îndrăznit" să îi ia apărarea, sub orice formă. Consider că o asemenea „coalizare" tacită sau chiar expresă - cum suspicionez eu - nu s-a putut realiza decât pe fondul unor grave carenţe de personalitate şi caracter ale celor implicaţi în această monstruozitate. De asemenea, remarc faptul că, toată această ţesătură de abuzuri a fost realizată în numele apărării justiţiei şi a victimelor infracţiunilor, situaţie care maculează sau chiar pune sub semnul întrebării eforturile demne ale marii majorităţi a celor ce slujesc, cu convingere, ţelul nobil al apărării libertăţii şi demnităţii omului.

Mă gândesc cu groază la ce păcate de moarte trebuiau să suporte - pe parcursul întregii lor vieţi - cei implicaţi în această diabolică demonstraţie de nedreptate, dacă pronia divină nu ar fi intervenit - sub forma unei întâmplări, aproape neverosimile - pentru a

ridica cortina acestui nedemn spectacol şi a face vizibilă toată mizeria umană ce se ascundea, până atunci, în spatele unui „succes triumfător". Vă veţi convinge cu uşurinţă asupra caracterului josnic al celor pe care îi vom aduce în scenă, odată cu înfăţişarea în detaliu a cazului, deoarece veţi înţelege că tot timpul au avut posibilitatea să-şi dea seama că greşesc şi că merg pe o pistă greşită. În loc să se oprească, au acţionat cu duritate şi duşmănie - chiar în pofida unor sfaturi utile primite de la unii specialişti - încăpăţânându-se să promoveze o versiune eronată, ba chiar fantezistă, care putea fi verificată cu relativă uşurinţă, dacă ar fi vrut şi ar fi încercat.

În perioada 8-12 iulie 1977, în Capitală, au fost descoperite, pe rând, în diferite zone, mai multe segmente ale unui cadavru de sex feminin. Examinarea medico-legală a acestora a permis desprinderea unor concluzii orientative pentru cercetare. Astfel, s-a stabilit faptul că era vorba despre o tânără de 20-25 ani, care a fost ucisă de două zile, deci în după-amiaza zilei de 6 iulie 1977 (la două-trei ore după ultima masă, în jurul orelor 16.30-17.00). Victima a fost violată şi ucisă printr-un procedeu complex de asfixie mecanică (sugrumare, strangulare şi obstruarea căilor respiratorii), găsindu-se benzi de hârtie igienică în laringe şi esofag. S-a apreciat că segmentarea s-a realizat de către un specialist ori, cel puţin, de către o persoană cu cunoştinţe temeinice de anatomie.

Examenele de laborator au evidenţiat o alcoolemie de 0,51 la mie şi au determinat grupa sanguină a victimei (01). Cu ajutorul impresiunilor digitale s-a reuşit - într-un timp relativ scurt - identificarea victimei, în speţă fiind vorba despre tânăra Anca de la Sibiu, în vârstă de 19 ani, care venise să dea examen de admitere la Academia se Studii Economice. Locuia la o gazdă în str. Traian, iar în ziua de 6 iulie, în jurul orelor paisprezece, a plecat spre facultate pentru a verifica listele cu candidaţi. Întrucât nu a mai revenit la gazdă, aceasta a sesizat dispariţia ei organelor de miliţie, care au început investigaţiile pentru clarificarea situaţiei.

După identificarea cadavrului, cercetările au fost organizate şi desfăşurate în vederea elucidării unei sfere largi de aspecte impuse de particularităţile cazului. În mod prioritar, s-a pus accent pe stabilirea personalităţii şi a legăturilor victimei - inclusiv de la Sibiu - identificarea şi verificarea elementelor suspecte, cu accent pe zona apropiată reşedinţei victimei şi traseul parcurs de aceasta. S-a admis ca valabilă şi ipoteza că autorul ar putea face parte din rândul bolnavilor psihic, mai ales a psihopaţilor sexuali, prin luarea în considerare a datelor autopsiei referitoare la mecanismele suprapuse de ucidere şi întreţinerea raportului sexual. De asemenea, s-a acordat atenţie identificării posibililor bănuiţi din rândul cadrelor sanitare, pornindu-se de la constatarea medico-legală că disecţia ar fi fost efectuată de către o persoană cu cunoştinţe de specialitate.

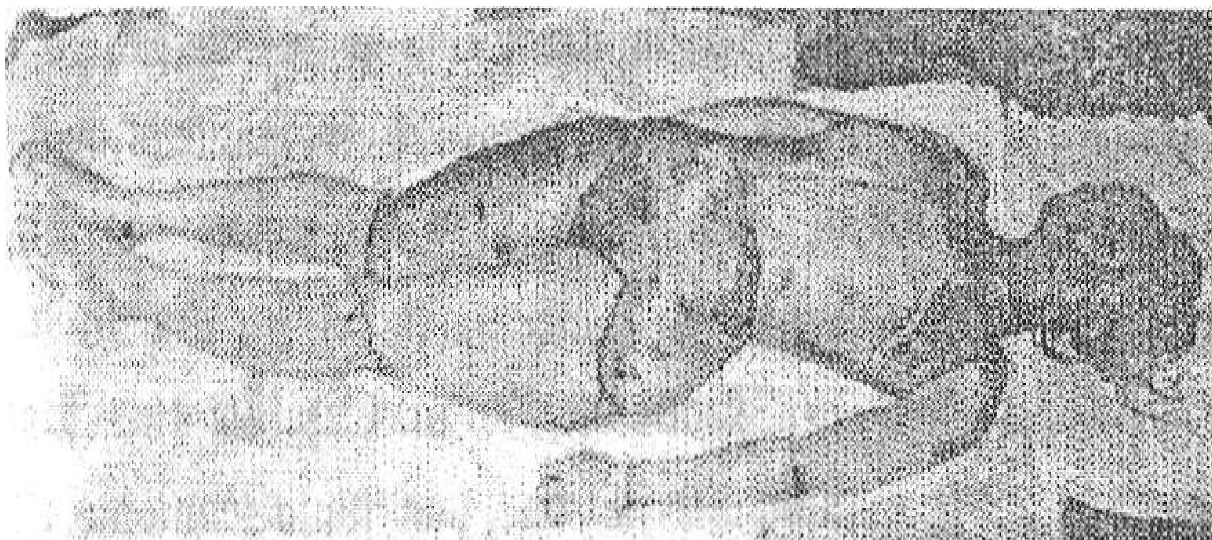

Fig. 1 - Reconstituirea după segmente a corpului victimei B.A.

Au fost mobilizate de urgenţă forţe numeroase - din toate formaţiunile de bază ale Inspectoratului General al Miliţiei şi Miliţiei Municipiului Bucureşti - care acţionau exclusiv în acest caz, sub coordonarea unui înalt colectiv format din general-maior Buzea Valeriu - locţiitor al Inspectorului General - general Chiriac Nicolae, colonel Diamandescu Cornel, colonel Dinulescu Ştefan şi, ulterior, col. Anghelescu Ion.

Fig. 2 - Fotografia victimei

Cercetările efectuate în prima fază - circa zece zile - s-au desfăşurat bine, acţionându-se simultan şi cu deosebită insistenţă pentru verificarea tuturor versiunilor

elaborate în caz. A existat, totuşi, o presiune mare, izvorâtă firesc din starea de nesiguranţă şi nelinişte apărută în rândul populaţiei şi, consecutiv, din hotărârea conducerii superioare de partid şi, ca urmare, a ministerului şi a Inspectoratului General al Miliţiei de a se rezolva cât mai repede un asemenea caz monstruos.

Ca urmare, în ritm alert şi cu caracter permanent, au fost identificaţi şi verificaţi mai mulţi suspecţi din rândul medicilor şi a personalului sanitar sau a legăturilor victimei - inclusiv la Sibiu - faţă de unii dintre ei conturându-se anumite temeiuri de suspicionare (au cunoscut victima, aceasta a fost la domiciliul lor etc.).

Verificările iniţiate pentru identificarea persoanelor ce figurau în agenda telefonică a victimei au condus, deja din 15 iulie 1977, la apariţia unei persoane care, prin poziţia specială ce i s-a acordat în anchetă, a eclipsat tot ce a fost considerat important până atunci. Mă refer la Samoilescu Gheorghe de 26 ani, conducător auto de taxi, absolvent de liceu, căsătorit şi tată a trei copii minori, domiciliat în Bucureşti, la Obor, deci în relativă apropiere de locuinţa victimei. Cu ocazia audierii acestuia de către maior dr. Gavrilă, acesta a recunoscut, fără nicio rezervă, că a cunoscut-o pe Anca, cu un an mai înainte, relatând şi i mprejurările în care s-a realizat acest fapt. A declarat astfel, la primul contact cu organele de miliţie, că a cunoscut-o întâmplător în tramvai, în iulie 1976, au coborât la piaţa Obor şi au vizitat magazinul de la parterul blocului unde locuia el, moment după care a invitat-o la o cafea în apartamentul lui. Ea a acceptat, au discutat câtva timp, după care a încercat să întreţină cu ea raport sexual. Întrucât victima l-a refuzat clar şi a vrut să plece, a prins-o de umeri.si i-a cerut drept gaj medalionul de la gât. Apoi i-a spus că, dacă se va răzgândi şi-l va căuta la telefonul comunicat, îi va restitui bijuteria. Furioasă, ea a plecat. L-a mai sunat de câteva ori după aceea, în perioada iulie 1976 - mai 1977, atât de la Sibiu, cât şi de la Bucureşti, dar nu a reuşit să-l găsească, întrucât el se eschiva, deoarece, la scurt timp, a vândut lănţişorul unei persoane pe care a indicat-o.

Bineânţeles că, s-a raportat situaţia colectivului de conducere al acţiunii. Ca urmare şi de îndată, bănuitul a intrat „în spatele uşilor închise", într-o zonă de înaltă temperatură, unde se poate întâmpla orice. Că a fost aşa, este suficient să subliniez faptul că, din acel moment nu l-a mai putut scăpa nimeni şi nimic, nici măcar tribunalul, care era ultimul chemat să-l apere, nu să-l piardă. Deci observaţi că, în final, mut răspunderea principală de la miliţie şi procuratură la tribunal, care avea menirea şi capacitatea să stabilească adevărul în cauză, să descopere şi corecteze abuzurile săvârşite până la el. Aveţi răbdare, vom reveni, dar, mai întâi, să se coacă bine rana pe care vrem s-o operăm până la capăt.

După părerea mea, cercetările au fost organizate şi conduse după o formulă iraţională, cu trei şedinţe de informare şi analiză în fiecare zi - pe baza întocmirii şi prezentării unor rapoarte scrise - care, practic, blocau definitiv mai ales activitatea celor

însărcinaţi cu distribuirea sarcinilor şi controlul calităţii investigaţiilor efectuate de către subordonaţi (inclusiv de către ofiţerii circumscripţiilor, cărora li s-au repartizat numeroase sarcini de investigare şi verificare). Din cauza acestei birocraţii bicisnice, care centraliza toate informaţiile cauzei, s-a creat la un moment dat o atmosferă de lucru imposibilă. Vă asigur că nu fac această apreciere pe baza unor informaţii auzite, ci din proprie experienţă, eu fiind un fel de „călcâi al lui Achile" în tot acest măreţ eşafodaj, montat cu emfază de către generalul Buzea Valeriu. De fapt, acesta era un personaj nevinovat în acest domeniu, ajuns cu totul întâmplător în această horă, a cărei ritm, melodie şi respiraţie n-o cunoştea. Era lipsit total de experienţă în asemenea cazuri, acţionând exclusiv pe linia infracţiunilor economice. A avut însă neşansa ca celălalt locţiitor al şefului I.G.M., însărcinat cu coordonarea domeniului de care vorbim, să fie pur şi simplu în concediu, împrejurare care i-a fost fatală. Ca urmare, a ajuns să joace rolul unei muşte care făcea eforturi disperate să nu cadă, să zicem, în lapte şi miere. A căzut în miere (nu în lapte cum era mai firesc) şi, ca atare, s-a lipit definitiv de caz. A ajuns în situaţia unui soldat pe front, aflat în prima linie, care a înţeles că nu există alternativă, ci numai un singur adevăr: ori rezolvă cazul, ori pleacă! Nu ştiu exact cum a rezolvat dilema pe plan personal subiectiv, dar am observat limpede, zi de zi, tot mai clar, că modul de manifestare şi acţiune, chiar şi de adresare faţă de subordonaţi, a devenit dur, colţuros, abrupt - ca de ultimatum şi subjugat unei prejudecăţi curioase şi nejustificate, anume că dânsul deţine adevărul absolut. Ca atare, nu avea nevoie de ideile, aprecierile, ca să nu spun cumva, sfaturile altora, fie ei cât de specialişti în domeniul care pentru el era încifrat, codat, mai bine zis cu autor necunoscut, cum era şi cazul care-l obosea, obseda, persecuta şi-i punea la încercare cariera şi funcţia.

Sigur că după război mulţi viteji se arată. Unul dintre aceştia sunt eu. Şi, mai sunt şi destui alţii pe care-i cunosc, care şi-au spus indirect părerea ori şi-au „înghiţit-o" şi doi-trei care au contrazis făţiş - atât verbal cât şi prin prezentare de raport scris - direcţionarea simplistă şi unilaterală, ba chiar primejdioasă, a cercetărilor spre ceea ce obişnuit se cheamă eroare judiciară.

Să mă explic mai bine. Am spus mai înainte că am fost un fel de călcâi al lui Achile în acest caz. De fapt, termenul nu este corect decât în parte. Eu, fiind atunci şef al serviciului omoruri pe ţară, am fost folosit ca o rotiţă importantă în angrenaj, dar mai puţin în calitatea mea de specialist şi mai mult într-o postură birocratică idioată, practic eram un fel de secretar al „afacerii", montat ca un gen de amortizor între şefi şi masa de executanţi. În această postură, trebuia să fac de toate pentru toţi şi, mai ales, să mă lupt cu toate hârtiile şi vorbele care năvăleau spre mine şi peste mine: informaţii, evidenţa ordinelor date şi a celor transmise spre executare, rapoarte de verificare a unor sarcini, informări scrise de trei ori pe zi, cu îndeplinirea ordinelor de la şedinţele anterioare, şi alte

rapoarte şi iar hârtii. Dacă nu urmăream cursa făcută de darea şi executarea unui ordin riscam să iau foc. Şi atunci, împreună cu doi colegi care mă ajutau, am conceput şi pus în practică un sistem drastic de urmărire a cursei nebunatice ce o făcea fiecare hârtie, fiecare punct şi paragraf sau poziţie din rapoarte, ca un calculator militarizat şi scos din minţi (deci care simţea că i s-a depăşit capacitatea). De fapt, nu mai rezistam bombardamentului necontenit de ordine în dezordine, de hârtii ce alergau zănatice şi fără scop spre nu se ştie unde şi de ce acolo şi nu altundeva. Un fel de dans al inutilităţii, realizat în condiţii speciale şi neiertătoare, adică la temperaturi zilnice de peste 31-35 grade, şi cu timp de odihnă de maximum trei-patru ore pe noapte. Şi asta în continuu, fără pauză, timp de aproape trei luni, când s-a hotărât să se reducă şantierul - respectiv harababura fără rost - afirmându-se sentenţios că a fost descoperit autorul asasinatului şi nu se mai impune decât definitivarea cercetărilor de către procuratură. Pe parcursul acestui purgatoriu - care trebuia suportat aşa cum era (ori rezistai, dacă erai de oţel, ori te îmbolnăveai) - îmi amintesc că am îndrăznit, cam după o lună de zile de la răstignirea noastră într-un program infernal, să-i solicit generalului puţină îndurare faţă de turma mânată zănatic la luptă. L-am rugat să ia în considerare realitatea că toţi ofiţerii am ajuns la un grad deosebit de oboseală fizică şi nervoasă şi, ca urmare, să binevoiască a aproba ca, măcar duminica după-masă, să fim liberi, pentru refacere, familie, baie etc. S-a uitat la mine cu o căutătură ucigătoare, pe care n-aş dori nici măcar să mi-o mai amintesc. A strigat la mine scurt şi îndesat, parcă s-ar fi cutremurat, el şi împrejurimile, şi a „tunat" un ordin sec: „să lucreze! Că de-aia sunt plătiţi, nu ca să se vaite ca babele!". Mi s-a părut c-am înţeles cum stă omul cu înţelegerea şi bunătatea. Păi, dacă are puţină chiar şi pentru el, cum să mai şi împartă?

Fisurile unui asemenea „stil" de organizare şi lucru s-au manifestat pe toate planurile. Dorindu-se rezultate cu orice preţ, se verificau de-a valma - fără nicio selecţie - orice fel de date, unele evident fără nicio relevanţă. Cum orice verificare de informaţii se ordona să fie realizată în doar câteva ore, cel mult într-o zi, era limpede că acestea nu puteau fi de calitate, că reflectau adeseori simple supoziţii ori, ceea ce era şi mai grav, erau raportate din birou - fără nicio verificare - că nu se confirmă. În asemenea condiţii, chiar şi o informaţie care putea fi de reală valoare era tratată la fel, toată lumea fiind în mare criză de timp şi convinsă că lucrează în gol, neavând nicio perspectivă clară de rezolvare.

Începută sub cele mai „bune auspicii" organizatorice, activitatea în „cazul Anca" (sau acţiunea Anca) a înregistrat apoi un moment memorabil, la nu mai puţin de zece zile după demarare. A fost un moment necunoscut de către marea majoritate a celor angajaţi în cercetare şi, subliniez eu, neapreciat corespunzător, sub aspectul consecinţelor lui, nici de către ofiţerii care răspundeau de coordonarea acţiunilor de identificare a autorului. Chiar şi atunci, dar acum mult mai limpede şi cu detaşarea necesară, îmi dau seama de

importanţa acelei mişcări nepermise pe care a lăcut-o generalul-maior Buzea Valeriu, doar la câteva zile după începerea cercetărilor împotriva lui Samoilescu. A fost ca şi când cineva - din neştiinţă ori în deplină cunoştinţă de cauză - a deschis cutia Pandorei şi a chemat dinăuntru forţele care vor pecetlui soarta cazului. Consider că este bine să prezint, în toată nuditatea lui, acest moment de răscruce, deoarece am avut şansa - sau mai bine zis neşansa - să asist la întreaga lui desfăşurare. Mărturisesc însă că, deşi am intuit unele dintre consecinţele majore ale acestei operaţii, nu mi-am dat seama, decât pe parcurs, cât de devastatoare au fost şi au devenit în final, în asemenea măsură încât au pus sub semnul întrebării capacitatea profesională a aparatului. Mai mult chiar, momentul invocat a ridicat probleme serioase de moralitate, sub aspectul corectitudinii cu care se aplică în practică principiile legalităţii, în general, şi de respectare a drepturilor cetăţenilor, în particular.

Îmi amintesc momentul cu deosebită acuitate, parcă s-ar fi întâmplat doar ieri. Nici nu mă miră o asemenea performanţă, deoarece ea subliniază ceva firesc, ilustrând maniera de întipărire în memoria fiecăruia a faptelor deosebite, a evenimentelor care ne-au marcat profund personalitatea, în rău sau bine. Parcă, mai degrabă, aş încerca să uit această suită nebună de scene, dar nu reuşesc nicidecum.

Să derulez, deci, desfăşurarea acestor imagini, care-mi otrăvesc şi astăzi sufletul. În ziua cu pricina, în jurul orelor paisprezece, mă trezesc cu un telefon dat personal de generalul Buzea, care căuta pe cineva dintre şefii menţionaţi anterior. I-am spus că, momentan, nu este niciunul. Ca urmare, mi-a ordonat să-i caut şi să le transmit ordinul ca, la orele şaptesprezece să ne prezentăm la dânsul cu un raport în care să prezentăm în sinteză cazul şi apoi toate datele şi informaţiile care-l învinovăţesc pe Samoilescu Gheorghe. I-am căutat pe cei trei şefi, dar nu am găsit pe niciunul până la ora limită. Cum din primele tatonări mi-am dat seama că am puţine şanse să-i găsesc, am înţeles că iar a căzut norocul pe mine şi m-am apucat serios de treabă, respectiv de redactat raportul, ce urma a fi prezentat la „Cabinetul unu".

La ora fixată m-am dus singur la biroul generalului, nereuşind să găsesc pe niciunul din cei trei responsabili. Acesta a citit raportul şi a strâmbat din nas a nemulţumire. Mi-a spus că prima parte corespunde, dar cealaltă, cu prezentarea capetelor de acuzare împotriva lui Samoilescu, nu este bună de nimic, reproşându-mi că nu cunosc adevărata lui situaţie. Era o căldură greu de suportat la acea oră, iar protocolul cerea ca eu să port haină, situaţie care mă depăşea total; am înţeles că urma să stau acolo mai mult timp şi să suport criticile cu stoicism. Realitatea făcea că atunci eram singurul spre care putea să-şi îndrepte săgeţile, doar nu era să se certe cu pereţii. Mi-a ordonat să stau la o măsuţă şi să scriu ce-mi dictează. Cum nici nu dormisem în noaptea precedentă decât vreo două ore, am simţit, brusc, că mă lasă puterile şi o sudoare cumplită m-a învăluit instantaneu. Pe

măsură ce scriam, au început să-mi curgă broboane mari de transpirație pe text, de aşa manieră că mă temeam ca acesta să nu se şteargă. Eram într-o situație disperată, dar şi caraghioasă, deoarece, în timp ce funcționam ca scrib, făceam eforturi susținute - pretins discrete - pentru a-mi şterge transpirația. Simțeam că se va întâmpla în curând o catastrofă. Şi era adevărat, însă eu nu mi-am dat seama de acest lucru decât după ce am ieşit din acel infern. Mi-am adus aminte integral frazele cheie ce mi Ie-a dictat generalul, iar eu le-am încrustat pe hârtie, ca pe nişte peceți care se aşează peste ceva gata şi definitiv făcut, pentru neschimbare. Am realizat că am făcut această operațiune aproape ca un automat, astfel că, pe moment, nu mi-am dat bine seama de rechizitoriul pe care l-am scris - chiar după dictare - deci eu am fost atunci coautor la această sentință de condamnare a unui om nevinovat. Pentru că, de fapt, aceasta a fost catastrofa care s-a produs în acele clipe, nu numai sub ochii mei, dar şi cu mâna mea, deci şi datorită mie.

Oameni buni, puteți intui cum acele două pagini, scrise la maşină cu caractere speciale, au pecetluit pentru viitor soarta scriitorului raportului, a cazului în sine, dar, mai ales, a inocentului, care a fost declarat vinovat de crimă, deşi nu avea niciun amestec? Din acel moment cercetarea a luat un alt curs, devenind - ca la un semn magic - o cursă aprigă prin care forța îşi demonstrează puterea de distrugere, în numele şi sub marca înfăptuirii justiției.

Concret, generalul a raportat, pe baza unor simple presupuneri şi coincidențe, că autorul a fost descoperit şi că se lucrează în continuare pentru completarea probatoriului. S-a afirmat că Samoilescu Gheorghe a cunoscut victima anterior, a dus-o la domiciliul lui şi, deoarece n-a acceptat să întrețină raport sexual, i-a smuls un lănțişor de la gât. S-a menționat, de asemenea, că nu justifică timpul critic şi că este un pervers sexual, fapt confirmat de declarațiile mai multor femei, precum şi de prezența în locuință a unor lucrări de sexologie, care învederau - prin unele sublinieri - obsesiile lui în relațiile sexuale. Enormitatea faptului în sine a rezultat pe parcurs, în sensul că odată făcută această mişcare, care l-a angajat definitiv, nu a mai fost capabil să dea niciun pas înapoi. Mai mult, n-a mai admis nicio sugestie sau replică şi a continuat un război total împotriva rezervelor justificate făcute de către unii specialişti.

Astfel, ofițerul care răspundea de cercetarea lui Samoilescu a raportat şi susținut timp de trei zile consecutiv (17-19 iulie 1977) propunerea ca acesta să nu fie arestat ci să fie cercetat în stare de libertate, putându-se - considera el - să se asigure în continuare supravegherea activității, a mişcărilor şi legăturilor lui şi să se verifice, astfel, sinceritatea lui în declarațiile date anchetei. Trebuie menționat faptul că, în acea perioadă, Samoilescu Gheorghe, deşi nu a fost arestat, totuşi a fost serios cercetat - în condiții speciale, dar total ilegale - respectiv după formula arhicunoscută de cercetare în tură continuă, zi şi noapte,

fără odihnă, în perioada 16-21 iulie 1977. Propunerea ofiţerului nu a fost acceptată de către generalul Buzea şi, ca urmare, în 21 iulie i s-a emis mandat de arestare, direct de către procuratură, deşi infracţiunea menţionată era cea de tâlhărie, faptă pentru care competenţa de cercetare revenea miliţiei. Am subliniat şi acest aspect - oarecum formal - pentru a sublinia faptul că în acest fel a fost respinsă definitiv propunerea ofiţerului şi i s-a dat de înţeles că se poate trece uşor peste părerile şi competenţele lui, că ar fi mai bine, deci, să urmeze cursul oficial. Lecţia aceasta era de fapt o invitaţie indirectă adresată şi celorlalţi ofiţeri, angajaţi în cercetare, de a fi supuşi şi convinşi că nu vor avea rezultate bune, dacă - sub o formă sau alta - vor mai torpila direcţia principală de acţiune.

Îmi amintesc că tot în acele zile am ridicat un serios semn de întrebare privind succesul obţinut sub conducerea personală a generalului Buzea, care a determinat-o pe martora Daniela să-şi schimbe declaraţia anterioară, referitoare la justificarea timpului critic de către Samoilescu Gheorghe. Astfel, martora a susţinut iniţial - declaraţie care corespundea adevărului - că Samoilescu Gheorghe a fost în vizită la ea, deci la domiciliul ei, împreună cu soţia şi fetiţa, în după-amiaza zilei de 6 iulie 1977, între orele 17.30 - 19.30, moment după care au plecat acasă, deoarece vroiau să vadă un film cu Musolini. Declaraţia aceasta era deosebit de importantă, deoarece îl fixa pe Samoilescu în casă la martoră, exact în ziua şi la orele când s-a comis omorul, situaţie care ar fi trebuit să-l scoată din cauză ca nevinovat, mai ales că această susţinere se corobora cu declaraţiile altor trei martori.

Ce miracol s-a întâmplat însă de a putut schimba prima declaraţie? Am aflat atunci unele aspecte de la colegi, iar altele mult mai târziu. Toate acestea mi-au întregit imaginea asupra schimbării acestui macaz, esenţial în cauză, şi mi-au sugerat să fiu tot mai suspicios asupra moralităţii celor care trăgeau sforile pe ascuns, uneori departe de posibilităţile noastre de a afla ce se petrece în anumite zone de investigaţie şi cercetare. De altfel nici nu aveam, realmente, cum să cunoaştem ansamblul cercetărilor. Noi eram angajaţi pe diverse felii ale cazului şi, adeseori, nu pe cele esenţiale. De multe ori, chiar dacă aflam unele aspecte, nu puteam observa decât desfăşurarea lor exterioară şi nu cea interioară ori ansamblul rezultatelor. Astfel, ne scăpa semnificaţia unor situaţii, cu atât mai mult cu cât acestea au început a fi rezolvate în umbră, pe ascuns, în cercul unor privilegiaţi, care devenea din ce în ce mai redus, pe măsură ce ancheta era forjată definitiv spre Samoilescu. Am ridicat în şedinţă problema că nu mi se pare în regulă a doua susţinere a martorei, care este motivată simplist, anume că a încurcat iniţial zilele, că de fapt vizita ar fi avut loc în opt şi nu în şase iulie. Mi-am motivat aprecierea cu date din experienţa personală, subliniind faptul că orice declaraţie adevărată vine să ajute rezolvarea cazului şi că aduce claritate, prin efectul de coroborare firească a înlănţuirii faptelor. Or, în acest caz, revenirea

inexplicabilă a martorei, nu numai că nu a ajutat ancheta ci, dimpotrivă, a încurcat-o şi mai rău, deoarece se contrazicea flagrant cu declaraţiile ferme ale altor martori, care şi-au susţinut cu consecvenţă afirmaţiile. Mi s-a reproşat că experienţa mea nu este îndestulătoare pentru a pune la îndoială un adevăr bine stabilit. Abia mai târziu şi pe căi ocolite am aflat adevărul de neimaginat, ascuns în spatele acestei manevre, care a deschis pârtia unui lanţ nesfârşit de abuzuri şi sfidări ale legii, exprimând direcţionarea tot mai unilaterală a cercetărilor şi, de fapt, începutul sfârşitului acestora. Ţineţi-vă bine că veţi avea ce auzi! Revenirea martorei a fost realizată în I i mpul nopţii, după două zile de cercetare continuă şi lipsire de libertate, în prezenţa mai multor anchetatori, printre care procuror şef adjunct Dimitriu Florin şi general Chiriac Nicolae. La această revenire asupra primelor susţineri, un rol deosebit l-a avut faptul că în momentul culminant al cercetării a fost ascultată nu în calitate de martoră, cum era liresc, ci de inculpat pentru infracţiunea de favorizare a infractorului, deşi nu existau temeiuri în acest sens. Pentru a se marca acest abuz - care exprima şi aplicarea unor presiuni psihice deosebite - declaraţia respectivă nu a fost anexată la dosarul pentru instanţa de judecată, ci a fost bisată în umbră, la dosarul de casă. În plus, îndată după schimbarea declaraţiei, martora a intrat în graţiile anchetatorilor care i-au pus la dispoziţie un autoturism al instituţiei, ce a dus-o până la mare. S-a motivat această mişcare ca având un caracter umanitar, deoarece susnumita a pierdut două zile din concediu, fiind oprită pentru cercetări. Iată, deci, o simbioză optimistă între abuz, nelegiuire şi umanitarism.

În perioada august-septembrie, câtă vreme au mai fost desfăşurate şi unele cercetări care nu-l priveau direct pe Samoilescu Gheorghe, au mai fost şi alţi ofiţeri, cu bună experienţă, care şi-au spus deschis părerea în caz, în sensul că acesta nu ar fi autorul omorului. Menţionăm, în primul rând, pe colonelul în rezervă Ceacanica Dumitru, care în raportul întocmit regreta faptul că s-a desfiinţat colectivul pe care-l conducea, care a identificat şi verificat sute de bolnavi psihic, această pistă prezentând în continuare un interes major. Ofiţerul a mai subliniat expres concluzia că Samoilescu Gheorghe nu poate fi autorul omorului, apreciind comportamentul corect în anchetă şi modul cum a înfăţişat săvârşirea faptei. A enumerat, de asemenea, considerentele personale - inclusiv de ordin psihologic - privind nevinovăţia lui. În final, a menţionat, parcă simbolic că şi dacă acesta va fi condamnat el va continua să caute autorul în rândul bolnavilor psihic.

De asemenea, în 15 noiembrie 1977, i-au fost prezentate generalului Buzea Valeriu două note documentare întocmite de ofiţeri cu îndelungată experienţă în munca de cercetare, colonel Vianu I. şi Zaharia Dumitru, care şi-au exprimat tot un punct de vedere rezervat şi au menţionat unele aspecte ce se impuneau a fi clarificate în continuare pentru a se înlătura anumite incertitudini, neconcordanţe şi chiar contraziceri între declaraţii.

Materialele au fost returnate fără a se lua nicio măsură de valorificare a lor. La fel de semnificativă mi se pare şi atitudinea biologului Mina Dragomir, din Institutul de Criminalistică al I.G.M., care a comunicat generalului rezultatul unei constatări ştiinţifice privind examinarea probelor de sânge prelevate din holul şi baia apartamentului din Str. Cristian Tell, aparţinând părinţilor inculpatului, loc unde ancheta prezuma că a fost săvârşit omorul. Aceasta şi-a exprimat nelămuririle personale în sensul că nu înţelege de ce nu au fost găsite aceste urme încă de la prima cercetare a apartamentului (fiind făcute peste douăzeci de asemenea cercetări, timp de o lună de zile) şi cum de a fost totuşi posibil ca acestea să se păstreze, deci să reziste acolo, după ce a intrat atâta lume în apartament. Generalul i-a atras atenţia, la modul serios, subliniindu-i că asemenea lucruri n-o privesc şi, ca atare, să nu le mai discute.

Consider important să subliniez şi faptul că o serie de critici au fost făcute simultan şi pe zona procuraturii, unele dintre ele fiind realizate chiar de oameni care au lucrat periodic în acest caz. Mă refer în principal la procurorii Romeci Virgil, Păun Ovidiu şi Popov Mihai, aprecieri nesocotite de către procurorul şef adjunct Dimitriu Florin, care nu a făcut o examinare corespunzătoare a lor.

Chiar dacă nu am luat în considerare aceste avertismente serioase făcute colectivului de conducere, este necesar să subliniem faptul că în această speţă existau numeroase situaţii obiective, precum şi reacţii subiective ale celor implicaţi în cercetare, care se impuneau a fi elucidate şi corect interpretate - măcar la nivelul logicii comune - pentru a se dispune măsurile cuvenite de verificare. Posibilităţi de acest gen existau destule, dar este limpede că nu s-a dorit a fi utilizate de către regizorii acestui spectacol macabru, deoarece erau conştienţi că, pe această cale, şi-ar fi desfiinţat eşafodajul de minciuni şi înscenări prezentate drept probatoriu de vinovăţie. Aprecierea aceasta este cu atât mai amară şi înfricoşătoare cu cât suntem obligaţi să vorbim nu de miliţieni fără pregătire, de procurori începători ori de magistraţi corupţi, ci de înalţi funcţionari publici, care formal reprezentau trei instituţii fundamentale ale statului.

Înainte de a dezbate - mai departe - suita de abuzuri incredibile ale acestui caz monstruos, este necesar să facem o pauză, să ne reculegem şi să încercăm să ne înţelegem cumva. Asta, deoarece nu este suficient să înşirăm pe aţă tot felul de blestemăţii (vorba pluguşorului „de urat am mai ura...!") ci trebuie să încercăm să descifrăm, să decodăm mecanismul psihologic care a stat la baza unei asemenea ticăloşii fără graniţe. Exerciţiul în sine, deşi este tentant, îmi dau seama că este dificil şi poate tardiv (dacă explicarea unui astfel de terorism spiritual poate fi vreodată tardivă!) şi, totuşi, cum a putut fi posibil? Aş zice că pur şi simplu, ca orice lucru care se întâmplă pe lumea asta (ca să nu zic de lumea cealaltă, adică înainte de Revoluţie). Bineânţeles că, în speţă, nu este vorba numai de

influenţă sau presiune politică, care chiar dacă a existat, s-a manifestat indirect şi nu putea fi hotărâtoare. Dacă am da o asemenea turnură speculaţiilor, am ignora esenţialul şi am înlocui nefericit termenii ecuaţiei. Sigur că cea mai importantă parte a explicaţiei trebuie să vizeze - în primul rând - motivaţia pretins raţională a comportamentului acestor regizori amatori şi doar, apoi, în faza următoare, factorii psihologici care au permis glisarea celor implicaţi pe o pantă periculoasă. Dar ce motivaţie am putea, totuşi, admite? Iar dacă motivul dedus este valabil doar pentru unul din grup este el adaptabil şi pentru toţi ceilalţi din „cooperativă"? (Pentru că au fost destul de mulţi, cu diplome, cu funcţii, cu stele, cu putere, eventual cu viitor?!). Atunci să încercăm să admitem un factor explicativ comun! Acesta nu poate fi altul decât interesul pentru cei în cauză de a-şi menţine luncţia, cu corolarul necesar şi posibil de a progresa, de a primi laurii unei victorii, fie ea cât de jalnică, ce ar mai fi putut să intervină. Pun astfel problema pentru că, de fapt, tatonez terenul şi încerc să găsesc vreo explicaţie plauzibilă acestui comportament aberant şi pervers, realizat în grup. I) acă l-am aprecia astfel, înseamnă că, practic, un asemenea comportament nu poate fi uşor cuprins şi explicat, fiind necesar să pătrunzi în intimitatea unor cetăţi de gânduri întortocheate şi ascunse de lumina adevărului. Să admitem, lotuşi, că am făcut primul pas. La acesta se adaugă, posibil si necesar, o serie de reacţii emotive, mai clare sau mai puţin clare, de durată sau pasagere, manifeste sau neexprimate. Astfel, aşa cum îmi amintesc eu perioada respectivă, cu încărcătura ei întunecată de apăsare, dedublare, indiferenţă afectivă, manifestări groteşti ale instinctului de conservare şi supravieţuire, dorinţele de parvenire şi de putere etc., înclin să aşez în balanţa explicaţiei şi unele elemente concrete de temere, de frică chiar, care puteau cuprinde şi încătuşa o parte dintre aceşti nefericiţi combatanţi. Mă opresc aici pentru că observ că nu pot depăşi zona neclară a speculaţiei cu privire la mobilul acţiunii. Poate că au intervenit şi alte patimi şi virtuţi pe care nu le-am studiat sau nu le cunosc, astfel că nu pot încadra moral pe fiecare la un paragraf anume. Recunosc, deci, că dacă n-am reuşit prea bine să conturez resorturile intime care i-a mânat în luptă pe fiecare dintre competitori, îmi va fi şi mai greu să descifrez cum s-a realizat, în timp şi spaţiu, legătura tainică dintre ei, care i-a condus - ca pe unul singur - până la finalul bătăliei. Adică cum s-a înfăptuit această ţesătură blestemată - din fire şi tulpini caracteriale diferite -, care avea totuşi o trăsătură de unire ce le-a asigurat funcţionalitatea?

Se pare că a existat ceva sau cineva care a avut putere de influenţă şi manipulare, de aşa manieră încât i-a transformat pe toţi într-o apă şi pământ. Dar ce forţă magnetică putea să-i unească astfel şi pentru mult timp, depăşind caracterele şi calculele individuale? Pe unul dintre ei, respectiv pe generalul Buzea Valeriu, înţelegeam că l-au determinat diverse forţe meschine (vanitate, autoritate, impulsul de parvenire, amorul propriu rănit) care s-au

încolonat şi subordonat unui puternic sentiment de frică, după ce s-a văzut ancorat definitiv în caz şi fără vreo şansă de scăpare. Odată ce şi-a înţeles menirea şi-a jucat-o până la capăt, transformându-se fără să vrea într-o „victimă" a energiilor pe care singur le-a declanşat. Observ însă că un om, care n-a avut demnitatea necesară la momentul hotărâtor, a făcut pe urmă orice ca să supravieţuiască, să ajungă nevătămat la liman, trecând senin peste toate, la nevoie chiar şi peste cadavre. Şi exerciţiul acesta de echilibristică nesăbuită s-a dorit ca, în final, să se împlinească prin bucuria înşelătoare a artificiilor, ca nişte scântei menite să amăgească pe neştiutori, să-i inducă în eroare. În locul unui pas smerit, a fost afişat mereu un mers semeţ, sigur de reuşită, chiar dacă pe dinăuntru şandramaua juridică şi sufletească stătea să cadă. De ce lotuşi vorbesc de pas semeţ? Pentru că în mândria lui sfidătoare îşi închipuia că, peste timp şi oameni, el oricum este un învingător invulnerabil care, chiar dacă a greşit pe alocuri, a condus magistral firele tenebroase ale afacerii astfel încât, în final, totul să iasă bine şi să reuşească, să nu se descopere că stâlpii de susţinere sunt găunoşi, gata-gata să se prăbuşească. Gândea, deci, că şi-a dirijat bine opera şi actorii şi, în mod sigur, va scăpa de impozitul ruşinos pe care ar fi trebuit să-l plătească, dacă va eşua.

Dar cu ceilalţi cum rămânem, cum ne descurcăm? Sunt tentat să cred că un asemenea eşafodaj putred poate, totuşi, să reziste un timp şi să funcţioneze numai dacă nu e supus la încercări sau sarcini prea mari din exterior şi, mai ales, din interior, adică din partea „cărămizilor", care sunt cuprinse în această construcţie. Deci, aduc în discuţie, finalmente, valoarea intrinsecă şi de educaţie a pieselor componente, îndeosebi sub aspectul personalităţii şi a trăsăturilor de caracter, elemente care pot contura rezistenţa lor la intemperii. Dacă ar fi fost piese rezistente, croite din virtuţi, atunci construcţia nu ar fi căzut din cauza bobârnacului dat de un bezmetic, care pentru a-şi recupera păcatul îi urgiseşte pe alţii. Cooperativa „Abuzul", cum sunt tentat să-i zic nucleului dur care a provocat această nenorocire, avea în componenţa ei, în mod sigur, oameni fără verticalitate şi personalitate, cu caractere de plastilină, uşor influenţabili şi temători pentru soarta lor. Ei nu ar fi fost în stare şi în măsură să se ridice, la un moment dat, în picioare şi să spună: „până aici, eu nu mai joc piesa aceasta, indiferent ce mi s-ar întâmpla!" Mai degrabă - când vremea devenea ploioasă şi răcoroasă - se gudurau pe lângă şef (şefi) şi murmurau cu glas stins: „Ce ne facem acum, că noi v-am ascultat?" (n-am gândit cu capul nostru!). Pe o asemenea temelie, cred eu, s-a putut alcătui un grup care a batjocorit fără nicio tresărire, viaţa şi demnitatea umană, fiind aproape convinşi că au făptuit o operă socială.

După această încercare de explicaţie, să purcedem împreună prin labirintul de omisiuni, abuzuri şi interpretări voit greşite, care au „decorat" întreg traseul parcurs de Samoilescu Gheorghe, de la primele cercetări până la condamnarea lui - sub steagul şi în

numele realizării justiţiei. Urmând această cursă ameţitoare, fără îndoială că, nu vom aduce în discuţie decât aspectele esenţiale sau care au o semnificaţie deosebită, încercând să nu ne lăsăm prinşi în mrejele dese ale unui hăţiş de minciuni, presupuneri şi înşelăciuni, care şi-au picurat otrava lor în „arterele" firave ale justiţiei.

Prima fază a investigaţiilor noastre se referă, în principal, la perioada anterioară preluării totale a dosarului de către procuratură, deci la cercetările făcute de miliţie până la sfârşitul lunii septembrie 1977, timp în care au supravegheat activitatea - pe rând ori simultan - mai mulţi procurori ca: Zăhărăchescu Gheorghe, Florin Dimitriu, Păun Ovidiu, Mirescu Dan şi Popov Mihai.

Mi se pare potrivit să începem examinarea situaţiei pornind de la cercetarea lui Samoilescu Gheorghe asupra modului în care-şi justifica activitatea din timpul săvârşirii omorului, respectiv 6 iulie, după-masă. Acest timp a fost determinat, iniţial, în mod ştiinţific (prin expertiza medico-legală), dar, ulterior, a fost ignorat şi plasat convenţional cu două ore mai târziu, cum s-a susţinut chiar şi în actul de trimitere în judecată, ca şi când o problemă aşa riguroasă ar fi o chestiune de negociere sau de adecvare la dorinţe circumstanţiale. Îmi pare rău dar, constat că, deja de la primul pas făcut în anchetă, ne întâlnim cu o neregulă grosolană, pare-se forţată de nevoia de a corobora aşa zisa rezolvare cu orele probabile declarate până la urmă de către bănuit şi martorii care au fost ameninţaţi şi manipulaţi.

Examinarea corelată a depoziţiilor viitorului inculpat cu cele ale soţiei şi martorului principal (Daniela) scot în evidenţă o situaţie incoerentă şi contradictorie, greu de admis ca posibilă într-o activitate aşa de pretenţioasă cum ar trebui să fie administrarea justiţiei. Astfel, în primele lui declaraţii, Samoilescu Gheorghe (cum îl vom denumi mai departe) a afirmat cu oarecare nesiguranţă - firească când vizează lucruri petrecute cu circa zece zile anterior - că în după-amiaza zilei cu pricina, între orele 16.30 - 19.30, împreună cu soţia şi fetiţa, a fost şi a plătit telefonul la centrala „Ghica Tei", iar apoi, în vizită la prietena lor, martora menţionată anterior. S-au deplasat cu un taxi, la ducere, iar, la întoarcere, au venit cu mijloace de transport în comun, grăbindu-se să urmărească la televizor filmul „Adio Musolini". Soţia şi martora îi confirmă susţinerile, care, însă, nu rezistă prea mult timp, deoarece dinamica cercetărilor cerea altă abordare. Aşa cum am arătat anterior, în condiţii speciale de anchetă, martora a revenit asupra declaraţiei iniţiale şi a susţinut că vizita respectivă a avut loc, de fapt, în 8 iulie 1977, afirmaţie care desfiinţa alibiul lui Samoilescu Gheorghe şi care convenea colectivului de cercetare. Ca urmare, a fost promovată şi mai departe, până în instanţa de judecată inclusiv. În ceea ce priveşte declaraţiile lui Samoilescu Elisabeta, soţia inculpatului, prin care aceasta susţinea că soţul ei, împreună cu mama lui - Samoilescu Silvia - i-au făcut mărturisiri despre săvârşirea omorului,

secţionarea şi abandonarea segmentelor de cadavru, trebuie remarcat caracterul lor ezitant şi neprecis; de asemenea, subliniem că, iniţial, aceasta nu a făcut asemenea declaraţii aberante, ci a confirmat cu consecvenţă alibiul lui. Declaraţiile „minune" pe care le-am invocat, au apărut doar după arestarea şi cercetarea acesteia, în condiţii speciale de presiune fizică şi psihică, inoculându-i-se temerea lesne de înţeles că, dacă nu-şi va menţine susţinerile, inclusiv în instanţă, aşa cum s-a şi întâmplat, îşi va pierde libertatea, va fi acuzată de favorizarea infractorului şi-şi va pierde şi cei trei copii, care vor ajunge la azil. Cum să nu fie speriată de moarte şi capabilă să declare orice, odată ce a înţeles ce enormitate i se pretinde pentru a fi pusă în libertate şi a-şi putea îngriji copiii. Spre edificare menţionăm doar faptul că, după ce iniţial a fost cercetată sub motivaţia de mărturie mincinoasă, ulterior, după numai cinci zile, a fost acuzată pentru complicitate la omor deosebit de grav, stare de fapt care a durat până la 9 mai 1978, deci timp de peste opt luni, abuz care a fost săvârşit „în gaşcă" de către procurorul Dimitriu Florin, generalii Buzea V. şi Chiriac N.

Pentru a evita repetarea unor secvenţe - chiar dacă ele sunt importante - vom aborda o tehnică de prezentare care ne va îngădui să evităm o asemenea examinare, mai ales că nu se pot separa cu precizie vinovăţiile pe compartimente şi perioade de timp. Abuzurile au fost săvârşite în comun de către procuratură şi miliţie. Urmează apoi abdicarea de la înfăptuirea justiţiei, care trebuie pusă pe seama judecătorilor şi a instanţelor implicate. Iar, pentru a se înţelege mai lesnicios suita de încălcări ale legii vom prezenta în continuare cum s-a rezolvat în realitate cazul şi în ce anume împrejurări şi, după aceea, vom reveni la evidenţierea abuzurilor mai semnificative. Astfel, considerăm că nu vom estompa nicidecum gravitatea lor ci, dimpotrivă, le vom reliefa mai bine, inclusiv din punctul de vedere al consecinţelor şi a modului lor de înlănţuire.

După preluarea integrală a cercetărilor de către procuratură, în loc ca acestea să fie desfăşurate în strictă conformitate cu normele legale, au continuat să fie dirijate exclusiv şi abuziv în direcţia lui Samoilescu Gheorghe.

În final, pe baza unor probatorii neconcludente şi care au fost obţinute arbitrar, Samoilescu Gheorghe a fost trimis în judecată, iar prin sentinţa penală nr. 154 din 30 septembrie 1978, a Tribunalului Municipiului Bucureşti, Secţia II penală, inculpatul Samoilescu Gheorghe a fost condamnat la:

- 20 ani închisoare, interzicerea pe timp de 10 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a) şi b) Cod penal pentru săvârşirea infracţiunii de omor deosebit de grav;
- 5 ani pentru infracţiunea de viol;
- 3 ani închisoare pentru infracţiunea de tâlhărire, pedeapsă care s-a constatat că este graţiată în întregime, potrivit Decretului nr. 115/1977;

- 3 ani închisoare pentru infracţiunea de profanare de cadavre.

În baza articolului 33 litera a) şi 34 alineatul 1, litera a), s-a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai gravă, cu adăugarea unui spor de 5 ani, adică în total 25 ani de închisoare, plus interzicerea unor drepturi pe timp de 10 ani.

Tribunalul a reţinut, ca stare de fapt stabilită de urmărirea penală şi verificată de către instanţa de judecată, următoarea desfăşurare a evenimentelor. În luna iunie 1976, victima B.A.M., elevă la liceul „Gheorghe Lazăr" din Sibiu, a fost în Capitală la mătuşa sa, cu scopul de a petrece câteva zile de vacanţă. În timp ce mergea cu tramvaiul înspre Cartierul Colentina, a fost abordată de către Samoilescu Gheorghe, care s-a recomandat drept inginer electronist. La coborâre, în staţia Bucur-Obor, a convins-o pe victimă să se întâlnească a doua zi, schimbându-şi reciproc numerele de telefon. A doua zi, a acceptat invitaţia lui de a-i face o vizită în apartament. Ajunşi acolo, inculpatul a încuiat uşa şi pe un ton ameninţător i-a cerut să întreţină raport sexual: victima l-a refuzat cu fermitate, subliniindu-i că nu a mai făcut niciodată asemenea lucru şi a încercat să plece, înspăimântată de atitudinea inculpatului, Anca i-a spus acestuia că-i va da orice altceva numai să o lase în pace, fapt după care i-a cerut şi a primit medalionul ce-l purta la gât. În ziua următoare l-a căutat la telefon, rugându-l să-i restituie medalionul, deoarece nu avea cum să justifice în faţa părinţilor absenţa acestuia. Şi-au fixat întâlnire, s-a repetat insistent condiţionarea de a întreţine raport sexual, iar, la refuzul primit, acesta i-a spus clar că nu-i va restitui medalionul decât dacă va accepta propunerea lui.

După puţin timp, inculpatul a vândut lănţişorul martorei M.M.G., cu suma de 1.100 lei. Cum victima nu a renunţat la intenţia de a-şi recupera bijuteria, a avut mai multe convorbiri telefonice cu inculpatul, în perioada septembrie 1976 - iulie 1977. Cu ocazia ultimei convorbiri, deci cea din ziua de 6 iulie 1977, au stabilit să se întâlnească la orele 17.30, la florăria din Piaţa Romană. Cu prilejul acestei întâlniri, inculpatul a convins-o să meargă împreună la domiciliul părinţilor lui, care locuiau în apropiere (str. Cristian Tell nr. 27), motivându-i că are lănţişorul acolo.

Inculpatul a descuiat uşa cu cheia ce o avea asupra lui, deoarece părinţii nu erau acasă. Şi de această dată inculpatul a încercat să aibă raport sexual cu victima. Deoarece aceasta a opus rezistenţă, a lovit-o cu pumnul peste nas şi obrazul stâng şi a încercat să o imobilizeze, trăgând-o cu un laţ. în timpul acestei manevre, victima s-a dezechilibrat şi a căzut, izbindu-se de tăblia patului, moment după care şi-a pierdut cunoştinţa. În aceste condiţii, inculpatul a reuşit să aibă raport sexual şi a încercat să săvârşească şi acte de perversiune sexuală, pe cale bucală. În acest scop, i-a presat umerii cu genunchii şi i-a forţat maxilarul pentru a-i deschide gura, aşa cum a mai procedat anterior şi cu alte femei.

Cu ultimele puteri, victima s-a opus şi a început să ţipe. Fiind foarte îndârjit,

deoarece Anca îi opunea atâta rezistenţă şi încercând s-o oprească din ţipat, inculpatul i-a introdus hârtie igienică în cavitatea bucală, pe care a îndesat-o mult, astfel că i-a provocat moartea prin asfixie. După uciderea victimei a aşteptat-o pe mama lui pentru a-l ajuta să scape de cadavru. Împreună au procedat la secţionarea acestuia şi la ambalarea porţiunilor rezultate. Coletele le-a transportat el, folosindu-se de autoturismul părinţilor.

În urma respingerii recursului inculpatului, sentinţa de condamnare a rămas definitivă prin decizia nr. 268 din 7 februarie 1979 a Tribunalului Suprem - secţia penală. Astfel, inculpatul Samoilescu Gheorghe a ajuns definitiv şi irevocabil - cum se zice frecvent în termeni juridici - la o situaţie extrem de gravă, care nu mai avea nicio ieşire. Fiindu-i respins recursul, practic, nu mai avea nicio posibilitate legală de a înlătura această sentinţă monstruoasă, fiind condamnat, deşi era nevinovat. Ca urmare, ar fi trebuit să execute cu stoicism întreaga pedeapsă. În aceste condiţii, de apus de speranţă, a intervenit ceva care ar putea fi tragico-comic, după modul cum s-a întâmplat. Susţinem aceasta deoarece tot aşa de bine se putea să nu se întâmple. Dar se pare că, era o intervenţie divină, care dorea ca în ultimul moment posibil să salveze un nevinovat de urgisirea oamenilor şi să aprindă din nou - ca pe un drapel simbolic - flacăra speranţei. Veţi vedea că nu exagerăm. A fost într-adevăr o judecată nepământeană, singura capabilă să îndrepte o nedreptate strigătoare la cer. Pentru că nimeni şi niciodată nu ar mai fi corectat această sfidare a noţiunii de justiţie, dacă realitatea ce urmează nu ar fi luat chipul unei glume aproape de necrezut.

Astfel, în noaptea de 27 noiembrie 1980, un ofiţer judiciar al Miliţiei Sectorului I a fost sesizat să se deplaseze în Str. Mendeleev nr. 17, pentru a verifica o informaţie telefonică, a unui cetăţean. Sesizarea se referea la faptul că, într-o garsonieră de la adresa amintită, locuieşte un tânăr care - în timp ce consuma băuturi alcoolice într-un bufet - i-a spus reclamantului că ar avea la domiciliu mai multe oseminte umane. Să vezi şi să nu crezi! Cum se spune, obişnuit, despre ceva care seamănă a glumă. Să te iei - va să zică - după ceva spus la beţie, noaptea, într-un local de consum! Nu credeţi că a fost o glumă? Şi ce, miliţia nu are altceva mai bun de făcut decât să umble după cai verzi pe pereţi. Şi totuşi... dacă s-ar fi confirmat, ar fi fost ceva! Considerând că ar putea fi ceva serios ofiţerul a procedat conform practicii şi s-a deplasat la caz împreună cu echipa operativă, solicitând astfel şi prezenţa unui criminalist. Verificarea s-a realizat de maniera unei percheziţii domiciliare, care s-a încheiat cu o descoperire de senzaţie. Au fost găsite un craniu - aşezat într-un ceaun - precum şi o parte dintr-o coloană vertebrală - într-un cazan metalic - ambele fiind acoperite prin turnarea unui strat gros de ipsos. După încheierea procesului-verbal constatator, resturile de schelet au fost înaintate pentru examinare la Institutul Medico-Legal, iar „glumeţul" posesor - tânărul Cuzmici Romca - a fost condus la miliţie

pentru interogatoriu.

Sarcina cercetării i-a revenit tot mr. Dragomir Vasile, care a făcut verificarea informaţiei, el fiind, la acea oră din noapte, singurul ofiţer prezent la organ. Deoarece au trecut mai multe ore de la consumul de alcool, cel în cauză s-a mai trezit şi a reuşit să-l uimească în continuare pe ofiţer. Astfel, a susţinut că osemintele găsite în locuinţa sa le-a cumpărat, cu circa două luni în urmă, cu suma de 250 lei, de la un anume „Gigi", pe care l-a cunoscut în bufetul de pe Calea Griviţei. Cum cel care-l cerceta nu avea - la acea dată - nicio informaţie despre posibila provenienţă a osemintelor şi despre „posesor", a încercat să temporizeze discuţia, abordând un subiect mai puţin delicat, anume despre situaţia personală şi ocupaţia acestuia. A aflat, astfel, că este căsătorit, având şi un copil de un an şi trei luni. Soţia şi copilul erau plecaţi într-un orăşel din Moldova, încă din luna februarie, deoarece el nu avea mijloace financiare, aflându-se în această perioadă în executarea unei condamnări, la locul de muncă, pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei. De asemenea, a aflat că au mai multe cunoştinţe comune, constatare care i-a apropiat şi a permis continuarea mai liberă a discuţiilor, inclusiv de o manieră puţin glumeaţă. I-a menţionat - într-un asemenea context - că dacă-i spune adevărul îl va putea avansa la gradul de maior, el fiind atunci doar căpitan. Se pare, că, i-a plăcut provocarea, deoarece după o pauză i-a replicat: „bine, căpitane, te voi face maior, eu am omorât-o pe Mihaela!". În continuare i-a mai relatat că, în ziua de 23 aprilie 1969, în jurul orelor 14.00, s-a întâlnit întâmplător la Piaţa Romană, cu Mihai Mihaela, pe care o cunoştea de mult timp, fiind colegi de şcoală. A invitat-o în garsoniera lui la o cafea şi au intreţinut raport sexual. În timp ce aceasta se îmbrăca pentru a pleca, i-a adresat, fără motiv, cuvinte jignitoare, fapt ce l-a supărat şi a îmbrâncit-o. Ca urmare, s-a dezechilibrat şi a căzut, lovindu-se cu capul de colţul unei mese care avea picioarele tăiate, la nivel de circa 30 cm de la sol. Fiind foarte nervos, nu şi-a dat seama dacă mai mişcă sau nu şi atunci a ridicat-o, a aşezat-o în pat şi a sugrumat-o.

După ce a realizat că victima a murit, s-a gândit cum să scape de cadavru. A ajuns la concluzia secţionării şi aşa a procedat. A detaşat corpul, de exemplu, şi l-a introdus în frigider. În continuare a depus o muncă istovitoare deoarece timp de şapte zile a curăţat atent carnea de pe oase, o tăia în bucăţi mici, pe care le arunca în WC, şi trăgea apa, având grijă să nu se înfunde, ca să nu afle vecinii. Părţile osoase le-a ascuns apoi în diferite locuri din casă, inclusiv pe balcon, acolo unde au fost găsite. În tot timpul acestei declaraţii nebune nu l-a întrerupt deloc, lăsându-l să-şi continue în voie discursul. Faptul acesta l-a intrigat, deoarece era convins că nu este crezut de către ofiţer. De aceea, l-a şi întrebat acest lucru. Răspunzându-i-se că nu este crezut şi încercând să-l convingă de sinceritatea lui i-a spus că, de fapt, mai are în locuinţa lui obiecte de îmbrăcăminte ale victimei, respectiv o

pereche de pantaloni. Ofiţerul nu a urmărit ceva în mod special, mai degrabă vroia să câştige timp şi ceva încredere, motiv pentru care s-a purtat în continuare firesc şi liniştit, ca şi când ar fi discutat despre lucruri obişnuite de viaţă. Nu i-a vorbit nimic despre pedeapsă, consecinţele faptei ş.a., situaţie care a avut un ecou pozitiv în psihicul lui Romca. Se pare că, acesta a fost al doilea moment psihologic care a avut o rezonanţă sufletească deosebită, fapt ce l-a determinat să mai aibă o ieşire triumfală şi să-i spună ofiţerului: „Căpitane, nu te mai fac maior, te voi face direct colonel, eu sunt adevăratul criminal al fetei din Sibiu, pe care o chema Anca".

Întrucât cunoştea modul efectiv de rezolvare a cazului menţionat, respectiv faptul că autorul omorului fusese descoperit anterior, căpitanul a început să intre serios la gânduri şi să pună la îndoială şi ceea ce i-a declarat anterior. Dar suspiciunea apărută a fost repede îndepărtată de Cuzmici Romca, care s-a grăbit să precizeze că deţine corpuri delicte şi pentru a i se dovedi vinovăţia în acest caz.

Spre a-l convinge, a început să relateze aspecte concrete privind modul cum a întâlnit-o, cum a ucis-o şi cum a procedat ulterior la împrăştierea segmentelor, în anumite locuri din Bucureşti. În plus, i-a dat adresa şi i-a explicat cum să ajungă la locuinţa părinţilor Mihaelei. De îndată, a plecat să facă această verificare, deoarece era necesar să obţină de undeva o confirmare, pentru a putea ieşi din această lume de tenebre în care îl adusese acest personaj de film poliţist. I s-a confirmat integral varianta lui Cuzmici, în sensul că era dispărută în condiţii misterioase, la data amintită şi era îmbrăcată cu pantaloni raiaţi, de culoare neagră, care au fost găsiţi, ulterior, acasă la acesta.

Extinzându-se cercetările, s-a stabilit indubitabil faptul că respectivul este autorul de fapt al celor două omoruri, rezultând evident că, în speţă, a fost comisă o gravă eroare. Astfel, Cuzmici Romca a precizat împrejurările în care a ucis-o pe Anca în locuinţa lui, cum a secţionat-o, a pregătit şi abandonat coletele şi multe alte aspecte concrete privind situaţia personală a victimei, îmbrăcămintea şi bijuteriile pe care aceasta le purta, la data dispariţiei. Toate mărturisirile lui au fost coroborate cu probe certe. De exemplu, s-a stabilit, prin expertiză dactiloscopică, că urma papilară descoperită pe unul dintre colete a fost creată de un deget al acestuia. La ambalarea segmentelor de cadavru a folosit o pereche de pantaloni bărbăteşti şi două bluze de damă, iar la transport două sacoşe, toate acestea aparţinând părinţilor lui, după cum s-a stabilit. De asemenea, cheia tip „Wertheim", găsită în una dintre aceste sacoşe, corespundea broaştei montate la uşa de acces în imobilul criminalului. Despre ceasul Ancăi s-a stabilit că a fost purtat mai mult timp de către soţia lui Cuzmici şi că, sub capac, avea fotografia lui Dan, care a fost prietenul intim al Ancăi,

Fig. 3 - Fotografia adevăratului criminal

Împrejurare confirmată şi de către alţi doi martori. La fel s-a probat faptul că bijuteriile victimei - un inel şi o pereche de cercei din aur, care aveau caracteristici aparte - au fost vândute de autor martorei C.V., care a confirmat situaţia.

În baza acestor noi date de cercetare, care au schimbat radical situaţia anterioară, nu mai exista niciun dubiu privind nevinovăţia lui Samoilescu Gheorghe, care se afla în executarea pedepsei de 25 de ani de închisoare. Era limpede că trebuia să fie corectată sentinţa pronunţată împotriva lui. Ca urmare, procurorul general a declarat recurs extraordinar împotriva sentinţei penale nr. 154 din 30 septembrie 1978 a Tribunalului Municipiului Bucureşti - secţia II-a penală - şi a deciziei nr. 268, din 7 februarie 1979 a Tribunalului Suprem, pronunţată împotriva aceluiaşi inculpat.

Prin decizia nr. 75 din 10 iulie 1981, Tribunalul Suprem a admis recursul extraordinar - în complet de judecată format din şapte judecători - a casat hotărârile atacate, a revocat măsura arestării preventive luată faţă de Samoilescu Gheorghe şi a trimis cauza la Procuratura Municipiului Bucureşti pentru completarea urmăririi penale. După cinci zile de la elaborarea acestei decizii, Procuratura Municipiului Bucureşti a emis ordonanţa de scoatere de sub urmărire penală (în dosar nr. 2636/11/12/1977) care rezolvă o serie de aspecte juridice rămase în suspensie, cum ar fi:

- scoaterea de sub urmărire penală a lui Samoilescu Gheorghe pentru infracţiunile de viol, omor deosebit de grav şi profanare de cadavre, pe motiv că faptele respective au fost comise de o altă persoană;
- scoaterea de sub urmărire penală a lui Samoilescu Gheorghe pentru infracţiunea de tâlhărie în dauna avutului personal, deoarece nu au fost întrunite elementele constitutive ale acestei infracţiuni;
- scoaterea de sub urmărire penală a lui Samoilescu Elisabeta - soţia lui Samoilescu Gheorghe - pentru infracţiunile de complicitate la omor deosebit de grav şi mărturie mincinoasă, fapte care nu au fost comise de către aceasta;
- scoaterea de sub urmărire penală a lui U.P., în vârstă de 69 ani, pentru infracţiunea de favorizare, faptă pe care n-a comis-o (dar pentru care a fost arestat timp de 50 zile);
- neânceperea urmăririi penale faţă de Samoilescu Silvia (mama lui Samoilescu Gheorghe, decedată) pentru că nu a comis faptele de complicitate la omor deosebit de grav şi profanare de cadavre.

Facem precizarea că, anterior casării ambelor hotărâri judecătoreşti, ce au fost atacate prin recursul extraordinar declarat la 24 iunie 1981, executarea acestora a fost suspendată. Inculpatul Samoilescu Gheorghe a fost pus în libertate mai înainte, respectiv la 17 ianuarie 1981.

Dată fiind importanţa deosebită a acestor documente, care reproduc în esenţă şi argumentele folosite în susţinerea recursului extraordinar înaintat de către Procurorul General, ne vom referi în continuare la datele şi constatările esenţiale pe care le invocă. În felul acesta ne vom putea face o imagine exactă asupra seriozităţii şi limitelor în care s-a încercat să se „repare" sălbatica urgisire prăvălită de către justiţie asupra vieţii, libertăţii şi demnităţii unui om nevinovat - dacă un asemenea abuz aberant, săvârşit de înalţi magistraţi, mai poate fi reparat.

Astfel, în Decizia nr. 75 (dosar nr. 54/1981) dată de către Tribunalul Suprem, se subliniază, în esenţă, următoarele constatări şi concluzii:

- probele administrate în cauză şi care au stat la baza elaborării celor două

sentinţe de condamnare sunt considerate vădit netemeinice şi esenţial nelegale, deoarece acestea nu confirmă în mod neândoielnic că inculpatul a săvârşit faptele pentru care a fost sancţionat, impunându-se restituirea dosarului la procuror în vederea stabilirii adevărului şi a completării urmăririi penale;

- raportul medico-legal nu confirmă concluziile anchetei cu privire la ora săvârşirii omorului - aceasta fiind mutată în mod intenţionat cu două-trei ore, respectiv în jurul orelor 18 şi nu, cum s-a stabilit prin expertiză, în jurul orelor 15 -16.30.

În prima perioadă a urmăririi penale, inculpatul Samoilescu Gheorghe, menţionând că a cunoscut victima cu un an anterior săvârşirii omorului şi a primit de la aceasta un lănţişor, a negat constant comiterea violului, omorului şi participarea la segmentarea cadavrului; abia ulterior, după repetate negări şi în condiţii speciale de anchetă, a declarat că s-a întâlnit cu victima, a condus-o la domiciliul părinţilor şi a avut cu ea un raport sexual; fiind surprins de mama şi soţia lui, aceasta din urmă a lovit victima, care a căzut şi s-a lovit cu capul de tăblia patului, situaţie care l-a speriat şi determinat să fugă; a mai declarat că mai târziu a aflat, de la cele două, că victima a murit, pentru ca spre sfârşitul urmăririi penale şi în instanţă să retracteze toate aceste recunoaşteri şi să susţină în mod insistent că este nevinovat;

- declaraţiile soţiei lui Samoilescu Gheorghe sunt contradictorii şi conţin afirmaţii de natură a crea suspiciuni privind veridicitatea lor; astfel, iniţial a susţinut cu consecvenţă modul cum şi-au petrecut amândoi timpul critic, fiind în vizită la martora Daniela, şi doar după arestarea ei, după ce i s-a comunicat că sunt probe suficiente împotriva soţului şi nici ea nu va fi pusă în libertate, a relatat că soţul ei i-ar fi relatat despre uciderea victimei;

- martora Daniela a declarat constant, timp de o lună de zile, că în ziua critică familia Samoilescu a fost în vizită la domiciliul ei şi numai după ascultări repetate a revenit şi a susţinut că acest fapt s-a petrecut doar cu două zile mai târziu, susţinere menţinută şi în instanţă; declaraţia sus-numitei trebuie considerată îndoielnică, deoarece iniţial a susţinut cu totul altceva, iar mai mulţi vecini o contrazic flagrant, arătând că în opt iulie au fost în vizită la ei;

- după cum stabileşte raportul medico-legal de autopsie moartea victimei s-a produs printr-un proces complex de asfixie (sugrumare cu mâna, strangulare cu laţul şi înfundare a căilor respiratorii cu benzi de hârtie igienică); ca urmare, explicaţiile date de soţia lui Samoilescu Gheorghe nu corespund realităţii, ea menţionând că aceasta a decedat ca urmare a căderii şi lovirii de tăblia patului;

- constatările din expertizele efectuate asupra urmelor fiziologice prelevate din vaginul victimei şi asupra petelor de sânge ridicate din apartamentul părinţilor

inculpatului nu pot justifica - numai prin ele însele - concluzia că Samoilescu Gheorghe a săvârşit fapta, deoarece acestea indică doar o apartenenţă de gen, ceea ce nu înseamnă o adevărată identificare;

- în formarea convingerii sale, prima instanţă de judecată s-a bazat pe constatările şi concluziile unei examinări tehnico-ştiinţifice realizate de către Institutul de Criminalistică al Inspectoratului General al Miliţiei că Samoilescu Gheorghe are un comportament sexual aberant, care îl caracterizează ca fiind „o personalitate dizarmonică, aparţinând grupei psihopatiilor marginale a perverşilor sexual". Or, o asemenea concluzie nu putea fi stabilită ştiinţific printr-o asemenea examinare, fiind obligatorie efectuarea unei expertize de către medici psihiatri;

- împrejurarea că părinţii inculpatului s-au sinucis în ziua de 22 iulie 1977 nu poate avea semnificaţia ce i s-a atribuit de către prima instanţă, din moment ce înseşi probele, pe baza cărora s-a reţinut participarea mamei vitregi a inculpatului la segmentarea cadavrului victimei, au caracter echivoc şi nu există niciun indiciu că tatăl inculpatului a ştiut ceva despre uciderea victimei, înainte de arestarea fiului său;

- prezentarea pentru identificare (recunoaştere) a celor două sacoşe şi a pantalonilor bărbăteşti, care au servit la ambalarea segmentelor de cadavru, au fost arătate martorilor singure, iar nu în grupuri de obiecte cu caracteristici asemănătoare; totodată, nu s-a ţinut seama de precizarea făcută de fabrica care a confecţionat sacoşele şi care indică o dată ulterioară celei în care mai mulţi martori afirmă că le-au văzut la tatăl lui Samoilescu Gheorghe (deci le-au văzut înainte ca acestea să fi existat!);

- apartamentul părinţilor lui Samoilescu Gheorghe, format dintr-o singură cameră şi dependinţe, unde cercetările şi cele două instanţe au admis că a avut loc omorul şi segmentarea cadavrului, mai ales pe timp de vară - când s-ar fi comis fapta şi ar fi fost păstrate segmentele de cadavru în perioada 7-12 iulie, până la terminarea operaţiunii de transportare a acestora - nu putea să nu ofere ceva suspect pentru o persoană străină, aflată în locuinţa respectivă, în acest interval de timp; or, nici ancheta, nici cele două instanţe, nu au apreciat şi interpretat corespunzător depoziţiile a doi martori, unul care a vizitat-o pe mama inculpatului, iar altul, B.J. care a stat în apartament în ziua de zece iulie, iar noaptea următoare a dormit acolo singur, deoarece mama lui Samoilescu Gheorghe a plecat la serviciu; ambii au declarat că nu au remarcat vreo stare de spirit deosebită a acesteia şi nici vreo urmă a uciderii victimei.

Coroborând toate aceste date, Tribunalul Suprem le-a sintetizat în două fraze cuprinzătoare şi relevante pe care le vom menţiona. „Aşa fiind, faţă de inconsecvenţa martorei Samoilescu Elisabeta, de negarea faptei de către inculpat şi de împrejurarea că alibiul invocat de el nu a fost înlăturat, fără posibilitate de îndoială, de efectuarea în mod

necorespunzător a recunoaşterii obiectelor corp delict, de lipsa de certitudine că victima a fost ucisă în locuința părinților inculpatului şi că inculpatul a fost cel care a întreținut raport sexual cu ea, pentru aflarea adevărului în cauză ar fi necesar să fie completată urmărirea penală prin verificarea tuturor apărărilor inculpatului, reaudierea martorilor şi efectuarea confruntărilor necesare, în condiții de strictă respectare a prevederilor legale, precum şi prin efectuarea unei expertize de către medici psihiatri..." „Completarea urmăririi penale se impune cu atât mai mult cu cât, aşa cum se învederează prin recursul extraordinar, între timp o altă persoană, Cuzmici Romca, fiind cercetat în altă cauză, a recunoscut că a ucis pe Broscăţeanu Anca Maria Rodica, iar declarațiile sale se coroborează cu probele administrate în cursul urmăririi penale efectuate în acea cauză".

Din analiza comparativă a conținutului celor două documente oficiale menționate, rezultă că în ordonanța Procuraturii Generale au fost utilizate, în esență, aceleaşi argumente, cu precizarea că au fost menționate unele aspecte în plus, interpretarea probelor a fost făcută cu mai multă obiectivitate, iar aprecierea unor încălcări ale legii a fost mai nuanțată şi mai ferm exprimată. Cu toate acestea, se impune a face constatarea deosebit de importantă că în niciunul din aceste două documente nu s-a examinat şi formulat expres vinovăția magistraților care au săvârşit acest monstruos abuz. Bineânțeles că înțelegem caracterul strict tehnicist al acestor acte hotărâtoare, care aveau cerințe şi obiective clare de atins. Admitem, deci, că acestea nu erau în măsură - prin ele însele şi în absența unei cercetări temeinice a responsabilităților celor implicați în săvârşirea abuzului - să determine gradul lor de vinovăție. Nici nu dorim şi nici nu ne-am propus asemenea abordare. Noi susținem doar că din punct de vedere general uman - deci nu sub aspect strict juridic - se impunea ca acestea să cuprindă cel puțin o mențiune privind obligarea organelor de urmărire penală de a cerceta şi determina gradul şi cotele de vinovăție ale celor care au comis abuzul! Considerăm că nu era suficient să fie constatat acest fapt grav şi să nu se dispună nicio măsură obligatorie de cercetare şi sancționare. S-ar putea replica că nu era rostul acestor hotărâri de a stabili o asemenea măsură. Noi credem că gestul în sine era absolut obligatoriu, având nu numai un caracter simbolic şi reparatoriu, ci fiind şi atributul intrinsec al justiției de a nu tolera nedreptatea şi a interveni - prin măsuri ferme - pentru înfăptuirea necondiționată a acesteia, în orice împrejurare şi față de oricine.

Am subliniat acest aspect important, deoarece a nu stabili o asemenea obligație - când depistezi o nedreptate strigătoare la cer - înseamnă a lăsa lucrurile la voia întâmplării şi, mai ales, a lăsa deschisă portița pentru ca cei în culpă să scape de răspunderea legală. Veți putea susține - chiar cu oarecare trufie - că vrem să denaturăm rosturile exacte ale unor documente, ceea ce nu este adevărat. Pur şi simplu - aflați în fața unei abominabile nedreptăți - apreciem că se impunea să se statueze obligația minimală de aplicare a legii şi

faţă de magistraţii care au comis abuzuri de neconceput, care, de lapt, au comis şi ei infracţiuni. Domnilor administratori ai justiţiei, cunoaştem că ulterior s-au întreprins unele măsuri de cercetare în acest sens, dar acestea nu şi-au avut rădăcina expresă în hotărârile menţionate şi nici nu au asigurat aplicarea fermă a legii, ci s-au limitat - după ce au determinat faptele concrete de abuz - la luarea unor măsuri cu caracter administrativ, care pot fi considerate doar ca nişte paleative, ce nu au niciun efect asupra prevenirii unor astfel de nelegiuiri. Să luăm bine aminte la consecinţele infernale pe care le-au produs aceste abuzuri. Nu a fost vorba numai de încălcarea brutală a drepturilor fundamentale ale unei persoane, care, nevinovată fiind, a fost condamnată la 25 de ani de închisoare, ci de un adevărat masacru ale cărui victime a fost o întreagă familie: soţia, copiii şi părinţii acestuia. Soţia a plătit un aspru tribut, fiind marcată psihic pe întreaga viaţă; cei trei copii, la fel, mai ales în perioada cât au fost obligaţi să trăiască la azil şi fără sprijinul moral al familiei; Iar părinţii - neputincioşi la vârsta lor şi copleşiţi psihic de tragedia ce li s-a regizat - disperaţi fiind, s-au sinucis.

Şi unde mai pui faptul, mereu confirmat, că dezmăţul celor ce au putere îşi revarsă otrăvurile fără seamăn mai ales asupra celor umili şi neputincioşi. E ca şi cum un om - care poate nici nu ştie să înoate - ar încerca cu disperare să se împotrivească zidurilor de ape învolburate ce se revarsă peste el şi-l copleşesc. Vreţi să spuneţi că cineva care stă liniştit în afara puhoiului va sări necondiţionat şi în orice moment să-l salveze? Mai mult ca sigur că nu! Pentru că îi este frică şi lui că va fi îmbrăţişat şi strâns de această forţă înspăimântătoare şi atunci - chiar având intenţii bune - îşi amână intervenţia, până la vremuri mai bune. Sigur că uneori, unii ar putea încerca să sară în ajutor, dar aceasta nu este regula, ci un eroism, adeseori inconştient şi neputincios. Totuşi, aici se concentrează aluatul speranţei, ca într-un zăcământ ascuns a cărui valoare nu a fost încă estimată. Să opunem speranţa forţei distructive a nelegiuirii? Adică cum, să fim optimişti şi să aşteptăm? Nu! În niciun caz, nu! De aceea am şi invocat şi discutat mai înainte despre obligaţia morală a armatei de magistraţi de a dispune măsuri ferme de sancţionare a celor ce încalcă legea şi să nu lase lucrurile să meargă în voia lor, deoarece numai optimismul nu este suficient.

Am vorbit anterior despre necesitatea de a se efectua în cauză cercetări suplimentare pentru a se stabili vinovăţiile celor ce au participat efectiv la săvârşirea abuzurilor specificate până acum, precum şi a altora, ce le vom menţiona în continuare. Este adevărat că o asemenea verificare - dar nu cercetare - a început şi a fost efectuată după trei luni de la arestarea adevăratului criminal, de către un colectiv constituit din reprezentanţi ai Ministerului de Interne, Ministerului Justiţiei şi Procuraturii Generale. Acest colectiv a întreprins verificări cu privire la cauzele ce au condus la condamnarea

nedreaptă a lui Samoilescu Gheorghe şi a constatat şi reţinut o sumedenie de încălcări ale legii, săvârşite în mod abuziv, abuzuri pe care le vom prezenta mai departe, conştienţi fiind de faptul că, în mod inevitabil, ne vom repeta în multe locuri. Apreciem că repetarea unora este strict necesară, altfel neputând caracteriza şi defini întregul proces de batjocorire a justiţiei prin modalităţile cele mai diverse. Fără îndoială că, nu vom mai aborda problemele suficient evidenţiate până acum privind cercetarea lui Samoilescu Gheorghe, probatoriile administrate şi conţinute în rechizitoriul de trimitere în judecată a „inculpatului", document elaborat şi semnat de către procurorii Dimitriu Florin şi Mirescu Dan, cei care au efectuat urmărirea penală după septembrie 1977. Menţionăm faptul că trimiterea în judecată s-a realizat şi sub oblăduirea procurorului şef al Municipiului Bucureşti - Popescu Dumitru, care a confirmat documentul ca fiind apt de a fi prezentat instanţei.

Prima constatare subliniază faptul că conducerea comandamentului a orientat şi organizat activităţile de investigare şi de urmărire penală în mod greşit, mobilizând întregul potenţial de muncă în direcţia exclusivă a versiunii privind pe Samoilescu Gheorghe. Ca urmare, deşi iniţial s-au propus şi admis măsuri complexe, care vizau şi alte persoane suspecte, pe parcurs, acestea au fost neglijate iar, ulterior, abandonate, limitându-se acţiunile numai la dovedirea vinovăţiei acestuia. Evidenţiem în acest sens indicaţiile generalului Buzea din 10 şi 30 august 1977 din care redăm: „... În legătură cu cercetarea lui Samoilescu Gheorghe, se va respinge orice ne va spune şi va contrazice ceea ce ştim noi, întrebările axându-se numai cu referire la crimă" sau „să se treacă la o formă mai activă a anchetei, să se schimbe tactica de cercetare", sens în care a stabilit şi o listă cu întrebările şi ordinea în care vor fi puse.

Raportul de verificare menţionează apoi atitudinile critice ale unor ofiţeri - aşa cum le-am amintit şi noi mai înainte - care puneau sub semnul întrebării vinovăţia lui Samoilescu Gheorghe ori valoarea unor probe şi cereau expres continuarea cercetărilor în rândul bolnavilor psihic, apreciindu-se motivat că numai un asemenea element putea comite un omor, săvârşit cu un astfel de mod de operare şi în circumstanţe speciale.

În acelaşi context se evidenţiază şi rolul negativ important pe care l-a avut colonelul Anghelescu Ion, şeful Institutului de Criminalistică al I.G.M., care în şedinţele de comandament a adoptat, de regulă, o atitudine axată exclusiv pe vinovăţia lui Samoilescu Gheorghe, a făcut afirmaţii în contradicţie cu probele de la dosar ori a prezentat ca dovedite o serie de împrejurări care ulterior au fost infirmate prin lucrările de expertiză efectuate. De exemplu, a afirmat, în şedinţa din 27 iulie 1977, că Samoilescu Gheorghe a avut reacţii de minciună la întrebarea dacă i-a luat victimei obiecte după ce a omorât-o, iar, după numai patru zile, a spus că sângele recoltat din baia garsonierei familiei Samoilescu

(seniori) aparţine grupei 0 (1), ca şi cel al victimei. După alte câteva zile, a mai raportat că au fost stabilite asemănări de ordin metric între bluzele corp delict şi cele aparţinând soţiei lui Samoilescu Gheorghe şi că „cuţitul cu prăsele negre, găsit în garsoniera soţilor Samoilescu (seniorii), putea fi folosit la secţionarea cadavrului, întrucât lasă o urmă asemănătoare cu mulajul pe care îl avem". De asemenea, pe parcursul cercetărilor, sub conducerea şi cu participarea directă a acestuia, au fost efectuate trei lucrări de expertiză fono-criminalistică, prin care s-a conchis eronat că mesajele telefonice din 12 iulie 1977, la posturile telefonice ale părinţilor victimei şi gazda acesteia din Bucureşti, au fost transmise de către soţia lui Samoilescu Gheorghe.

Un alt capitol principal, care a constituit obiectul acestor verificări, s-a referit pe larg la modul de administrare, interpretare şi apreciere a probelor, atât de către Miliţie şi Procuratură, cât şi de către instanţele de judecată. Concluzia generală a fost că s-au comis numeroase greşeli şi au fost ignorate, totodată, unele probe care puneau la îndoială vinovăţia lui Samoilescu Gheorghe ori care confirmau apărările acestuia. Vom evidenţia, în continuare, cele mai grave greşeli - cum se menţionează în raport, în loc de abuzuri, cum se impunea ca acestea să fie calificate.

Astfel, în perioada iulie-august 1977, generalul Buzea, în colaborare cu colonelul Anghelescu, a organizat prezentarea spre recunoaştere a obiectelor corp delict (cele două sacoşe, pantalonii, bluzele şi o faţă de plapumă) în care au fost învelite fragmentele de cadavru, operaţiune realizată în cadrul Circumscripţiei 7 Miliţie. Martorilor - proveniţi din rândul foştilor colegi şi elevi ai lui Samoilescu Gheorghe senior, de la şcoala de şoferi amatori, a foştilor colegi de serviciu ai lui Samoilescu Silvia, precum şi a vecinilor acestora - li s-a explicat că obiectele au legătură cu crima comisă asupra fetei din Sibiu şi li s-a cerut să recunoască dacă vreunul dintre obiecte a aparţinut familiei Samoilescu. Acest procedeu a fost apreciat ca fiind greşit şi de natură a sugestiona martorii să le recunoască, cum, de altfel, s-a şi întâmplat. Operaţiunea a fost repetată ulterior de către procurorii Dimitriu Florin şi Mirescu Dan, în perioada martie-aprilie 1978, prin chemarea acestora la procuratură şi reascultarea lor. În acest scop, au fost expuse numai cele două sacoşe şi pantalonii - fără a se respecta procedura legală - deci fără ca acestea să fie introduse între mai multe obiecte asemănătoare, din aceeaşi categorie, astfel ca o eventuală recunoaştere să respecte exigenţele procedurale.

În plus, în dreptul fiecăruia, s-a pus câte o coală de hârtie pe care se scria, cu litere format mare - sacoşe grena (respectiv verde), corp delict. Martorii au fost invitaţi să arate cu mâna obiectul pe care l-au recunoscut şi erau fotografiaţi în acel moment, după care s-a întocmit procesul-verbal. În acest fel au fost obţinute numeroase declaraţii de recunoaştere

a obiectelor „corp delict", deşi o asemenea recunoaştere nu era posibilă în mod obiectiv, atâta vreme cât li s-au prezentat doar obiecte cu caracteristici generale, deci fără elemente de identificare (existând mii de obiecte asemănătoare). O asemenea procedură greşită, pe lângă influenţarea martorilor, putea crea şi o puternică, dar falsă, impresie asupra completului de judecată.

Pe parcursul cercetărilor, Procuratura a primit adresa nr. 8267, din 2 martie 1978, prin care i s-a comunicat de către centrala I.P.C.I. că materialele din care au fost confecţionate cele două sacoşe, considerate corp delict, au fost produse în ţară, în anul 1965, iar executarea sacoşelor a fost realizată la întreprinderea „Căprioara" din Sebeş. Aceasta din urmă a comunicat procuraturii - după două săptămâni - că sacoşa verde a fost confecţionată şi pusă în vânzare în anul 1974, în Bucureşti. Mai mulţi martori - T.D., C.C. şi S.C. - Au menţionat în declaraţiile lor că „într-adevăr Samoilescu Gheorghe poseda o geantă identică" (cea verde) referindu-se la perioada 1971 - martie 1973. Aceasta înseamnă că atât procuratura cât şi justiţia au acordat valoare probantă unor asemenea afirmaţii, deşi rezultă clar - după anii la care s-au referit - că acest tip de sacoşe nu fusese încă confecţionat, deci practic, nu exista la acea dată. S-a mai evidenţiat faptul că unii martori au susţinut că aceeaşi sacoşă au văzut-o, ulterior, prin anii 1975-1976, la Samoilescu Silvia; declaraţiile altora, care nu au recunoscut iniţial vreun obiect corp delict, dar au făcut acest lucru ulterior la procuratură, nu au mai fost ataşate la dosarul de instanţă pentru a evita eventuala influenţă negativă ce ele ar fi putut-o determina. La fel s-a procedat şi cu alte peste două sute de declaraţii ale martorilor din această categorie, care au declarat că nu au văzut obiecte asemănătoare asupra soţilor Samoilescu ori care, dimpotrivă, au indicat că aceştia aveau sacoşe cu caracteristici total deosebite (de exemplu: servietă neagră uzată).

Pentru identificarea cheii corp delict au fost invocate, în principal, declaraţiile a patru martori, foşti colegi de serviciu ai Silviei Samoilescu, din care rezultă însă unele contradicţii, care nu au fost apreciate în mod corespunzător. S-a efectuat şi o expertiză în acest sens, dar care a conchis că aceasta nu intră în noua broască de la uşa arhivei, motiv pentru care documentaţia a fost ataşată la dosarul de casă, la cel pentru instanţă fiind reţinute doar declaraţiile martorilor.

În aceste condiţii, susţinerea din rechizitor referitoare la faptul că martorii - colegi de serviciu ai Silviei Samoilescu - au recunoscut fără dubiu cheia corp delict şi, astfel, s-a produs o nouă probă, deosebit de importantă, nu este cu nimic justificată, încercându-se influenţarea instanţei, chiar si prin minciună.

La fel s-a dorit să se prezinte şi problema identificării pantalonilor ce au aparţinut lui Samoilescu Gheorghe, tatăl inculpatului. În susţinerea acestei afirmaţii sunt invocate declaraţiile a 16 martori şi două rapoarte de constatare tehnico-ştiinţifice, unul care

constată prezenţa pe aceştia a uleiului mineral - specific locului de muncă - şi altul, efectuat de tehnicienii de la Cooperativa „îmbrăcămintea", care relevă asemănări dimensionale cu pantalonii corp delict. Tot prin martori s-a „probat" faptul că în buzunarul pantalonilor au fost găsite particule de ceară, ceea ce explică preocupările de apicultor ale posesorului. Concluzia din rechizitoriu este considerată a fi nejustificată de către probele din dosar, apreciindu-se că identificarea pretinsă de către martori nu este veridică; de asemenea că s-au ignorat concluziile a două lucrări de constatare tehnico-ştiinţifică, efectuate de Institutul Criminalistic al I.G.M. prin care s-a constatat existenţa unor „apreciabile deosebiri de ordin metric între cele două categorii de pantaloni", motiv pentru care ele nu au mai fost ataşate la dosarul de instanţă. Mai grav este apreciat faptul că, nu s-a ţinut seama de concluziile unui alt raport de constatare tehnică din care rezulta că particulele din buzunarul pantalonilor corp delict sunt compuse, de fapt, nu numai din ceară de albine - cum s-a arătat în rechizitoriu - ci dintr-un amestec de ceară cu cerezină (substanţă care se foloseşte în industria cosmetică şi la fabricarea lumânărilor) şi care nu se regăseşte nicidecum în produsele apicole.

Un spaţiu extins este atribuit, în raportul de verificare al colectivului menţionat, unui capitol special, care analizează declaraţiile martorilor principali ai cauzei. Referitor la declaraţiile soţiei lui Samoilescu Gheorghe se precizează că, în prima parte a anchetei a susţinut constant şi repetat nevinovăţia inculpatului, motivând că în după masa zilei cu pricina au fost împreună la Oficiul P.T.T.R. şi au plătit telefonul iar apoi, în continuare, în vizită la martora Daniela. După data de 29 august 1977, când a fost arestată, martora a retractat ceea ce a susţinut iniţial şi, pentru prima dată, a făcut declaraţii de vinovăţie a soţului său. Pe parcursul cercetărilor a revenit în câteva rânduri asupra declaraţiilor, iar la 24 februarie 1980, în condiţii speciale, în faţa procurorului Mirescu Dan, şi-a schimbat din nou atitudinea, susţinând vinovăţia soţului, aşa cum a făcut, de fapt, şi în faţa instanţei de judecată. Acest parcurs sinuos ni-l explică martora prin nominalizarea adevăratelor motive care au determinat-o să-şi acuze, pe nedrept, soţul. Cu prilejul verificărilor întreprinse după identificarea criminalului C.R., Samoilescu Elisabeta a precizat că a făcut toate aceste declaraţii mincinoase datorită presiunilor morale şi fizice la care a fost supusă de către anchetatori; de asemenea din cauza temerii create de faptul că a fost învinuită de comiterea unei fapte grave, a fost arestată peste opt luni şi, mai ales, a grijii faţă de cei trei copii ai săi, care, pe parcurs, au fost internaţi în instituţii de ocrotire.

După cum am mai arătat, martora Daniela a susţinut iniţial, în mod repetat şi constant, că familia Samoilescu a fost în vizită la domiciliul ei, în după-amiaza zilei săvârşirii omorului. La data de 12 august 1977, după ce timp de două zile a fost lipsită de libertate, fiind ascultată pe timp de noapte de către mai mulţi anchetatori (printre care

procuror Dimitriu Florin şi general Chiriac) şi-a retractat susţinerile anterioare; a afirmat că vizita familiei Samoilescu a avut loc în opt iulie, deci cu două zile mai târziu, situaţie în funcţie de care s-a apreciat că a fost desfiinţat alibiul inculpatului; de fapt, această interpretare nu corespunde adevărului, deoarece alţi trei martori au evidenţiat că în după masa zilei de 8 iulie au fost la ei acasă şi, deci, nu puteau fi la martoră.

Cercetările nu au ţinut seama nici de declaraţiile martorilor R.S. şi M.F., care au confirmat alibiul soţilor Samoilescu, arătând că aceştia au fost prezenţi la Oficiul PTTR, motiv pentru care le-au trecut „în rezervă", la dosarul urmă.

Nu este deloc de mirare că cercetările au ales şi subliniat doar ceea ce convenea anchetatorilor, care l-au condamnat pe Samoilescu Gheorghe chiar înainte de a le finaliza. Dintr-un asemenea motiv nu au interpretat corect nici confirmarea ce au obţinut-o de la oficiul telefonic, în sensul că într-adevăr plata a fost efectuată în după masa zilei critice, în jurul orelor 17:00. Edificator în acest sens este şi faptul că, deşi au fost ascultate multe persoane care au fost la oficiu, înainte şi după soţii Samoilescu, precum şi, mai ales, peste o mie de şoferi Getax, s-a afirmat, în finalul acestor verificări de amploare, că nu a fost identificat taximetristul care a transportat familia Samoilescu la martora Daniela. Nu este deloc greu de admis că ancheta nici n-a dorit realizarea acestei identificări şi, practic, prin omiterea respectivului din masa mare de fotografii prezentate inculpatului pentru recunoaştere, a făcut ca operaţiunea să nu aibă finalitate. Nu de alta, dar dacă s-ar fi realizat, era clar că se confirma pe deplin justificarea timpului critic şi Samoilescu Gheorghe ar fi trebuit scos din cauză.

În rechizitoriu s-a reţinut şi faptul că Samoilescu Gheorghe practica acte de perversiune sexuală, iar când partenerele sale îl refuzau le constrângea prin violenţă, invocându-se în acest sens declaraţiile a circa douăzeci de femei cu care a avut relaţii sexuale. Or, din verificările efectuate, a rezultat că această caracterizare nu reprezenta realitatea. Cu prilejul reascultării lor, acestea au retractat în mare măsură declaraţiile date în faţa procurorului Mirescu, subliniind că multe împrejurări consemnate în declaraţiile lor nu corespund adevărului, fiind practic impuse de conduita în anchetă a procurorului care, pe unele, le-a ameninţat cu arestarea, cerând dactilografei să completeze mandatul de arestare, fapt confirmat de către aceasta. De asemenea, pe unele le-a lăsat să înţeleagă că dacă nu vor spune adevărul vor avea neplăceri în familie sau la locul de muncă ori le-a influenţat prin întrebări sugestive de tipul: „este adevărat că a avut loc un raport bucal şi că pentru aceasta Samoilescu Gheorghe te-a imobilizat în genunchi şi le-a obligat să deschizi gura, strângându-te de maxilar?". În acest sens este edificatoare declaraţia martorei N.D., care afirma, printre altele: „în tot timpul discuţiilor am simţit o presiune psihică şi morală, manifestată indirect prin răscolirea trecutului meu de femeie, ceea ce mi-

a creat un complex de teamă şi infirmitate; alteori mi s-a sugerat că trebuie să mă gândesc bine, că am un copil şi că trebuie să-l cresc, eu înţelegând prin aceasta că aş putea fi arestată şi să rămână copilul singur".

O altă declaraţie importantă, care a fost ignorată şi izgonită în dosarul urmă al procuraturii, este cea a martorului P.I. care a văzut pe bărbatul ce a abandonat sacoşa corp delict în strada N. Iorga şi din descrierea căruia rezultă semnalmentele corespunzătoare adevăratului criminal. Am înţeles bine că, procuratura a ignorat cu bună ştiinţă această probă pentru a putea susţine în rechizitoriu că sacoşa respectivă (grena) a fost abandonată de către Samoilescu Gheorghe.

Altă împrejurare esenţială ce nu a fost apreciată corect, ba, dimpotrivă, a fost ignorată, este situaţia descrisă de martorii U.P. - care a fost în locuinţa Silviei Samoilescu, în după-amiaza zilei de nouă iulie şi a stat mai mult timp, precum şi a lui B.C., care a dormit acolo în noaptea de 10-11 iulie, iar dimineaţa a rămas singur în garsonieră, deoarece proprietăreasa a plecat la serviciu. Martorii au evidenţiat cu claritate faptul că nu au observat la aceasta o stare de spirit deosebită şi nimic suspect în locuinţă. Or, este cunoscut faptul că după „probele" din dosar, în garsonieră trebuiau să se mai afle - în perioada 9-12 iulie - încă două segmente de cadavru, dintre care unul a fost transportat în seara zilei de 9 iulie, iar celălalt în 11 iulie, situaţie ce apare cu totul neverosimilă, în raport cu prezenţa celor doi în spaţiul locuibil. Relativ la coletele macabre, trebuie evidenţiată şi situaţia susţinută în rechizitor, anume că acestea ar fi fost transportate în autoturismul proprietate a părinţilor inculpatului. Or, mama acestuia a susţinut că autovehiculul respectiv nu a mai fost folosit din 25 mai 1977, iar un ofiţer de poliţie, care a verificat situaţia, a precizat, în raportul întocmit, că „autoturismul nu a mai fost folosit de foarte mult timp, fiind acoperit cu prelata, având sforile de legătură putrezite, caroseria prăfuită, prin impregnarea prafului în prelată şi ulterior antrenat de ploaie pe caroserie". Şi acest element a rămas la dosarul urmă pentru a nu se aduce în faţa instanţei un nou semn de întrebare cu privire la rigurozitatea probelor.

Privitor la sumedenia de lucrări de expertiză, cu prilejul verificărilor efectuate de comisia amintită, au fost constatate mai multe nereguli grave, din rândul cărora menţionăm pe cele mai semnificative.

Astfel, unele lucrări de expertiză, deşi se refereau la. Icelaşi obiect de examinare (de exemplu structura sforilor cu care au fost legate coletele macabre şi a nodurilor de pe de) au ajuns la concluzii contradictorii şi anume: Institutul Criminalistic al I.G.M. a stabilit asemănări între acestea şi sforile ridicate din locuinţa părinţilor inculpatului, iar Laboratorul interjudeţean Bucureşti al Ministerului Justiţiei, 1 constatat existenţa unor deosebiri. În loc ca organul de urmărire penală să se preocupe de lămurirea contradicţiei a

tranşat problema simplu în sensul că raportul convenabil probaţiunii l-a anexat dosarului de instanţă, iar celălalt l-a „îngropat" în dosarul de casă.

Cu toate că unele constatări şi expertize efectuate de către Institutul Criminalistic prezentau concluzii ambigui şi cu notă de incertitudine, acestora li s-a acordat valoare probantă deplină, pe baza lor formulându-se concluzii greşite şi vădit contrare situaţiei de fapt existente. Aşa de pildă este şi raportul întocmit cu ocazia testării la poligraf a Iui S.G. în care concluziile sunt greşit interpretate. La fel şi raportul analog privind testarea la poligraf a soţiei acestuia.

Se mai evidenţiază ca greşite, prin concluziile lor, cele trei expertize fono-criminalistice, privind mesajele din 12 iulie 1977, la posturile telefonice ale părinţilor şi gazdei victimei, care s-a stabilit clar că nu au fost transmise de către soţia inculpatului, aşa cum acestea învederau. La fel este apreciat şi raportul de constatare tehnico-ştiinţifică întocmit de psihologul miliţiei, doar pe baza declaraţiilor a şase femei cu care S.G. a întreţinut raporturi sexuale şi prin care s-a concluzionat că acesta este un „obsedat sexual, caracterizat ca o personalitate dizarmonică, aparţinând grupei psihopatiilor marginale a perverşilor sexuali". O asemenea lucrare se apreciază că trebuia să facă obiectul unei expertize medico-psihiatrice, impunându-se examinarea declaraţiilor tuturor femeilor cu care acesta a avut raporturi sexuale, concluzia putând fi pronunţată numai după examinarea medicală şi ascultarea subiectului. Expertiza menţionată a fost efectuată, deci, de către un organ incompetent, pe baza unui material incomplet şi având, ca urmare, concluzii greşite, care au influenţat soluţionarea dosarului. Se consideră motivat că „specialistul care a efectuat lucrarea trebuia să observe contradicţiile martorelor supuse examinării", fiind de neconceput ca o femeie, care a fost victima unor manifestări de violenţă şi perversiuni sexuale, să mai accepte, în continuare şi în mod repetat, asemenea situaţii, aşa cum s-a întâmplat în realitate.

Din examinarea conţinutului dosarului de casă s-a constatat că, pe lângă o serie de materiale care nu prezentau importanţă, au fost incluse în mod abuziv şi numeroase acte care aveau legătură directă cu cauza, multe dintre acestea fiind deosebit de concludente, dar al căror conţinut era contrar situaţiei de fapt reţinute prin rechizitoriul prezentat instanţei de judecată. Este limpede că obiectivul urmărit de procurorii care au făcut selecţia probelor pentru acest dosar - Dimitriu Florin şi Mirescu Dan - era cel al evitării situaţiei de a se prezenta instanţei materiale care creau dubii privind situaţia lui S.G. şi care confirmau în parte apărările sale.

În continuare, raportul de verificare al comisiei se referă la o serie de încălcări flagrante ale legii pe care, de «istă dată, le numeşte expres ca fiind săvârşite în timpul urmăririi penale, atât de către unii ofiţeri de miliţie cât şi de procurori. Dat fiind faptul

important că s-a evoluat până la denumirea corectă a aşa-ziselor greşeli săvârşite de către aceştia, cum a fost nota de calificare a lor până acum, apreciem că este necesar a le releva cu deosebire, chiar dacă este inevitabil să repetăm unele aspecte. Astfel, din dispoziţia generalului Buzea, Samoilescu Gheorghe a fost lipsit de libertate în perioada 15-21 iulie 1977, când a fost ţinut în anchetă continuă, fără a se emite împotriva lui acte de reţinere şi arestare preventivă, cum era legal. În prima fază a anchetei, timp de circa patru luni - din dispoziţia aceluiaşi ofiţer, dar şi cu asentimentul procurorului Dimitriu Florin - acesta a fost anchetat cu precădere de către ofiţeri de miliţie, în ture prelungite şi a fost transportat într-o noapte în pădure, unde a fost maltratat. Nu vi se pare că această aberaţie în cercetare, realizată ca un fapt firesc, ne conduce direct la concluzia că s-a lucrat ca-n codru, de către inchiziţia nemiloasă a zilei? În cercetarea sus-numitului - pe lângă tortură psihică şi fizică - au fost folosite şi metode înşelătoare, fiindu-i sugerate unele detalii şi răspunsuri, fie cu privire la desenul de pe saboţii victimei sau îmbrăcămintea acesteia, fie referitor la locurile de abandonare a coletelor macabre, aşa cum a procedat generalul Chiriac, după cum a arătat la verificări procurorul Păun Ovidiu. În luna mai 1978, procurorul Mirescu Dan a primit de la S.G. un memoriu către Consiliul de stat prin care îşi susţinea nevinovăţia, care nu a fost, însă, nici înregistrat, nici înaintat pentru legală soluţionare. Tot astfel a procedat şi generalul Buzea cu un alt asemenea memoriu, adresat Tribunalului Suprem pentru a fi luat în considerare la judecarea recursului, abuzuri care au împiedicat instituţiile respective să ia cunoştinţă de apărările invocate. Chiar şi măsura trimiterii în judecată a sus-numitului este considerată ca fiind greşită şi nejustificată, ca o consecinţă directă a modului defectuos de administrare a probelor şi a aprecierii greşite a acestora. Este evidenţiată, de asemenea, inculparea şi lipsirea de libertate a martorului U.P. care în perioada 19-21 august 1977 a fost ţinut în anchetă continuă la sediul miliţiei. Mergându-se din abuz în abuz, acesta a fost apoi arestat preventiv pentru mărturie mincinoasă, iar la 30 august, a aceluiaşi an, pentru infracţiunea mult mai gravă de favorizare a infractorului, menţinându-se măsura arestării preventive nejustificate pe un timp total de 48 de zile, din dispoziţia procurorului Dimitriu Florin şi a celor doi generali. La aceeaşi dată s-a schimbat din nou calificarea faptei în complicitate la omor deosebit de grav, menţionându-se în mandat pedeapsa cu moartea, mişcare prin care s-a urmărit vizibil timorarea sus-numitului. În momentul soluţionării cauzei, organele de procuratură nu s-au pronunţat cu privire la situaţia procesuală a „inculpatului", demonstrând din nou o atitudine de sfidare a legii de procedură penală.

În mod similar au procedat cei trei menţionaţi anterior şi în cazul martorei Daniela, care a fost lipsită de libertate între 10-12 august 1977, perioadă în care a fost continuu cercetată şi i s-a insuflat convingerea că există probe clare cu privire la faptul că vizita

familiei Samoilescu a avut loc în opt şi nu în şase iulie. Aceste împrejurări deosebite au determinat-o să-şi retracteze declaraţiile anterioare şi să susţină varianta acuzatoare, cunoscută deja de către noi. Deosebit de grav este faptul că, deşi nu existau temeiuri de fapt sau de drept, procurorul Mirescu Dan a acuzat-o pentru infracţiunea de favorizare a infractorului, în cursul lunii noiembrie 1977, declaraţie care a păstrat-o la dosarul de casă, ea rămânând în final în situaţia procesuală de martor.

Procesul diabolic şi extrem de riguros al cercetării soţiei lui S.G. exprimă şi mai clar faptul că anchetatorii au încălcat grav legea, chiar au sfidat-o şi au adus-o pe respectiva într-o situaţie disperată.

În timp ce aceasta mai susţinea nevinovăţia soţului, în februarie 1978, aceeaşi trei corifei au dispus să fie scoasă din arest, în timpul nopţii, fiind ţinută permanent în picioare. În aceste condiţii speciale, a revenit asupra declaraţiilor anterioare, făcând din nou afirmaţii despre vinovăţia lui, cum a mai făcut şi pe parcurs, din cauza tratamentului la rare a fost supusă timp de peste opt luni de zile, cât i s-a menţinut situaţia de arest (august 1977 - 9 mai 1978). Din declaraţiile date de către sus-numita în faţa comisiei, rezultă că în perioada judecării procesului - având remuşcări din cauza declaraţiilor mincinoase date împotriva lui, dar, mai ales, a temerii că va fi condamnat la moarte - s-a întâlnit cu procurorul Mirescu Dan, care a ajutat-o să se angajeze şi i-a dat unele sfaturi privind obţinerea alocaţiei pentru copii şi rezolvarea unor interese ce le avea în procesul de succesiune, în care era implicată. A mai declarat că, în primăvara anului 1979, a făcut o plimbare cu autoturismul procurorului, iar în anul 1980 a întreţinut cu el raporturi sexuale, în două rânduri, odată în locuinţa ei, iar, altădată, în cea a prietenului acestuia. De asemenea i-a împrumutat cartea „Procurorul", în care era prezentată şi tema crimei pentru care a fost condamnat soţul ei. În luna decembrie 1980 s-a mai întâlnit cu procurorul şi a discutat referitor la zvonul că Romca Cuzmici ar fi autorul adevărat al omorului. Acesta a sfătuit-o să refuze să mai facă declaraţii - dacă ar fi chemată de către autorităţi - invocând calitatea de soţie a condamnatului. Susţinerile acesteia au fost confirmate prin verificările efectuate, precum şi prin recunoaşterea procurorului Mirescu Dan, cu excepţia pretinselor relaţii intime şi a discuţiilor referitoare la Cuzmici Romca.

Un capitol special al acestei verificări se referă la greşelile comise de completul de judecată, care l-a condamnat pe S.G., şi de către procurorul de şedinţă, care nu şi-au exercitat în mod corespunzător rolul activ în cursul dezbaterilor judiciare, la instanţa de fond. Se arată că, procurorul Grigore Alexandru a cerut schimbarea încadrării juridice a faptei din omor simplu în omor deosebit de grav, săvârşit prin cruzimi, iar cererea a fost admisă de către completul de judecată, deşi nu era justificată, deoarece nici raportul de autopsie nu motivează această variantă, introducerea forţată de hârtie igienică în cavitatea

bucală fiind doar una dintre cele trei modalităţi de producere a morţii, ce a fost învederată de expertiză.

Completul de judecată nu a asigurat o examinare critică a unor probe existente la dosar, unele din acestea creând dubii serioase privind situaţia de fapt reţinută prin rechizitoriu ori relatând aspecte care indirect îl excludeau pe S.G., ca autor al faptei. Instanţa nu a ţinut seama de schimbările frecvente în anchetă ale soţilor Samoilescu, de condiţiile de fond ale acestora, precum şi de modul defectuos şi neprocedural în care s-a efectuat prezentarea spre recunoaştere a obiectelor considerate corp delict. Preşedintele completului de judecată a încălcat şi dispoziţiile legale referitoare la ascultarea martorilor, mulţi fiind întrebaţi dacă îşi menţin declaraţiile date în faţa organului de urmărire şi, la răspunsul lor pozitiv, consemnându-se această situaţie, deci fără a asculta direct şi complet măcar pe cei care relatau împrejurări esenţiale pentru cauză.

O menţiune specială se cuvine a fi făcută cu privire la comportarea deosebită pe care a avut-o S.G. atât în anchetă cât şi la proces. Astfel, mai ales în ultima perioadă a cercetărilor, a avut o atitudine protestatară şi vehementă, aducând injurii sau chiar făcând unele ameninţări. A semnat în alb o coală de hârtie şi a afirmat că anchetatorii pot s-o completeze cum doresc ei, subliniind că în ceea ce-l priveşte se comite o eroare judiciară. De asemenea, a adresat tatălui său o sesizare în care îi spune că este nevinovat, că a fost schingiuit în cursul cercetării şi că s-au falsificat probe, implorându-l să-l ajute, prin memorii la conducerea de partid şi de stat, pentru a i se stabili nevinovăţia. În timpul procesului, în mod similar, a protestat în mod repetat faţă de modul lor de consemnare, a făcut aprecieri ofensatoare la adresa completului de judecată privind respingerea unor probe sau felul de ascultare a unor martori şi a cerut chiar recuzarea completului şi a procurorului de şedinţă.

În loc ca toate aceste manifestări să constituie temei de examinare atentă a probelor de la dosar, ele au fost apreciate ca încercări de eludare a adevărului ori ca o atitudine ireverenţioasă, motiv pentru care a fost scos din sala de judecată.

Datorită greşelilor săvârşite de către instanţă şi a faptului că acesteia nu i-au fost prezentate o serie de acte importante, care puteau susţine nevinovăţia „inculpatului", completul de judecată a pronunţat o hotărâre de condamnare netemeinică şi nelegală.

S-a apreciat motivat şi faptul că Tribunalul Suprem şi-a însuşit şi a confirmat cu uşurinţă sentinţa de condamnare pronunţată de instanţa de fond, fără a proceda la analizarea în profunzime a probelor administrate. De asemenea, s-a considerat că acest tribunal a apreciat ca nefondate motivele de recurs invocate de S.G., deşi în cuprinsul acestora se învederau aspecte care puteau fi verificate, activitate care ar fi putut asigura prevenirea acestei erori judiciare.

Pentru rigoarea expunerii am fost obligat să respect şi să repet aprecierile raportului de verificare, deşi - aşa cum am subliniat deja - personal nu sunt de acord cu aceste eufemisme, nici chiar cu termenul de eroare judiciară, odată ce în speţă s-au produs, pe lângă unele greşeli, o serie de abuzuri grave, care maculează noţiunea de justiţie şi de apărare a drepturilor fundamentale ale omului.

În finalul raportului de verificare se propun mai multe măsuri, dintre care menţionăm pe următoarele:

- Obligarea, în solidar, la repararea pagubelor suferite de Samoilescu Gheorghe şi soţie, pe perioada cât au fost în detenţie, de către generalii Buzea V. şi Chiriac N., colonel

Anghelescu, procurorii Dimitriu FL, Mirescu Dan şi judecătoarea Stoica C.;

- destituirea din funcţie a col. Anghelescu I.;
- îndepărtarea din procuratură a procurorilor Dimitriu Florin şi Mirescu Dan;
- retrogradarea din funcţia de şef al Secţiei penale a T.M.B. a judecătoarei Stoica Constanţa;
- punerea în discuţia adunării de partid a generalilor Buzea şi Chiriac;
- conducerea Inspectoratului General al Miliţiei să ia măsuri disciplinare împotriva ofiţerilor care au executat ordine vădite ilegale;
- Prelucrarea acestui caz cu ofiţerii din I.G.M. şi cu cadrele din procuratura Generală şi Ministerul Justiţiei.

După câte cunosc eu, aceste propuneri, care îmbracă clar un aspect administrativ şi nu unul penal - cum s-ar fi impus într-un asemenea caz de încălcare grosolană a drepturilor fundamentale ale omului - au fost şi ele aplicate doar parţial. Astfel, s-a luat măsura trecerii în rezervă a generalilor Buzea V. şi Chiriac N., situaţia colonelului Anghelescu rezolvându-se de la sine, prin decesul acestuia. Procurorul Dimitriu Florin a fost destituit din funcţie, la fel şi judecătoarea Stoica C. A fost retrogradat din funcţie şi procurorul Mirescu Dan, dar acesta a fost menţinut în cadrul procuraturii şi după aceea, până în anul 1990, când a fost dat afară din cauza altor abateri grave. Bineânţeles că, s-a dat curs şi ideii de prelucrare a cazului cu o parte din aparatul miliţiei şi cel al procuraturii, activitate care n-a schimbat nimic din caracterul formal al ansamblului de măsuri luate în acest caz.

Pe latură civilă, i s-a recunoscut dreptul celui nevinovat de a-şi recupera pagubele suferite pe perioada cât a fost ţinut în detenţie, dar, atenţie, şi aici i s-a produs din nou o nedreptate ciudată. Astfel, i s-a reţinut o mare sumă de bani, din cea care i se cuvenea, cu titlul de plată a cheltuielilor făcute cu el pe perioada detenţiei, ca şi când el ar fi fost vinovat pentru faptul că a fost condamnat, pe nedrept, la ani grei de închisoare. Halal justiţie! Va să zică o grămadă de funcţionari, cu munci de răspundere din Miliţie,

Procuratură şi Justiţie - s-au coalizat, expres sau tacit, pentru a condamna un om nevinovat şi, ca urmare, li s-a atras atenţia - prin nişte măsuri firave - să nu mai facă în viitor asemenea isprăvi. Pe cale de consecinţă, însemna că cine batjocoreşte în mod abuziv libertatea şi alte drepturi fundamentale ale unui om, ba chiar ale unei întregi familii, să ia aminte că a greşit şi să nu mai păcătuiască în viitor! Chiar aşa de mult să se compromită un întreg sistem instituţional, încât să se joace cu aplicarea legii? De fapt, în cazul prezentat, a fost condamnat pe nedrept un om nevinovat, iar alţii, mulţi şi vinovaţi au rămas nepedepsiţi. Un nevinovat a fost transformat în infractor, iar infractorii au rămas oameni curaţi din punct de vedere penal, paradox care frizează absurdul. Consider că odată ajunşi la poarta absurdului ne putem aminti - cu calm şi indiferenţă - de îndemnul marelui Dante: *Lăsaţi orice speranţă, voi, muritorilor, care intraţi aici! Numai că el a afişat această sentinţă morală la poarta de intrare în iad. Noi unde ne aflăm...? Restul e tăcere!*

În încheierea acestei examinări, care a îmbrăcat mai mult un caracter juridic şi moral, dorim să reliefăm un alt plan al analizei şi să extindem faptul că un asemenea abuz grosolan putea fi evitat, dacă actorii acestui spectacol nedemn ar fi ţinut seama de nişte observaţii elementare, ce se desprind din abordarea întregii problematici a cazului, sub aspect psihologic, şi dacă s-ar fi luat în considerare măcar logica comună în ceea ce priveşte interpretarea comportamentului uman. O să observaţi, astfel, cât de mult se simplificau lucrurile: în acest fel s-ar fi evidenţiat nişte coordonate şi dimensiuni ale cazului ce trebuiau să conducă la nişte concluzii fireşti, care nu permiteau jocul de-a adevărul, chiar şi împotriva unora care cred că pot regiza orice.

Dacă privim lucrurile aşa cum s-au întâmplat ele, dezbrăcate de complicaţiile artificiale în care le-a îmbrăcat o anchetă „speriată", observăm că, în realitate, un om a cunoscut întâmplător o fată - veselă şi naivă - care a acceptat o relaţie ocazională, pe care chiar a provocat-o; acesta, fiind căsătorit şi tată a trei copii minori, şi-a dat seama că a intrat într-o încurcătură şi a încercat să scape, prin evitarea oricărei viitoare întâlniri. Descoperit şi chemat la miliţie pentru întrebări, în circumstanţe speciale, când întregul Bucureşti vuia de cele întâmplate, eveniment de care a luat şi el cunoştinţă, a recunoscut cu sinceritate că a cunoscut-o şi a încercat să speculeze ocazia, deşi îşi dădea seama că intră într-un carusel încâlcit şi periculos. Atitudinea aceasta trebuia să fie interpretată, în primul rând, ca fiind cea a unui om inocent, care şi-a asumat răspunderea şi, în pofida unei primejdii imediate, a relatat date şi împrejurări total potrivnice lui. Dacă o asemenea conduită este cea a unui om vinovat de săvârşirea unei crime abominabile, înseamnă că acesta trebuie să fie neapărat un om inconştient, care nu avea simţul realităţii. Or, dimpotrivă, el era un tip isteţ şi afemeiat, pe deasupra, care se descurca lesnicios în relaţiile cu femeile, nefiind nevoie să ia „primul tren". A, că era un profitor, care iniţial a

subscris pentru o aventură cu o tânără drăguţă şi sociabilă, da, asta este adevărat. Dar de aici şi până la crimă este un drum lung. Chiar şi definirea lui ca un pervers sexual a fost doar rezultatul nefiresc a unei anchete dirijate, care a forţat lucrurile şi a determinat câteva femei să-l prezinte, din temere, ca un obsedat sexual. Or, multe altele l-au descris ca pe un bărbat normal. Chiar şi primele au avut o conduită îndoielnică, odată ce au acceptat continuarea relaţiilor, dacă totuşi au observat la el prezenţa unor fantezii; un asemenea portret psihic nu era, totuşi, unul de criminal.

Dar acest aspect n-a fost unul singular care, la un moment dat, ar fi putut fi interpretat ca îndoielnic şi ar fi pretins cercetări suplimentare. El avea şi o motivaţie pragmatică pentru comportamentul lui, în sensul că vânduse lănţişorul primit de la fată - nu smuls cum s-a afirmat de către anchetă - şi, ca urmare, avea tot interesul să evite orice întâlnire cu ea; de altfel, s-a stabilit clar că a primit numeroase telefoane cărora nu le-a dat curs, neavând, practic, cum să-i mai restituie bijuteria pe care o revendica insistent. Poate nici acest aspect nu este prea concludent. Atunci cum trebuie interpretată conduita lui consecventă din anchetă, când tot timpul de la început până la sfârşit - inclusiv în instanţă - a susţinut cu dârzenie că este nevinovat, chiar şi în pofida maltratărilor fizice şi psihice la care a fost supus? Rezultă că avem de-a face cu un om curajos, care-şi striga nevinovăţia, ba şi acuza, direct ori indirect, pe anchetatori; un exemplu concludent în acest sens este înfruntarea batjocoritoare ce a manifestat-o la un moment dat, când le-a cerut celor care-l interogau să-i dea o coală de hârtie pe care să o semneze în alb şi pe care ei să o completeze după bunul lor plac. Dar a făcut şi două memorii în care a prezentat argumentele sale de nevinovăţie. Acestea nu au fost luate în considerare în niciun fel, drept dovadă faptul că nu li s- a dat cursul legal cuvenit. În asemenea circumstanţe, mai poate fi luată în considerare o recunoaştere formală şi neconcludentă - care nu se corobora cu datele reale ale cazului - şi care exprima doar reacţia disperată a unui om, ce nu mai rezista presiunilor la care era supus? Ce să mai vorbim de motivaţia pe care a prezentat-o în apărarea lui, prin recursul înaintat instanţei de judecată, care a fost respinsă automat, fără a se încerca nicio verificare a argumentelor prezentate.

Apoi, recunoaşterea lui temporară a fost realizată după ce, în prealabil, i s-a prezentat o declaraţie aberantă a soţiei sale care, ajunsă la limita puterilor şi în disperare de cauză, a afirmat fie că victima a murit din cauza ei, deoarece a îmbrâncit-o, iar aceasta s-a lovit în cădere la cap, fie că mama lui l-ar fi ajutat la dezmembrarea cadavrului şi transportarea segmentelor. Chiar că ne aflăm în faţa unei literaturi a absurdului, prin proporţiile demonice ale înscenării şi observăm, cu neputinţă, că orice este posibil, ba chiar imposibilul este realizat în numele unui scop nobil, respectiv înfăptuirea justiţiei.

Ştiindu-se nevinovat, Samoilescu Gheorghe a încercat, chiar şi în faţa instanţei de

judecată, să atragă atenţia asupra modului de ascultare a unor martori ori asupra conţinutului neadevărat al acestora, dar a fost considerat ca un răzvrătit şi a fost scos afară din sala de şedinţă. S-au creat, deci, toate condiţiile pentru a se face dreptate şi a se reconstitui adevărul! Dar dacă şi justiţia poate fi surdă uneori, sau, chiar dacă aude, interpretează denaturat şi reacţiile de disperare ale celor supuşi judecăţii, atunci unde vom putea căuta şi găsi dreptatea? Doar nu la piaţă, unde nu sunt specialişti! Deşi, poate n-ar fi exclus, deoarece acolo găsim oameni simpli, cu judecata normală.

Ce să mai vorbim despre modul cum a fost interpretată încercarea „inculpatului" de a-şi justifica activitatea din timpul comiterii crimei, moment crucial care, dacă era bine verificat şi interpretat, ar fi dus la scoaterea lui din cauză. Omul a susţinut cu fermitate faptul că, la acea oră, a fost în vizită la o prietenă a familiei. Aceasta a confirmat iniţial declaraţia lui şi a soţiei, dar ulterior, tot în condiţii de abuz, a mutat vizita cu două zile mai târziu, fapt care a intrat în contradicţie flagrantă cu depoziţiile mai multor martori. A fost însă aleasă ca bună declaraţia acesteia, în loc să se înlăture contradicţia. Ce fel de interpretare poate fi aceasta? În numele legalităţii şi a justiţiei? Mai departe, Samoilescu Gheorghe a afirmat că a fost la acea oră, la Oficiul telefonic, unde a plătit factura, fapt care s-a confirmat. A mai susţinut că de acolo a plecat cu taxiul la locuinţa martorei. Au fost verificaţi circa una mie cinci sute de taximetrişti, dar - curios lucru - printre aceştia nu a fost identificat cel care prezenta interes pentru apărarea celui condamnat *ante factum.* Or, dacă verifici o asemenea masă de taximetrişti, nu trebuia finalizată acţiunea până la identificarea celui care era necesar pentru stabilirea adevărului? Dacă s-ar fi procedat astfel, s-ar fi înlăturat orice dubiu în ceea ce-l priveşte. Şi apoi cum să excludem, fără argumente, mai multe declaraţii de martori şi să alegem doar o martoră care-şi retracta depoziţia anterioară şi, care, intra în contradicţie flagrantă cu susţinerile mai multor persoane!? Doar pentru faptul că această depoziţie era convenabilă anchetei?

Din practica muncii de cercetare rezultă limpede că orice depoziţie adevărată aduce un pic de lumină în plus în acţiunea de stabilire a adevărului. Or, această declaraţie nu numai că n-a limpezit lucrurile, că nu s-a înlănţuit fericit cu alte probe clarificatoare, dar a încurcat şi mai mult lucrurile. A fost tot o pată de întuneric ce s-a adăugat peste negura din capul anchetatorilor.

Şi ar mai fi un lucru care, prin dimensiunile lui tragice, întrece orice aşteptare. Ne referim la sinuciderea părinţilor lui Samoilescu Gheorghe. Aceştia s-au sinucis unul după altul, într-un răstimp de 24 ore, imediat după arestarea fiului lor. Tatăl - în spital; mama - acasă, printr-o electrocutare groaznică, legându-şi mâinile cu cabluri, pe care le-a introdus în priză. Menţionăm faptul că ambii au folosit la sinucidere acelaşi fel de cablu, ca o linie de trăsură simbolică a continuităţii, prin moarte, a relaţiei lor. Cercetările efectuate nu au

elucidat motivaţia lor şi, totuşi, au pus-o simplist şi neargumentat pe seama faptului că aceştia ar fi aflat că fiul lor era un criminal şi n-au putut suporta situaţia. Or, acest fapt esenţial nu a fost lămurit, şi, ca atare, motivaţia sinuciderii lor poate fi, dimpotrivă, arestarea nejustificată a băiatului. Pentru mama lui s-a interpretat nenorocirea ca fiind şi o reacţie firească a faptului că se considera vinovată personal de complicitate la crimă. Cu câtă nonşalanţă a fost catalogată această reacţie disperată a unor oameni? Dar, dacă, s-au sinucis din cauza nedreptăţii monstruoase produsă de către anchetatori? Consider că a manipula până şi moartea, în avantajul anchetei, este o dovadă clară de ticăloşie morală, o expresie de netăgăduit a unei decăderi morale inadmisibile. Pentru că acest fapt a fost admis şi de către instanţele de judecată, care nu au respins folosirea nefirească a sinuciderii ca un argument în acuzare.

Vestea sinuciderii celor doi m-a cutremurat şi mi-a creat o senzaţie de neputinţă în faţa abuzului. N-am înţeles nici modul formal în care s-au efectuat cercetările în această privinţă. Nu însemna că dacă s-ar fi stabilit adevăratul motiv al sinuciderii lor s-ar fi adus şi clarificări relativ la perspectiva anchetei, dar s-ar fi limpezit adevărata lor legătură cu cazul şi s-ar fi putut înţelege gestul lor suprem, ca fiind un protest ultim faţă de abuz şi nu ca un complement al acuzării. Să dea Dumnezeu să nu se mai întâmple asemenea mârşăvii şi ca oamenii să nu mai plătească cu viaţa lor defilarea neruşinată a abuzului, în ultimele lor clipe de viaţă! Pe parcursul acestor trăiri am fost implicat într-un alt moment teribil. O fiinţă bulversată psihic, respectiv soţia lui Samoilescu Gheorghe, a dat telefon la cabinetul inspectorului general al miliţiei, la câteva zile după sinucidere. Din întâmplare, eu am fost cel care i-am preluat apelul disperat, aflându-mă atunci într-o şedinţă cu colectivul de coordonare a cercetărilor şi cu mai mulţi alţi ofiţeri. Tonul femeii era de nedescris, era strigătul tulbure al unui om care nu mai ştia ce se întâmplă cu el şi cu familia lui. Mi-a strigat, în mod repetat, şi disperat, că se va sinucide şi ea, dacă nu i se va face dreptate. Nu numai la început, dar şi pe parcursul acestei interpelări - parcă de pe o altă lume - m-am blocat psihic şi nu am reuşit să-i transmit vreun îndemn potrivit. I-am spus lotuşi, că o să raportez şefilor, lucru pe care l-am făcut de îndată. Am primit un răspuns sec şi dur, faptul în sine fiind apreciat ca un şantaj la adresa anchetatorilor. Mi s-a mai spus că nu este treaba mea şi că cercetările merg înainte. Mai multe nici nu are rost să discutăm aici, pentru că vorbele nu mai pot îndrepta realitatea.

Iată cum o seamă de manifestări, care puteau demonstra modul de exprimare comportamentală a unor oameni inocenţi au fost răstălmăcite şi transformate într-un eşafodaj al acuzării. Busola psihologică a fost pervertită într-o operaţiune de înmulţire a realităţii cu minus unu.

Aripa copleşitoare a morţii

Există la români - şi nu numai - o credinţă specială, o mentalitate particulară asupra morţii, un gen de metafizică a destinului: „ce este dat omului în frunte îi este scris". De fapt, înţelegerea misterului şi a realităţii morţii sunt fenomene unanim acceptate doar până în momentul când cel mort este unul drag. În astfel de situaţii se schimbă radical atitudinea. Nu se mai consideră ca un lucru firesc ci, mai degrabă, ca ceva care nu trebuia să se întâmple. De ce, adică, tocmai eu sau noi trebuia să păţim aşa ceva? Ceea ce ni s-a întâmplat nouă nu este similar cu ceea ce intervine zi de zi în viaţa oamenilor? Asistăm la un fenomen cosmic - care, chiar dacă nu-l înţelegem pe deplin, înseamnă un circuit veşnic al vieţii - un du-te-vino al naturii, care se regenerează perpetuu. A muri înseamnă a te înscrie în lanţul etern al vieţii, a recunoaşte implacabilul din noi, a înţelege trecerea veşnică de la fiinţă la nefiinţă şi invers. Nimeni n-a întinerit, nimeni dintre oameni n-a forţat - până acum - sensul iremediabil al mişcării universale. Bobul de grâu moare pentru a da naştere - înmulţit - forţelor vieţii. Există fiinţe efemere care, după momentul copulării, dispar în neant, semn că şi-au îndeplinit misiunea vitală, dând sens specific transformării morţii în viaţă. Dacă aşa este matematica transformării, de ce dorim să ne împotrivim implacabilului din noi? Împotrivirea nu este însă fără sens.

Ea este o marcă a reacţiei proprii fiinţei umane, care nu poate digera - fără durere - pierderea celor dragi. De aici decurge, de fapt, rostul înălţării şi decăderii omului, care izvorăşte din simţire, nu neapărat din lipsa de înţelegere a misterului. Aşa se explică faptul că suportăm relativ lesnicios - aproape indiferent - moartea unei persoane necunoscute şi ne zdrobim de ceasul morţii, când dispare cineva apropiat sau care făcea parte din viaţa noastră. Dacă cineva este bătrân, neputincios sau bolnav cronic, resimţim mai puţin drama morţii lui. Parcă ar intervenii un fenomen de adaptare treptată sau chiar de acceptare a faptului în sine. Cu totul alta este, însă, situaţia dacă ne părăseşte intempestiv, la o vârstă considerată încă un templu al vieţii, cineva din cei dragi, mai ales propriul copil.

Moare, în asemenea situaţii, nu numai copilul sau tânărul, ci şi o parte din noi, câteodată cea mai bună. O asemenea plecare lasă în urmă o pierdere irecuperabilă, croieşte în noi un gol cu dimensiuni de abis, o ruptură verticală a fiinţei, o disperare fără margini. De fapt, dispare nu neapărat apropierea fizică dintre noi, ci, mai degrabă, punţile sufleteşti care ne uneau nevăzut, respiraţia zilnică a dragostei noastre răstignite. Dispare propriu-zis un chip drag, pe care-l vedeam, auzeam şi înţelegeam şi care ne oferea o împlinire a vieţii. Şi totuşi... Nu dispare numai atât, ci mult mai mult. Dispare totodată întregul univers de imagini şi simţiri care ne-au înfrăţit vieţile, zi şi noapte, de la primele scâncete şi zâmbete

la primii paşi, primele vorbe, caldele îmbrăţişări ale copilăriei, certurile binevoitoare, joaca nevinovată ori vinovată uneori, bucuriile creşterii şi ale evoluţiei la învăţătură, spre maturitate şi umanitate, grijile bolii şi ale întremării, zburdălniciile privirilor şi ale impotrivirilor, primele nelinişti ale vieţii, râsul şi plânsul copilului, cutremurarea dragostei şi multe altele.

Rana nu se închide cu timpul, iar aparenţa cicatrizării ei înseamnă persistenţa unor falii majore, durere sufletească atotstăpânitoare peste timp şi noi încercări de revenire, cu căderi brutale în suferinţă, plânsul nelecuit al golului resimţit în noi. A plecat, odată cu el, partea cea mai frumoasă din noi, iar restul, rămas neputincios, s-a transformat într-o aripă copleşitoare a morţii, care ne stăpâneşte gândurile, simţirea, nesomnul şi, uneori, dorinţa de a nu mai fi, de a ne uni cu el în veşnicie.

Nu pot nicidecum să uit faptul că, anterior, cu câţiva ani, îngenunchierii mele în plâns şi durere - la pierderea de neânlocuit a fiului meu - drumurile vieţii m-au dus într-o comună din judeţul Galaţi. Era iarnă rea şi trebuia să-mi repar ceva la autoturism, pentru a mă putea întoarce acasă. Ţăranul - meseriaş, care mi-a rezolvat treaba, a lucrat ore în şir, pe un frig năprasnic. După câteva momente de pauză şi pentru a ne încălzi puţin, mi-a oferit nişte ţuică şi am discutat unele lucruri generale. La un moment dat, mi-a spus că vrea să-mi mărturisească ceva. Vocea i s-a înmuiat, a început să lăcrimeze şi să respire anevoios. Începuse să-i tremure necontrolat întâi bărbia şi apoi întreaga faţă, aşa încât minute în şir n-a putut rosti niciun cuvânt; încremenise în durerea lui, iar eu în aşteptarea rău prevestitoare. Apoi, cu glas stins, parcă venind de pe alte meleaguri, a murmurat nişte cuvinte printre talazurile lui de suferinţă. Mi-a spus că, în urmă cu trei luni, i-a murit singurul copil, un băiat de 17 ani, care a fost lovit şi călcat de către un tractor, conducătorul acestuia fiind beat.

Monologul s-a sfârşit repede, în aceiaşi încremenire a fiinţei ca şi la început, iar eu am intrat în rezonanţă cu copleşitoarea lui suferinţă şi n-am fost în stare - mult timp - să rostesc vreo vorbă. De altfel ce-aş fi putut spune, în afara unor încercări timide şi zadarnice de consolare? Comuniunea dintre noi s-a realizat prin tăcere, încercând ca liniştea neliniştită din noi să vibreze cu tăcerea, cu pulsul lumii de dincolo, în care se intră în taină şi cu smerenie, fără bocete, fără suferinţe strigate, fără a călca zgomotos peste pacea dumnezeiască a universului.

Scena aceasta mi-a revenit stăruitor în memorie şi mi-a încifrat gândurile şi simţirea mai mulţi ani, până când viaţa - ca un ceasornic defect - m-a prins într-o situaţie asemănătoare. După vreo trei ani, mi-a murit şi mie flăcăul, la 28 de ani, atunci când începusem să cred că zborul lui căpăta încet-încet altitudine. Vestea a venit intempestiv, printr-o telegramă amăgitoare, care mă chema de urgenţă la Navrom Constanţa, într-o

chestiune ce nu suferea amânare. Deja, la prima lectură, am simţit că mă prăbuşesc. O intuiţie specială a pericolului mi-a spus că nu poate fi vorba decât despre o problemă de viaţă şi de moarte. Dacă ar fi fost ceva mai simplu - să admitem o rămânere a lui în străinătate, el fiind în misiune pe un vapor ce naviga în apele Thailandei - sigur că mesajul ar fi fost redactat în alţi termeni şi nu ca un apel de urgenţă deosebită. Seara târziu, am aflat de la o cunoştinţă că fiul meu a decedat, fapt anunţat de către un post de radio străin. Din acel moment, timp de două săptămâni, până a sosit sicriul în ţară şi l-am înmormântat, am trăit împreună cu soţia într-o deznădejde cumplită.

Zile şi nopţi interminabile ne-am sufocat în neputinţa noastră, ne-am încovoiat de durere şi neânţelegere a crudei realităţi. Am ajuns aidoma unor automate, care se mişcau spre ceva comandat din afară. Am ajuns până la limita rezistenţei psihice şi fizice, fără să ne mai odihnim sufletul - de fapt să-l închidem în nefiinţă, pentru câteva ore - decât atunci când organismul devenea total neputincios.

Ingenunchiaţi în faţa altarului durerii, ne rugam în tăcere Celui de Sus să ne învrednicească cu puterea de a depăşi haosul şi panica din noi, rugăciuni care n-au fost zadarnice.

Dar mereu şi mereu, din subsolurile fiinţei, răbufneau zănatice ţipete şi bocete, auzite sau interiorizate, care risipeau aparenţa de linişte şi pătrundeau prădalnic în încremenirea din noi. Un prieten mi-a spus mai târziu că, în momentul când soţia l-a anunţat despre decesul fiului nostru, i s-a părut că aude în telefon urletul unei fiare rănite de moarte. Poate că aşa arătau unele din trăirile noastre de atunci - expresii disperate ale sufletului care se zbătea să reziste ori să se rupă. De fapt, de atunci am trăit continuu cu sufletul înjumătăţit, o parte zdrenţuindu-se de pereţii nemiloşi ai durerii, iar, cealaltă, aparent salvată, făcând loc unui altar de închinare pioasă. În această zonă a sufletului, inimii şi creierului nostru, ne-am zidit un mormânt special, în care am depus şi depunem cu recunoştinţă, în ceasurile de împăcare cu divinitatea, mărgăritarele amintirilor noastre despre cel ce ne-a fost drag, imaginile încă vii ale blândeţii şi căldurii sufletului ce-l caracterizau. Aceste pietre de hotar - ale mormântului şi altarului tineresc din noi - sunt locurile noastre de întâlnire zilnică, care micşorează distanţa dintre cer şi pământ şi permit să se aştearnă treptat binecuvântarea împăcării. Parcă aşa ar fi omeneşte normal, să ne cucerim cu înţelepciune şi să admitem treptat împăcarea. Dar omul - alcătuire contradictorie de ţărână şi firmament divin - strică adeseori firavul echilibru şi se lasă împovărat de patimile firii. Aş încerca să remarc această mişcare în jos prin parafrazarea unor versuri memorabile ale lui Vasile Alecsandri: „pe drumul de costişe ce duce la Vaslui... (către rai), aş vrea să zbor, dar rana din pulpă (suflet) nu mă lasă". Asta înseamnă că mulţi dintre noi, chiar dacă încercăm să zburăm, facem acest lucru asemănător păsărilor

de curte, cu plumbi în aripi şi nu aidoma ciocârliei, al cărei zbor fulgerând spre cer reprezintă săgeţi alergând spre lumină şi libertate, care-şi cântă izbutirea. Ca să nu mai vorbim de faptul că sunt alţii care nu-şi propun deloc zborul, care se mulţumesc cu mersul orizontal, la sol, asemenea fiinţelor târâtoare. Din categoria acestora fac parte sufletele mici care - chiar şi în situaţiile excepţionale ale vieţii şi morţii - stârnesc din egoism, vanitate sau alte resorturi murdare, valuri şi valuri de ponegrire ale celor dispăruţi. Ei declanşează războaie de împărţire a sufletului acestora ori se bat, la nesfârşit, pentru moştenirea bunurilor, pătând memoria sfântă a morţilor.

Nu despre aceştia dorim să discutăm pentru că ne-am coborî într-o zonă lipsită de interes. Dorim să facem doar câteva remarci despre presiunea fenomenului morţii asupra unor oameni. Fără îndoială că, marea lor majoritate urmează drumul firesc al împăcării cu inevitabilul. Sunt însă unii - destul de mulţi - care, din durere şi disperare, văzând în orice caz de deces o moarte suspectă ori chiar criminală, stăruie în aprecierile lor care, de regulă, sunt simple presupuneri. Aceştia reclamă organelor judiciare, de zeci de ori, supoziţiile lor generale, cerând cu insistenţă să se facă dreptate. Unii dintre ei, chiar după ce se efectuează cercetări şi se stabileşte că n-a fost vorba de ucidere, nu se declară satisfăcuţi şi continuă cu vâltoarea reclamaţiilor, parcă ar dori astfel să sublinieze cât de interesaţi sunt de moartea celui în cauză. Până la un anumit punct, putem considera fenomenul normal dar, de multe ori, în durerea lor, aceştia nu acceptă nici măcar evidenţa lucrurilor stabilite, a cauzei şi a circumstanţelor morţii.

Mai puţini sunt oamenii care, fie pe fondul unei iubiri cu totul şi cu totul aparte, fie a unei labilităţi psihice, fac din cel dispărut un idol, un martir, o icoană care-i învăluie total şi pentru tot restul vieţii lor. Ajung uneori până acolo încât îşi subordonează întreaga viaţă amintirii acestora sau ritualurilor de pomenire şi neglijează pe cei vii din jur, care ar trebui să le fie foarte dragi. Este un fel de cult hipertrofiat al morţilor, căruia i se sacrifică totul, transformându-se într-o draperie neagră, care-i desparte de cei din jur.

O asemenea conduită mi-a relatat-o un coleg despre soţia lui. O perioadă relativ mare de timp a fost ca într-un fel de transă, parcă plutea deasupra tuturor evenimentelor din jur. Avea uneori şi halucinaţii, privind fix uşa care se deschidea şi în faţă îi apărea aidoma cea dispărută. La români există un cult deosebit al morţilor, cu o iconografie specifică, cu ritualuri şi obiceiuri care întreţin viu focul amintirilor. Acestea pot crea, uneori, nu numai legende ci şi trăiri supradimensionate, adevărate hecatombe mistico-afective, care acoperă cu disperare şi generozitate imaginile dispărute, readucându-le apoi în prim plan, cu o vitalitate şi forţă de distrugere a tot ce este viu împrejur. Cei morţi devin strigoi, fantome, care apar periodic şi ne reproşează, ne amintesc ori ne cer ceva, dincolo de firesc. Dacă nu se sublimează în asemenea apariţii şi rămân oarecum în penumbra

conştiinţei, ne dirijează aproape similar.

Asemenea trăiri completează dureros imaginile din visurile noastre repetate cu cele - la fel de reliefate şi neliniştitoare - ale visării în stare de trezire, care pot crea aparenţe de stări confuzionale şi îndemna implacabil la prinosul de grijă cuvenit celui dispărut. Se creează astfel o presiune fantastică a morţii asupra vieţii, a misterului morţii asupra deşertăciunii vieţii, aidoma unei forţe care desfiinţează totul în calea ei. Se intră pe nesimţite în imperiul unei lumi speciale, dominată de neclarităţile vieţii de dincolo de frontierele cunoscute, din care vin mereu noi şi noi mesageri, care cotropesc gândurile şi simţirea şi le subordonează unor imagini fantastice.

Apare astfel o mişcare de translaţie, de înlocuire a actualului cu istoria lui, o demontare curioasă a forţei realului de către cea a imaginarului. Este un fel de înmulţire cu minus unu a creierului şi a simţirilor noastre, o infiltrare a umbrelor în zonele luminoase ale vieţii, poate chiar o victorie a umbrei asupra obiectului sau fiinţei care o creează. Ceea ce este secund devine factor prim, se frânge scara valorilor şi echilibrul sufletesc, ajungându-se să se plătească un greu tribut unei lumi în care considerăm că nu putem intra decât prin acceptarea unei asemenea jertfe.

Umbrele copilăriei

Înfloreşte mereu şi mereu soarele copilăriei. Puhoaie de lumină se revarsă şi inundă - cu candelabrele ei uriaşe - puritatea din sufletul copilăriei şi-i conferă reflexele diamantine ale străfulgerării astrului ceresc. Cu sufletul ei deschis, copilăria primeşte şi adună - ca pe o minune a vieţii - razele mângâietoare ale înaltului şi le transformă în buchete de bucurie, în imnuri de proslăvire a luminii din jur şi din noi. Învăluirea în lumină este un semn al veşniciei, a posibilităţii sufletului copilăriei de a respira la unison cu vibraţiile universului. În ochii mari deschişi ai fiecărui copil se nasc astfel curcubeie de lumină, care-l cheamă spre frumuseţea divină a cerului senin, spre înălţimile lui nebănuite, sădindu-i în suflet chemări nedesluşite încă spre infinit.

Copilul caută, cu toată făptura lui, lumina şi căldura aştrilor din jur - inclusiv a mamei - sufletul lui fiind, în primul rând, o floare a soarelui. Lumina care se joacă pe faţa copilului pătrunde în inimă şi gând, îi călăuzeşte joaca şi viaţa, dându-i impulsuri spre libertatea lui de mişcare viitoare.

Când eram copil, alergam pe stradă şi pe câmpia din apropiere - împreună cu alţi copii - şi sărbătoream zilnic bucuria mişcării şi frumuseţea jocului. Se încingea câteodată, pe platoul de iarbă pe care ne plăcea să ni-l închipuim un veritabil stadion, câte un aprig meci de fotbal. Acesta se desfăşura fără pauză de-a lungul mai multor ore, până când ajungeam la o plăcută epuizare, care ne îndemna să ne retragem spre casele noastre.

Fiecare echipă, constituită la alegere de către două căpetenii mai pricepute la joc,

lupta cu ardoare pentru victorie şi trăiam cu entuziasm greu de descris fiecare reuşită. Se juca pătimaş dar, totodată, şi cu oarecare detaşare, cu gândul că o înfrângere de azi putea fi înlocuită cu o victorie de mâine.

Printre noi se afla mereu un coechipier, mai mare cu trei ani, bun fotbalist, care ne exaspera pe toţi prin forţa şi viteza lui de alergare, nelăsând niciunuia speranţa că l-ar putea ajunge. Nu ştiu exact cum a apărut ideea dar, pentru a ne amuza şi pentru a ne răzbuna puţintel pe el, aruncam mereu mingi la distanţe mari, de-a latul terenului, după care acesta alerga singur şi fără supărare. Revenea cu mingea în cercul nostru, iar noi făceam figuri de cascadorie în încercarea de a-l deposeda, ceea ce se întâmpla destul de rar. „Neluţu" al nostru era ca un cal de curse, care alerga mâncând pământul şi nu părea să obosească, făcându-ne să-l invidiem. Pentru fiecare dintre noi, jocul acesta, ca şi multe altele, era o expresie a libertăţii de a ne înfrupta neângrădit din bucuriile copilăriei, pe care le trăiam cu ardoare. Altă dată alergam cu picioarele goale, ne alegeam cu răni provocate de ţepi, cioburi, cuie etc., care nu ne îndepărtau pentru mult timp de la zburdălnicia şi splendoarea jocului în iarbă.

Unde nu pătrunde suficientă lumină, viaţa este în suferinţă. În locul copacilor înalţi, care se hrănesc cu raze, în locul mustului verde al ierburilor, apar ierburi pitice şi fără vlagă, licheni şi muşchi, ciuperci otrăvitoare ori diverse flori moarte ale zonelor mlăştinoase. În jurul acestora se mişcă - ca într-un cerc închis - numeroase vieţuitoare mici şi urâte, rău mirositoare şi greţoase, unele cu vedere slabă ori de-a dreptul oarbe, care trăiesc şerpuind în umbră sau în imperiul întunericului, unde viaţa este mai firavă, mai somnolentă şi mai neputincioasă.

În peşteri cresc doar flori şi coloane de gheaţă şi vieţuitoare construite întortocheat, care aleargă ori se târăsc prin umezeală şi nu poartă în ele nimbul luminii, nici măcar al visului de a ajunge la lumină. Viaţa lor este adaptată de milenii iadului în care trăiesc. Dacă ar simţi imboldul luminii, ar putea lupta pentru a ieşi la suprafaţă, s-ar scălda în lumină şi căldură şi ar începe să râvnească zborul spre libertate şi bucuria vieţii.

Chipul acesta al naturii, despicat de linia luminii, se reflectă aidoma şi în viaţa omului, chemat să culeagă lumina ori să respire lipsa de raze a întunericului. Deschiderea acestor orizonturi are loc chiar de la începutul vieţii şi nu înseamnă - numaidecât - o predestinare. Este adevărat că, după unii specialişti, există, încă de la naştere, un grad de diferenţiere în educabilitate, unii fiind înclinaţi să accepte, în mod spontan, mai ales influenţele sociale pozitive, iar alţii, pe cele negative. Această diferenţiere, completată şi cu alţi factori, face ca, uneori, în ciuda unor condiţii optime de mediu şi educaţie, să se ajungă la o dezvoltare nedorită. Sunt copii care prezintă o slabă rezistenţă la tentaţii şi care manifestă tendinţe spre agresivitate, dacă nu le sunt satisfăcute pe loc dorinţele şi

plăcerile.

Prin prisma acestor idei, dorim să înfăţişăm pericolele ce l-au pândit şi influenţat, încă din copilărie, pe viitorul asasin.

S-a născut şi a crescut într-o familie modestă în care, din cauza unui nivel redus de cultură, viaţa se desfăşura anost şi fără bucurii. Atmosfera de calm aparent era adeseori punctată de certuri, scandaluri şi unele bătăi provocate de tatăl lui, care consuma frecvent băuturi alcoolice, situaţie în care devenea agresiv. Strivită moral de poverile sufleteşti ce trebuia să le poarte, mama lui devenise o fiinţă apatică, căreia nu-i rămăseseră prea multe disponibilităţi pentru copilul care începuse să crească. Era de multe ori irascibilă, gata de harţă şi uneori îşi revărsa supărarea pe el, nemaifiind capabilă să-l mângâie, să-i şteargă lacrimile şi să-i ofere bucuria îmbrăţişării. Situaţia nu s-a schimbat în bine nici după ce au mai apărut în familie alţi doi copii, un băiat şi o fată. Toţi aceşti copii au avut parte de puţină căldură sufletească şi de lumina care trebuia să domnească într-un cămin. Au crescut într-un con de umbră şi, încetul cu încetul, au condensat în sufletul lor picăturile reci ale indiferenței afective din jur.

Comunicarea în familie era greoaie şi agresivă, vorbele având efectul plesnit al mingii de tenis lovite de un perete sau chiar al unor pietre aruncate cu vrăjmăşie. Locul unui dialog permanent şi simplu era luat, adesea, de tăceri interminabile, care se transformau într-un vid apăsător, ce se strecura dureros în sufletul de copil. Se construiau, astfel, distanţe faţă de cei din jur, adevărate poduri de gheaţă sau de pereţi masivi ai neputinţei de înțelegere şi apropiere sufletească.

În condiţiile acestea de sărăcie afectivă şi pe fondul unei uşoare labilităţi psihice, băiatul cel mare s-a retras în sine şi, pe zi ce trecea, devenea tot mai puţin comunicativ, lot mai indiferent şi nervos. A început să-şi construiască faţă de cei din jur un gen de blindaj, în spatele căruia se afla cuibul de copil solitar, fără zâmbete şi bucurii, incapabil de joacă, încremenit în tăcerile lui, încordat ca un arc gata de tragere şi cuprins de fierbinţelile unor nelinişti, care creşteau în el şi-l tulburau profund.

Când era pe punctul de a împlini opt ani, în pragul unei seri frumoase de vară, fiind singur acasă, stătea în pat cu neliniştile lui şi, pe neaşteptate, a simţit că se cufundă în gol, parcă o forţă ce-l depăşea îl trăgea mereu în jos şi, iarăşi, tot mai jos. Se simţea total neajutorat la început, iar pe parcursul acestei afundări în necunoscut l-a cuprins, din ce în ce mai teribil, o teamă de moarte. Toată fiinţa lui s-a încordat de spaimă şi a încremenit într-o aşteptare ce părea că nu mai avea sfârşit. Senzaţia aceasta de gol, în care cădea şi pe care n-avea nicio putere s-o înţeleagă şi s-o oprească, l-a împins într-o stare de disperare. Ar fi vrut să ţipe, să ceară ajutor de la cineva, dar nu mai avea glas, nu mai avea niciun pic de forţă, era epuizat psihic şi fizic. Poate doar la un cutremur puternic mai poţi simţi ceva

similar, în sensul că groaza creşte în progresie geometrică, cu fiecare secundă. S-a cutremurat, în mod similar, toată fiinţa lui, care a devenit un fir de pai pe apele învolburate ale oceanului fricii, care năpădeşte cu puhoaiele ei toate straturile existenţei.

După un oarecare timp, care i s-a părut o veşnicie, coborârea fiinţei spre neant s-a estompat şi apoi a încetat. Nu şi-a revenit, însă, decât într-un târziu şi, în parte, cuibărindu-se în el o moleşeală înşelătoare. N-a reuşit nicidecum să scape de frica primitivă care-l poseda în continuare şi care, parcă, pusese stăpânire pe toată respiraţia sufletului său. Rămăsese cu o senzaţie neclară de pustietate, de abandonare în faţa unor forţe neânţelese. Se părea că tot echilibrul anterior s-a prăbuşit înlăuntrul lui, că cineva vroia să-l târască într-o altă lume - total necunoscută şi ostilă.

Toate aceste senzaţii difuze se suprapuneau dureros peste neliniştile anterioare, ca nişte pulsaţii confuze, care alimentau frica crescută în toată fiinţa lui. Îi era teamă să se mişte, să deschidă ochii, să urle. Era prins ca într-o pânză uriaşă de păianjen, care-l pândea dintr-un ungher ascuns şi se temea că orice reacţie a lui va repeta trăirea coşmarului. Tot din temere, n-a spus nimănui niciun cuvânt despre chemarea adâncurilor şi a rămas multe ore într-o stare de pândă istovitoare. Deşi simţea o slăbiciune care-l copleşea, nu îndrăznea să închidă ochii, amintindu-şi că forţa misterioasă l-a vizitat în stare de trezire şi, prin urmare, credea că, dacă-l va cuprinde somnul, ghearele demonului îl vor sfâşia de tot. Târziu în noapte, după ce fierbinţeala din creier şi corp s-a mai redus, a reuşit să adoarmă.

S-a trezit cu o durere zdravănă de cap, cu un tremur uşor al întregului corp şi cu amintirea încercării aprige prin care a trecut. Starea aceasta parcă-i prevestea căderile viitoare, punându-şi pecetea pe viaţa lui de copil nevinovat, care simţea că un ghimpe a pătruns înlăuntrul lui. Aştepta cu înfrigurare o nouă încercare care, însă, a întârziat să apară.

Cam după trei luni, a plătit din nou tributul acestui coşmar, care l-a devastat şi i-a risipit orice nădejde de salvare. S-a închircit şi mai mult în sine şi şi-a pierdut încrederea în orice şi în oricine. Depăşit de situaţie, prins ca într-o menghină nemiloasă care-l strivea, nu ştia ce să Iacă şi încotro s-o mai apuce. Mama lui, care i-a observat starea de îngrijorare, l-a întrebat dacă este bolnav, iar el, lemându-se parcă de subânţelesul întrebării - care-i sfredelea neliniştile - a răspuns că nu are nimic, că se simte bine, că aşa este el.

A trecut deci, prin a doua vamă a zvârcolirilor lui nedesluşite. Creştea în el, nemăsurat şi neânţeles, situaţia de gol din jur, de sus şi, mai ales de jos, care l-a închis şi mai tare sub un clopot de tăcere. Era tăcerea lui lăuntrică, încremenirea în sine, răceala, care îl învăluia ziua şi noaptea, senzaţia aprigă a lipsei de căldură şi a afecţiunii, singura care l-ar putea smulge din timpul mocirlos în care intrase. Se părea că ajunsese la un punct terminus, la un pod surpat, la un versant abrupt, pe care numai un înger bun şi milos

putea să-l ajute să le treacă. Dar cerul lui de atunci, din cenuşiu cum era la început, a devenit tot mai întunecat, ca un linţoliu al morţii. Ar fi vrut să se scuture de aceste imagini nebune, dar în sufletul lui nu mai pulsa nicio forţă benefică, devenise inert, ca un pământ înţelenit. Ridica neputincios ochii spre cer, ca un reflex înnăscut al căutării unui zeu, dar ochii minţii lui nu înţelegeau încă ce este bine şi ce este rău şi, mai ales, cu ce este el vinovat, întrebându-se ce ierarhii ale văzduhului nevăzut a supărat el.

În corpul şi sufletul lui se instalase tăcerea, care curgea prin artere şi vene şi-şi permanentiza stăpânirea. Fluviul de tăcere care-l inundase îl făcea şi mai singur, mai puţin sau aproape deloc comunicativ, cu privire metalică şi suflet rece. Parcă răspândea în jur un suflu de gheaţă, care-l îndepărta de ceilalţi. Tăcerea fricii din el începuse să devină demonică şi să-l separe de umanitate. Orice încercare de desprindere din această chingă blestemată se dovedea dezarmantă şi gratuită, fapt care-l cufunda, pe mai departe, în noaptea neputincioasă a singurătății.

Spaimele acestea nedrepte şi neânţelese de sufletul unui copil, s-au repetat, până spre vârsta de doisprezece ani, dar din ce în ce mai rar. Eliberat aparent de această povară, fără însă a scăpa de brazdele pluguite în sufletul lui, a crezut temporar că s-a salvat şi că va putea să se bucure de culori şi lumină, de izvoarele de frumusețe ale lumii. A început să capete un dram de încredere în el şi mai puţin în lume. S-a rupt chiar şi o parte din cortina tăcerii şi a început să devină ceva mai comunicativ, mai ales cu copiii de vârsta lui. Cursa aceasta compensatorie - care s-ar fi dorit să poarte crucea salvării - s-a dovedit înşelătoare, pentru că a pătruns repede pe terenul altor capcane. Muntele de suferinţă crescut în el s-a transformat într-o mină, în pântecul căreia forţe năprasnice lucrau febril la distrugerea sufletului său. A simţit cum ţâşneşte în interiorul lui o ură nedefinită împotriva tuturor şi a tot ce există în jur, o atitudine bătăioasă, un egoism necontrolat şi o dorinţă ardentă de răzbunare. Chiar şi în răstimpurile rare, când reuşea să se înscrie în jocul altor copii, avea o pornire năvalnică spre reacţii pătimaşe, spre cotropire şi desfiinţare. Bucuriei şăgalnice a jocului copilăriei îi luau locul valuri duşmănoase de dominare, ca manifestări ale umbrei reci din sufletul lui chinuit. În asemenea situaţii, el dădea tonul şi nu admitea să fie contrazis.

Copiii din jur îl priveau cu rezervă, chiar cu nelinişte, dar îl urmau, atraşi fiind de spectacolul inedit ce li se oferea. Erau uimiţi de agilitatea ce-o manifesta atunci când arunca cu pietre pentru a lovi vrăbiile din copaci sau porumbeii de pe casele din jur, care cădeau ca plumbii, sub loviturile acestui ţintaş de elită. Au rămas, însă, consternaţi, când acesta s-a amuzat copios, pe seama unui copil care trecea ducând o sticlă de lapte. Nu mică i-a fost nedumerirea constatând că a rămas în mână doar cu gâtul sticlei, care fusese spartă de piatra aruncată spre el. Şi mai buimăciţi au fost când a înjurat grosolan un bărbat

în puterea vârstei, care l-a admonestat pentru obiceiul de a arunca cu pietre. După câteva zile de la întâmplare, când a trecut din nou pe stradă, bărbatul a fost lovit cu o piatră în cap, provocându-i-se o sângerare puternică. Copilul năbădăios îi plătise o poliţă. În urma acestor întâmplări, unii copii au început să-l evite pentru a nu-i provoca aversiunea; alţii i-au rămas în preajmă, nutrind un gen de invidie naivă faţă de impetuozitatea şi nesupunerea lui belicoasă. Imboldul spre neprevăzut le-a fost în curând satisfăcut. La un moment dat, unul a prins un motan vânjos, care dădea iama prin curtea păsărilor, înjumătăţind numărul puilor abia ieşiţi la lumină din oul-mamă. Şi-au dat mai mulţi cu părerea ce s-ar putea face cu el. Soluţia le-a oferit-o tot „eroul" cartierului. Daţi-mi-l mie, că vă arăt eu ce va primi!

Fiind un băiat bine dezvoltat fizic, l-a înşfăcat şi aşezat între picioare, l-a prins zdravăn cu o mână de gât, iar cu cealaltă de coadă şi a executat o mişcare bruscă de îndepărtare a braţelor. Mişcarea a fost atât de rapidă şi de brutală încât ceilalţi nici nu au avut timp să-şi dea seama ce se întâmplă. Au constatat, însă, îngroziţi, efectul acestei execuţii demonstrative. Motanul a căzut la sol parc-ar fi fost trăsnit, având coloana vertebrală ruptă.

„L-am deşirat!, a zis el. S-a terminat cu mâncatul puilor!". Buimăciţi de cele văzute şi cuprinşi de milă - deoarece observau tentativele acestuia de a se ridica şi a păşi - ceilalţi copii au încercat să se apropie de el, iar unul chiar l-a luat în braţe, pentru a-i alina durerile. Intervenţia autorului faptei a fost însă dură şi promptă. L-a luat de cap şi l-a aruncat peste gard, afirmând că acolo îşi va găsi, în curând, sfârşitul. Scena execuţiei s-a mai repetat, dar în prezenţa a tot mai puţini amatori. A venit şi ziua când, pe la vârsta de 14 ani, lucrurile au evoluat, locul pisicilor luându-l un câine din cartier, care muşcase o tânără. Prima fază a „execuţiei" a fost tot figura diabolică a deşirării coloanei. A urmat apoi un ritual special şi mai complicat, întrucât victima s-a dovedit mai rezistentă. Cu alaiul cuvenit, a fost dus pe un teren viran, legat cu o curea de gât şi izbit puternic şi repetat de peretele unei case. Constatând că încă nu murise, a luat în mână un pietroi şi a început să-l lovească în cap, până ce i l-a zdrobit, iar câinele a încetat să mai mişte. Câţiva copii, care au asistat înmărmuriţi la această dezlănţuire de ură, au povestit apoi - în şoaptă - aceste „fapte de vitejie", datorită cărora „eroul" a devenit un simbol al răului; drept urmare - copiii l-au izolat complet.

Despre şcoală, ce să mai vorbim. Era un fel de a zice că urma cursurile, deoarece ani în şir a fost mai mult un obiect ambiental al clasei şi a trecut dintr-un an în altul lârâş-grăpiş, la limita de jos a notelor şi, de regulă, ca urmare a unor acte de îndurare din partea profesorilor. Nu a reuşit în niciun fel să se adapteze acestui cadru organizat de învăţământ, dacă nu în ceea ce priveşte preocupările şcolare - care nu-l interesau - cel

puţin sub aspectul comunicării cu colegii de clasă, pentru a realiza o oarecare apropiere de unul dintre ei. Era o fire imposibilă, indiferentă la toate, o formă umană care zăcea în tăcerile ei, cu o exprimare aproape monosilabică, un copil-necopil, neânţeles nici de sine însuşi, nici de ceilalţi. Era un gen de copil Sfinx, fără preferinţele şi dorinţele fireşti ale vârstei, impasibil la pulsaţiile vieţii din jurul lui. Părea a fi strămutat de pe alte meleaguri, unde nu creşteau iarbă şi flori, nu era lumină, nici cer, nici zâmbet. Acolo erau probabil numai convulsiile lui, care se vălătuceau în el într-un cerc închis, păzit de grăniceri aprigi, care străjuiau cele câteva ieşiri posibile înspre lume, încă neblocate.

Singura lui legătură cu lumea şi cei de vârsta lui era, din ce în ce mai rar, câte un joc de fotbal, care-i deschidea puţin sufletul şi-l făcea un pic mai comunicativ. Dar nici această fugă din enclava lui sufletească nu-l mulţumea decât vremelnic, pentru ca apoi să redevină duşmănos şi certăreţ, pătimaş şi gata să sară la bătaie. Era sigur pe el şi convins că niciunul dintre copii nu l-ar fi putut înfrunta. Era suficient să se uite urât la vreunul, că acesta lua distanţă şi astfel, numai astfel, au fost evitate numeroase situaţii de conflict, izvorâte din te miri ce moft.

Între timp, întreaga lui fiinţă a început să fie cutreierată de schimbările alunecoase ale pubertăţii. Nu-l nelinişteau prea mult schimbările organice exterioare - pe care le înţelegea ca un proces al creşterii - ci acelea nedefinite, cu aură de mister, care au început să pulseze în el şi să-i mâne simţurile spre teritorii necunoscute şi neânţelese. Simţea în el chemări ademenitoare - ca nişte cântece de sirenă - care-l învăluiau într-o mantie de căldură şi-l predispuneau la o stare de reverie, îndeosebi spre orele înserării.

Începuse iarăşi să creadă că ceva bun şi frumos urma să încolţească în el şi că îşi va putea regăsi liniştea din primii ani ai copilăriei. Dar această speranţă era firavă, neclară şi ciudată.

Cum sfera lui de relaţii era îngustă, mărginindu-se mai mult la mediul familial, în orientarea instinctului sexual au avut iniţial influenţă o serie de scene descoperite în imediata lui vecinătate. De asemenea, a mai contemplat unele forme feminine la ştrand, alimentându-şi pe această cale dorinţele şi imaginile despre secretele şi tentaţiile nebănuite ale vieţii sexuale. Urmare impulsurilor erotice care îi dădeau târcoale, a încercat, pe la 16 ani, să violeze pe fiica unui profesor din şcoală, dar a fost prins asupra faptului, împrejurare care a produs un adevărat scandal în micul oraşel.

Încercarea în sine poate fi considerată ca un moment de importanţă decisivă pentru viitoarea evoluţie a adolescentului. Dacă lucrurile s-ar fi desfăşurat normal, fără violenţă şi fără a face obiectul unei dezaprobări publice, mai exista poate şansa unei evoluţii fireşti a statutului său sexual. Nereuşita primei tentative sexuale a avut însă consecinţe nebănuite pentru determinarea echilibrului său sufletesc, având efectul picăturii care umple paharul

şi îl face să se reverse. Imboldul primei tinereţi, resimţit de el ca un lucru firesc, a avut efect de bumerang, care îi dovedea, pentru a câta oară, că are un destin special şi că orice va face se va sfârşi rău. Acest moment cheie al eşecului sexual i s-a fixat în creier ca un pivot blestemat; în jurul acestuia s-au strâns şi înlănţuit neputinţele zămislite anterior în el, devenind, treptat- treptat, un focar de vârtejuri înfricoşătoare.

S-a produs, astfel, în viaţa lui, o nouă răsturnare de planuri, care şi până atunci pluteau dezordonat în beznă. Simţea dureros cum înlăuntrul lui au crescut - şi poate vor mai creşte - rădăcinile puternice ale unor forţe pe care nu le putea stăpâni. Teama primitivă a copilăriei s-a combinat cu violenţa, ura şi obsesia sexuală, s-au încolăcit în jurul lui şi l-au făcut ostatic, obligându-l să vâslească la galera lor, sub stindardul pierzaniei. În momentele lui bune îşi dădea seama că este robul patimilor, al unor furturi vrăjmaşe, care îi pustiesc sufletul. Dar cădea repede în starea lui specială de indiferenţă, pentru a-şi trăi - cu mici pauze - obsesiile care-i întunecau gândurile şi simţămintele.

Dacă la acele începuturi hotărâtoare ale existenţei lui ar fi beneficiat de o brumă de îndrumare şi încurajare, dacă părinţii i-ar fi fost aproape, poate că steaua lui n-ar fi căzut în neant şi ar fi putut să-i lumineze miriştile sufletului, să-i ostoiască zbuciumul care-l arunca nemilos spre marginile lumii. Cine ştie, poate nu i-ar fi trebuit decât un pic de mângâiere, o mână caldă întinsă spre conştiinţa lui fragilă de frustrat şi năpăstuit, care i-ar fi astâmpărat zbaterile şi l-ar fi scos la liman. Dar părinţii nu s-au dovedit capabili de o asemenea înţelegere, nici măcar după drama producerii violului. În jurul lui se statornicise o atmosferă de nimicnicie, de gol afectiv, lipsă a oricărui orizont, totul fiind neânţelegere, neputinţă şi respiraţie bicisnică, exclusiv pentru nevoile existenţei de azi şi de mâine. Nicio rază de lumină nu venea de nicăieri, iar sufletul lui cenuşiu iniţial s-a întunecat şi mai mult şi s-a transformat într-o „perlă" otrăvită a nopţii şi a adâncurilor. Neavând pe nimeni în jur care să aprindă un opaiţ al speranţei, a devenit un fir rătăcitor pe întinderea apelor lui învolburate, care-l transportau cu de-a sila într-o direcţie necunoscută. Într-un asemenea moment al existenţei, toate fibrele fiinţei lui chinuite s-au încordat într-o aşteptare fără izbăvire şi au creat tensiuni nebănuite. Simţea că a căzut şi mai jos - ca în cufundările spre adâncimi ale copilăriei, care-i mai potopeau amintirile - şi atunci a încercat să caute în el resurse salvatoare, agăţându-se de versanţii abrupţi ai prăpăstiei de care se apropiase. În curând avea să resimtă zădărnicia oricărui efort, dispariţia oricăror borne salvatoare, prăbuşirea în abis. De aici a început, se pare, convertirea lui la întunericul şi adâncimile fără sfârşit ale sufletului său bolnav. Senzaţia de durere era cotropitoare, nimicitoare chiar, fără putinţă de împotrivire. Parcă devenise prizonierul unui câmp magnetic care îl trăgea spre adâncuri. S-ar putea să fi fost momentul când forţele destinului să-l fi mânat implacabil spre cea mai teribilă despicare pe verticală a sufletului lui. Încet-încet, s-a

desprins de lumea reală şi a intrat, cu paşi nesiguri, în imperiul himerelor lăuntrice. În locul durităţii lucrurilor din jur, a găsit farmecul ademenitor al imaginaţiei, care nu năştea numai monştri ci şi plăsmuiri de vis: aburul imaginilor se condensa în făpturi ce păreau reale, cu forme, culori, cu iradieri şi chemări cărora nu li se mai putea împotrivi. Imaginile din jur s-au răsfrânt bizar asupra pereţilor lui sufleteşti, care au devenit oglinzi ce reflectau răsturnat realul şi-l transpuneau în fantasme seducătoare. În locul izvoarelor reale ale vieţii, sufletul lui începuse să se hrănească cu propriile pulsaţii, cu poftele captivante ale adâncurilor, cu strălucirea luciferică a pasiunilor neângăduite, cu forţa demonică şi agresivă a urii, cu trăirile triumfale ale nimicirii şi desfiinţării altor frumuseţi, inaccesibile lui.

Imaginile captate din exterior erau de fapt adunate înlăuntrul lui ca nişte lucruri posedate, care-i aparţineau. Apetitul lui sexual, ca principală forţă distructivă care-l inlănţuise în ultimul timp, în loc să ia o formă firească de dezvoltare - ca o binecuvântare a dorinţelor naturii de a înflori - deraiase spre anormal şi monstruos. La el trăirea frumuseţii formelor feminine, a luminilor şi a parfumurilor emanate, se schimbase într-o deposedare fizică, o apucare brutală şi însuşire forţată a tuturor simbolurilor sexului. Aceste imagini şi trăiri se acumulau şi se combinau aleatoriu în imaginaţia lui. El nu mai putea dărui nimic în afara cetăţii de plăsmuiri care-l înconjura. Realul în domeniul vieţii sexuale devenise un imperiu al trăirilor imaginative, care se dezvoltau - prin trecerea anilor - de la forme de oarecare gingăşie şi acceptare spre patimi monstruoase şi autonimicitoare. În adolescenţă, acest fenomen incipient de imagini răsturnate nu căpătase violenţa distructivă de mai târziu. Pe vremea aceea, în ceasurile de restrişte, deşi poftele începuseră să-l neliniştească, încerca să întindă mâna spre unele chipuri ce-i apăreau în faţa ochilor minţii, să le zâmbească chiar şi să rostească unele cuvinte de apropiere. Ar fi fost capabil, în momentele lui bune, să ofere unui chip drag o floare şi să stea - neclintit, ore în şir - alături de o fiinţă ce îi tulbura simţămintele. Înciudarea lui decurgea din faptul că, ori de câte ori încerca să depăşească starea de reverie, simţea plumbul neputinţei din el, mai ales al dificultăţilor de exprimare şi comunicare, se bloca şi-şi transfera imboldurile în sfera lui interioară.

Această barieră va sta pe mai departe închisă în faţa oricărei tentative de a sparge barajul sufletesc care-l separa de lume şi-i împiedica apele limpezi, care atunci mai izvorau în el, să iasă la lumină. Sufletul lui începuse să devină ca o cazemată fortificată, cu intrări bine păzite şi cu guri mici de aerisire, care, la un moment dat, era capabilă să arunce în jur focuri ucigaşe. S-au strâns în el, în anii următori, depozite de efecte otrăvite şi deformate, „muniţie" păgână care putea arunca în văzduh şi pulveriza sentimentele fundamentale ale omului: de iubire, libertate şi demnitate, de trăire a frumosului şi adevărului.

Bestialitatea asasinatelor

În activitatea curentă a poliţiei, marcată şi aşa de tensiuni şi eforturi continue pentru soluţionarea infracţiunilor grave, apar unele situaţii deosebite, care solicită din plin ori chiar pun sub semnul întrebării capacitatea acesteia de a rezolva problemele complexe şi extrem de dificile cu care se confruntă. De regulă, este vorba despre apariţia unor serii de agresiuni odioase, de omoruri comise în scop de jaf ori pe fond sexual, care produc în rândul populaţiei, în mod firesc, o stare de temere, de nelinişte ori chiar de panică. O asemenea stare de spirit s-a creat pe raza Capitalei, la începutul anului 1971 când, la mică distanţă de timp, au fost găsite cadavrele unor femei violate, jefuite şi asasinate cu ferocitate, fără ca autorul să fie identificat şi prins. Mai multe femei atacate şi agresate de criminal au rămas cu grave infirmităţi fizice şi psihice.

Deşi, în acea perioadă, presa nu avea acces la ştiri despre asemenea evenimente, nefiind admis a se recunoaşte că în societatea socialistă „multprealateral" dezvoltată se pot comite asemenea crime, ele „fiind specifice doar orânduirii capitaliste", informaţiile despre asemenea cazuri au circulat extrem de rapid, prin singurul canal posibil de atunci, cel al transmiterii directe de la om la om, şi au creat o atmosferă de severă îngrijorare publică. Pentru moment a existat o reacţie generală de neâncredere în forţa poliţiei de a contracara fenomenul şi, mai ales, de a lua măsuri concrete de protecţie a cetăţenilor. O dată cu lăsarea întunericului, femeile şi-au luat bunul obicei de a sta acasă. Doar cele care erau obligate de serviciu ori alte împrejurări imperative mai circulau pe străzile Capitalei. Acestea erau, de regulă, însoţite de către soţi, prieteni ori colegi de serviciu. În mod deosebit, în unităţile de alimentaţie publică şi transport în comun, poliţia a recomandat ca, în toate situaţiile în care femeile nu pot fi însoţite de bărbaţi, să circule în grup şi pe trasee mai bine luminate, chiar dacă în felul acesta parcurgeau distanţe în plus.

Protecţia femeilor, care erau totuşi obligate să circule singure, pe timp de noapte, era asigurată şi prin alte măsuri de excepţie luate de poliţie, care a împânzit teritoriul municipiului cu patrule pedestre, auto şi călare, unele însoţite şi de câini de serviciu, încercând astfel prevenirea săvârşirii unor noi asemenea fapte şi eventual depistarea unor indivizi cu comportament violent, care puteau fi suspectaţi in cauză. În această acţiune de proporţii au fost antrenate, pe lângă forţele poliţieneşti şi cele din corpul de pază, o serie de cadre din rezervă şi câteva mii de bărbaţi, care s-au oferit voluntar să participe la realizarea prevenirii. Această atmosferă de puternică mobilizare s-a realizat atât prin intermediul unor măsuri de organizare ce au fost luate în scop preventiv cât şi, în mod

spontan, ca urmare a faptului că mulţi cetăţeni au aflat, din surse demne de încredere, despre faptul că agresorul este un sadic, care atacă brutal femeile, de regulă prin aplicarea unor lovituri grave la cap, cu bare de fier ori cu cuţitul. Informaţia, odată difuzată, a avut precumpănitor un efect dezarmant, ce a alimentat starea de panică produsă - dar, în acelaşi timp, a creat o atitudine de îndârjire şi de participare a cetăţenilor la i'lortul întreprins pentru curmarea activităţii criminalului. I) erularea filmului acestor evenimente a început cu sesizarea primită de poliţie, în dimineaţa zilei de 5 martie 1971, când locatarii unui imobil situat în strada Scărlătescu, ia informat că, în curtea lor, a fost găsit cadavrul unei lemei, care prezenta multiple leziuni. Cercetările efectuate În faţa locului de către procuratură şi poliţie au stabilit că victima agresiunii era I. F., în vârstă de 31 ani, căsătorită, având un copil, care lucra ca debarasatoare la Restaurantul „Vulcan" şi locuia pe aceeaşi stradă. Femeia plecase de la unitate spre locuinţă în jurul orelor două noaptea. Cadavrul, i fost găsit cu faţa în sus, în poziţie ginecologică, fără chiloţi, portjartier şi fustă - care fuseseră rupte, smulse de pe corp si aşezate alături.

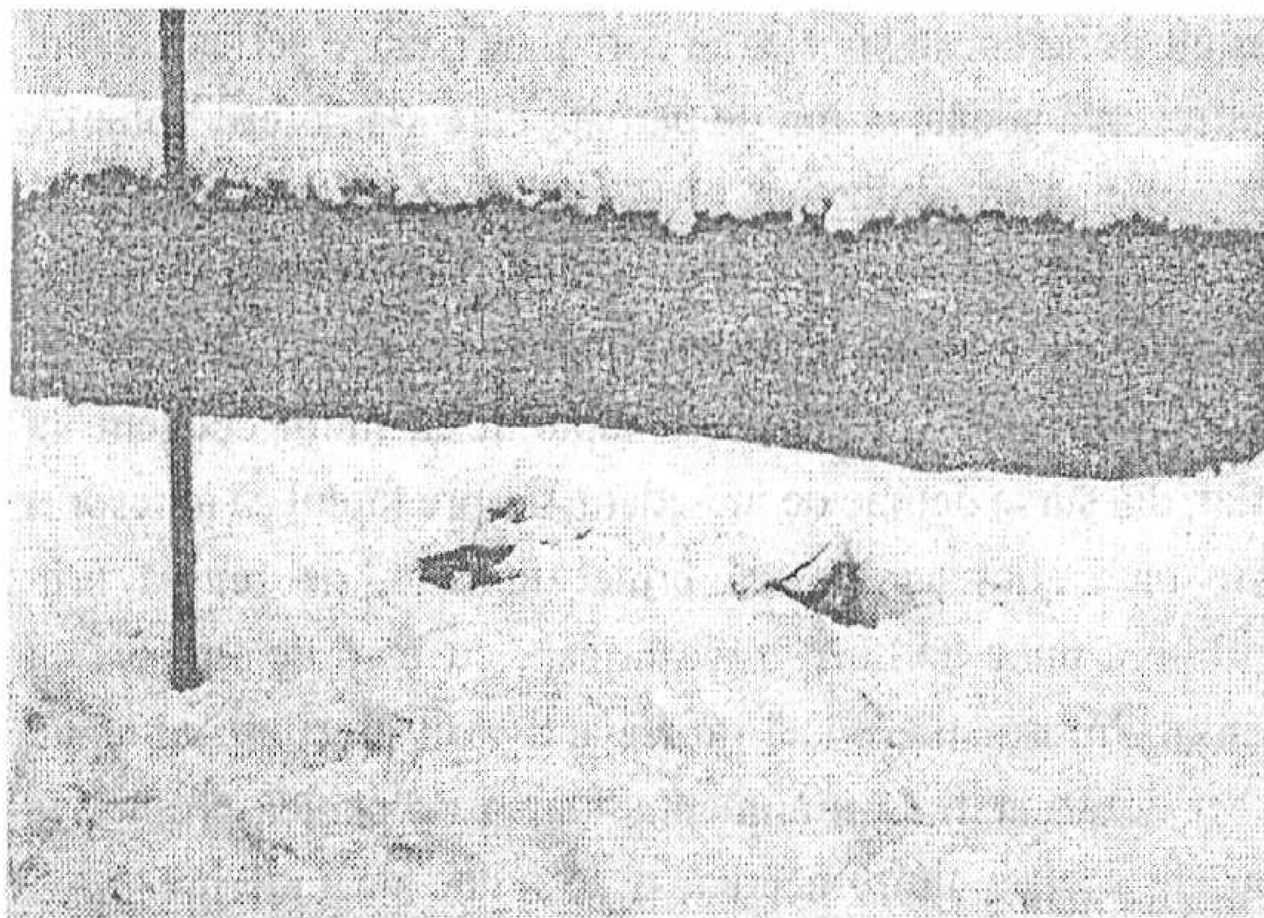

Fig. 4 - Cadavrul victimei I.F., acoperit cu zăpadă

Examinarea medico-legală a relevat existenţa a şapte leziuni craniene grave, două în

zona frontală şi cinci în cea parietală stângă, dispuse aproape paralel şi produse de un corp contondent, precum şi a mai multor muşcături, pe sâni şi pe coapse.

În faţa porţii, la 0,5 m de trotuar şi pe toată distanţa culoarului de acces în curtea imobilului, s-au găsit mai multe pete de sânge în zăpadă (ninsese după comiterea faptei), împrejurare care a permis să se tragă concluzia că victima a fost lovită de agresor în stradă şi târâtă apoi spre locul unde a fost descoperită. Cercetările au mai stabilit că victimei îi lipsea un ceas de mână „Pobeda", cu unele caracteristici care puteau permite identificarea, precum şi o geantă din vinilin, de culoare maro, cu clapă şi încuietoare, în care păstra diverse obiecte de uz personal şi o mică sumă de bani.

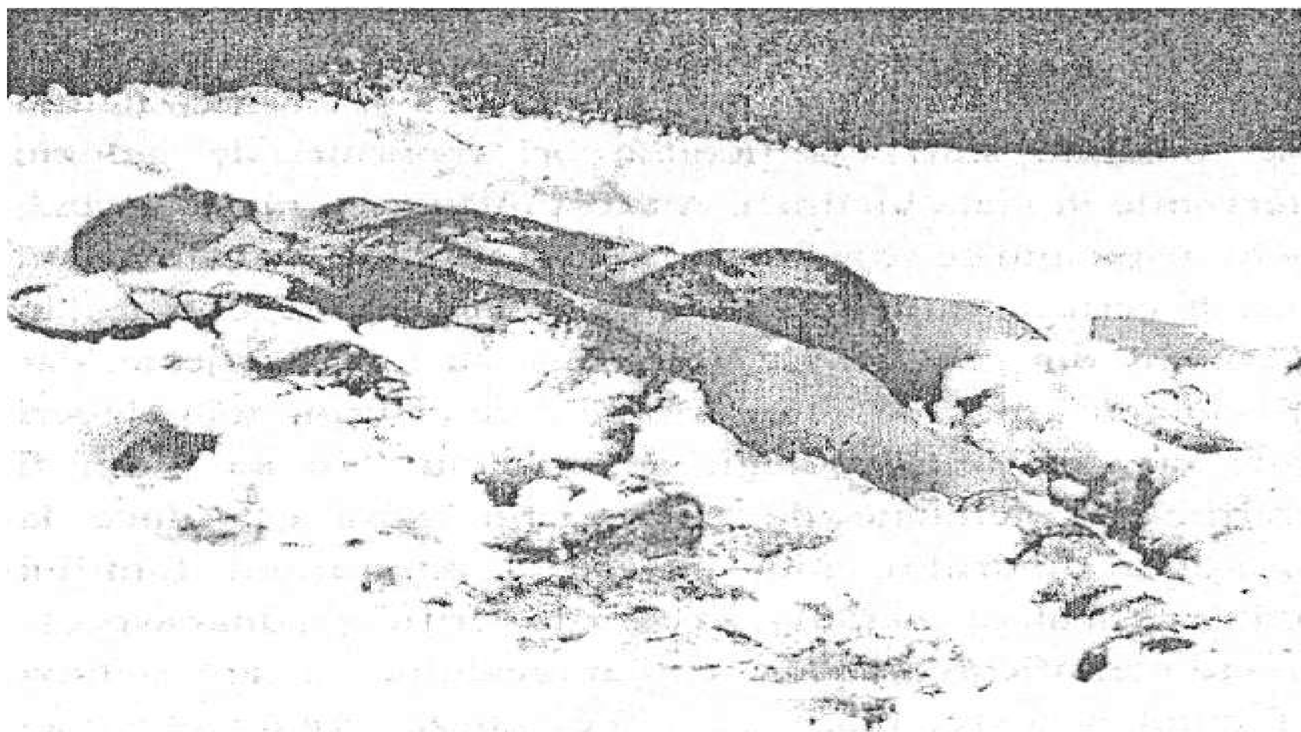

Fig. 5 - Cadavrul victimei I.F., în poziţia în care a fost găsit

Analiza împrejurărilor în care a fost comis omorul, a modului de operare şi a tuturor datelor rezultate din primele activităţi de investigare, au dus la concluzia că organele de poliţie se aflau în faţa unui caz complex şi dificil. În consecinţă, acestui caz i s-a acordat o atenţie deosebită, iar întreaga acţiune pentru identificarea şi prinderea autorului a fost coordonată de către un colectiv format din ofiţeri din Inspectoratul General al Poliţiei şi Direcţia Poliţiei Capitalei. Pentru soluţionarea cazului, a fost elaborat un plan de acţiune, care a cuprins o gamă largă de măsuri, în vederea verificării următoarelor ipoteze:

- s-a apreciat, într-o primă versiune, că omorul putea fi săvârşit din gelozie, de către bărbaţi din anturajul victimei ori din rândul clienţilor localului unde lucra;
- s-a considerat că omorul ar fi putut fi săvârşit, fără un motiv bine determinat,

de către un psihopat sau un bolnav psihic, care a urmărit realizarea cu orice preţ a actului sexual;

- s-a admis ca posibil şi faptul că omorul putea fi comis în scop de jaf, de către infractori care şi-au continuat acţiunea cu un viol.

În baza primei ipoteze de lucru, au fost efectuate investigaţii aprofundate pentru a identifica şi clarifica natura unor posibile stări conflictuale ori raporturi de gelozie intervenite în viaţa victimei. Au fost înlăturate, rând pe rând, unele suspiciuni ce se refereau la soţul acesteia, cu care a avut diverse certuri, fără însă a fi de natură să degenereze în răzbunare, din gelozie. De asemenea, au fost verificate, dar nu s-au confirmat, unele informaţii care priveau neânţelegeri avute cu doi dintre colegii de serviciu. Nu au putut fi determinate elemente de gelozie, în măsură a duce la săvârşirea omorului, nici în cadrul anturajului familiei victimei. Ca atare, au rămas în curs de verificare, doar aspecte privind identificarea unor clienţi ai locului, cu care victima ar fi putut avea vreo relaţie care să evolueze spre intenţia unei răzbunări.

Au demarat în ritm alert activităţile specifice de verificare a situaţiei persoanelor cu handicap psihic ori comportament aberant în sfera vieţii sexuale, ipoteză căreia, de la bun început, i s-a acordat un credit deosebit. Problema cea mai complexă nu se referea însă la investigarea celor cunoscuţi, care erau destul de mulţi, ci la dificultatea identificării celor care nu erau cunoscuţi cu asemenea manifestări nici de către poliţie, nici de către serviciile medicale de specialitate.

În cadrul celei de-a treia ipoteze, s-a desfăşurat un volum mare de muncă pentru verificarea infractorilor cunoscuţi,

Fig. 6 - Urmele loviturilor aplicatela cap victimei I.F.

cu prioritate a celor domiciliaţi în zonă ori care frecventau Restaurantul „Vulcan", precum şi pentru identificarea altor persoane care, deşi nu erau cunoscute cu trecut infracţional, se puteau preta la jaf. Prin dimensiunile lui deosebite, acest capitol special al investigaţiilor a lămurit situaţia a numeroşi suspecţi dar, în acelaşi timp, necesita în continuare un efort de mai mare durată.

La circa două săptămâni după producerea acestui caz, am fost chemat urgent din provincie, unde lucram tot pentru soluţionarea unor speţe deosebite de omor, victime fiind, de asemenea, femei violate, omoruri comise în anul anterior. La sosire, mi s-a cerut să efectuez o examinare comparativă a cazurilor, sub toate aspectele ce prezentau interes, pentru a conchide dacă puteau să fie săvârşite de către acelaşi autor. Fără îndoială că, după o documentare temeinică asupra celui din Capitală, am analizat cu atenţie atât datele principale cât şi cele de detaliu ale celor două situaţii şi am ajuns la concluzia argumentată că între ele existau deosebiri esenţiale. Diferenţierea cea mai caracteristică privea modul de operare a infractorului din Capitală, care aparţinea unui tip de criminal de o extremă violenţă şi era conjugat cu jaf, spre deosebire de cel folosit în provincie, unde s-a manifestat un anumit rafinament în acostarea şi apropierea victimelor, iar uciderea a fost realizată prin sugrumare şi nu prin lovirea cu corpuri contondente ori tăietor-înţepătoare.

După prezentarea raportului cu motivaţia necesară - deşi făceam parte din corpul specialiştilor în domeniu - în loc să fiu cooptat în colectivul de coordonare a investigaţiilor organizate la nivelul Capitalei, am fost repartizat, de către şeful direcţiei, să execut o misiune caraghioasă, de patrulare pe stradă, într-o zonă considerată pretabilă reapariţiei criminalului. Sigur că, activitatea în sine putea fi considerată utilă, în contextul măsurilor generale luate pe raza Capitalei. Ceea ce nu am putut înţelege şi nici accepta mai mult de o săptămână a fost faptul că - pe baza experienţei ce o aveam la nivelul aparatului central al poliţiei - apreciam că locul meu nu era cel de simplu gardian. Ca urmare, am provocat o discuţie fermă cu şeful meu, căruia i-am spus că nu accept statutul impus. I-am subliniat că profită de împrejurări ca să mă pună la punct pentru nişte neânţelegeri anterioare, într-o situaţie când prezenţa mea ar putea fi utilă la nivelul centrului de coordonare al investigaţiilor şi de analiză a informaţiilor obţinute.

Dându-i de înţeles că, dacă nu rezolvă favorabil cererea mea, voi face apel la nivel ierarhic superior, unde mă bucuram de altă apreciere, mi-a făcut această onoare în preziua săvârşirii celui de-al doilea omor. Aşa se explică faptul că, după acest moment, am participat direct la analizele organizate asupra stadiului investigaţiilor, am cunoscut informaţiile obţinute şi mi-am adus contribuţia la stabilirea şi realizarea concepţiei specifice de acţiune. Vom reveni asupra unor aspecte asemănătoare, pe parcursul altor capitole, pentru a ilustra modul în care, dintr-un orgoliu nemăsurat, unii şefi se erijau nu

atât în factori de autoritate, ceea ce putea fi înţeles, cât în persoane cu competenţă şi profesionalism.

În timp ce organele de poliţie erau angajate într-o intensă activitate operativă pentru identificarea şi verificarea unui mare număr de indivizi suspecţi, în noaptea de 8/9 aprilie 1971, a fost săvârşit un alt omor deosebit de grav, în strada Vulturi nr. 40, la o distanţă mare de locul unde se produsese cazul descris mai sus. Victima a fost identificată în persoana numitei P.G., de 35 ani, căsătorită, însă despărţită în fapt de soţ, debarasatoare la restaurantul „Prieteniei", domiciliată în strada Vulturi nr. 55, care, ca şi prima victimă, se întorcea de la serviciu spre locuinţă, în jurul orelor două noaptea.

Fig. 7-Se observă o parte din numeroasele lovituri de cuţit aplicate victimei P.G. (unele aplicate post-mortem)

Cadavrul prezenta un număr de 48 leziuni tăiate şi înţepate, dispuse la nivelul capului, pieptului, regiunii pubiene şi a membrelor inferioare, produse cu obiecte tăietor-despicătoare (probabil topor şi cuţit). Examinarea cadavrului a evidenţiat urme de muşcături pe sânul drept, în regiunea pubiană şi pe labii, constatându-se, totodată, decuparea şi lipsa unor ţesuturi din aceste locuri (rupte cu dinţii), care nu au mai fost găsite la locul faptei.

Cercetarea câmpului infracţional a stabilit că, victima a fost atacată în mijlocul străzii (la o distanţă de 30 m de locul unde a fost găsit cadavrul) şi apoi târâtă în curtea imobilului sus-menţionat. Era aşezată cu faţa în sus şi violată. Lenjeria de corp a fost

tăiată, unele bucăţi din sutien şi chiloţi fiind găsite sub cadavru, iar altele (din portjartier şi dintr-un ciorap) agăţate într-un pom. Lângă bordura trotuarului din faţa imobilului cu numărul 34 a fost găsită o bucată de pânză cu margini neregulate, pătată cu sânge, iar în curtea aceleiaşi clădiri, într-un container metalic, o altă bucată de pânză, de asemenea pătată cu sânge. Analizele de laborator au demonstrat că, pe ambele ţesături, grupa de

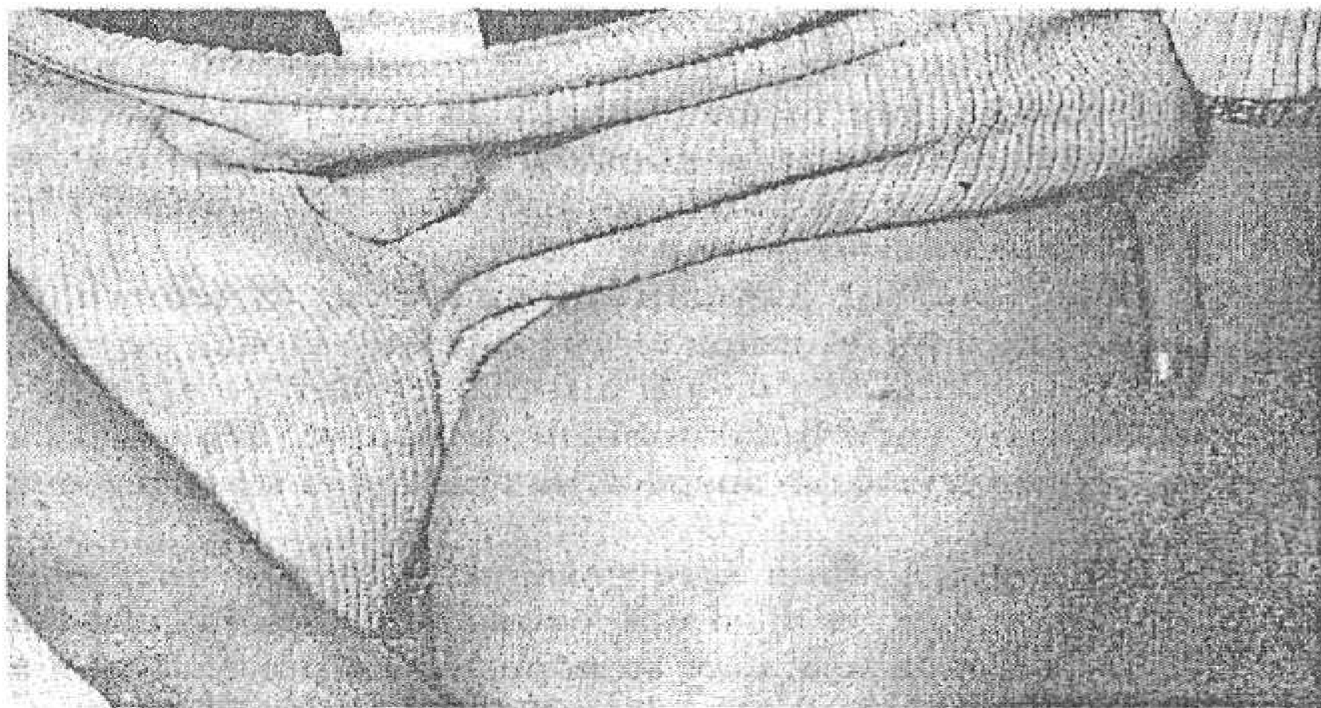

Fig. 8 - Muşcătura de pe coapsa victimei

sânge aparţinea victimei (01), iar pe cea găsită în container a fost determinată şi o altă grupă, respectiv A II - tip secretor, despre care s-a presupus că putea aparţine criminalului, care eventual s-a rănit în timpul săvârşirii faptei.

Urmele de dinţi de pe corpul victimei au fost relevate prin fotografie, iar bucăţile de dermă purtătoare de urme au fost conservate.

De la locul faptei s-au mai ridicat: îmbrăcămintea victimei, fire de păr, găsite în mâna şi pe fusta acesteia şi alte corpuri purtătoare de urme. La o distanţă de 50 de metri de locul unde a fost găsit cadavrul, pe o alee, a fost descoperită geanta victimei, obiect ridicat în vederea examenelor criminalistice de laborator. Autorul şi-a însuşit de la victimă un ceas „Probeda" şi o sumă mică de bani.

Din nou criminalul şi-a căutat şi a găsit victima în apropierea locului de domiciliu. Faptul în sine putea fi interpretat nu ca o simplă coincidenţă ci, mai degrabă, ca o expresie a urmăririi prealabile a victimei. Investigaţiile aprofundate, efectuate la unitatea unde a lucrat victima, nu au relevat însă date certe cu privire la faptul dacă vreun bărbat ar fi fixat-o şi urmărit-o, chiar de la locul de muncă. În schimb, s-a putut afla că victima şi-a

exprimat faţă de mai multe colege temerea unei posibile urmăriri. Ea le-a relatat că, în cursul săptămânii anterioare, a observat în autobuzul de noapte un bărbat tânăr, brunet şi bine clădit fizic, care avea faţa pe jumătate acoperită cu gulerul puloverului. Acesta a călătorit cu ea în acelaşi autobuz, apoi şi-a continuat drumul până în dreptul străzii pe care locuia. Situaţia în sine i-a provocat o oarecare îngrijorare, dar a considerat că putea fi doar o coincidenţă, întrucât bărbatul respectiv nu s-a manifestat în niciun fel, în ceea ce-o priveşte.

Şi totuşi, morbul îndoielii şi, mai ales, al temerii, a început să-şi facă loc în inima ei. Fiind o fată stăpână pe sine, nu a acceptat propunerea de a fi însoţită de către colegi decât până în staţia de unde lua autobuzul de noapte, afirmând că dacă va mai observa ceva suspect, va apela şi la un asemenea sprijin.

Când mergea grăbită spre casă, sub săgeţile unei ploi torenţiale, inima ei va fi simţit deodată primejdia, când a remarcat o umbră uriaşă, care se năpustea asupra ei. Trebuie să fi trăit fulgerător senzaţia de prăbuşire psihică, de paralizare a oricărei voinţe şi de pierzanie. Cât va fi durat această stare, o clipă-două, timp suficient pentru a invada-o năduşeala fricii de moarte, simţământul de vânat încolţit. Desigur, n-a mai avut timp să judece şi să gândească varianta ei de salvare, eventual prin ţipete.

Fără a-i adresa nicio vorbă, agresorul a lovit-o în cap cu o toporişcă, acţiune repetată de mai multe ori, dovadă bălţile de sânge găsite în stradă, precum şi dâra groasă prelinsă pe o distanţă mare, până la locul din curte unde a fost târâtă şi violată. În clipa lovirii nu putea simţi, câteva momente, decât o durere năprasnică şi imediat o învăluire în căldură, după care a alunecat în agonie. În starea aceasta nu putea percepe cum forţele bezmetice ale sălbăticiei s-au năpustit asupra ei, pângărindu-i trupul.

Criminalul şi-a desăvârşit opera, „încoronând-o" cu practicarea unui amor bestial, în beţia căruia continua să-şi lovească victima cu cuţitul, chiar şi după ce aceasta murise.

Fig. 9-0parte din leziunile craniene produse victimei cu cuțitul

În bezna întunericului ocrotitor, avea loc o scenă de „iubire" diavolească. Pământul acesta răbdător şi generos a suportat contopirea a două trupuri: unul care călătorea spre neființă şi altul care nu era decât o dezlănțuire de patimi oarbe, sălbatice, aberante. Ființa jertfită a colorat pământul cu roua lacrimilor de sânge şi garoafele rănilor sângerânde, dorind, parcă, să reverse în jur, ca o ultimă dăruire, florile purpurii ale amurgului ei. A semănat, astfel, în ochii bestiei, florile suferinței.

Complexitatea cazurilor şi cruzimea autorului au condus la luarea hotărârii ca analiza situației să fie reeditată, pentru a se examina mai aprofundat datele ei esențiale. În efectuarea analizei, s-a pornit de la luarea în considerare a unor date de ordin obiectiv, obținute din cercetarea la fața locului, din examinările medico-legale, criminalistice şi din informații care, în final, au fost interpretate şi coroborate cu unele concluzii desprinse din investigațiile şi cercetările întreprinse, precum şi cu cele obținute din practica anterioară a organelor de poliție. Studiul desfăşurării acțiunilor criminale, în materialitatea lor, a evidențiat câteva constatări şi concluzii importante, care au orientat pe un front larg activitățile de descoperire a autorului şi au determinat o concepție de lucru dinamică, adaptată permanent aspectelor nou apărute.

Astfel, examinarea principalelor împrejurări ale săvârşirii celor două omoruri prezentate, a subliniat următoarele laturi considerate ca fiind caracteristice:

a) faptele au fost comise în jurul orelor două noaptea, pe timp nefavorabil (ploaie, ninsoare) şi în imediata apropiere a locuințelor victimelor, ceea ce prezuma alegerea momentului de acțiune şi cunoaşterea prealabilă a specificului terenului (a configurației, iluminației, a frecvenței circulației, a amplasamentului curților interioare,

poate chiar şi a căilor de retragere şi a drumului parcurs de către victime); ca atare, s-au dezbătut două versiuni: alegerea din timp a victimelor şi urmărirea întâmplătoare a acestora. S-a ajuns, pentru moment, la concluzia punctării anterioare a acestora, ca variantă mai plauzibilă, apreciindu-se datele privind cunoaşterea domiciliului şi urmărirea lor anterioară;

b) s-a considerat, de asemenea, ca verosimilă aprecierea că autorul avea preferinţă pentru străzi cu o anumită poziţie a curţilor interioare, specifice unor zone semicentrale ale oraşului; s-a avut în vedere şi posibilitatea de recidivă a criminalului, tot în asemenea perimetre, idee care a determinat, la un moment dat, o concentrare a forţelor şi acţiunilor de prevenire a unor cazuri similare;

c) în ceea ce priveşte categoria din care proveneau victimele, s-a reţinut că acestea au fost, în ambele cazuri, debarasatoare la unele localuri, salariate care, de regulă, se întorc noaptea târziu şi singure la domiciliu; s-a luat în considerare şi versiunea unei eventuale relaţii între victime (din punct de vedere al locului de naştere, domiciliilor sau locurilor de muncă anterioare şi al anturajului lor) stabilindu-se măsuri pentru studierea mai temeinică a acestor aspecte;

d) modul de operare folosit la săvârşirea faptelor prezenta unele asemănări pregnante, în mod deosebit în ceea ce priveşte următoarele aspecte, care au făcut şi ele obiectul unei noi examinări:

- agresorul a lovit brutal victimele, în mod repetat şi în zone de interes vital, care puteau produce moartea acestora;
- autorul a folosit la atac instrumente dinainte pregătite, pe care le purta asupra lui, şi care erau apte să producă leziuni mortale, deci nu erau folosite în scop de autoapărare;
- în ambele cazuri, infractorul a întreţinut contact sexual cu victimele, în timp ce acestea se aflau în stare de agonie sau chiar muriseră, le-a rupt, tăiat sau smuls lenjeria intimă şi le-a muşcat;
- acţiunile criminale au fost însoţite şi de jefuirea victimelor;
- autorul şi-a asumat un risc foarte mare, deoarece a atacat victimele în stradă şi le-a violat în interiorul unor curţi, deci în locuri în care putea fi surprins asupra faptului; în acelaşi timp, şi-a luat şi unele măsuri de precauţie, acţionând noaptea târziu, pe vreme rea; criminalul a anihilat reacţia de apărare a victimelor de la prima lovitură.

Aceste elemente esenţiale ale modului de operare ca şi altele, de detaliu, care au fost luate în considerare, coroborate cu specificul mobilului sexual, au permis să se tragă concluzia importantă că poliţia se afla, în mod sigur, în faţa unor asasinate comise de către acelaşi autor, în scopul realizării actului sexual şi că, în fapt, nu era vorba despre o acţiune

de răzbunare sau jaf. Această ultimă versiune trebuia să fie considerată doar ca un aspect subsidiar şi nu caracteristic al activităţii criminalului. Prioritar, s-a reţinut că întreaga acţiune criminală a fost polarizată spre actul sexual, realizat în condiţiuni deosebite, constatare care promova teza că autorul poate fi anormal, cât mai probabil o persoană cu tulburări grave de comportament, pe un fond de psihopatie sexuală accentuată. A atras atenţia şi detaliul că autorul nu a luat de la victime toate obiectele de valoare, iar pe altele le-a abandonat în apropierea locului faptei, după o anumită verificare. A riscat, ca pe această cale, să lase noi urme, comportament care nu este caracteristic acţiunii unui tâlhar propriu-zis.

Faptul că, din investigaţiile efectuate, nu au rezultat elemente de legătură între victime şi autor a fost interpretat de către echipa de coordonare a cercetărilor ca având o semnificaţie importantă. S-a apreciat că este foarte puţin probabil ca, într-o perioadă scurtă de timp, acelaşi autor să aibă motive de răzbunare extremă faţă de mai multe femei. De asemenea, că este aproape imposibil ca mai mulţi agresori să acţioneze fiecare separat şi pe un fond psihic de degradare asemănător.

Corelarea tuturor informaţiilor obţinute până în acel moment a dus, deci, la concluzia că organele de poliţie aveau de rezolvat o serie neagră de fapte similare, vergi ale aceleiaşi acţiuni de mare pericol social a unui psihopat sexual extremist. Aceste concluzii au determinat o orientare mai bună spre luarea unor măsuri de prevenire, pentru împiedicarea săvârşirii altor asasinate. Chiar dacă acest obiectiv nu a putut fi realizat, dat fiind faptul că, practic, criminalul s-a mişcat şi a acţionat pe o mare rază teritorială, măsurile luate au contribuit serios la diminuarea nivelului faptelor antisociale.

S-a apreciat, în finalul noii analize, că activitatea de identificare a autorului trebuie dirijată în continuare pentru verificarea a două ipoteze, care au fost reformulate, în concordanţă cu specificul mobilului acţiunilor criminale înregistrate, şi anume:

1) omorurile au fost săvârşite în scopul realizării actului sexual de către o persoană care suferă de o manie psihică, mai ales din categoria psihopaţilor sexuali;

2) omorurile au fost săvârşite în scop de viol şi jaf, de către persoane cu antecedente penale în această direcţie ori care, deşi nu aveau antecedente, sunt cunoscute ca elemente violente, decăzute moral, cu manifestări sau înclinaţii perverse în viaţa sexuală, pe fond de alcoolism; această versiune, deşi considerată subsidiară, a fost admisă deoarece practica poliţiei a dovedit că, în asemenea situaţii, unele persoane pot acţiona de manieră apropiată unora care au tulburări grave de comportament, alcoolul generând adeseori manifestări paradoxale în comiterea actelor sexuale.

Verificarea ipotezelor de mai sus presupunea un volum impresionant de activităţi, desfăşurate susţinut şi multilateral, în cadrul unui plan de amploare, care a fixat concepţia

de lucru amintită.

Un accent deosebit s-a pus pe necesitatea realizării unei instruiri temeinice a întregului potenţial poliţienesc. S-a subliniat, de asemenea, importanţa organizării unei activităţi complexe de investigare şi culegere de informaţii de la diverse categorii de persoane care îşi desfăşurau activitatea mai ales pe timp de noapte, cum erau cei din alimentaţia publică şi turism, personalul de pază, cel de pe mijloacele de transport în comun, din întreprinderile de salubritate şi gospodărie comunală, taximetriştilor, cei care făceau aprovizionarea agenţilor economici etc.

Pentru a ilustra, în parte, amploarea deosebită a măsurilor luate, menţionăm că în cadrul primei ipoteze au fost promovate următoarele direcţii principale de acţiune:

- extinderea investigaţiilor în zonele de comitere a faptelor;
- verificarea tuturor persoanelor cunoscute de poliţie care erau bolnave psihic, pe fond sexual, cu accent pe cei care suferă de psihopatie sexuală sau impulsivă, epilepsie etc.;
- identificarea cu concursul circumscripţiilor sanitare şi a spitalelor de specialitate a altor persoane din această categorie, care nu erau cunoscute de către poliţie, dar care, după manifestările lor, puteau prezenta un grad sporit de periculozitate;
- consultarea evidenţelor serviciului medico-legal al Capitalei pentru stabilirea cazurilor de examinare a unor femei care au fost victimele unor violuri sau tentative de viol, fiind selectate prioritar cele care prezentau muşcături ori lucrau în alimentaţia publică;

Identificarea în teren (gări, pieţe, parcuri, cinematografe, subsoluri etc.), prin diverse acţiuni şi razii, a altor psihopaţi necunoscuţi până atunci, tocmai pentru că nu aveau manifestări evidente de bolnavi şi, ca atare, erau mai greu de depistat. În această operaţiune au fost luate în considerare mai multe criterii de identificare, cum ar fi: comportamentul general al celor depistaţi, aspectele de ciudăţenie în preocupările, vestimentaţia şi activitatea lor, modul de satisfacere a nevoilor sexuale, tendinţele de ademenire a unor fetiţe la acte de perversiune sexuală, manifestări de onanism, exhibiţionism, precum şi alte indicii care puteau da naştere unor suspiciuni.

În cadrul celei de a două ipoteze, s-au impus şi au fost luate măsuri orientate pe următoarele direcţii de acţiune:

- identificarea şi verificarea tuturor eliberaţilor din penitenciare din anii 1970 şi 1971 care au suferit condamnări pentru omoruri, tâlhării, violuri şi alte atentate la viaţa sexuală, precum şi a celor fără ocupaţie, cu existenţă parazitară, care, deşi nu aveau antecedente penale, au fost semnalaţi cu comportament agresiv sau cu o viaţă sexuală anormală; la fel şi a elementelor decăzute moral, a vagabonzilor şi alcoolicilor ce

frecventau noaptea zona localurilor, a parcurilor, gărilor etc.

- identificarea şi verificarea clienţilor obişnuiţi ai localurilor unde au lucrat victimele infracţiunilor (restaurantele „Vulcan", „Prieteniei", „Vaporul" şi „Cloşca de Aur") pentru obţinerea unor date de portret sau altor indicii necesare stabilirii celor care au urmărit sau acostai victimele ori alte salariate ale acestor unităţi;

- Examinarea comparativă a tuturor acestor cazuri, precum şi a celor de acostare şi urmărire a unor asemenea salariate, pe întreg teritoriul Capitalei, în vederea stabilirii semnalmentelor comune ale suspecţilor, a traseelor de apariţie şi mişcare ale acestora etc.

Fig. 10 - Portret robot al Criminalului

Fig. 11 - Altă schiţă portret a criminalului, realizată pe parcursul cercetărilor

Principalele informaţii obţinute au fost plasate pe o schiţă a municipiului şi analizate prin corelaţie cu cazurile aflate în curs de cercetare; pentru toate cazurile de violuri reclamate s-a ordonat să se stabilească grupa sanguină a autorilor, iar în dosarele rămase cu făptuitori necunoscuţi să se verifice dacă s-a putut determina grupa de sânge; identificarea şi verificarea persoanelor cu domiciliu flotant, angajate pe şantierele Capitalei sau care locuiau, fără forme legale, în dormitoarele comune şi despre care existau indicii că sunt violente ori au preocupări şi înclinaţii nefireşti în viaţa sexuală; efectuarea de investigaţii în rândul l. iximetriştilor şi personalului autobuzelor de noapte, I >entru culegerea de informaţii despre existenţa unor suspecţi între cei care circulau noaptea ori a propriului I >ersonal; verificarea, la unităţile sanitare, a persoanelor care s-au prezentat cu leziuni suspecte pentru consultaţie, I ratament ori internare; de asemenea la curăţătoriile chimice, pentru a se cunoaşte cine a depus obiecte de îmbrăcăminte I >ătate de sânge; stabilirea prin investigaţii complexe a legăturilor victimelor, a naturii acestor relaţii şi

verificarea persoanelor ce trezeau suspiciuni; examinarea cazurilor de sinucideri suspecte, pentru a se deduce o eventuală legătură intre cei în cauză şi săvârşirea omorurilor etc.; urmărirea corpurilor delicte furate de la victime.

Persoanele identificate în acest mod au fost verificate lemeinic, ţinându-se seama de mai multe criterii de analiză, .1 predate corelativ şi anume: compararea dactiloscopică a i mpresiunilor digitale cu urmele ce au fost descoperite pe o rețetă din geanta celei de a două victime; stabilirea grupei sanguine, cunoscând că, probabil, autorul are grupa A II - lip secretor; analiza comparativă a dentiţiei lor, cu urmele tle dinţi prelevate după muşcăturile provocate victimelor; modul de justificare a timpului pentru perioadele când s-au înregistrat cele două omoruri; stabilirea comportamentului general şi, mai ales, al celui sexual al persoanelor verificate; prezenţa unor eventuale urme de sânge pe vestimentaţia suspecţilor şi determinarea grupei de sânge; stabilirea I aptului dacă persoanele vizate erau în posesia unor cuţite, toporişti sau bare, cu caracteristicile celor folosite la producerea omorurilor; identificarea la cei cercetaţi a unora dintre bunurile furate de la victime ori a unor țesături cu caracteristicile celor abandonate în ultimul caz.

Un capitol important al activităţii l-a constituit realizarea de către un colectiv de ofiţeri cu experienţă a unui studiu comparativ, cu alte cazuri de omoruri şi tentative de omor din evidenţa organelor de poliţie. Astfel, s-a stabilit, prin examinarea împrejurărilor de săvârşire a faptelor, a mobilului şi a modului de operare, că alte şase cazuri anterioare (un omor din mai 1970, patru tentative de omor şi un viol, toate rămase cu autori necunoscuţi) prezentau numeroase şi importante elemente de similitudine. S-a conchis, astfel, că ele au fost săvârşite de către acelaşi autor, care era căutat cu febrilitate. Supoziţia - care în final s-a dovedit a fi reală - a avut o valoare deosebită, orientând din timp unele investigaţii şi verificări şi reprezentând o anticipaţie inspirată, o bază de plecare pentru pregătirea fazei propriu-zise a cercetărilor.

De asemenea, analiza efectuată a stabilit o serie de sarcini importante pentru intensificarea activităţilor criminalistice, în care scop au fost luate măsuri organizatorice speciale, ordonându-se ca echipe de ofiţeri competenţi să se ocupe de adâncirea examinării unor urme şi corpuri delicte. Aşa, de exemplu, s-a dispus: exploatarea sistematică a urmelor digitale, prin verificarea lor în toate evidenţele speciale ale poliţiei, pe plan central şi difuzarea fotogramelor acestor urme la toate organele de poliţie din ţară, în scopul comparării lor cu impresiunile digitale luate de la diverşi suspecţi; efectuarea unor fotografii şi diapozitive cu urmele de dinţi ridicate, în mărime naturală, în scopul comparării lor cu cele obţinute de la bănuiţi (prin imprimarea dentiţiei lor pe coli de sugativă), obţinându-se pe această cale un ritm mai alert de triere a acestora; în cazurile când se observa o relativă apropiere a acestor urme, de erau studiate în continuare de către

specialişti, inclusiv de către stomatologi; efectuarea unor constatări tehnico-, ştiinţifice asupra celor două bucăţi de pânză descoperite în al doilea caz de omor, pentru a se stabili caracteristicile lor fizico-chimice şi de ţesătură şi indicii cu privire la obiectele ce se puteau confecţiona din asemenea materiale textile.

În colaborare cu Institutul de Hematologie, s-a dispus efectuarea unor examene suplimentare pentru a fi identificate şi unele subgrupe sanguine ale autorului, prin examinarea petelor de sânge evidenţiate pe una din bucăţile de pânză. De asemenea, prin consultarea unor specialişti antropologi, s-a realizat reconstituirea grafică a portretului presupusului autor, pornind de la relatările unui martor,. Şofer de taxi.

Acesta a susţinut că, în noaptea comiterii celui de-al doilea omor, după orele două, a transportat un individ din apropierea locului faptei, care a lăsat o dâră de sânge pe perna din spatele autoturismului. Martorul a mai precizat că individul, pe care l-a luat din apropierea Poştei Vitan, avea o faţă negricioasă şi rotundă, era subţirel şi înalt de circa 1,70 m, cu părul negru, dat peste cap, şi îmbrăcat într- im pardesiu. Mai susţinea că, pe faţă, părea să aibă nişte semne de vărsat. Către finalul depoziţiei a mai afirmat că, de fapt, pe acest individ l-a transportat de două ori: pe la orele nouă seara, când l-a dus în zonă şi apoi - în cursul nopţii. A mai afirmat că respectivul ar fi lucrat ca bucătar la Restaurantul „Carpaţi", cu circa 10 ani în urmă. Deşi declaraţia martorului părea nesigură şi cu unele elemente contradictorii, a fost serios luată în considerare de către şefi, mai ales datorită faptului că s-a confirmat, prin analiza petei de sânge de pe banchetă, pată care avea grupa sanguină a victimei omorului. În primele zile s-a apreciat chiar că, pe această bază, se va putea ajunge la descoperirea autorului şi s-au născut nişte speranţe de rezolvare a cazurilor.

Deoarece nu am asistat la audiere şi am aflat doar după câteva zile despre această depoziţie, am cerut să fie reascultat de către specialişti, pentru a clarifica aspectele contradictorii menţionate. Când l-am întrebat ce temei are susţinerea că respectivul ar fi fost bucătar, a dat un răspuns care m-a uluit de-a binelea. A afirmat că numai după nişte eforturi deosebite şi-a adus aminte despre acest detaliu şi că, pentru a-şi stimula memoria, a făcut mai multe zile în şir exerciţii yoga, stând câte 15-20 minute cu capul în jos, pentru a-şi alimenta mai bine creierul cu sânge. Ne-am dat seama că afirmaţiile nu au o bază reală şi martorul suferă de unele tulburări de comportament. Verificările referitoare la bucătarul indicat ne-au edificat pe deplin asupra aspectului fantezist al depoziţiei, care exprima mai mult o tentativă de a se evidenţia în faţa colegilor, care până atunci îl considerau o persoană insignifiantă.

Am menţionat acest aspect pentru a ilustra complexitatea problemelor apărute pe parcursul vastei acţiuni de identificare a autorului. În fond, în aceste cazuri, poliţia nu

obţinuse încă decât unele elemente de ordin general pentru orientarea cercetărilor, iar pe teren se impuneau eforturi considerabile, atât în vederea identificării unor eventuali suspecţi, cât şi pentru verificarea atentă a fiecăruia, prin prisma criteriilor care au fost stabilite. Or, o asemenea activitate de anvergură, prevăzută a se realiza în timp extrem de scurt, depăşea capacitatea forţelor poliţiei din Capitală. În afară de presiunea opiniei publice, deloc de neglijat, exista o presiune de excepţie din partea cabinetului unu al statului totalitar, care nu concepea ca asemenea fapte să nu fie descoperite în câteva zile, orice întârziere fiind pusă expres pe seama incompetenţei.

De aici şi maniera de lucru adoptată de către conducerea Inspectoratului General al Poliţiei, în frunte cu şeful acestuia, care s-a angrenat direct în dirijarea „ostilităţilor", ceea ce mi s-a părut normal. Această implicare a impus, însă, un stil de lucru extracentralizat şi foarte autoritar, care a îngrădit sau uneori a eliminat din proces profesionalismul şi aportul necesar al ofiţerilor de specialitate. Ca urmare, s-a introdus un sistem zilnic de analize ale stadiului cercetărilor şi, mai ales, ale informaţiilor obţinute, cu participarea şefilor organelor de poliţie din Capitală şi, mai puţin, a specialiştilor.

Din această cauză, în anumite momente, principalele activităţi şi forţe poliţieneşti au fost dirijate spre aspecte neesenţiale ori ineficiente. Se ajunsese la un moment dat să se pretindă identificarea şi clarificarea, într-un timp foarte scurt, a situaţiei miilor de persoane care desfăşurau activităţi pe timp de noapte, printre care - se motiva generic - s-ar fi putut găsi şi autorul. S-a ajuns să fie suspectate, într-un asemenea context, persoane care desfăşurau activităţi de paznici ori chiar şi unele cadre militare în rezervă.

Distanţa în timp faţă de eveniment ne permite, fără îndoială, o apreciere critică mai clară a unor activităţi, care au fost dictate de împrejurări insuficient analizate. Ele au exprimat o tendinţă, destul de frecvent întâlnită în cercul nespecialiştilor, de promovare a tezei că, în acest domeniu, trebuie verificată orice posibilitate teoretică, de teama de a nu greşi. În fond, o asemenea concepţie exprimă superficialitate în gândire, capacitate scăzută de examinare a specificului cazurilor şi ignorarea priorităţilor în acţiune. Prin hipertrofierea spectrului de probleme ce se cer a fi rezolvate, o asemenea atitudine duce, în final, la întârzierea soluţionării, dacă nu chiar la lipsă de finalitate.

Semnificativ în acest sens este faptul că una dintre pistele optime stabilite în cadrul planului de măsuri, care putea conduce la identificarea autorului, a fost irosită, deoarece s-a cerut executarea ei în timp scurt, fapt ce a condus la realizarea unor investigaţii superficiale. Ne referim la verificările care au fost ordonate, după al doilea caz de omor, pentru a identifica şi clarifica toate cazurile de prezentare la consultaţii, asistenţă ori internare în unităţi medicale de specialitate, întrucât a rezultat că autorul s-ar fi rănit la mână, în timpul săvârşirii unei infracţiuni. Şansa aceasta a fost practic pierdută, deoarece

verificările nu au fost făcute la toate unităţile medicale, deşi nu ar fi solicitat un efort deosebit. Ulterior, după descoperirea criminalului, s-a stabilit că acesta s-a prezentat pentru examinare, iar mai târziu a fost internat la Spitalul de Urgenţă şi Chirurgie Plastică, chiar în dimineaţa următoare nopţii când a comis o tentativă de omor. Dacă acest aspect ar fi fost descoperit la timp, ar fi putut contribui direct la identificarea autorului, cu o lună de zile mai devreme. Nu degeaba au promovat strămoşii noştri înţelepciunea proverbului: „graba strică treaba".

În timp ce se lucra fără răgaz, zi şi noapte, pentru descoperirea criminalului, organele de poliţie au fost sesizate, în dimineaţa zilei de 5 mai 1971, despre săvârşirea unui nou asasinat, în împrejurări similare celor comise anterior.

Victima, U.M., de 39 ani, asistentă universitară, căsătorită, a fost găsită în strada Stupini nr. 24A, în poziţie culcat, cu faţa în jos şi cu membrele inferioare depărtate. Sub abdomen, în partea inferioară, se aflau cărămizi suprapuse. Obiectele de îmbrăcăminte ale victimei erau tăiate şi sfâşiate, iar pantofii şi poşeta au fost găsite în apropiere, aşezate pe un gard de zid. În acest caz, asasinul nu şi-a însuşit obiecte de la victimă, deşi aceasta purta ceas la mână, iar în poşetă avea bani şi alte bunuri.

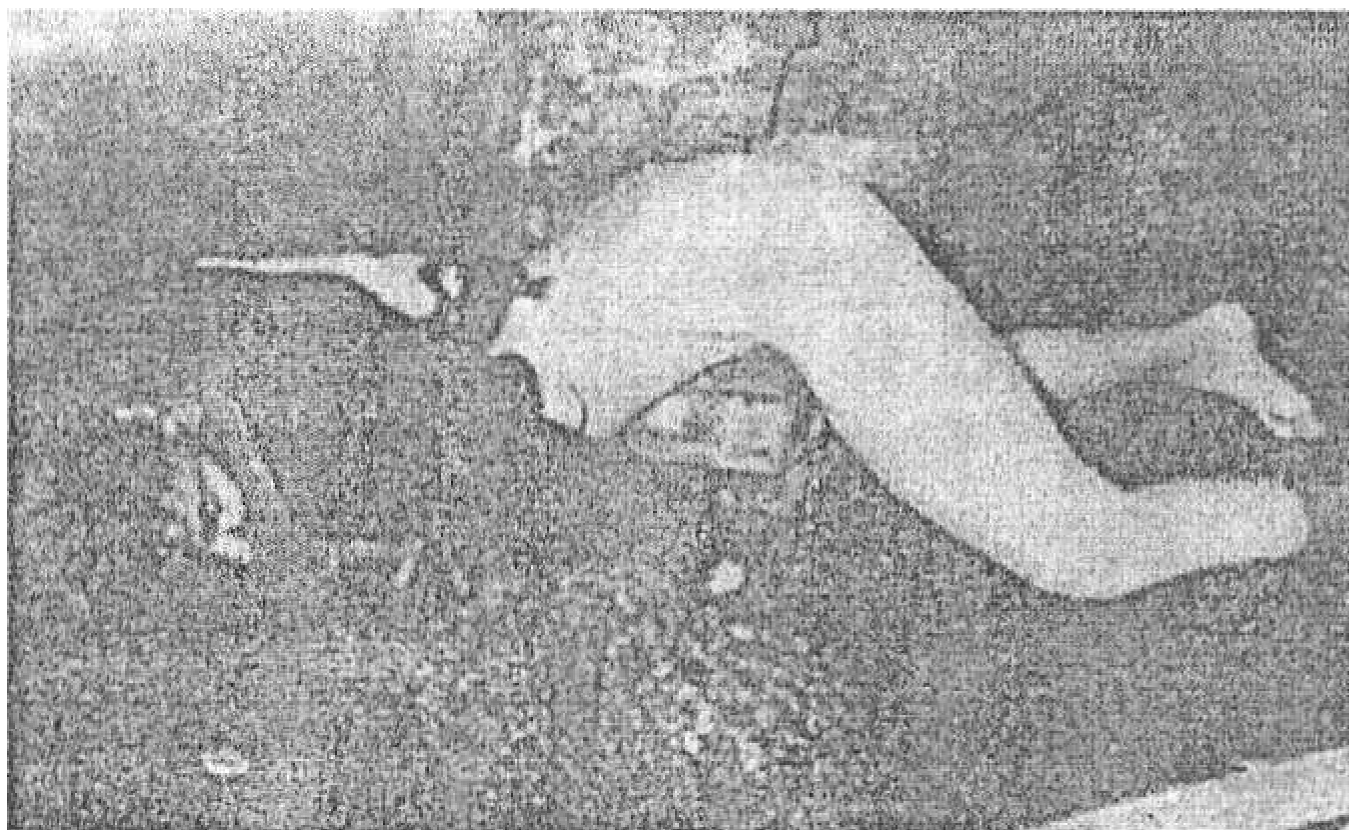

Fig. 12 - Poziţia în care a fost găsit cadavrul victimei U.M.

Victima prezenta la cap mai multe leziuni liniare, cu marginile crenelate, produse cu un corp contondent, iar la gât două plăgi tăiate, din care una i-a secţionat complet traheea. De asemenea, pe sânul drept şi în zona omoplatului stâng existau echimoze produse prin muşcare, având imprimată în dermă forma arcadelor dentare. Aceste urme au fost ridicate prin fotografiere şi desen, iar cu ocazia necropsiei au fost decupate şi conservate bucăţile de dermă purtătoare de urme, în vederea unei viitoare expertize. Pe baza examenului de laborator a secreţiei vaginale recoltate, s-a stabilit că autorul are tot grupa sanguină AII - tip secretor.

Cercetarea atentă la faţa locului a făcut posibilă descoperirea, ridicarea şi exploatarea unor probe ca: fire de păr găsite în mâna şi pe geanta victimei, cruste şi cheaguri de sânge de pe îmbrăcămintea acesteia, precum şi o adeverinţă eliberată de către Spitalul Studenţesc, găsită sub cadavru şi care era puternic îmbibată cu sânge şi apă, fapt care a dus la ştergerea scrisului.

Şi în acest caz, s-a stabilit că agresiunea a avut loc în stradă, în faţa imobilului sus-amintit, deoarece au fost descoperite pete de sânge pe trotuar şi în curte, până în spatele clădirii unde a fost găsit cadavrul.

Fig. 13 - Leziunea de la gâtul victimei U.M., care i-a secţionat traheea

Noul asasinat prezenta unele particularităţi referitoare la mediul social din care provenea victima, locul agresiunii, care nu mai era situat în apropierea domiciliului, poziţia în care a fost găsită victima şi utilizarea unui corp contondent ce a produs leziuni craniene deosebite de cele anterioare. În pofida particularităţilor menţionate, s-a conchis că şi acest asasinat a fost comis de către acelaşi autor. Au fost luate în considerare, în principal, următoarele argumente: a acţionat tot pe timp nefavorabil (ploaie torenţială), a avut acelaşi mobil, s-a stabilit aceeaşi grupă sanguină, un mod de operare asemănător - în

esenţă - şi a fost comis la o oră apropiată aceleia din celelalte două cazuri. În plus, a rezultat că autorul a muşcat victima, iar faţă de obiectele de îmbrăcăminte ale acesteia a avut o comportare identică (rupere, smulgere, tăiere a lenjeriei şi o tendinţă de aşezare meticuloasă a acestor obiecte şi a resturilor).

Cu prilejul investigaţiilor, încă din faza de căutare a infractorului necunoscut, când s-a încercat pregătirea temeinică a cercetării viitoare, după eventuala prindere a acestuia, s-a ajuns la concluzia motivată că ar mai fi săvârşit un omor, cu ocazia peregrinărilor sale nocturne prin Bucureşti, cu aproape un an mai înainte. Astfel, la începutul lunii mai 1970, într-o noapte, a încercat să acosteze pe O. E., ospătară la restaurantul „Pădurea Băneasa", care locuia pe o stradă în spatele circului. În acest scop, s-a urcat într-un autobuz de noapte, odată cu viitoarea victimă, a coborât la aceeaşi staţie şi a urmărit-o până în apropierea locuinţei. Ulterior, în noaptea de 8/9 mai 1970, în jurul orelor două, fiind înarmat cu o bară metalică - care prezenta striaţiuni sub formă de spirală - a aşteptat-o în apropierea locuinţei, cu scopul expres de a întreţine cu aceasta raporturi sexuale, în condiţiuni care să-i anihileze orice împotrivire. Astfel, la apariţia acesteia, fără a-i spune o vorbă, a lovit-o în cap prin surprindere, de mai multe ori. Victima a reuşit iniţial să ţipe, dar agresorul a continuat s-o lovească cu bara metalică, iar apoi cu un cuţit. În momentul când a auzit zgomote şi discuţii în zona apropiată, deoarece s-au alarmat şi au ieşit din case mai mulţi vecini, fiindu-i frică să nu fie prins, după ce a târât corpul acesteia până în faţa porţii, criminalul a părăsit-o. Martorii apăruţi au încercat să dea primele îngrijiri victimei dar, văzând situaţia gravă în care se afla, au anunţat Salvarea şi poliţia. Fiind transportată în stare de comă la Spitalul de Urgenţă, cu toate îngrijirile medicale, a decedat a doua zi. Moartea s-a datorat mai multor traumatisme craniene, soldate cu fracturi şi înfundări osoase. Cu prilejul cercetării sale, criminalul a recunoscut săvârşirea faptei, menţionând că a abandonat victima deoarece a auzit nişte zgomote în apropiere. Ulterior, a revenit şi a menţionat că a fugit, deoarece nu mai avea poftă să întreţină cu ea raporturi sexuale.

Fig. 14 - Grămada de gunoaie unde a fost găsită victima O.E. (1970)

Dincolo de conştiinţă

Viaţa mi-a oferit două reprize de contacte diferenţiate cu o lume specială a fantasmelor minţii şi simţirii umane, lume în care personajele joacă alte roluri decât cele proprii personalităţii lor anterioare. Am fost tentat să cred într-o răsturnare masivă a planurilor existenţei reale, ca de pe urma unor cutremure sufleteşti devastatoare. Impactul celui neavizat cu asemenea manifestări poate fi de uimire, buimăceală, chiar şi de neverosimil, resimţind, la început, o stare de copleşire sufletească.

Cei oarecum iniţiaţi în materie, cum eram eu, care făcusem un curs-sinteză de psihiatrie, în timpul studenţiei, pe lângă asemenea trăiri inevitabile, la primele contacte cu realităţile domeniului, încearcă dureros şi sentimentul neputinţei de a interveni pozitiv. Capacitatea de corecţie rămâne apanajul specialiştilor, care stăpânesc anumite taine şi posibilităţi ale terapiei moderne pentru a remodela - oare cu câtă eficienţă şi pentru cât timp? - Psihicul deteriorat.

Încerc să rememorez, după aproape patru decenii, prima vizită, parca-ar fi fost ieri, făcută la spitalul de specialitate din Bucureşti, sub îndrumarea medicului. După câteva avize de principiu asupra cazului şi recomandări privind atitudinea noastră, ne-a prezentat o tânără de 19 ani, de talie mijlocie, cu o linie plăcută a corpului, care-şi purta cu un farmec aparte frumuseţea chipului, încadrat cu o cunună de păr ondulat şi guvernat de nişte ochi mari, de un albastru în care te puteai cufunda. Era frumoasă şi iar frumoasă, ca o apariţie ireală dintr-o lume imaginară, croită după nişte reguli estetice pe care nu le întrezărisem până atunci. Acesta era doar învelişul ei, care părea la început ca o mângâiere a privirii, ca un buchet alcătuit din respiraţiile înfiorate ale primăverii.

Ne privea pe toţi, pe rând, fete şi băieţi, şi afişa un zâmbet trist, adresat tuturor şi nimănui. Apoi, dintr-o dată, a început să râdă scandalos şi să strige, arătând spre un coleg, aflat mai în spatele grupului: „uite-l pe profesorul meu de desen". Medicul a contrazis-o, dar ea a susţinut în continuare că el este, deoarece îl cunoaşte foarte bine. Discuţia a continuat, de maniera următoare:

- Eşti fată frumoasă, de ce umbli cu halatul murdar şi de ce scuipi în buzunarul acestuia? Mişcare ce-o făcea, din când în când, cu un aer de ştrengăriţă.
- Pentru că ăştia de aici nu au apă caldă şi nici nu ne dau săpun. Când am furat un săpun, pentru a face baie, m-au alergat şi apoi mi l-au luat.
- Bine, lasă asta, nu vrei, mai degrabă, să ne povesteşti cum te-ai distrat astă-vară, la mare?
- Ba da! A fost multă lume acolo şi eu, de bucurie, am plâns mult, dansam şi plângeam.
- Dar cum a fost la înmormântarea tatălui tău?
- Păi, cum să fie, ca la înmormântare, toţi plângeau, iar eu am râs cum n-am mai râs niciodată aşa de mult.

După încheierea acestui scurt dialog, medicul a expediat-o şi ne-a explicat că pacienta suferă de schizofrenie, că are false recunoaşteri şi o inversare a reacţiilor afective.

Un alt caz a fost cel al unui profesor, în vârstă de 50 ani, care s-a prezentat la spital şi a cerut să fie internat. A afirmat că simte un impuls de necontrolat să-i lovească pe elevi, lucru pe care nu l-a făcut totuşi. Medicul ne-a explicat că, timp de aproape o lună de zile, s-a comportat normal şi apreciază că este refăcut. Printr-o mişcare cu totul neaşteptată, pacientul i-a aplicat medicului două palme zdravene, moment după care a intrat într-o stare de mare panică. După un timp, a început să-şi ceară necontenit scuze, subliniind că l-a avertizat despre faptul că nu se poate stăpâni.

În câteva zile, ne-au fost prezentate mai multe cazuri, dintre care voi menţiona pe scurt câteva. Un bărbat de vârstă mijlocie a fost rugat de medic să stea cu mâinile rezemate de perete, realizând cu restul corpului un plan înclinat. În această poziţie, a început să bată cu picioarele în duşumea, cu o intensitate şi viteză de necrezut, un gen de step sălbatic. Mişcarea a durat câteva minute bune şi a încetat numai când cineva l-a ajutat să revină la poziţia normală.

Un alt bărbat tânăr ne-a declarat că este poet şi nu are inspiraţie decât dacă stătea într-o poziţie ciudată: aşezat pe un scaun, cu capul în jos şi cu picioarele ridicate în sus, ţinând în mâini un bloc-notes şi un pix.

Un profesor universitar, înalt şi slab, cu faţa suptă şi foarte palidă, cam de 50 de ani, ne-a povestit - într-un limbaj de o distincţie deosebită - despre cercetările făcute, o viaţă

întreagă, până a ajuns la concluzia că lumea aceasta este guvernată de „legea tensiunii general universale". I 'entru a se face mai bine înţeles, a adăugat că legea poate fi comparată cu o funie, care nu este egală ca grosime pe toată lungimea ei şi că el a observat câteva puncte unde este mult subţiată, situaţie care reprezintă un pericol iminent şi catastrofal pentru omenire. Menirea lui era, în consecinţă, cea a unui profet, care a venit să anunţe pericolul şi să salveze astfel universul. Prin întreaga atitudine şi solemnitatea întregului său discurs, scena din faţa noastră mi s-a părut a fi un ritual.

Tot din acea primă perioadă, îmi amintesc, cu amărăciune, despre vizita la Institutul de Psihiatrie Infantilă. Medicul ne-a repartizat câte un copil, cerându-ne să-l investigăm şi să-l diagnosticăm, deşi nu aveam chiar pregătirea necesară, urmând studii de psihologie. Băieţelul, pe care trebuia să-l contactez, avea opt ani, era taciturn şi deloc dispus la colaborare. Pe faţa lui tristă, se observau tresăriri, unele ticuri, momente de crispare a muşchilor şi chiar reacţii de groază. Mult timp n-am reuşit niciun fel de apropiere, până când mi-a venit ideea să-l rog să-mi descheie nasturii scurtei cu care eram îmbrăcat, nasturi care realmente erau atrăgători. Aşa a început un gen de discuţie, spunându-mi că nu are fraţi, este singur şi nu-l apără nimeni de hoardele de şobolani care-l înconjoară şi vor să-l mănânce. Mi-a fost uşor să-mi dau seama că sărmanul copil avea halucinaţii vizuale şi că, deci, putea suferi de schizofrenie, dar nu-mi venea să cred că acest lucru era posibil la o vârstă atât de fragedă. Medicul mi-a confirmat diagnosticul şi faptul că o asemenea boală se poate declanşa şi la copii.

Scenele descrise s-au năpustit asupra fiinţei neâncercate ce eram atunci, cu forţa distructivă a unor talazuri de ape învolburate, care calcă, rup şi înlătură totul din cale, aducându-mă într-o stare de derivă, de suspendare a oricărei respiraţii sufleteşti, fără putere de rezistenţă şi fără speranţă. Parcă cerul se prăvălise peste mine şi m-a cufundat în adâncimi nebănuite, într-un spaţiu al întrebărilor fără răspuns, într-un gol nesfârşit, în care nu sălăşluia decât disperarea. Mi se părea că nu asistam doar la o defectare a resorturilor spirituale şi afective ale omului, ci la un spectacol tragic al pierderii unor echilibre cosmice, îngăimând, numai de mine auzite, cuvintele înţeleptului Solomon: „o deşertăciune a deşertăciunilor, totul e deşertăciune".

După o perioadă lungă de domnie a acestor trăiri, încet-încet, ele s-au estompat, s-au strecurat şi cuibărit în străfundurile memoriei şi mi-am recâştigat liniştea. Timpul şi-a jucat rolul de terapeut priceput. Peste nişte ani, lucrând în poliţie, prin forţa împrejurărilor, m-am reântâlnit cu asemenea suferinţe, sub diverse forme şi în diferite etape. Aspectele constatate, mai ales în cazurile de omucideri, unele din ele abominabile şi imposibil de catalogat ca acţiuni umane, presupuneau, adeseori, existenţa unor grave tulburări de comportament ori chiar situaţii de abolire a conştiinţei. Aşa de exemplu, un

bolnav psihic, eliberat din spital ca fiind restabilit, pe drumul spre casă, a omorât o bătrână, întâlnită pe stradă, pe care n-o cunoştea. A călcat-o sălbatic în picioare, până a omorât-o. Întrebat de ce a ucis-o pe bătrână, a afirmat că el a călcat în picioare o pisică, deoarece nu putea suporta acest animal.

Am menţionat cazul nu pentru a aduce în discuţie ce se întâmplă sau nu în spatele uşilor închise ale conştiinţei, de fapt dincolo de frontierele acesteia - care este treabă de strictă specialitate - ci pentru a învedera situaţiile de periculozitate socială ce decurg de aici. De fapt, ce pot întreprinde organele judiciare şi, prioritar, poliţia pentru a preântâmpina producerea lor. În cazul dat, psihiatrii care l-au tratat mai mulţi ani, au apreciat cu argumente medicale redresarea stării de boală a pacientului, considerând că nu mai este un pericol pentru societate, iar acesta, i-a contrazis flagrant, printr-o explozie primitivă de agresivitate. Au greşit medicii de specialitate? Este şi acest lucru posibil, dar nu este cel mai important. Esenţială în acest domeniu mi se pare a fi absenţa unor reglementări, care să asigure protecţia reală a celor din jur, cât şi dificultatea, dacă nu chiar imposibilitatea, de a instaura reguli eficiente pentru un teren aşa de alunecos, astfel încât să se asigure simultan şi protecţia bolnavilor. În fapt, este vorba de o realitate contradictorie, faţă de care, la noi, s-au încercat soluţii extreme, unilaterale şi chiar abuzive, de izolare totală a celor ce suferă de boli psihice irecuperabile şi sunt sau pot deveni agresivi. În alte cazuri au fost izolaţi temporar, prin internare în ospicii, o serie de oameni bolnavi ori numai etichetaţi ca atare, pe timpul dictaturii totalitare, cu prilejul unor vizite ale unor demnitari, aniversări ori al altor manifestări originale pentru acea vreme.

Care ar trebui să fie soluţia? Cea susţinută de linia antiumană a euthanasiei, adică a justificării înlăturării lor fizice? Nicidecum. Cea a tratării lor ca oameni, faţă de care societatea trebuie să intervină cu terapeutică medicală şi socială specifică, creându-le şi ajutându-i să-şi creeze, de la caz la caz, punţi către umanitate? În unele ţări occidentale au fost concepute şi puse în practică unele rezolvări optimiste, care vor putea constitui ghiduri viitoare de acţiune şi pentru specialiştii şi organismele sociale din ţara noastră.

Am enunţat doar această problemă specială deoarece are conexiuni cu activitatea de poliţie şi, personal, doresc să subliniez oportunitatea realizării unei pregătiri minimale în domeniul psihiatriei a tuturor ofiţerilor care se specializează în munca de prevenire şi combatere a omorurilor, pentru a dobândi o orientare utilă în abordarea unor situaţii şi persoane, care prezintă interes din acest punct de vedere.

Deşi, pentru mulţi cititori, chestiunea ar putea fi apreciată ca neverosimilă, în condiţiile rigidităţii structurilor din anii '80, dintr-o iniţiativă generoasă, s-a înfiinţat şi a funcţionat, cu rezultate foarte bune, un curs de formare a unor specialişti în poliţie criminală. În baza unui program riguros conceput, prin folosirea unor metode cu valenţe

de formare creativă şi concursul celor mai buni specialişti de atunci, ca sef de curs consider ca am izbutit perfecţionarea mai multor serii de ofiţeri. Aceştia au fost selecţionaţi cu atenţie din jurul celor tineri, care erau absolvenţi ai facultăţii de drept, consideraţi de perspectivă şi cu aptitudini în domeniu.

În cadrul concepţiei elaborate, am apreciat ca având rol important în formarea lor, pe lângă aprofundarea cunoştinţelor şi metodelor muncii de specialitate şi pregătirea lor sistematică - cu accent pe latura aplicativă - în discipline conexe ca: medicina legală, sociologia, psihiatria şi psihologia judiciară. Efectul acestor cursuri s-a resimţit benefic în activitatea practică, absolvenţii aducând cu ei un suflu nou şi rezultate deosebite. De asemenea, ofiţerii au urmat, timp de zece luni, cât a ţinut cursul de detectivi, o pregătire specială în alte domenii considerate de interes, cum ar fi lupta de auto-apărare, perfecţionarea în operaţiuni de trageri speciale - inclusiv din mişcare - limbi străine, engleză şi franceză, şi obţinerea permisului de conducere auto. Pot să afirm, în deplină cunoştinţă de cauză, că pregătirea realizată, pe parcursul a patru asemenea cursuri, a fost asigurată cu concursul unor specialişti de marcă, atât în ceea ce priveşte specializarea propusă, cât şi în toate celelalte domenii menţionate.

Ca urmare, marea majoritate a absolvenţilor a avut o evoluţie foarte bună, ajungând, în scurt timp, şefi ai serviciilor de poliţie criminală ori chiar şefi de inspectorate judeţene sau organe municipale de poliţie şi şi-au adus o contribuţie personală însemnată în perfecţionarea muncii de prevenire şi combatere a infracţiunilor deosebit de grave, săvârşite împotriva vieţii şi integrităţii corporale a persoanelor. De altfel, încercând să extind sfera de aplicabilitate, consider că o asemenea iniţiere este utilă în orice formă de pregătire a magistraţilor, a tuturor celor care sunt chemaţi să aplice legea penală şi să înfăptuiască justiţia[1].

Din practica poliţiei a rezultat că cele mai frecvente cazuri de omoruri, care aduc în discuţie eventuala acţiune a unor criminali cu tulburări psihice, sunt cele cu mobil sexual, mai ales în situaţiile când acestea sunt repetate şi se constituie în veritabile serii de fapte similare. Un asemenea tip de agresiuni criminale l-a reprezentat, fără îndoială, cele făptuite în Capitală de către Râmaru. Chiar după primul omor săvârşit, cel al cărei victimă a fost I. F., ofiţerii din echipa de cercetare au admis ca posibilă o astfel de versiune şi au elaborat o serie de investigaţii menite a răspunde unui asemenea scop.

Concluzia aceasta a devenit certitudine după circa o lună de zile, când s-a consumat şi al doilea caz. Astfel, din analiza modului de desfăşurare a actelor criminale şi a mecanismului săvârşirii acestora, a rezultat că autorul, deşi şi-a luat unele măsuri de precauţie, şi-a asumat totuşi un risc extrem, dus până aproape de nivelul anihilării instinctului de conservare, deoarece a atacat victimele în plină stradă, în imediata

apropiere a domiciliului şi le-a violat în curţi locuite, deci în locuri unde în orice moment putea fi surprins de către cineva.

S-a mai remarcat faptul că acesta a lovit victimele de mai multe ori, în mod brutal şi în zone de interes vital, prioritar în cap, cu intenţia clară de a le anihila orice împotrivire. În plus, a rupt sau tăiat lenjeria intimă a victimelor şi a întreţinut raport sexual cu acestea. A mai rezultat că, violurile au fost produse în condiţii deosebite, pe timp nefavorabil, după vătămarea gravă a victimelor şi în timp ce acestea erau în fază comatoasă ori chiar decedate. Muşcăturile de pe corpul victimelor au fost produse în aceleaşi condiţii, iar, în al doilea caz, s-a constatat absenţa unor ţesuturi din zonele muşcate, punându-se în discuţie, în afara tendinţelor necrofilice, şi existenţa unor manifestări posibile de quasi-canibalism, situaţie rar întâlnită în analele criminalisticii.

În această etapă a cercetărilor, cu atât mai mult cu cât nu s-a reuşit până atunci să se stabilească date utile despre presupusul criminal, s-a considerat că nu mai este suficientă aprecierea separată a unor medici psihiatri, consultaţi anterior. Se impunea organizarea unor analize sistematice cu cei mai buni specialişti în domeniu pentru a desprinde toate concluziile şi indiciile necesare conturării tipului cel mai probabil de autor, sub aspect psihiatric, spre a putea orienta cât mai judicios viitoarele investigaţii. Ca urmare, a fost pregătită şi programată o asemenea consultaţie, după ce, în prealabil, a fost informat cu datele specifice, şeful catedrei - Prof. Dr. Predescu V.- pentru ca întreaga discuţie să aibă loc în deplină cunoştinţă de cauză.

Cu acest prilej au fost prezenţi şi trei ofiţeri din colectivul de cercetare, care au reţinut toate informaţiile de interes şi au pus întrebări suplimentare, pentru a evidenţia cele mai caracteristice date. După o discuţie interesantă, de câteva ore, profesorul a conchis asupra celor mai importante informaţii.

Astfel, a afirmat că, în mod aproape sigur, avem de-a face cu acţiunea criminală a unei persoane cu tulburări comportamentale. Nu a exclus ca posibilă - deşi a apreciat-o ca fiind puţin probabilă - activitatea unui psihotic. A subliniat însă că, în cazul nostru, se observă existenţa unor gesturi calculate, cu evitarea unor riscuri majore şi cu capacitate relativ bună de orientare în teren, fapt demonstrat şi de puţinătatea urmelor lăsate de infractor.

A pus, în schimb, accentul pe categoria psihopaţilor sexual impulsivi şi agresivi - neexcluzând nici varianta unui epileptic - persoane cu anumite tulburări grave de comportament, dar care au imaginea subiectivă a faptelor comise şi a consecinţelor acestora, se orientează corect în timp şi spaţiu, reuşesc, de regulă, să-şi controleze manifestările, pe care de multe ori chiar şi le ascund, putând fi capabile şi de ingeniozitate în conceperea şi realizarea planului de acţiune.

Față de aceste explicații, l-am întrebat cum poate practic poliția să identifice în teren asemenea exemplare, odată ce acestea sunt capabile de autocontrol şi ascundere a manifestărilor care le-ar putea trăda. Ne-a răspuns că este indicat ca cei care prezintă suspiciuni să fie prezentați pentru examinare medicului psihiatru, cu precizarea că nu poate garanta, nici după un asemenea consult, dacă devierile comportamentale pot fi sigur evidențiate. Am replicat că, dacă nici asemenea examinări nu sunt totdeauna concludente, trebuie să admitem şi situația că asemenea indivizi circulă nestingheriți, printre ceilalți oameni, prezentând un permanent potențial de periculozitate. Profesorul a confirmat această versiune, dar a adăugat că poliția are în plus posibilitatea ca, prin investigarea atentă a trecutului acestora, a anturajului şi a comportamentului lor, să deceleze o serie de indicii semnificative. Printre acestea, au fost menționate următoarele: faptul că un individ trăieşte ca un singuratic, că nu întreține în mod obişnuit relații cu femei, că se manifestă agresiv, că are unele înclinații spre relații nefireşti cu copii, că s-a despărțit în condițiuni speciale de soție, că este o fire închisă şi nesociabilă etc. Cu privire la vârstă nu ni s-au făcut niciun fel de precizări, apreciindu-se că pot interesa toți bărbații între 17-50 de ani, mai ales cei tineri, dată fiind întreținerea raporturilor sexuale în condițiuni naturale vitrege.

În finalul discuției am cerut, şi în câteva zile am obținut, lista cu toată clientela de moment şi cea internată în ultimii ani în spital, conform criteriilor stabilite, pentru a organiza investigarea lor.

Fără îndoială că, activitatea din teren ne-a adus în prim-plan tot felul de persoane cu tulburări mentale şi comportamentale, care trebuiau verificate pentru a se stabili dacă au sau nu relație cu cercetarea noastră. Mulți au fost rapid excluşi, ca nereprezentând niciun interes, printre aceştia fiind unii care, se masturbau, seara, în fața ferestrelor locuințelor unor femei, unii care îi bătuseră pe cei din familie, dar nu erau obsedați sexual, alții fugiți din ospiciu sau de la domiciliu, care erau liniştiți, dar umblau noaptea pe străzi ori se adăposteau pe unde apucau (de exemplu, în cotețul de păsări).

Din sumedenia cazurilor, două mi s-au părut interesante. Primul a intervenit cam după două luni de cercetări, într-o seară, în jurul orelor 22, când, într-un grup de ofițeri aflat la sediul Poliției Capitalei, se discuta despre relativa acalmie a zilei, cu gândul la odihna ce ne-o doream. Atunci ne-a fost adus un bărbat, care fusese depistat într-un bar din centru, discutând aprins cu o persoană cunoscută ocazional despre pedeapsa cu moartea. Ne-am uitat dezamăgiți unul la altul, întrebându-ne cum trebuie să procedăm pentru lămurirea cazului. Eu am propus ca doi dintre cei patru ofițeri existenți, neavând nicio şansă să apelăm la alte cadre, toate fiind riguros distribuite, să rămână cu el până dimineața şi să-i clarifice situația. Am apreciat că nu-l putem reține şi introduce în arest,

neavând motivaţia necesară şi că, iarăşi, nu este cazul ca să pierdem toţi o nouă noapte, neştiind practic ce vârtejuri ne puteau aştepta în ziua următoare. Soluţia propusă nu i-a convins pe ceilalţi, care erau timoraţi de răspunderea ce ne revenea, cunoscând că, dacă şefii nu vor fi mulţumiţi cu rezolvarea, puteam avea cu toţii serioase necazuri. Era instalată, în acea perioadă, o atmosferă generală de panică şi presiune în întregul aparat poliţienesc antrenat în cercetări, din cauza faptului că nu se înregistrase încă niciun progres sensibil în investigaţii.

Faţă de situaţia creată, am propus să încercăm să lămurim temporar situaţia lui, atât cât era posibil în acel ceas de noapte. Cum toţi colegii erau oarecum confuzi în ceea ce priveşte conduita de urmat, obligat de împrejurări, am luat iniţiativa de a i se verifica cu atenţie conţinutul servietei, care era încărcată cu diverse acte şi manuscrise, iar eu, împreună cu unul dintre cei prezenţi, să discutăm cu eventualul suspect.

Conform primei inspiraţii, am abordat cu el tema pedepsei cu moartea, deoarece am înţeles că îl preocupă foarte mult, în intenţia de a observa atent conduita lui, mai ales că personajul era destul de bizar. Absolvent a trei facultăţi: Teologie, Chimie şi Drept, reprezenta o amalgamare de preocupări curioase şi contradictorii. Nu ştiu dacă acestea sau întregul său mod de viaţă - la 40 de ani, era un singuratic - i-au provocat o stare de labilitate psihică, observabilă cu uşurinţă. După ce mi-a explicat, în limbaj pretenţios, că este adeptul pedepsei cu moartea, i-am atras atenţia că opţiunea lui nu este conformă cu preceptele teologice. Mi-a explicat confuz că există relaţii nebănuite între aceste planuri.

I-am cerut, în continuare, să mă convingă, cu propriile argumente, asupra necesităţii pedepsei capitale, afirmând că nu sunt adeptul acestei teze. Pe parcursul expunerii, când am observat că era foarte concentrat, m-am ridicat brusc şi am ţipat la el: „Domnule, nu înţelegi că spui prostii!". În acest moment, a încremenit pe scaun, a amuţit şi a luat mina unui om total nemulţumit de lipsa mea de înţelegere. L-am lăsat în această stare câteva minute, după care i-am spus că este liber şi că este nevoie să revină la poliţie, dimineaţa, la prima oră. M-a asigurat că nu este niciun fel de problemă şi că i-ar face plăcere să continuăm discuţia. Bineânţeles că, anterior, aflasem că printre hârtiile din servietă nu s-a găsit nimic de interes, situaţie care mi-a uşurat luarea deciziei. Colegilor mei nu le venea să creadă că am stabilit să îi dăm drumul acasă. Mai mult, parcă la un semn, mi-au subliniat, aproape în cor, că ei nu sunt de acord şi că toată răspunderea va cădea asupra mea. Am înţeles atitudinea lor, le-am dat asigurarea că mă consider singur responsabil şi apoi le-am explicat pe scurt raţiunea soluţiei promovate. Bine, măi fraţilor - termen care îl foloseam frecvent, din obişnuinţă - voi nu vedeţi cu cine avem de-a face? Ce, ăsta poate fi criminalul pe care-l căutăm? Nu vedeţi că este un papă-lapte, un om care nu are nicio „încărcătură explozivă" în el? Un asemenea om nu este capabil să facă cuiva rău,

decât eventual prin vorbă, fiind un tip care trăieşte cu capul în nori şi se hrăneşte cu amăgiri teoretice. Am observat că şi-au schimbat imediat atitudinea şi s-au declarat de acord cu aprecierea mea. Apoi, relativ liniştiţi, după ce s-a făcut miezul nopţii, am plecat acasă.

Al doilea caz se referă la un suspect adus din provincie, în mare secret, de către conducerea de vârf a cercetărilor şi despre care se aprecia că prezintă un interes deosebit. Acesta era cunoscut ca având un comportament violent în familie şi cu vecinii şi erau de notorietate şi unele înclinaţii spre acostarea unor fetiţe. Îşi făcea uneori apariţia în preajma şcolilor, privea insistent grupurile vesele de copii şi încerca să intre în discuţie cu aceştia. Întâmplarea a făcut ca generalul care se ocupa de cercetarea lui, pe care abia o începuse, să fie chemat urgent la minister. Ca urmare, mi l-a încredinţat, mai mult pentru supraveghere decât pentru anchetă şi mi-a lăsat libertatea de a discuta cu el ceea ce voi crede de cuviinţă, mai ales că - în acel moment - nu aveam nicio informaţie despre cel în cauză. Manifestările descrise anterior le-am aflat din relatările lui, încercând să-mi explice supoziţiile personale cu privire la motivele ce au determinat aducerea lui la cercetări. După această discuţie introductivă, timp în care s-a comportat ca un om relativ normal, inginerul electronist care era, apreciindu-mi înțelegerea manifestată faţă de el, a început un monolog interminabil. Mi-a povestit despre invenţiile lui deosebite în materia tehnicilor de spionaj şi, mai mult chiar, despre concepţia lui radicală de reorganizare a serviciilor secrete nu numai la noi, ci pe plan mondial, cerându-mi sprijinul pentru a o putea pune în aplicare. I-am explicat că problema mă depăşeşte, că eu sunt un simplu poliţist şi nimic altceva.

Am înţeles atunci de ce cazului în sine i s-a acordat o importanţă excepţională, în sensul că suspectul era propus ca bănuit important de către organele securităţii. Sincer să fiu nu am constatat nicio situaţie ca acestea să aibă vreo pricepere în cercetarea cazurilor de omor, dovedind, dimpotrivă, un diletantism supărător. Ţineau, totuşi, cu orice preţ, să-şi dovedească capacităţile, inclusiv în problemele mai deosebite ale criminalităţii de drept comun, care nu era de resortul lor. Era deci vorba, ca şi în alte cazuri, de o tendinţă acaparatoare a unei „supraputeri", care în fond era vulnerabilă, ca orice forţă care-şi depăşeşte făgaşurile şi se vrea atotputernică, nefiind în stare să-şi înţeleagă limitele.

Printre numeroasele cazuri cu care m-am confruntat, cred că unul poate fi considerat cu totul neobişnuit, ca un fel de întâlnire decisivă a omului cu lumea tenebroasă a nebuniei, care odată ce-l învăluie, îl copleşeşte şi-l transformă în prizonier. Un bărbat viguros fizic, de circa 40 de ani, care locuia într-o comună de câmpie, a fost găsit de către soţie în stare de comă, pe treptele locuinţei, având capul şi faţa inundate de sânge. După depăşirea stării iniţiale de spaimă, a observat că acesta avea înfipte în cap, în diferite zone, cinci cuie, dintre care unele erau bătute până la floare. Lucrurile se petrecuseră cu 24 de

ore înainte să fie găsit de soţie, plecată la nişte rude, într-o comună apropiată. Femeia a alarmat de îndată vecinii şi cu ajutorul unuia l-a transportat, cu căruţa, până la spitalul cel mai apropiat. Era vorba de un mic spital orăşenesc, unde nu existau medici specialişti în neurochirurgie. Ca atare, au fost depăşiţi de eveniment. Nu au luat însă măsura de a-l transfera la o clinică de specialitate, apreciind că viaţa lui era serios pusă în pericol şi nu se mai putea întârzia cu intervenţia. În consecinţă, după efectuarea unei radiografii craniene, au hotărât să-i extragă cuiele şi să-l trateze pentru reducerea hemoragiei şi prevenirea infecţiei. Zis şi făcut. Nu mică le-a fost surprinderea când, după două zile, au constatat că pacientul a dispărut din spital. A fost însă alertată poliţia şi respectivul a fost găsit la domiciliu, într-o stare de sănătate ce depăşea orice putinţă de înţelegere, se mişca prin casă şi putea vorbi. Şi- a exprimat cu vehemenţă supărarea faţă de medicii care i-au scos cuiele, afirmând că s-a chinuit degeaba, deoarece el şi-a bătut aceste cuie cu rost, anume pentru a-şi priponi nişte gânduri, ce se mişcau aiurea prin capul lui. A fost căutat şi găsit ciocanul cu care afirma că şi-a bătut cuiele, care prezenta urme mari de sânge. Soţia lui a afirmat că era bolnav de cap de mai mulţi ani, dar nu au consultat până atunci niciun specialist. Medicilor de la spital nu le venea să creadă că pacientul, în starea în care se găsea, a putut ajunge singur la domiciliu. De fapt, neâncrederea într-o asemenea „minune" era generală.

Pentru a putea obţine o interpretare plauzibilă, ne-am adresat specialiştilor din Institutul Medico-Legal, cărora le-am prezentat fotografii ale celui în cauză - cu cuiele în cap - şi radiografii craniene, care evidenţiau traseul acestora în adâncimea masei cerebrale. Prudenţi, nu le-am prezentat de la început şi partea a doua a cazului. Toţi au susţinut că versiunea noastră nu putea fi adevărată, sub aspect medical, fiind imposibil ca un om să-şi bată singur în cap cinci cuie. Ne-au spus în cor că un asemenea lucru nu putea fi făcut decât de către o altă persoană. Bineânţeles, aceşti specialişti admiteau implicit că respectivul a decedat. Deci, din punctul lor de vedere, cel mai autorizat în materie, ne aflam indubitabil în faţa unei crime şi trebuia să descoperim autorul. Am cerut explicaţii suplimentare. Ni s-a replicat ferm că faptul în sine era imposibil de realizat de către cel în cauză, deoarece, după pătrunderea primului cui în substanţa cerebrală, intervine automat - ca un fenomen de autoapărare a organismului şi prin mecanisme reflexe - o stare de paralizie, care nu mai permite continuarea acţiunii de către aceeaşi persoană.

În faţa acestor explicaţii, argumentate ştiinţific - în literatura de specialitate nefiind cunoscut un astfel de caz - noi, care ştiam adevărul, am răsuflat uşuraţi, gândindu-ne la realitatea dramatică ce ne-ar fi aşteptat, dacă pacientul ar fi decedat. Forul suprem medico-legal ar fi decretat că, în speţă, este vorba de un omor şi, astfel, poliţia ar fi fost obligată să caute ani de zile nişte făptuitori care, în realitate, nu existau. În speţă - care multora li s-a părut fantezistă - se putea crea un cerc vicios, un adevărat vârtej al cercetărilor, în care ar fi

fost cuprinşi oameni nevinovaţi şi putea fi înfrânt fundamentul justiţiei, respectiv posibilitatea în sine a aflării şi documentării adevărului în orice caz, indiferent de vicisitudinile acestuia.

Ne-am bucurat că pacientul nostru nu ne-a servit o asemenea lecţie usturătoare şi că a binevoit să supravieţuiască, pentru a putea mărturisi despre cărările încâlcite şi fundăturile ce se pot întâlni în demersul spre adevăr şi justiţie.

Prezentarea în esenţă a cazului demonstrează posibilitatea rău-prevestitoare ca o întâmplare să răstoarne întregul eşafodaj, construit până la un moment dat de către ştiinţele medicale şi juridice. Nu vreau să supralicitez terenul alunecos pe care se desfăşoară lupta organelor judiciare pentru descoperirea adevărului ci, doar, să evidenţiez nişte capcane şi posibile situaţii limită, care pot apărea. Depăşirea acestora, uneori şi cu o brumă de noroc, menţine aprinsă licărirea luminii şi speranţei în noi, care urcă mereu şi mereu spre înfruntarea întunericului şi izbânda adevărului. O poticnire nu înseamnă o înfrângere, ci o treaptă de urcare spre clopotniţa spiritualităţii, fiind doar o expresie vremelnică a slăbiciunii, dar şi a strălucirii sufletului omenesc.

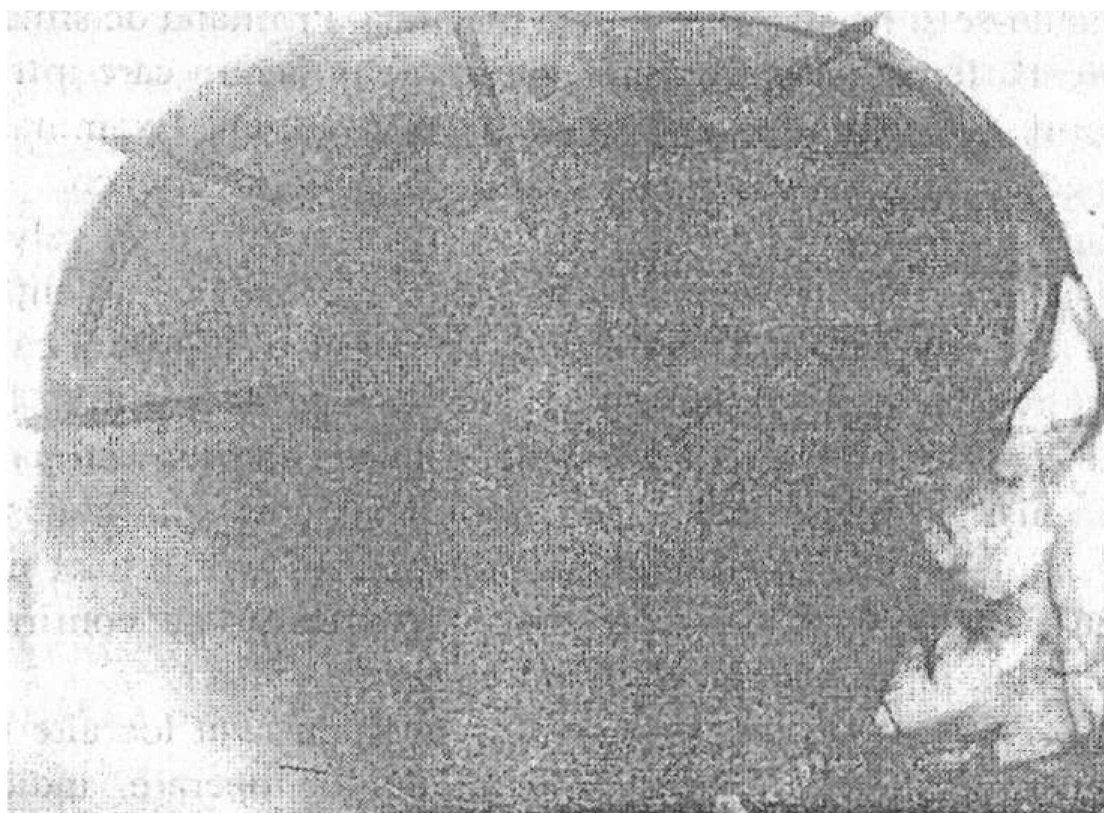

Fig. 15 - Radiografie craniană. Se observă cuiele care au penetrat masa cerebrală

Victime salvate - dar puternic traumatizate

În noaptea când s-a comis al treilea asasinat din anul 1971, la numai două ore, o altă femeie a fost atacată pe strada Mehadiei. Agresorul i-a aplicat în cap două lovituri puternice, cu ajutorul unei bare metalice. Victima, manipulantă la întreprinderea de

Transport Bucureşti, se deplasa spre serviciu, în jurul orelor patru dimineaţa. Ea a declarat că a fost atacată prin surprindere, pe la spate. A strigat după ajutor şi a fugit, dar a fost urmărită în continuare. La un moment dat, a auzit un zgomot particular, ca şi când ceva metalic ar fi căzut pe trotuar. S-a uitat fugitiv înapoi, l-a observat pe agresor aplecându-se şi luând de jos o bară metalică. Profitând de situaţia creată, femeia a intrat într-o curte, motiv pentru care infractorul a abandonat urmărirea şi a dispărut. Examinarea medico-legală a victimei a stabilit că leziunile craniene produse au fost periculoase pentru viaţa acesteia, fiind salvată doar datorită intervenţiei chirurgicale, efectuată de urgenţă.

A mai precizat că agresorul n-a întrebat-o nimic şi că nu au avut niciun schimb de cuvinte, înainte de a lovi. Din cauza loviturii la cap şi a traumei psihice suferite, victima nu a reuşit să ofere date utile pentru descrierea autorului şi a vestimentaţiei acestuia, reţinând doar că era înalt, brunet şi cu un basc pe cap, elemente descriptive care s-au confirmat ulterior, în timpul cercetării autorului.

Fig. 16 - Victima M.I. la Spitalul de Urgenţă. Se observă leziunile provocate de bara de fier

După 48 de ore, pe raza Capitalei, au avut loc alte trei tentative de omor care, după modul de operare, indicau posibilitatea ca ele să fi fost săvârşite de către acelaşi autor. Aceste evenimente grave, succedate la scurt timp, au creat o situaţie operativă deosebită, nemaiîntâlnită până atunci în practica organelor judiciare şi, în plus, au accentuat atmosfera de nelinişte şi temere în rândul populaţiei. Atenţia opiniei publice s-a polarizat în jurul acestor cazuri de excepţie şi a determinat urmărirea, cu oarecare încredere, dar, mai ales, cu îngrijorare, a activităţii organelor judiciare, care erau chemate să stăvilească asemenea acte antisociale aberante, prin arestarea cât mai grabnică a odiosului asasin.

De fapt, pericolul devenea din ce în ce mai mare, datorită deteriorării grave a stării

psihice a criminalului, care intrase într-o fază de acţiune paroxistică. Se deplasa în aceeaşi noapte în puncte aflate la distanţă mare unele de altele, neputându-se prevedea locul unde îşi va face viitoarea apariţie. Agresorul ajunsese într-un stadiu când era asemenea unui butoi cu pulbere, care putea lua foc în orice moment. Patimile care-l înrobeau au căpătat proporţii monstruoase, îl înlănţuiau şi-l făceau să fie ca un berbec purtat de ape tumultoase, care lovea la întâmplare orice îi ieşea în cale. Totul fierbea în fiinţa lui, ajunsese la incandescenţă şi nu mai putea fi stăpânit de organismul lui, sleit de zvârcoliri. În orice moment, lava din el era pe punctul de a erupe, de a arunca flăcări nimicitoare, care să ardă fibrele existenţei celor din jur.

Devenise total dominat şi apucat de patimi, stăpânit de satana sufletului său. Ajunsese într-o stare de derivă periculoasă, când în corabia vieţii lui, mâncată de rugină şi nisipurile depuse în timp, au apărut cratere adânci, prin care sufletul lui era inundat total de beznă. Parcursese distanţa de la umbrele adolescenţei la imperiul întunericului şi se mutase definitiv în acest spaţiu al morţii. Naufragiul era iminent şi nu avea în preajmă niciun colac de salvare. Ajunsese, deci, la marginea prăpastiei şi nu avea ceva la îndemână de care să se agate.

Valurile de ură din el, năpustite sângeros asupra semenilor, se izbeau sălbatic şi de ruinele rămase în sufletul său. Privirea devenise sângerie şi ameninţătoare, în faţa ochilor îi apăreau pe rând şi mereu-mereu, ca într-un asediu nemilos, cohorte de imagini bizare: cruci şi mâini însângerate, învăluite în paloşe de lumină, care-l orbeau, şiruri-şiruri de sicrie care se deplasau singure spre interiorul cimitirului din el, grupuri-grupuri de bocitoare care-l jeleau pe el, printre care i se părea că observă secvenţial şi chipul înlăcrimat al mamei sale.

Era ca o maşină fără frâne, care cobora vertiginos pe o pantă înclinată şi sinuoasă. În drumul ei necontrolat putea izbi şi distruge tot ce întâlnea în cale dar, în acelaşi timp, mergea implacabil spre propria-i pierire, spărgându-se în ţăndări, datorită impactului posibil cu o stâncă ori căderii într-o prăpastie. În mod similar, pierderea oricărui control, sub aspectul vieţii psihice, plonjează sufletul omului într-o cădere liberă şi fără nădejde, spre străfundurile întunericului, din care nu mai există cale de întoarcere.

În noaptea de 6/7 mai 1971, în jurul orelor două, organele de poliţie au fost sesizate de către un paznic al Cooperativei „Muncă şi Artă", despre faptul că în strada Porţile de Fier, în dreptul imobilului cu nr. 59, o femeie a fost lovită în cap, de către un necunoscut. Deplasându-se la faţa locului, organele de urmărire penală au găsit victima în incinta atelierului de croitorie al cooperativei, unde paznicul a transportat-o pentru a-i acorda primul ajutor. A fost identificată, după acte, stabilindu-se că era E. M., care lucra ca ospătară la restaurantul „Select" şi domicilia foarte aproape de locul unde a fost atacată. A

fost internată, iniţial, la Spitalul de Urgenţă iar, apoi, la Spitalul Prof. Dr. Gheorghe Marinescu, cu diagnosticul: „traumatism cranio-cerebral şi facial, cu plăgi ale feţei şi limbii, fracturi craniene cu înfundare şi herniere cerebrală". Mai prezenta şi leziuni ale regiunii palatine, produse prin tăierea cu un cuţit sau un obiect asemănător, ceea ce indica faptul că agresorul a lovit-o direct în gură, tăindu-i şi limba, cu intenţia vădită de a-i anihila ţipetele, deoarece aceasta - în momentul agresiunii - a încercat să alerteze vecinii.

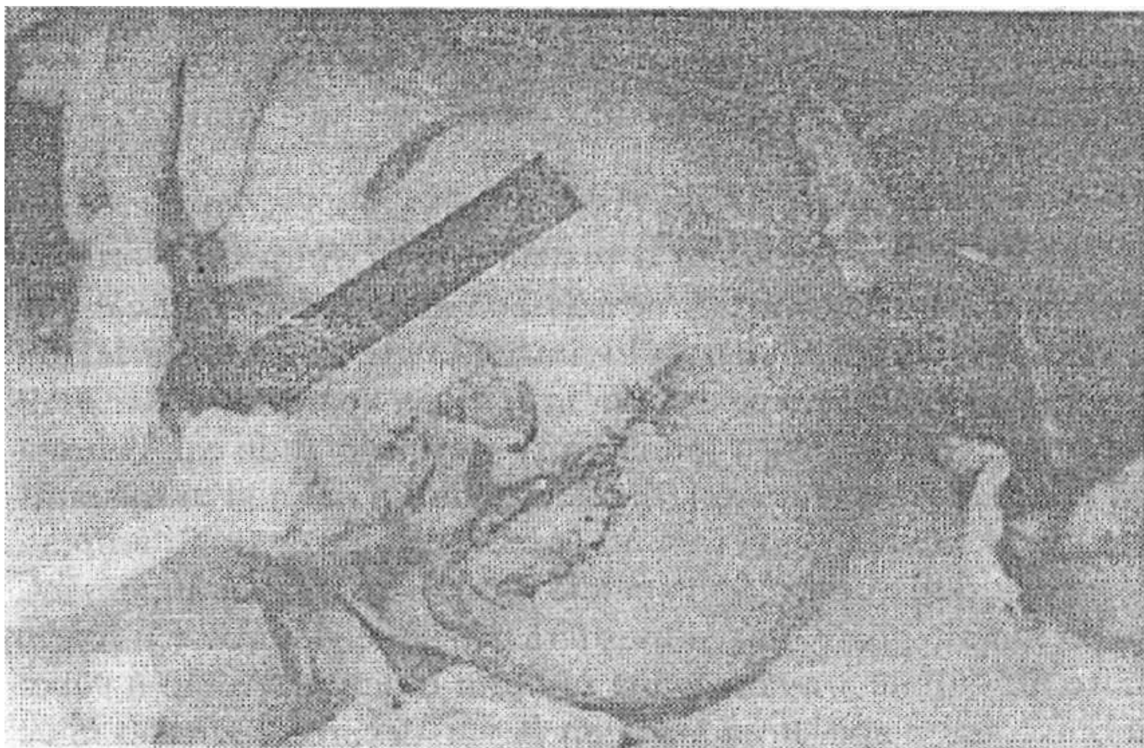

Fig. 17 - Victima V.T. la reanimare...

Cu prilejul cercetării locului faptei nu au fost găsite urme utile, deoarece a plouat torenţial şi întreaga stradă a fost inundată. Într-o curte din apropiere au fost găsite umbrela şi poşeta victimei, care au fost aruncate de către infractor, după ce a abandonat victima.

După două luni de la intervenţia chirurgicală, victima a putut fi audiată şi a confirmat împrejurările în care a fost atacată, prin surprindere, cu lovituri năprasnice la cap. A menţionat că nu avusese timp să observe agresorul, dar după alură i s-a părut că era un bărbat pe care îl observase bine în grădina restaurantului unde lucra, cu câteva zile înainte de a o ataca. Datorită acestei împrejurări, a reuşit să-l identifice pe criminal. Acesta a mărturisit că a comis şi această tentativă de omor, loviturile aplicându-le cu toporişca şi cuţitul care au fost găsite asupra lui, în momentul arestării. A mai arătat că, nu a mai avut timp s-o violeze, deoarece a apărut paznicul, care a început să lanseze semnale cu fluierul, motiv pentru care a aruncat într-o curte obiectele victimei şi a dispărut.

După acest atac, săvârşit în cartierul Colentina, criminalul şi-a făcut apariţia - după numai două ore - într-o zonă opusă a oraşului, anume în apropierea podului Constanţa.

Poliţia a fost sesizată despre acest caz în dimineaţa zilei de 7 mai 1971, de către părinţii victimei. Aceştia au arătat că fiica lor, în vârstă de 21 de ani, a plecat de acasă în jurul orelor 3:45 pentru a merge la serviciu, fiind salariată a restaurantului Gara de Nord. În jurul orelor şase, s-a întors acasă plină de sânge, cu hainele ude şi murdare de noroi şi cu o lovitură puternică la cap; a relatat părinţilor că, în timp ce aştepta în staţie, a apărut un tânăr înalt şi brunet, care a fixat-o îndelung şi s-a apropiat de ea. Victima l-a întrebat cât este ceasul, dar acesta nu i-a dat niciun răspuns şi a lovit-o în cap, după care nu-şi mai amintea ce s-a întâmplat. S-a trezit după un timp în spatele unui bloc, întinsă la pământ, cu picioarele goale, udă şi murdară de sânge şi noroi. Cu foarte mare dificultate s-a târât până în holul blocului. Acolo a sunat la o uşă, dar a apărut un cetăţean în vârstă care, văzând-o în ce stare era, i-a închis uşa în nas, refuzând să-i acorde vreun ajutor. După câteva momente, a coborât o femeie, care a ajutat-o să se încalţe şi i-a dat geanta şi sacoşa ce se aflau în hol. De asemenea, a condus-o şi a urcat-o în tramvaiul care o ducea spre casă. De urgenţă, victima a fost internată şi operată. Potrivit raportului de expertiză medico-legală, victima a suferit un traumatism cranian, cu înfundare şi pierdere de substanţă osoasă, leziunea fiind produsă cu un corp contondent şi punându-i viaţa în pericol.

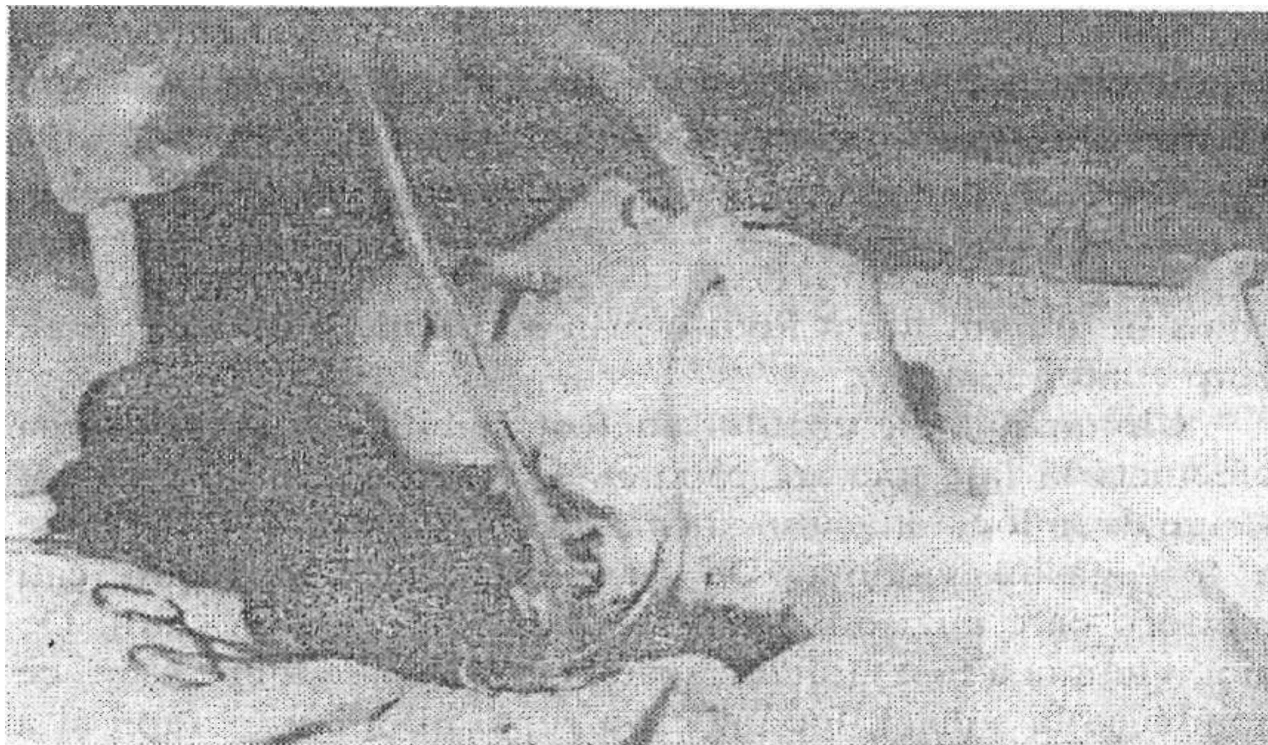

Fig. 18 - Victima B.E. în situaţie critică la spital

Cu prilejul cercetării sale, criminalul a recunoscut săvârşirea acestei tentative de omor şi a declarat că voia să întreţină raport sexual cu victima, deoarece încercarea anterioară nu-i reuşise şi era foarte tulburat. De fapt, nu i-a reuşit nici această tentativă de viol, deşi după lovirea victimei a târât-o în spatele blocului, unde considera că are

condiţiuni optime. A mai precizat că nu a avut timp s-o violeze, deoarece a auzit paşi pe aleile din apropiere şi s-a temut să nu fie prins. De aceea, a abandonat victima în starea în care se găsea dar, în schimb, a fost grijuliu cu lucrurile acesteia: a luat pantofii, umbrela, geanta şi sacoşa şi le-a dus în holul blocului, punându-le lângă calorifer, unde au fost observate de mai mulţi martori şi găsite apoi de către poliţie.

În seara zilei de 7 mai, în jurul orelor 22, pe strada Dr. Lister, a fost ajunsă din urmă şi lovită în cap, pe la spate, victima F. I., care se deplasa spre casieria centrală pentru a depune o sumă de bani provenită din încasări. Deoarece acest caz prezintă unele particularităţi şi alte aspecte de interes, îl vom relata în alt capitol, pentru a evidenţia implicaţiile ce au fost stabilite şi în legătură cu familia agresorului. La fel vom proceda şi cu un alt caz de tentativă de omor, privind pe M. F., care a fost atacată de către criminal şi violată, cu un an înainte, în nişte circumstanţe de excepţie, în interiorul unui cimitir.

Lista tentativelor de omor săvârşite de Râmaru trebuie completată cu încă trei cazuri, comise în perioada cuprinsă între primul omor, săvârşit în anul 1970 şi seria de asasinate înregistrate la începutul anului următor.

Astfel, în cursul lunii noiembrie 1970, fiind în căutarea unor victime din categoria salariatelor care circulau noaptea, s-a deplasat la Bufetul „Uranus", unde a consumat ceva, a aşteptat închiderea localului şi a ieşit, după plecarea viitoarei victime, B. O. Criminalul a urmărit-o în tramvai şi apoi, pe jos, până la locuinţa acesteia, situată pe Bulevardul Păcii. Ulterior, în noaptea de 22/23 noiembrie 1970, stând ascuns după uşa luminatorului de la etajul doi, a aşteptat-o şi, când a ajuns în dreptul lui, a lovit-o prin surprindere în cap, cu un corp contondent.

Circumstanţele cazului au fost stabilite prin cercetarea efectuată la faţa locului, când au fost descoperite urmele de sânge de la locul atacului şi cele de târâre, până la locul unde a fost găsită victima. De asemenea, au fost identificaţi martorii care auziseră ţipete de femeie în faţa blocului. De aici, victima a fost târâtă în spatele clădirii şi apoi pe scara ce conducea la subsol, loc unde i-a rupt chiloţii şi ciorapii şi a întreţinut cu ea raporturi sexuale.

O martoră a auzit nişte gemete şi a aprins lumina de la baie, care era orientată spre scara subsolului, motiv pentru care agresorul a luat cu el geanta victimei şi a dispărut. Victima a fost descoperită abia dimineaţa, de către vecini şi transportată la Spitalul „Prof. Dr. Gh. Marinescu", unde a fost operată, salvându-i-se viaţa. Leziunile ce le prezenta au fost grave, având fracturi craniene şi dilacerare cerebrală. Mai avea şi o serie de echimoze la buze şi ochi, constatări care indicau faptul că a fost lovită puternic şi cu pumnii.

Victima a rămas cu infirmitate definitivă, având deformări de cutie craniană şi lipsă de substanţă osoasă.

La cercetări, criminalul a declarat, pe lângă modul cum a comis infracţiunea, că din banii sustraşi victimei şi-a cumpărat un pardesiu, care a fost găsit la cămin, cu prilejul percheziţiei. După circa trei luni de zile, a comis o nouă tentativă de omor asupra victimei S. G., care lucra ca ospătară la restaurantul „Odobeşti", din Calea Moşilor. În noaptea de 15/16 februarie 1971, la orele două, aceasta a plecat spre domiciliu. A coborât din autobuz la Piaţa Progresul şi s-a îndreptat spre intersecţia din apropierea locuinţei. Ajunsă în acest punct, a văzut un bărbat care stătea la pândă lângă stâlpul cu indicatorul de stradă. Când s-a apropiat, mergând pe mijlocul străzii, acesta s-a năpustit asupra ei şi a lovit-o de mai multe ori în cap, cu o bară metalică. Speriată, a început să strige: „săriţi lume, mă omoară!". Aceste strigăte au fost auzite de către un martor ce locuia în blocul apropiat, care a aprins lumina şi a ieşit la fereastră. În situaţia creată, agresorul a renunţat la comiterea violului. A luat geanta acesteia şi a dispărut în fugă. Când şi-a revenit, victima a constat că se afla într-o baltă de sânge, lângă bordura trotuarului. Şi-a luat sacoşa şi mănuşile şi, aflându-se în stare de ameţeală serioasă, s-a deplasat cu dificultate până acasă. I-a spus soţului că a fost atacată în intersecţie, moment după care nu a mai putut vorbi. Ca urmare, acesta a sesizat poliţia, iar victima a fost internată în spital. Printre alte leziuni, mai uşoare, s-a constatat că prezenta si şase plăgi contuze la cap, produse de un corp contondent, leziuni ce i-au pus în pericol viaţa, fiind salvată doar datorită competenţei medicilor care au efectuat intervenţia chirurgicală.

O altă tentativă de omor a fost comisă după două zile, în noaptea de 17/18 februarie 1971, în jurul orelor trei şi jumătate, pe str. Ştefan Negulescu, eveniment care a fost sesizat dispeceratului poliţiei. Cercetarea, efectuată de către o echipă de specialişti, a stabilit că victima F. E., ajutoare de ospătar la restaurantul „Vulcan", se întorcea de la serviciu spre casă. A declarat că a fost urmărită de către un necunoscut, încă din staţia de autobuz, iar după ce a parcurs circa 200 metri pe strada unde locuia, a fost apucată brusc de gulerul paltonului şi răsucită în loc, ajungând faţă în faţă cu agresorul. Acesta a ameninţat-o cu un cuţit şi i-a pretins să întreţină cu el raport sexual. De frică, victima a strigat după ajutor, moment în care a fost izbită de poarta imobilului şi lovită de mai multe ori cu cuţitul în cap, la mână şi piciorul drept. La strigătele ei de ajutor, a intervenit un locatar din acel imobil, situaţie în care agresorul a luat-o la fugă. Victima a prezentat un număr de 14 leziuni, dintre care trei au fost considerate ca fiind aplicate în zone de interes vital. Actul medico-legal a precizat că victima putea sucomba în absenţa unei intervenţii chirurgicale urgente, prin şoc traumatic, având în vedere numărul mare de leziuni şi hemoragia produsă consecutiv. Cu acest prilej, criminalul s-a accidentat la mâna dreaptă, motiv pentru care a apelat la îngrijirile unui spital. După două luni de zile, a fost supus şi unei intervenţii chirurgicale.

Iubire satanică în cimitir

În şirul faptelor abominabile săvârşite pe raza Capitalei şi rămase cu autori neidentificaţi, în acea perioadă, un loc special îl ocupă violul comis, în condiţiuni cu totul particulare, asupra victimei M. F. La vremea respectivă, el a fost tratat ca un posibil act de agresiune sexuală a vreunuia dintre psihopaţii existenţi oriunde în oraş. Chiar dacă la o analiză mai atentă, se puteau releva câteva caracteristici ieşite din comun, ele nu au fost estimate atunci la adevărata lor valoare. Considerăm că interpretarea aceasta, ca fiind vorba despre o infracţiune ce se înscria în contextul criminalităţii curente, nici nu trebuie a fi apreciată numaidecât ca greşită, deoarece încă nu apăruseră semnele seriei de cazuri deosebite care vor marca, peste câteva luni, viaţa obişnuită a locuitorilor şi, în mod special, pe cea a poliţiei. Cu toate acestea, prin desfăşurarea faptelor şi, mai ales, prin particularităţile comportamentale ale autorului, cazul a pus un semn de întrebare asupra naturii sale şi a menţinut o tentă de mister.

În timpul producerii lui, s-au îngemănat aspecte comune ale altor cazuri de violuri, cu semne care puteau exprima o bizarerie comportamentală a unui bolnav psihic, dar şi împletirea apetitului sexual cu manifestări ciudate de ritual, religiozitate vâscoasă şi chiar vampirism. Aceste semnale au fost înţelese corect abia atunci când au apărut - după o jumătate de an - şi s-au repetat, cazurile unor crime odioase. Ca urmare, s-a pus problema reanalizării tuturor dosarelor din evidenţă, rămase nerezolvate, care eventual ar fi putut avea legătură cu acţiunea demenţială a unui psihopat dezlănţuit.

Dar cum s-au petrecut în fapt lucrurile? Intr-o noapte de la începutul lunii iunie 1970, pe la orele 1:30, infractorul şi-a ales un loc de pândă după un copac, în apropierea locuinţei viitoarei sale victime. Cunoştea casa unde locuieşte deoarece, cu câteva nopţi înainte, a urmărit-o în autobuzul de noapte cu care aceasta se întorcea de la serviciu iar, apoi, pe jos, până ce a intrat în curtea unde locuia. Când aceasta traversa strada, în apropierea locuinţei, a fost lovită prin surprindere, în cap, de mai multe ori, cu o bară metalică, lovituri care au doborât-o la sol şi au făcut-o să-şi piardă cunoştinţa, pentru moment. Când şi-a revenit, şi-a dat seama că este purtată în braţe de către agresor, pe o stradă apropiată aceleia pe care locuia. A ajuns apoi în dreptul unui autocamion, unde infractorul a ameninţat-o cu un cuţit, i-a cerut să-şi dea jos chiloţii şi să se întindă pe jos. După câteva momente de aşteptare, fiind foarte agitat şi ameninţător, i-a cerut din nou, mai mult prin semne, să se ridice. A luat-o apoi iarăşi în braţe şi a dus-o până la gardul Cimitirului Sfânta Vineri unde, sub ameninţare cu cuţitul, i-a cerut să escaladeze gardul. Bineânţeles că, în starea în care se afla, n-a reuşit să dea curs acestei solicitări, împrejurare

în care autorul a împins-o cu brutalitate în interiorul cimitirului. A căzut fără a avea nicio reacţie de apărare şi s-a lovit cu capul de o piatră funerară, rămânând practic într-o stare de semiconştienţă. După acest moment, infractorul a sărit gardul, în apropierea locului unde a căzut şi victima.

În această fază a lucrurilor, au intervenit nişte momente cu totul particulare, care exprimau starea de tensiune şi confuzie în care se afla agresorul. Deşi acesta era stăpânit de pofta neânduplecată de a o poseda fizic, a fost totuşi în stare să-şi amâne pornirea şi să iniţieze un spectacol, care depăşea statutul unui simplu obsedat sexual. Astfel, i-a cerut să îngenuncheze în faţa unei cruci şi să jure că-l va iubi şi-l va lua de soţ. Acest comportament sugerează faptul că, în străfundurile lui sufleteşti, şi-ar fi dorit încă să fie acceptat de către o femeie. Inima lui neputincioasă încerca, în acele momente, cu nişte fărâme de sentiment, să întindă o punte peste prăpastia căscată în el. A fost poate o încercare de a se desprinde din cătuşele care-l torturau, ca o zvâcnire de înecat, care presimte că se apropie clipa când nu va mai putea să iasă la suprafaţă. Să fi simţit atunci nevoia căldurii ce ţi-o poate oferi, dacă nu îngemănarea sufletească, cel puţin o oarecare apropiere corporală? Să fi fost oare una din acele puţine clipe când, dincolo de infernul patimilor ce-l învăluiau, mai spera să ţâşnească în el un firicel de lumină şi căldură, care să domolească zbaterile de căprioară rănită ale victimei? Poate că aceste vagi îndemnuri s-au strecurat spontan printre hârtoapele din interiorul fiinţei lui chinuite, din cauza atracţiei ce a resimţit-o când, la reflexul unei lumini de pe parcurs, a observat frumuseţea chipului victimei şi a simţit respiraţia suferinţei între braţele lui. Niciodată, până atunci, nu avusese răgazul să privească direct în faţă vreo victimă şi, mai ales, să-şi apropie trupurile, să simtă atât de direct pulsul durerii fiinţei ultragiate. De aceea, cuprins fiind de o emoţie primitivă nedefinită, i-a cerut să se mai întâlnească, stârnindu-se în el o dorinţă neclară. Se credea în stare atunci să-i ofere o floare, dar era doar un impuls firav, care nu mai putea înflori în pustietatea golului din el.

Din ţinuturile îndepărtate ale copilăriei, au apărut temporar unele amintiri palide ale credinţei şi obiceiurilor creştineşti la care a asistat. În apropierea crucii, acestea s-au redeşteptat, ca un izvor plăpând de speranţă. N-a fost în stare, până la urmă, să dea curs acestor resorturi şi să întindă mâna spre o cruce, care nu mai exista demult în sufletul lui devastat. Oprirea în faţa crucii putea fi un reflex al fărâmei de religiozitate ce se poate naşte şi dăinui în fiecare om, ca o sămânţă mirabilă a dumnezeirii. Dar n-a fost să fie aşa ci, mai degrabă, doar un popas instinctiv în faţa unui semn, care în contextul zdrenţelor lui de moralitate îşi pierduse semnificaţia fundamentală.

Peste răgazul amintit, au năvălit, fierbinţi şi copleşitoare, forţele distructive ale adâncurilor din el, care-l mânau pe cărările întunericului. Tot sub ameninţarea cuţitului, a

obligat-o să se dezbrace complet şi, acolo, pe mormânt, lângă crucea care n-a putut fi o răscruce a vieţii lui, a posedat-o bestial, a muşcat-o de coapse şi de ambii obraji. În loc de sărut, ca floare şi împlinire a iubirii, el a oferit victimei pecetea animalică a muşcăturii, ca semn al vrăjmăşiei şi dominaţiei bestiei cu chip de om.

În continuare, agresorul i-a făcut semn să se îmbrace şi au ieşit din cimitir, împingându-şi victima spre gard. S-au deplasat apoi, până în apropierea unei intersecţii, unde acesta i-a provocat trei înţepături pe antebraţul stâng, moment după care i-a supt sângele ce curgea din răni; i-a pretins apoi să se întâlnească, în ziua următoare şi a stabilit locul şi ora, urmărind, probabil, să-şi arate plăcerea de-a o revedea. Dorinţa lui trebuia să aibă putere de lege şi pentru cei din jur, fără condiţii sau manifestări de nesupunere. A şi ameninţat-o că poate să o găsească şi că nu admite nicio abatere sau eventual să fie reclamat.

În aceste momente, pe strada respectivă, şi-a făcut apariţia un autocamion, care venea spre ei. Apreciind că aceasta poate fi salvarea, victima a alergat spre el, ţipând din răsputeri şi făcând semne disperate să oprească. Dându-şi seama că este în pericol, infractorul a dispărut. Îndată ce a aflat cele întâmplate, şoferul a plecat în urmărirea agresorului pe mai multe străzi, dar nu l-a mai găsit. A condus victima la spital şi a sesizat poliţia. Bineânţeles că, această încheiere neaşteptată a lucrurilor şi teama de a nu fi prins, l-au determinat pe violator să nu se prezinte la întâlnirea stabilită. Ca urmare, cazul a rămas în evidenţă ca nerezolvat, mai ales că, din cauza traumatismului cerebral suferit de către victimă, nu s-au putut obţine decât informaţii vagi despre prezumtivul autor şi anume o descriere lacunară a fizionomiei şi îmbrăcămintei.

Referitor la aspectul de vampirism semnalat în acest caz - care evidenţiază o latură cu totul excepţională în fenomenologia infracţională din ţara noastră - considerăm că acesta punctează un pronunţat grad de deteriorare a echilibrului personalităţii umane, constituind, în fapt, o dezvoltare monstruoasă a acesteia. Dacă l-am fi întâlnit la un bărbat mai în vârstă, trecut prin tot felul de experienţe sexuale, puteam fi tentaţi să admitem evoluţia spre o formă de rafinament, spre un corolar al întregii dezvoltări anterioare, bineânţeles, tot pe fondul unei profunde decăderi moral-sexuale. Prezenţa unui atare impuls, la o vârstă a tinereţii în floare, subliniază, mai degrabă, o excrescenţă a unei personalităţi paranormale, afectată structural de porniri sadice, fundamental primitive, ca o fereastră deschisă spre istoria ancestrală a speciei umane. Această latură, frecvent întâlnită în comportamentul autorului - în toate cazurile când a întreţinut raporturi sexuale cu victimele şi le-a muşcat - exprimă, pe lângă prezenţa unor forme demonice de violenţă şi o manifestare subsidiară de vampirism, deoarece criminalul resimţea nu numai plăcerea, dar şi nevoia unui contact bucal cu sângele victimelor.

Poate fi vorba, în astfel de cazuri, de o dezlănţuire primară a simţurilor, de o ţâşnire din pântecul inconştientului a unor flăcări cotropitoare, care incendiază orice simţ moral şi transformă omul într-un ecou al tendinţelor primitive. Prin forţa lor de cuprindere şi expansiune, acestea s-au transformat treptat - în cazul criminalului Râmaru - într-un imperiu în care domneau umbrele, într-un tărâm satanic al exploziei simţurilor, care răsturnau mereu brazde de întuneric peste fascicolele de lumină ce străjuiesc poarta umanităţii. În asemenea suflete zbuciumate, arsenalul patimilor asediază mereu citadela luminii din om. Forţele întunericului se întăresc, parcă, în apropierea vâlvătăii în care ard simţurile şi se transformă valorile în scrum şi cenuşă. Dacă focul acesta din om, mai ales la vârsta adolescenţei şi tinereţii, nu este stins la timp, prin adoptarea valorilor fundamental umane, cu fulgerele de lumină şi de credinţă ale frumuseţii morale, apar treptat pământuri arse şi zone deşertice, care tind să-şi extindă stăpânirea peste sufletul lui.

Respiraţia otrăvită a criminalului

Cum era de aşteptat, izvorul evoluţiei nefericite a lui Râmaru s-a aflat în atmosfera şi aerul pe care l-a respirat zilnic în casa părintească. Părinţii lui nu au avut o ţinută morală corespunzătoare şi s-au despărţit în fapt, ca urmare a unor neânţelegeri de durată. În familia în care a fost crescut nu s-a manifestat căldura şi grija părintească necesară, tronând lipsa de afecţiune, egoismul, certurile şi scandalurile. Atât el cât şi sora lui au avut rezultate slabe la învăţătură. Râmaru a rămas repetent în clasa a IX-a, iar liceul l-a absolvit cu media 5,33.

Înainte de a pleca la Bucureşti, pentru a susţine examenul de admitere la facultate, la vârsta de 19 ani, a comis o tâlhărie, fiind condamnat la închisoare, deoarece a agresat un paznic, care l-a surprins în flagrant delict de furt. Am amintit faptul că, cu câţiva ani înainte, a provocat un scandal notoriu în oraş, când a fost surprins în timp ce încerca să violeze o fată de 15 ani. Deci, încă în perioada primei lui tinereţi, a comis două infracţiuni grave, fapt care indica existenţa, încă în acel moment, a unor impulsuri deviante în comportamentul lui, atât ca manifestări ale unei obsesii sexuale, în curs de instalare, cât şi a unor accente de agresivitate. Aceste componente ale personalităţii în formare relevau deja o fixare aberantă a comportamentului său în domeniul unor preocupări care aveau să domine dezvoltarea sa ulterioară.

Avantajat de împrejurarea că se înscriseseră mai puţini candidaţi decât numărul locurilor prevăzute, a fost admis la Facultatea de Medicină Veterinară. În anii II şi III a rămas repetent, fiind ameninţat cu perspectiva exmatriculării, pentru numeroase absenţe şi rezultate catastrofale la învăţătură. Concentrarea sa pe problematica şcolii a fost extrem

de redusă. Colegii lui şi-au dat seama uşor de acest lucru, iar un profesor l-a caracterizat ca un exemplu cras de incultură, un agramat, cu un limbaj sărac, de circa 400-500 cuvinte, fapt nemaiîntâlnit la vreun student. Manifesta o lentoare şi vâscozitate deosebită în gândire, neputându-se exprima decât prin propoziţii simple şi, de cele mai multe ori, prin răspunsuri monosilabice.

Pe fondul acestor dificultăţi de comunicare, nu era capabil să realizeze relaţii normale cu semenii şi, mai ales, cu femeile, cu care practic nu ştia cum să procedeze, deşi avea o predominanţă sexuală în preocupările sale, încă din adolescenţă. Chiar şi tatăl său a confirmat această stare de care s-a sesizat, adăugând că i-a făcut personal cunoştinţă cu câteva fete, însă fără niciun rezultat. Datorită inadaptabilităţii sale şi a insuccesului de durată trăit în sfera vieţii sexuale, Râmaru era marcat de o puternică senzaţie de frustrare, care cu timpul a ajuns la paroxism. În starea lui de singurătate şi izolare psihică, încă din adolescenţă, a încercat să-şi construiască o lume proprie, populată cu imagini şi culori visate şi dorite numai de el, care nu-l contraziceau, nu-l respingeau şi-i satisfăceau simţurile. Fenomenul acesta complementar, care în fapt însemna o deviere esenţială de la dezvoltarea firească a unui tânăr, s-a transformat treptat - mai ales pe parcursul ademenirilor nopţii - într-o alternativă atrăgătoare, în care a investit, cu ardoare sălbatică, plăsmuirile patimilor ce-l încercau.

Pe fondul unor scene surprinse de-a lungul anilor în familie, la ştrand şi, mai ales la mare, unde a lucrat temporar, în timpul unor vacanţe, completate cu imaginile dintr-o serie de fotografii porno ce şi le-a procurat sau cu cele observate prin iscodirile realizate în seri târzii, la ferestrele unor femei, şi-a construit pe îndelete tablouri erotice vii şi în continuă mişcare, care-i subjugau privirile şi simţurile. Acestea se transformau continuu, ca într-un joc caleidoscopic, şi căpătau chiar contururi reale, spre care era tentat să întindă mâna şi să le apuce.

În serile şi nopţile lui de restrişte şi reverie „trăia" cu ochii deschişi şi privea ca la un film această succesiune de forme, ce erau numai ale lui, îi aparţineau fizic şi-l transportau într-o lume care, altfel, nu-i era îngăduită, în imaginaţia lui bolnavă. Erau momente când aceste forme se contorsionau, se înlănţuiau în combinaţii şi raporturi nefireşti, care-i biciuiau nervii, împingându-l spre porniri de posesiune brutală, de beţie şi extaz al simţurilor. Acestea se completau, deseori, cu izbucniri năvalnice de ură, agresiune şi desfiinţare.

Într-o seară, după ce a consumat o mare cantitate de băuturi alcoolice la un restaurant, s-a întors la cămin în stare de ebrietate, având asupra lui încă un kilogram de vin. Simţea nevoia să mai bea pentru a-şi anihila vremelnic zbuciumul tensiunilor interioare. În timp ce-şi sorbea ultimul pahar cu vin şi-şi mângâia simţurile cu reveriile lui

erotice, a simțit brusc o durere cruntă de cap, care pe moment l-a țintuit la pat. Mai apoi, tot aşa de intempestiv, a ajuns într-o stare de agitaţie cumplită a simţurilor şi muşchilor, ca şi când ar fi început o zvârcolire disperată în faţa morţii, fiecare părticică din organism încordându-se spasmodic - rând pe rând şi toate odată - într-un joc necontrolat şi ameninţător. I-a revenit în minte atunci, pentru o fracţiune de timp, imaginea zbaterii unei păsări pe care o sacrificase cu ani în urmă, prin tăierea gâtului. Gândul acesta l-a făcut să se cutremure, resimţind o spaimă primitivă, ca şi când nişte forţe vrăjmaşe au pus stăpânire pe fiinţa lui şi o mânau spre un ceremonial ireversibil al sfârşitului. L-a cuprins atunci o furie oarbă şi apucând cuţitul care-l avea sub pernă a început să lovească în neştire, atât în salteaua de pe pat cât şi în rama acestuia, producând numeroase tăieturi, izbucnire care semăna cu o explozie a unor forţe dezlănţuite.

După câteva minute, spasmul acesta general a început treptat să se domolească, fiind înlocuit de cel al zvârcolirilor izolate ale unor muşchi, ca şi când aceştia ar fi devenit coardele unui instrument dezacordat, care erau ciupite la întâmplare, de către un nebun. Într-un târziu a adormit, epuizat de emoţiile trăite şi aflat încă sub imperiu] consumului zănatic de alcool. Nu şi-a dat seama cât a durat somnul dar, trezindu-se în timpul nopţii, nu putea înţelege ce s-a întâmplat cu el. A încercat să-şi limpezească capul, stând minute în şir la fereastra deschisă, în contact cu aerul rece al unei nopţi cenuşii de toamnă, dar nu-şi amintea practic aproape nimic: nici unde a fost în acea seară, când a ajuns la cămin, dacă într-adevăr se află acolo sau dacă l-a bătut cineva, de simţea atâta durere în tot corpul. Stăruia vag în amintirea lui faptul că ar fi băut, dar nimic în plus. A trăit senzaţia că în capul lui se află un mozaic de zone încapsulate, care nu mai funcţionează şi nu mai sunt capabile de niciun semnal, ca şi când întregul creier ar fi un gen de pământ înţelenit şi încremenit.

Singura idee care a apărut era aceea că s-a întâmplat ceva cu el, un fapt pe care nu-l putea reconstitui. De mers putea merge, aşa că primul impuls a fost să plece din cameră, să scape din chingile ce i-au cuprins simţurile. Aşadar, a plecat şi a circulat singur prin noapte, pe străzile întortocheate ale oraşului şi sufletului său. Nu după mult timp a început să plouă cu găleata, dar acest lucru nu l-a împiedicat să-şi continue marşul bezmetic, trecând pe lângă case şi oameni, pe care nu-i vedea şi nu-i simţea. Singura pâlpâire din el era cea egocentrică, a încercării de a se salva de ceva care îi ameninţase fiinţa. După câteva ore de mişcare şi sub efectul benefic al ploii, a început să-şi amintească treptat fazele prin care a trecut în acea noapte, să simtă oboseala şi să se întoarcă la cămin, la locul singurătății sale din ultimii ani ai vieţii.

Poate cineva explica cum s-au amalgamat în mintea şi sufletul lui obsesiile care i-au tulburat viaţa ori cum s-au combinat obsesiile sexuale cu ura şi cu agresivitatea feroce şi,

mai ales, cum s-a produs descătuşarea lor sub impulsul nopţii şi al intemperiilor naturii? Această ultimă corespondenţă are în fond valoarea unui simbol nefericit, care relevă faptul că excrescenţele abominabile ale sufletului omenesc se nasc şi se dezvoltă numai pe terenul unde sălăşluiesc forţele întunecate ale naturii şi zvârcolirile acesteia. Ele constituie un teren fertil pentru înflorirea patimilor, o expresie a unei file de început din geneza universului, după ce lumina s-a despărţit de întuneric şi apele de pământ, deci din vremuri imemoriale, ca un fruct al întunericului şi al apelor mocirloase, transformându-se în impulsuri otrăvite, vrăjmaşe luminii şi pământului mănos.

Asemenea fiinţe nu se pot dezvolta normal, nu se pot înălţa spre cer şi spre soare, ci rămân într-un stadiu de început, în care nu înfloresc sentimente şi bucurii, ci doar impulsuri primitive, patimi bolnave şi ţepii otrăvitori ai urii. Pe trupul sănătos al naturii apar, din când în când, suflete goale şi pitice, suflete deşertice, în care tălăzuiesc nisipuri peste nisipuri, care le împiedică să vibreze şi să respire. Asemenea făpturi nu privesc în sus, de unde poate veni lumina, ci se târăsc anevoios prin nisipurile mişcătoare, fără ţel şi speranţă, ca într-o capcană a pierzaniei.

În deşert nu cresc flori şi nici armonii care să încânte privirea şi inima omului. Sufletul deşertic, dacă întâlneşte în cale o floare, nu o mângâie cu privirea. Nici nu o rupe pentru a o oferi unei fiinţe iubite. El o calcă în picioare cu vrăjmăşie şi o striveşte. În asemenea situaţii, se aude parcă un strigăt de durere al Universului, care ar dori să pătrundă cu duioşie în fiecare om. Dar unele suflete se închircesc în ele şi nu privesc în jur. în loc de braţe întinse spre frumuseţile lumii, ele au doar nişte cioturi ale unui suflet neputincios. Şi privirile lor sunt goale de conţinut, orientate spre străfundurile de patimi ale omului, deci incapabile de a zări frumuseţea curcubeului. În ele bat vânturi pustiitoare, care usucă rădăcinile umanităţii şi nu lasă să pătrundă şi să se aşeze lumina iubirii.

Or, iubirea este un fundament cosmic, liantul care în limbaj universal înseamnă atracţie, înţelegere şi căldură, revărsate de sori cereşti peste fiinţele din jur. Fără această atracţie ne-am ciocni dramatic şi ne-am pulveriza în orizonturile infinitului. Acest gen de afecţiune apare înainte de naştere, din pântecul matern, şi se dăruieşte necontenit, cu generozitate şi fără plată, în tot ciclul vieţii. Dacă nu-şi găseşte locul în om şi nu este oferită din prinosul inimii, iubirea rămâne fără sens şi vlagă, ca o fiinţă neviabilă, care nu mai poate da omului nimbul creaţiei divine.

În lipsa iubirii se nasc monştri, care poluează sufletul, zilele şi nopţile. Mai ales nopţile, care sunt aşa de alunecoase prin amăgirile lor şi atât de lungi, când starea de veghe a sufletului nu are din ce se hrăni, când lipseşte tezaurul ce trebuia strâns în el cu migală şi care putea oferi punţi de legătură cu lumea. Unele suflete rămân suspendate şi tremurânde deasupra prăpastiei, dacă nu au fost învăluite cu iubire din copilărie ori nu şi-

au semănat la timp culturile proprii de bucurii şi frumuseţi. Dar o asemenea neputinţă nu este dată odată pentru totdeauna, ci se păşeşte spre ea de timpuriu, cu nesiguranţa primilor paşi ai copilăriei. Orice om care, după ce a căzut odată, reuşeşte să se ridice şi să meargă mai departe, învaţă ritmul universal şi intră în relaţie cu pulsaţiile acestuia. Dacă nu încearcă să lupte, moare pe câmpul de luptă şi devine un prizonier straniu al propriei conştiinţe, al propriei neputinţe sufleteşti. Rămâne doar un fel de carcasă umană, fără rezonanţa universală, ce urcă până la infinit în planul umanităţii, deocamdată până la piscuri încă neescaladate: până la Beethoven, pe potecile lui Stradivarius, în lumina cosmică a lui Matisse şi până la setea de absolut a coloanei infinitului, dăruită omenirii de Brâncuşi.

Spre deosebire de sufletele dăltuite din lumină, cele îngenunchiate de întuneric şi patimi au zbuciumul lor specific. În general sunt cuprinse de furii, de o ură devastatoare. Dacă ar putea ar întinde spre cer nişte braţe uriaşe şi ar smulge stelele „netrebnice" ce-l străjuiesc pentru a împiedica lumina să-i risipească domnia neagră a sufletului. A duşmăni razele aştrilor este tot una cu a duşmăni viaţa, iubirea, frumuseţea şi adevărul, care suni stâlpii de lumină ai lumii.

În nopţile şi anii de singurătate petrecuţi în Bucureşti, Râmaru a acumulat, strat cu strat, munţi de ură şi obsesii, care i-au populat sufletul şi au dat naştere la reacţii paradoxale, la izbucniri şi erupţii de tensiuni primare. În mocirla din sufletul lui au crescut ameninţător pentru sine şi pentru alţii rădăcinile noduroase ale unei aprige duşmănii şi ale unor pofte sexuale distructive, care i-au cuprins simţurile într-un adevărat cerc al morţii. Deteriorarea vieţii lui lăuntrice a luat treptat proporţiile unor răni adânci şi mereu sângerânde, produse de efectele devastatoare ale înrobirii lui sexuale. Aceasta devenise insuportabilă şi-i subjugase până şi rafalele de ură, transformându-se într-un satrap absolut al vieţii lui. Încet-încet, în locul şiragului de forme simbol ale vieţii sexuale, cărora le închinase viaţa lui nocturnă, au început să apară, în somnul lui convulsionat, imagini ale unui vis apocaliptic, în care tot universul privirilor şi al trăirii lui era acoperit de reprezentarea cutremurătoare a unui uriaş organ sexual feminin. Zbaterea poftelor lui s-a accentuat şi a început să intre în rezonanţă, să pulseze, o dată cu chemările zănatice ale imperiului sexual ce i se aşezase la poarta sufletului. Deşi se simţea atras irezistibil de această oază deschisă tuturor poftelor, nu şi-a dat seama cum şi când a fost învăluit şi cuprins în interiorul ei, devenind captiv, precum vestitul Iona, în pântecul balenei.

Era, poate, simbolul satanic al unui sacrilegiu, al momentului cosmic când prada înghite falusul plăcerii, îl face captiv şi neputincios. Ca într-un fel de răzvrătire a veşnicului masculin al firii, reacţionând la nedreptatea ce i se făcuse, de a fi supus, el care trebuia să supună şi să posede fizic, ca un demiurg, tot ce reprezenta o deschidere a

sexului, a început să se zvârcolească, să bată cu pumni amenințători în pereții acestei cazemate cărnoase, care-l încorseta şi-i lua respirația. Era să-şi piardă orice speranță şi să-şi admită condiția de mascul neputincios, dar şi-a adus aminte că poartă cuțitul la cingătoare şi s-a simțit salvat. A început să lovească în stânga şi-n dreapta, la întâmplare, cu furia disperată a morții. Mai apoi, ca într-un foc concentrat, a lovit mereu şi mereu în aceeaşi zonă, provocând şiroaie şi râuri de sânge cald şi năvalnic, care-i amorțeau efortul. Când credea, din nou, că este pierdut definitiv, a simțit o zbatere spasmodică uriaşă, care-l arunca de pe un versant spre altul dar, totodată, şi o poartă de deschidere, o rană profundă a cărnii sângerânde, care i-a permis izbăvirea. A început apoi să alerge bezmetic pe cărările întortocheate ale urii din el până a căzut, sleit de forțe, ajungând într-o stare de epuizare vecină cu neființa.

Visul acesta s-a înscris pe răbojul sufletului chinuit ca un semn rău prevestitor, ca o încleştare de forțe nebune, care îl țintuiseră într-un crater al patimilor, în care au continuat să clocotească tensiunile distructive ale răului.

Tensiunile interioare au devenit furtuni, taifunuri cotropitoare, cu efect de devastare pentru semeni şi pentru el. Se coborâse prea jos pe scara istoriei speciei, ajungând în ținuturile preistorice ale evoluției, la reflexele vieții de peşteră, peste care domnea definitiv întunericul.

Forța copleşitoare a acestui vis s-a manifestat apoi şi în starea de veghe, provocându-i reacții pătimaşe de ură şi de răzbunare. Şi-a dat seama instinctiv că se află pe panta abruptă a pierzaniei şi, ca urmare, în dimineața anterioară săvârşirii celei de a doua crime, când simțea în sufletul lui existența unui cazan în flăcări, s-a prezentat pentru consultație la cabinetul neurologic, unde mai fusese şi anterior, de câteva ori. Cu acest prilej, medicul a menționat în fişă existența unei stări confuzionale, pe care a apreciat-o ca „suspiciune de comițialitate", deoarece prezenta un grad ridicat de încordare nervoasă şi agresivitate.

Cu trei ani înaintea comiterii omorurilor, în fişa lui medicală de la acelaşi cabinet, au fost notate o serie de aprecieri ca: „nod în gât", „spasm esofagian" sau „sindrom nevrotic reactiv". După un an i s-a adăugat mențiunea „pe fond de inadaptare" şi i s-a recomandat efectuarea unui examen encefalografic. Acesta a evidențiat existența unui „traseu mediovoltat slab exprimat, pe care apăreau frecvente unde teta, care predominau grupate în regiunea temporală".

Din examinarea antecedentelor comportamentale, a rezultat că era o fire foarte retrasă, închisă ermetic în sine, dar cu tendințe şi manifestări de agresivitate şi chiar de autoagresivitate, cu ciudățenii, capabilă de comiterea unor acte nesăbuite. Asemenea manifestări au apărut foarte de timpuriu. Pe vremea liceului, în timpul unei excursii, a

urinat pe o clanţă şi n-a dat nimănui nicio explicaţie cu privire la o asemenea atitudine neobişnuită şi esenţialmente vulgară. În timpul petrecut la căminul facultăţii, a manifestat o totală lipsă de sociabilitate şi numeroase aspecte de tulburări comportamentale, ajungând să fie evitat de către toţi colegii, care au refuzat, rând pe rând, să locuiască cu el în cameră.

Unii dintre ei au semnalat o serie de bizarerii şi aberaţii comportamentale. Astfel, un fost coleg de grupă a încercat să se apropie de el, observând că era foarte retras, stare de spirit pusă pe seama faptului că rămăsese repetent. După foarte puţin timp, a renunţat la această intenţie, din cauza conduitei lui ciudate şi a imposibilităţii de a se realiza o comunicare normală cu el. Alt coleg a relatat că, în perioada de câteva luni cât au locuit în aceeaşi cameră, a constatat tot felul de manifestări nelalocul lor, care-l deranjau de la învăţătură şi somn. Într-o seară, s-a urcat pe paratrăsnet până la etajul superior şi, pe fereastră, le-a făcut observaţie colegilor, reproşându-le că produc zgomot şi deranjează. Întrebat de ce a făcut acest lucru, nu a dat niciun răspuns. În altă zi, a făcut diverse exerciţii de urcare pe peretele clădirii cu o frânghie legată de balcon. De multe ori, noaptea, sărea brusc din pat şi ţipa ori bolborosea cuvinte neânţelese.

Mai mulţi colegi au relatat împrejurarea că, într-o seară, a venit beat la cămin, a spart nişte sticle şi cu picioarele goale a început să sară peste cioburi, simulând mai mult timp un dans sălbatic, deşi se tăiase serios, iar sângele ţâşnea cu putere din rănile produse de acest ritual, numai de el înţeles. Într-o altă ocazie, după câteva luni, tot din cauza stării de ebrietate avansată, a vrut să meargă la WC, dar s-a orientat greşit şi a intrat într-o cameră alăturată, urinând peste un student care dormea. În aceeaşi noapte, aflând că, într-o cameră de la subsol, dormea prietena unui coleg, venită în vizită, a pendulat tot timpul între camera lui şi subsol, fiind într-o stare de agitaţie deosebită.

Alţi colegi au observat că prezenta o dereglare a ritmului somn-veghe şi aproape în fiecare noapte părăsea căminul între orele 22 şi 4 dimineaţa, motiv pentru care au crezut că ar avea un serviciu de noapte. De regulă, când se întorcea la cămin, nu-l simţeau, deoarece se furişa în cameră ca o umbră şi se culca. Într-o dimineaţă, au fost foarte surprinşi, când l-au văzut intrând pe fereastra deschisă, aflată la etajul II, singura posibilitate de a realiza această performanţă fiind căţărarea pe paratrăsnetul clădirii.

O altă ciudăţenie observată, se referea la faptul că avea un comportament iraţional în perioada de pregătire a examenelor. Dacă în zilele următoare trebuia să susţină un examen, el nu se pregătea pentru acesta, ci pentru cel următor, iar când trebuia să înveţe pentru acesta din urmă, în mod cu totul inexplicabil, se pregătea pentru cel programat anterior. N-au reuşit să înţeleagă sensul unui asemenea comportament bizar, care demonstra, încă o dată, existenţa unor inversări fundamentale de conduită. Fără îndoială,

o asemenea „organizare" a studiului friza cel puţin paradoxalul şi, în fapt, nu era singura care explica rezultatele cu totul necorespunzătoare obţinute la învăţătură. Principala cauză se afla, însă, în lipsa unei preocupări constante pentru învăţătură, în perioada anului, dovedind că nu-l interesau studiul şi statutul de student, ci cu totul alte lucruri.

În primăvara anului 1971, colegii au observat că era bandajat la o mână, dar nu a vrut să le explice motivul pentru care se găsea într-o asemenea situaţie. Au aflat ulterior că o perioadă a fost internat în spital şi că i s-a făcut o investigaţie chirurgicală la mână. Verificările efectuate la Spitalul de Traumatologie şi Chirurgie Plastică au confirmat această împrejurare, medicul care l-a examinat arătând că prezenta plăgi tăiate la două degete, cu secţionarea tendoanelor flexoare. Iniţial, i s-a efectuat o intervenţie de urgenţă, cu recomandarea de a veni regulat pentru pansament, iar ulterior o intervenţie reconstructivă. Acesta a revenit pentru pansament de câteva ori şi s-a internat abia în luna aprilie. Referitor la leziuni, a motivat că s-a lăiat într-un geam.

În timpul când a fost internat, era tăcut şi foarte recalcitrant, nu avea relaţii cu cei din salon şi nici nu discuta cu aceştia. De multe ori l-au găsit în timpul nopţii stând pe culoar şi fumând, motivând că nu poate dormi. Când i s-a propus administrarea unor calmante, a refuzat, afirmând că acestea nu-i fac bine. Într-o zi, o asistentă medicală avea nevoie de un cuţit şi s-a adresat cu o cerere în acest sens celor din salon, care i-au comunicat că un asemenea obiect are studentul. Fără niciun cuvânt, acesta a scos un cuţit din sacoşă şi i l-a oferit. Observând ce bine era ascuţit, asistenta a glumit şi a afirmat că este bun să te bărbiereşti cu el, făcând un apropo la starea neglijentă în care se afla Râmaru.

Ultima dată când i-a schimbat pansamentul era în dimineaţa zilei de 5 mai 1971. Atunci, asistenta a avut o discuţie aprinsă cu el, deoarece a observat că plăgile operate erau forţate, iar pansamentul era murdar, fapl pentru care a şi chemat pe medicul ce l-a operat. Cu acesl prilej, Râmaru arăta într-un hal fără de hal, având hainele pline de noroi. Pentru a-şi motiva starea în care se găsea, a afirmat că a făcut o operaţie unui cal şi de aceea s-a murdărit aşa de rău. În realitate, el a comis una dintre cele mai odioase tentative de omor.

Tot în perioada când a locuit în cămin, a avut o discuţie dură cu un coleg, care a insinuat faptul că ar fi bolnav de lues şi de aceea are o asemenea comportare nenorocită. Supărat foarte tare pe o asemenea apreciere şi dorind cu tot dinadinsul să-i demonstreze că nu este aşa, a scos un bisturiu şi s-a tăiat profund la antebraţ, pentru a-i arăta că sângele lui este curat. De altfel, în momentul prinderii şi arestării, Râmaru avea numeroase înţepături şi tăieturi pe antebraţe; împrejurarea evidenţiază, fie o eventuală repetare a unor asemenea scene, fie - mai probabil - manifestarea unor momente de aprigă furie, când, în starea de tensiune în care se afla, şi-a orientat parţial tendinţele agresive chiar spre

propria-i persoană. O asemenea stare de lucruri poate exprima nivelul de încrâncenare la care ajunsese, care lua forma unor manifestări de autodistrugere, demonstrând forța nimicitoare şi distructivă care-l domina.

Pentru a completa imaginea unor aspecte comportamentale din viața lui de student căminist, mai prezentăm câteva date rezultate din investigații. O colegă, despre care s-a spus că i-ar fi plăcut, a arătat că, într-o zi, pe când stătea de vorbă cu un alt coleg, în holul căminului, Râmaru a apărut brusc lângă ei. Fără a saluta sau a-şi cere permisiunea de a interveni în discuție, a invitat-o la o cafea, fiind refuzat. Cu un alt prilej, a acceptat invitația la un film, dar a fost total dezamăgită de gustul amar al aşa-zisei întâlniri. Practic au mers în tăcere, unul lângă altul, ca doi roboți, fără a schimba niciun cuvânt, minute în şir. Dându-şi seama că nu poate lega nicio discuție cu el, a inventat un pretext şi a plecat, în acest timp, el a fost total absent, încruntat şi parcă dus pe o altă lume. A motivat că, a acceptat această întâlnire deoarece, deşi s-a dovedit necioplit în ocazia menționată anterior, i-a plăcut de el ca bărbat, având o fizionomie ce i se părea interesantă.

Într-adevăr, era un tânăr bine construit fizic, înalt, cu alură atletică, cu un spate puternic şi o ceafă taurină, creând impresia unei forțe a naturii. Avea constituția unui luptător, fiind un ansamblu de muşchi ce inspira forță şi tendință de dominare. Capul era puțin disproporționat față de corp, părând mai mic decât ar fi trebuit, dar era „lucrat" cu grijă, după un proiect care respecta nişte linii inspirate, aflate într-o stare de relativ echilibru. Nu era un exemplar propriu-zis frumos, ci mai degrabă interesant şi straniu, cu forță magnetică şi un oarecare aer de gravitate în priviri. Ochii mici, dar cu un luciu metalic, străjuiau un ansamblu fizionomie de trăsături regulate. Doar fruntea părea puțin îngustă, ca un fel de stigmat al limitelor lui intelectuale. Era însă bine încadrată de tăciunea părului şi tunsoarea gen perie. Gura mică şi buzele înguste parcă vroiau să exprime o lipsă clară de senzualitate, care sălăşluia pervers în interiorul făpturii lui, stând parcă permanent la pândă. La rădăcina nasului avea o adâncitură tăiată ferm şi definitiv, care se corela cu linii asemănătoare la comisura buzelor.

Înfățişarea lui putea intriga pe oricine nu-l cunoştea, părând a exprima atracția rece a fiordurilor nordice. Pe fața lui încremenită nu se mişca niciun muşchi, deoarece aceştia nu învățaseră lecția zâmbetului, cea a destinderii şi a comunicării normale cu lumea.

Fig. 19 - Una din fotografiile criminalului

Dacă-l priveai mai atent, descopereai, cu nedumerire şi oarecare teamă, o mască rigidă, de efigie dăltuită în bronz. Nici râsul, nici plânsul nu puteau ieşi la suprafaţa acestei măşti, care părea a fi un capac aşezat peste viforul apelor din adâncul fiinţei. Aparenţa din nemişcarea chipului era faţa ipocrită, chiar perversă, a alcătuirii lui lăuntrice, care se dorea protejată, pentru a nu se observa hăurile şi urletul patimilor.

Sub privirile tolerante ale părinţilor

La începutul verii anului 1970, după ce s-au încheiat cursurile, criminalul Râmaru a luat cunoştinţă de faptul că a rămas pentru a doua oară repetent. În timpul vacanţei de vară, în loc să se întoarcă la domiciliul său din oraşul Corabia, a preferat să rămână în Bucureşti, continuându-şi activitatea infracţională.

Astfel, în noaptea de 19/20 iulie, a plecat de la căminul studenţesc, din B-dul Mărăşti, unde locuia ca flotant, şi a cutreierat străzile Capitalei cu scopul de a acosta femei. După ce a parcurs mai multe străzi, fără a-şi realiza intenţiile, s-a oprit în dreptul unui magazin din Calea Rahovei. Profitând de faptul că strada era pustie, la acea oră târzie din noapte, a spart vitrina cu o piatră şi a furat un sacou bărbătesc, un costum din semi-tergal, o haină din stofă şi o pereche de pantofi.

După câteva zile de la comiterea faptei, a împachetat costumul şi haina şi s-a deplasat la serviciul tatălui său - Râmaru Florea - rugându-l să-i păstreze un timp aceste obiecte, explicând că le-a cumpărat de ocazie. La insistenţele tatălui în legătură cu provenienţa lor, criminalul i-a mărturisit că le-a furat dintr-un magazin. După circa două luni, i-a restituit fiului pachetul cu haine. O parte dintre ele au fost găsite cu ocazia percheziţiei ce a urmat arestării criminalului, iar celelalte, ulterior, fiind depuse pe un nume fictiv la o unitate „Nufărul".

Aceasta a fost prima împrejurare, stabilită cu probe certe, când tatăl criminalului a aflat despre activitatea infracţională a fiului şi, în loc să se preocupe pentru a-l determina

la o conduită corectă, s-a împăcat cu situaţia creată. O asemenea atitudine a avut efecte novice, deoarece i-a creat fiului său convingerea că este tolerat şi înţeles de către tatăl lui, care lucra ca şofer pe un autobuz şi locuia în Bucureşti, împreună cu o concubină. Soţia lui continua să locuiască la domiciliul anterior, în oraşul Corabia, împreună cu ceilalţi doi copii, un băiat şi o fată.

Faptul că lucrurile au evoluat într-o asemenea direcţie, prin sprijinul „moral" primit din partea tatălui, este confirmat şi de către o altă situaţie, mult mai gravă, anume cea privind tentativa de omor şi tâlhărie comise asupra casierei F. I.

Aceste două cazuri au pus în faţa organelor de poliţie necesitatea unei analize mature şi flexibile a situaţiei operative - anterior cunoaşterii adevărului - pentru a stabili dacă ele reprezentau verigi ale aceluiaşi lanţ infracţional ori, dimpotrivă, erau acte antisociale coincidente în timp, săvârşite de către alţi infractori, existând o serie de elemente de diferenţiere faţă de faptele anterioare. După ce au fost luate în considerare ambele variante, s-a ajuns la concluzia că aspectele atipice ale modului de operare sau chiar folosirea unui mod de operare diferenţiat radical, nu contraziceau categoric teza acţiunii aceluiaşi autor, ţinând cont de relativitatea acestui criteriu de apreciere şi de existenţa unor alte date.

S-a stabilit că infractorul a urmărit un timp unitatea unde lucra victima, care era în apropierea facultăţii, şi a cunoscut până la detaliu modul în care erau transportaţi banii obţinuţi din încasări, traseul parcurs şi chiar blocul unde locuia viitoarea victimă. A ales pentru acţiune o vreme ploioasă, care-i asigura atât o bună protecţie şi dispariţia unor urme cât şi, se pare, o stimulare particulară spre acte infracţionale.

Ca urmare, în seara zilei de 7 mai 1971, înarmat cu un topor, s-a ascuns în curtea unui imobil, care-i oferea un câmp de supraveghere perfect asupra activităţii şi mişcării casierei. La orele 22:00, după ce şi-a făcut monetarul, aceasta a plecat, însoţită de o colegă, spre casieria centrală, aflată la doar 300 de metri distanţă. Când cele două femei au ajuns în dreptul imobilului unde realiza pânda, Râmaru a ieşit neobservat din ascunzătoare şi, pe la spate, i-a aplicat casierei o lovitură în cap cu toporul, motiv pentru care aceasta a căzut la sol. Speriindu-se, colega ei a luat-o la fugă. Şi-a întors totuşi în fugă privirea şi a observat cum agresorul era aplecat peste victimă şi continua să o lovească. După câteva minute, a găsit un subofiţer de poliţie, care a mers imediat la faţa locului şi a anunţat evenimentul la Dispeceratul Poliţiei pentru a se deplasa o echipă de cercetare.

Victima a fost transportată de îndată la spitalul „Prof. Dr. Gh. Marinescu", unde a fost internată cu diagnosticul: „traumatism cranio-cerebral recent, direct şi deschis". Examinarea medico-legală efectuată a stabilit că aceasta prezenta leziuni grave, cu lipsă de substanţă osoasă în regiunea temporală stângă, care i-au pus în pericol viaţa, fiind salvată

doar datorită intervenţiei chirurgicale de urgenţă.

Procedându-se la cercetarea locului faptei, s-a găsit pe trotuar, lângă zidul unde a fost atacată, umbrela victimei, cu numeroase pete de sânge şi cu o urmă de lovitură a unui corp tăios, care a format o secţiune profundă pe tija metalică a acesteia. S-a mai stabilit că autorul a luat nu numai geanta în care se aflau banii din încasări, ci şi o altă geantă, în care victima avea unele obiecte personale, un tranzistor „Electronica" şi un portmoneu de culoare vernil.

În aceeaşi noapte, în jurul orelor patru, infractorul a fost oprit de către un subofiţer de poliţie. Dând dovadă de abilitate, criminalul a simulat că-şi caută buletinul de identitate, desfăcându-şi fermoarul de la canadiană. De fapt, el a urmărit cu totul altceva, şi anume să scoată toporişca ce-o ţinea ascunsă, pentru ca aceasta să nu-l jeneze la fugă. Apoi, printr-o mişcare bruscă, s-a întors şi a alergat spre râul Dâmboviţa. Subofiţerul l-a somat şi a tras după el două focuri de armă, dar n-a reuşit să-l oprească, deoarece infractorul a traversat râul prin apă şi apoi a dispărut pe nişte străzi laterale, probând o mare agilitate în situaţii de pericol. Fără îndoială că, prinderea lui în acel moment ar fi fost deosebit de importantă, deoarece nu se reuşise încă identificarea criminalului.

După câteva zile, mama lui Râmaru l-a vizitat la cămin şi au discutat lucruri obişnuite. La un moment dat, aceasta a găsit banii furaţi de către fiul ei, care erau ascunşi în faţa de pernă. Cum era şi firesc, l-a întrebat:

- Ioane, de unde ai tu atâţia bani şi de ce i-ai ascuns?

După câteva momente de ezitări, el i-a răspuns:

- Păi, i-am luat de la o casieră pe care am lovit-o în cap.

Faţă de situaţia creată, au hotărât să meargă la tatăl lui şi să stabilească împreună ce urmează să facă. S-au deplasat, ca urmare, la capătul liniei autobuzului 45, unde l-au aşteptat să se întoarcă din cursă. La sosire, i-au explicat şi lui mai amănunţit provenienţa banilor, precizând că a urmărit şi apoi a lovit cu toporul în cap o casieră şi i-a luat banii din încasări.

În continuare între tată şi fiu a avut loc o discuţie:

- Şi ce vrei să faci cu aceşti bani?
- Păi, să-i ascund într-o pădure, să-i îngrop acolo.
- Dar nu este bine, pentru că ar putea să-i găsească cineva.
- Şi ce să fac cu ei?
- Cel mai bine este să mergi împreună cu mama ta şi să-i ascundeţi în casa noastră din Caracal.

În urma acestei discuţii, din care rezultă că fapta a fost tolerată de către părinţi, deşi putea conduce la săvârşirea unui omor, mama şi fiul s-au deplasat la Caracal şi au ascuns

banii şi portmoneul victimei într-o cutie metalică, pe care au îngropat-o în magazia de lângă casă. După o săptămână, dorind să verifice personal dacă banii au fost bine ascunşi, tatăl lui Râmaru s-a dus la Caracal, a săpat şi a scos cutia cu bani, a rupt vechiul ambalaj şi monetarul - pentru a nu mai putea fi identificată provenienţa lor. Apoi i-a numărat, i-a împachetat în mai multe teancuri, notând suma pe fiecare, şi i-a îngropat la loc. Tot cu această ocazie, a observat la soţia lui o pereche de cercei din aur, despre care aceasta i-a spus că i-a primit cadou de la fiul ei şi că provin tot de la agresiunea relatată.

În seara zilei când a fost arestat criminalul, a fost chemat pentru cercetări şi tatăl lui. În acest moment, poliţia nu cunoştea nimic despre implicarea părinţilor în ascunderea unor corpuri delicte. Faptele menţionate ne-au fost înfăţişate de către tatăl lui Râmaru, în prezenţa procurorului Dimitriu. Cu acel prilej, el a mai arătat că, în mai multe rânduri, când şi-a vizitat fiul la cămin, a observat că o parte din îmbrăcămintea acestuia era murdară de noroi şi chiar de sânge, motiv pentru care a luat-o, a spălat-o, el sau soţia lui, iar unele piese le-a dat la curăţat la „Nufărul". L-am întrebat insistent dacă nu cunoaşte şi alte fapte de agresiune comise de fiul său, dar răspunsul a fost categoric negativ. A afirmat totuşi că s-a gândit cu îngrijorare dacă nu cumva fiul lui ar putea fi autorul omorurilor şi al celorlalte agresiuni grave comise pe teritoriul Capitalei, care îngroziseră populaţia. Bănuiala i s-a accentuat după ce i-a povestit cum a lovit-o pe casieră şi l-a condus în zona respectivă, unde i-a arătat în detaliu cum a pregătit şi a comis agresiunea. De asemenea, prezenţa petelor de sânge şi noroi pe îmbrăcăminte, precum şi cunoaşterea faptului că era violent în relaţiile cu femeile, i-au întărit presupunerea. Din aceste motive, l-a întrebat odată direct pe fiul său, dar acesta a susţinut că nu este el agresorul. Îngrijorarea a devenit aproape alarmantă în momentul când a fost şi el chemat pentru cercetări, ceea ce i-a confirmat deducţia că fiul lui ar fi criminalul atât de căutat.

I-am reproşat că nu s-a ocupat de educaţia lui şi, mai ales, că a pactizat cu el, în momentul când a aflat că a agresat casiera. Ne-a răspuns că nu a avut ce face, deoarece băiatul lui nu era normal, suferea de nervi încă din copilărie

Fig. 20 - *Tatăl lui Râmaru numărând banii ascunşi în casa din Caracal*

si toate încercările de a-l orienta pe un drum bun au fost zadarnice. A căutat în mai multe rânduri să-i facă cunoştinţă cu fete dar, după prima întâlnire, renunţa la încercarea de a se apropia de acestea, afirmând că toate îl resping, că nu ştie cum să se poarte cu ele şi este furios pe toate femeile, pentru că nu-l înţeleg. Întrucât prevederile legislaţiei penale nu permiteau luarea unor măsuri împotriva părinţilor, în sensul că aceştia nu erau obligaţi să-şi denunţe copiii pentru săvârşirea unor infracţiuni de drept comun, tatăl criminalului a fost lăsat în libertate. Anchetatorii s-au declarat mulţumiţi cu datele obţinute, care au permis, în zilele următoare, ridicarea unor corpuri delicte, ce aveau valoarea unor probe materiale (sumele de bani, cerceii şi hainele).

Discuţiile purtate cu tatăl criminalului, şi mai puţin cu mama acestuia, mi-au oferit posibilitatea să-i cunosc în oarecare măsură, să înţeleg mai bine unele probleme referitoare la evoluţia nefastă a fiului lor, precum şi carenţele influenţei lor asupra lui. Aceştia erau nişte oameni cu un grad redus de cultură şi cu probleme personale serioase, situaţie care şi-a pus amprenta asupra atmosferei nefericite din familie şi i-a îndepărtat de preocupările privind educaţia copiilor. În plus, s-au dovedit nişte oameni interesaţi egoist de viaţa

fiecăruia. Ambii părinţi, poate şi din lăcomie, nu au întreprins nimic raţional după ce au aflat de atacul şi furtul comise de fiul lor. Este deci, de înţeles şi inexistenţa vreunei preocupări din partea părinţilor pentru ameliorarea stării psihice a fiului lor prin apelul la serviciile unui medic specialist, care l-ar fi putut ajuta în tratarea tulburărilor de comportament, apărute încă din perioada copilăriei şi a pubertăţii.

Drumul spre criminal

După cele trei zile de groază de la începutul lunii mai (5-7 mai 1971), când criminalul a comis un omor deosebit de grav şi trei tentative de omor, poliţia lucra la o „temperatură" greu de suportat. Cei angrenaţi în coordonarea investigaţiilor nu mai cunoşteau nicio clipă de răgaz, zi şi noapte. Presiunea se datora, mai ales, faptului că nu fuseseră obţinute decât puţine elemente concrete ce puteau conduce la identificarea şi prinderea criminalului, care intrase într-o fază paroxistică de acţiune şi nu putea fi contracarat.

Lipsa unor informaţii de reală utilitate a alimentat starea de nelinişte şi îngrijorare în care se lucra. Prin volumul uriaş al activităţilor desfăşurate - dar în absenţa unui fir de speranţă concretă - aveam senzaţia dureroasă că, în fapt, nu realizam altceva decât să mutăm munţii dintr-un loc în altul, lucrând zadarnic. Urmăream parcă o himeră, care pe măsură ce ne apropiam se îndepărta din nou.

În contextul acţiunilor întreprinse pentru descoperirea criminalului, a apărut la un moment dat ideea - susţinută de mai mulţi poliţişti - de a se încerca, ca o şansă în plus, utilizarea unei tehnici de lucru speciale, respectiv folosirea unor „femei capcană" - de preferat din rândul poliţiştilor - ca momeală pentru surprinderea infractorului în flagrant delict, în speţa noastră, o asemenea încercare trebuia considerată din capul locului drept contraindicată, ea fiind riscantă şi primejdioasă. Întrucât se ştia că agresorul ataca prin surprindere şi prin aplicarea unor lovituri decisive la cap, cu obiecte apte a produce moartea, s-a apreciat că nu este cazul de a se recurge la o asemenea metodă. În plus, şansa de reuşită ar fi fost redusă aproape la zero, deoarece nu puteau fi prevăzute locurile de apariţie ale criminalului, acesta acţionând întâmplător şi pe întregul teritoriu al Capitalei. Fireşte, activitatea în cauză a continuat să se desfăşoare metodic. În fiecare seară, şeful cel mare al poliţiei, împreună cu cei ai organelor de poliţie din Capitală, făceau analiza stadiului activităţilor şi stabileau noi măsuri. Multe dintre acestea, care priveau o valorificare superioară a urmelor obţinute - şi nu noianul investigaţiilor de rutină - au fost foarte utile şi au pregătit din timp terenul pe care s-a construit ulterior probaţiunea.

Mă voi referi la câteva dintre acestea, care au constituit de fapt noutăţi în practica criminalistică de până atunci, şi nu la numeroasele examene ale petelor de sânge, firelor de

păr, leziunilor şi obiectelor ce le-ar fi putut produce, a urmelor de spermă etc., care erau examene de rutină. Astfel, o echipă a trecut la explorarea multilaterală a urmelor de dinţi ridicate de pe corpul victimelor, solicitând în acest scop concursul unor reputaţi specialişti. Expertiza stomatologico-judiciară realizată a relevat în mod cert faptul că acestea au fost create de dantura aceluiaşi autor. S-a demonstrat că, în partea stângă a mandibulei, acesta prezenta o anomalie, incisivul fiind mai retras, iar dinţii alăturaţi uşor suprapuşi peste el. După gradul de uzură a dinţilor, relevat de aceleaşi urme, s-a conchis că autorul nu avea mai mult de 30 de ani. În vederea valorificării operative a acestor constatări preţioase, specialiştii au confecţionat un mulaj ce prezenta dantura mandibulei, inclusiv anomalia semnalată, care a fost fotografiat şi multiplicat în sute de exemplare. Acestea au fost distribuite cadrelor de poliţie pentru a cunoaşte cât mai exact conformaţia şi particularităţile danturii în discuţie şi pentru a fi folosite în activitatea investigativă şi de triere a bănuiţilor, putând imprima un ritm mai alert de lucru. Prin aplicarea metodelor ştiinţifice ale reconstituirii, prof. Dr. Rişcuţia, de la Institutul de Antropologie, împreună cu prof. Dr. Firu, specialist reputat în stomatologie antropologică, au realizat, tot pe baza urmelor de dinţi - reconstituirea prin mulaj a portretului probabil al autorului, care, după identificarea şi prinderea criminalului, s-a constatat că era foarte apropiat de cel real.

La câteva zile după înregistrarea celui de-al treilea omor - victimă asistenta universitară U. M. - am fost solicitat de către procuror să asist la lectura procesului-verbal de cercetare la faţa locului, cu rugămintea de a observa dacă redactarea era riguros realizată. Cu acest prilej, am aflat că la această cercetare, la care eu nu participasem, s-a găsit o adeverinţă eliberată de către Spitalul Studenţesc, lucru despre care nu aveam până atunci cunoştinţă. Interesându-mă unde se găseşte acest document, mi s-a explicat că se află la Institutul Medico-Legal, unde urmează a fi curăţat de sângele îmbibat, care împreună cu apa de ploaie din jurul cadavrului au şters ceea ce era scris de mână pe adeverinţă, astfel că nu se mai observa decât textul tipărit.

Considerând că acest corp delict poate prezenta o importanţă deosebită în caz, împreună cu colonelul Constantin R. Ion de la Institutul Criminalistic al Inspectoratului General al Poliţiei, am decis imediat să verificăm la ce rezultat a ajuns Institutul Medico-Legal. Am aflat că, prin propriile lor metode, nu au reuşit să identifice nimic din textul netipărit.

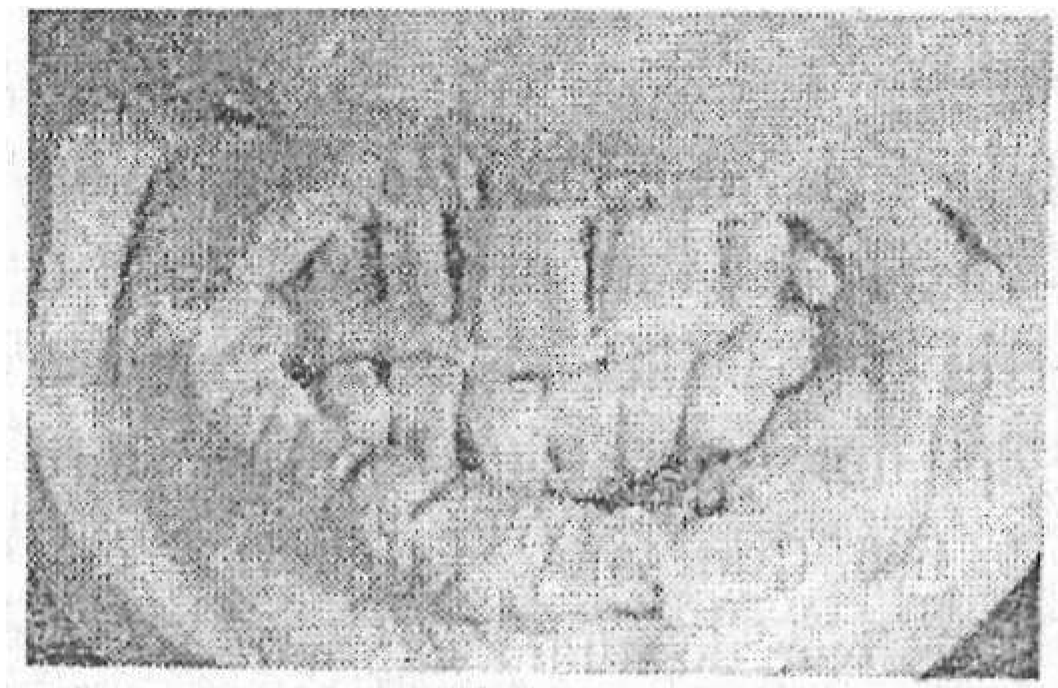

Fig. 21 - Mulajul dentiţiei autorului realizat după urmele de muşcătură ridicate de pe derma victimelor

Am studiat formularul şi am constatat că pe acesta se distingea o parte dintr-o parafă cuprinzând data consultaţiei. În consecinţă, ne-am deplasat amândoi - care din acel moment ne-am constituit ad-hoc într-o echipă - la Spitalul Studenţesc, unde am aflat că singurul care folosea o asemenea parafă, pentru data consultaţiei, era medicul de la cabinetul de neurologie. Această primă constatare ne-a încurajat şi ne-a făcut să apreciem că investigaţia a început sub un semn promiţător.

Discuţia purtată apoi cu dr. neurolog Ieniştea Octavian s-a referit la două aspecte principale. L-am întrebat, astfel, dacă - în activitatea desfăşurată în ultimul an - a observat la vreun pacient tulburări mai deosebite de comportament, în funcţie de care l-ar putea considera de interes pentru cercetarea cazurilor pe care le cunoştea. Ne-a asigurat că nu poate să ne indice niciun asemenea caz. A doua problemă s-a referit la modalitatea de eliberare a adeverinţelor de tipul celei care ne interesa. Ne-a precizat că, fără excepţie, acestea le elibera personal, numai în situaţiile când se impunea acordarea unui concediu medical de trei zile, formularul corp delict fiind identic cu alte formulare necompletate, ce ni le-a prezentat spre comparare.

Referitor la posibilitatea de identificare a pacientului căruia i-o eliberase, ne-a explicat că nu se poate da nicio relaţie şi că, pentru a încerca să aflăm acest lucru, va trebui să verificăm tot fişierul spitalului şi al policlinicii, care cuprindea peste 30.000 de fişe. Cum unele dintre fise, mai ales pentru studenţii din ultimii ani de studiu, cuprindeau câte 8-10 pagini, iar pe fiecare se aflau menţionate mai multe consultaţii la diverse alte cabinete de specialitate, am înţeles că o asemenea verificare era foarte dificil de realizat, pretinzând un volum de lucru impresionant.

Faţă de o asemenea perspectivă, care presupunea un efort poate insuficient justificat, am încercat prin diferite mijloace tehnice să descoperim alte elemente utile pe adeverinţa corp-delict, prin examinarea acesteia cu toate mijloacele de care dispunea, la ora aceea, Institutul Criminalistic. Examinările efectuate cu ajutorul convertizorului de radiaţii infraroşii, ultraviolete şi cu microscopul comparator nu au dat niciun fel de rezultat. Ca urmare, am făcut apel la mijloacele tehnice de care dispuneau alte unităţi de specialitate, cum ar fi cele ale laboratorului de reconstituire a Arhivelor Statului şi, mai ales, ale întreprinderii Optice Române. Datorită insistenţei manifestate, am reuşit reconstituirea câtorva date care, ulterior, s-au dovedit importante pentru identificarea autorului asasinatelor.

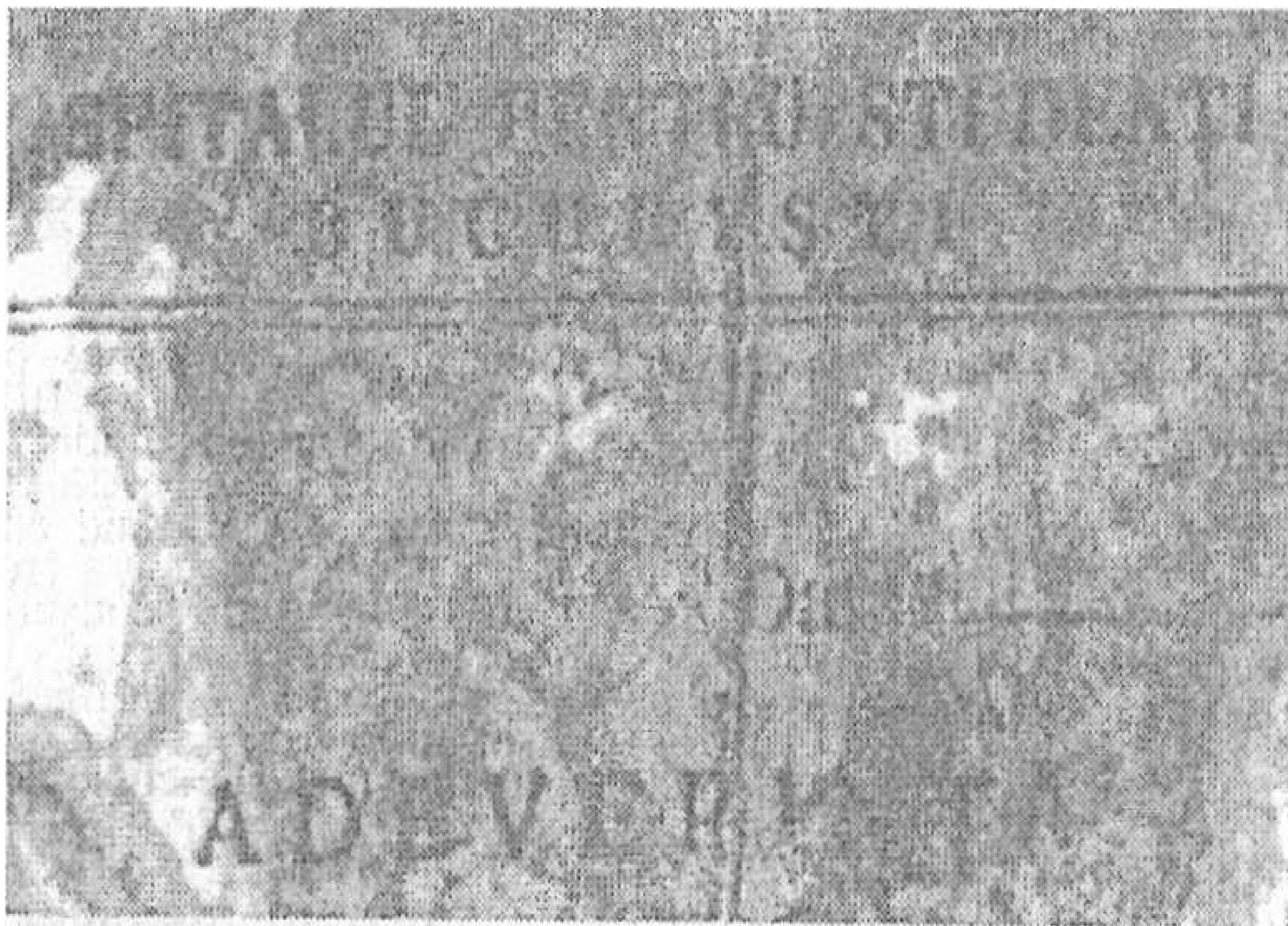

Fig. 22 - Copie după adeverinţa găsită la faţa locului în cazul victimei U.M.

Astfel, s-a stabilit că era vorba despre o adeverinţă eliberată în luna martie 1971 de către Spitalul Studenţesc, iar numărul acesteia - care corespundea cu cel al fişei - era compus din mai multe cifre, având în alcătuirea lui una din următoarele variante de câte două cifre: 42, 47, 62 sau 67, cifrele probabile relevate prezentând, deci, doar o parte din numărul fişei medicale.

După obţinerea acestor informaţii, am conceput o formulă de verificare a acestor

date în cartoteca de fişe. Ideea de bază consta în verificarea tuturor acestor fişe, rând cu rând, pentru a fi depistate - din noianul de menţiuni - consultaţiile oferite de cabinetul neurologic şi a se stabili, în final, cu exactitate, toate adeverinţele de scutire medicală eliberate de către acest cabinet, menţionate expres în fişe.

În faţa acestei perspective, conducerea acţiunii de identificare a autorului, care era realizată direct de către şeful Inspectoratului General al Poliţiei, a manifestat câteva zile o rezervă serioasă privind punerea în aplicare a acestui plan, motivată de mai multe argumente. Astfel, s-a apreciat că, în speţă, pot fi promovate patru versiuni diferite, şi anume:

a) era posibil ca adeverinţa respectivă să fi căzut de la victimă, fiindu-i dată de către unul dintre studenţii ei pentru motivarea absenţelor;

b) a fost pierdută de către autor, din cauza tensiunii deosebite în care se afla;

c) a fost pierdută anterior cazului, de către vreunul dintre studenţii ce locuiau în imobilul alăturat;

d) se afla întâmplător la faţa locului, fără să aibă nicio legătură cu cauza, având în vedere faptul că, în imediata apropiere a locului găsirii cadavrului, se aflau două lăzi pentru gunoi.

S-a cerut, în consecinţă, să fie mai întâi investigate şi clarificate aceste aspecte, considerându-se că angajarea verificărilor solicitate era de o anvergură deosebită şi nu exista încă certitudinea obţinerii rezultatului dorit. Cercetările efectuate în acest sens s-au soldat cu rezultat favorabil, în sensul că au fost apreciate ca foarte puţin probabile trei dintre aceste versiuni, creditându-se, astfel, mai mult teza că adeverinţa aparţinea autorului şi, putea constitui o pistă concretă de descoperire a acestuia.

Chiar şi în această fază a lucrurilor, au existat numeroase voci, care se opuneau verificării, pentru că aceasta presupunea un volum mare de muncă, nu existau oameni disponibili care s-o efectueze şi se putea încheia cu un rezultat negativ. S-a motivat, mai ales, că se putea uşor sări o singură poziţie de interes - poate chiar cea hotărâtoare - cu prilejul lecturării tuturor acestor fişe, cu scrisul aproape ilizibil al unor medici, împrejurare care ar fi compromis întreaga verificare.

Mărturisesc cu amărăciune că această pistă de verificare, de altfel singura din acel moment care putea duce la identificarea autorului, a fost tratată cu multă neâncredere, timp de mai multe zile. În faţa colectivului mare de dirijare a cercetării, am încercat mai multe seri la rând să explic tehnica relativ simplă şi promiţătoare a acestei verificări, dar nu mi s-a acordat atenţia necesară. În sfârşit, a venit şi momentul când am fost ascultat şi când s-a acceptat verificarea. Mi s-a spus însă că nu voi dispune decât de un număr redus de oameni şi aceştia din rândul celor fără experienţă de specialitate, care erau deja angajaţi

în rezolvarea altor sarcini. M-am bucurat enorm în acea seară, când am reuşit să conving asupra sensului căutărilor prin prezentarea argumentată a modalităţilor de organizare şi desfăşurare ale acestor verificări, deoarece credeam, realmente, că suntem pe calea cea bună, care va asigura descoperirea criminalului.

M-am consultat din nou cu colegul meu şi am definitivat unele detalii ale operaţiunii. În plus, am reuşit ca în componenţa echipei să obţinem şi participarea a trei ofiţeri cu experienţă - mr. Negulescu I., mr. Dincă N. şi mr. Harbădă I. - Pe care-i consideram şi s-au şi dovedit a fi oameni de nădejde. De comun acord cu conducerea spitalului şi pentru a nu deranja ritmul zilnic al consultaţiilor, am convenit ca întreaga activitate să fie realizată în cursul mai multor nopţi, sub pretextul unui control de rutină efectuat de specialişti din Ministerul Sănătăţii.

De la bun început am considerat că, cea mai importantă treabă de realizat era să convingem oamenii cu care efectuam operaţiunea despre importanţa ei deosebită şi şansele ce le aveam şi, mai ales, despre pericolul de a nu observa fie şi o singură poziţie de interes, din zecile de mii existente, în miile de fişe. Nu era exclus să se întâmple şi aşa ceva, deoarece toţi făceam parte din categoria celor ce lucram zi şi noapte, de mai multe luni şi, în consecinţă, eram extrem de obosiţi. Dându-mi seama de acest pericol, n-am avut încotro şi m-am transformat într-un vătaf aprig: circulam aproape toată noaptea dintr-un birou în altul - unde se verificau fişele - şi încercam să-i menţin într-o stare acceptabilă de lucru. Unde constatam riscurile aţipirii, recurgeam la măsurile necesare de contracarare, în sensul că le ceream să facă o pauză, să meargă şi să se spele, cu apă rece ori să se plimbe prin curte, în răcoarea binefăcătoare a nopţii. În plus, eu şi colonelul Constantin, am reverificat unele fişe, spre a ne convinge dacă desfăşurarea acţiunii este corectă. De asemenea, am stabilit ca verificările să fie efectuate pe trei etape succesive, care realizau, concomitent, şi o reverificare a aspectelor de interes pentru noi. Astfel, în prima fază, au fost cuprinse toate fişele care aveau în alcătuirea numărului de înregistrare cifra patru iar, în a doua etapă, am verificat fişele ce conţineau cifra şase. În a treia fază am efectuat o verificare globală a tuturor fişelor, deci un supracontrol, care să elimine orice omisiune, ce ar fi făcut inutilă întreaga muncă de până atunci. Într-o asemenea ipoteză nefericită s-ar fi apreciat că varianta nu duce la aflarea adevărului şi, în mod sigur, nimeni n-ar fi fost dispus să permită reluarea ei.

La încheierea acestei operaţiuni, care a durat zece nopţi, au fost identificaţi 83 de studenţi, din diferite facultăţi, cărora li se eliberase asemenea adeverinţe de scutire medicală, în luna martie 1971, de către cabinetul de neuropsihiatrie. Echipa noastră preda în fiecare dimineaţă lista celor identificaţi, cu scopul de a se verifica dacă adeverinţele respective au fost depuse sau nu la secretariatele facultăţilor, pentru motivarea absenţelor.

Bineânţeles că cei care aveau depuse aceste adeverinţe erau scoşi automat de sub orice bănuială. Surpriza noastră a fost mare când am aflat, în final, că nici unul dintre aceştia nu au fost verificaţi, din cauza unor inadvertenţe organizatorice. Ca urmare, a fost nevoie ca, împreună cu colonelul Constantin, să procedăm la verificarea acestora, deoarece colectivul ce l-am avut la dispoziţie s-a desfiinţat automat, odată cu terminarea operaţiunii.

Cu acest prilej, am constatat că unii dintre studenţii cărora li se eliberaseră asemenea adeverinţe nu le-au mai depus la secretariatul facultăţilor, din mai multe motive. Unii dintre ei s-au retras de la facultăţi, iar alţii nu au fost înregistraţi ca absenţi în perioadele respective, motiv pentru care nu mai era necesar să folosească adeverinţele. Printre cei identificaţi au fost nominalizaţi şi doi studenţi străini, un arab şi un coreean. În cele din urmă pe lista noastră au mai rămas 15 cazuri neclarificate, din categoria celor ce n-au depus adeverinţele. Printre ei se afla şi Râmaru Ion, care era student în anul III la Facultatea de Medicină Veterinară. Am continuat verificarea şi am stabilit că 8 studenţi aveau încă adeverinţele asupra lor şi i-am exclus din cercul nostru de bănuiţi. Era firesc să considerăm că restul de şapte persoane, câte au mai rămas pe lista noastră, să poată fiecare dintre ele, să fie suspectată. Ca atare, am stabilit ca pe aceştia să-i investigăm cu deosebită atenţie în ceea ce priveşte personalitatea şi comportamentul lor, fără a-i interpela în mod direct. Lor li s-a cerut - prin secretariatul facultăţii - să depună adeverinţele respective.

Cu prilejul investigaţiilor efectuate la Facultatea de Medicină Veterinară, am obţinut unele informaţii deosebite despre studentul Râmaru Ion, care era apreciat ca o fire închisă şi deosebit de impulsivă. De exemplu, secretarul facultăţii a relatat faptul că, într-o ceartă a acestuia cu colegii şi-a înfipt un bisturiu în braţ şi că, în general, poartă asupra lui un bisturiu sau cuţit. Ne-a semnalat, totodată, că de la panoul de stingere a incendiilor a dispărut o toporişcă, fapt ce rămăsese neclarificat, dar cu privire la care îl suspectează tot pe acesta. Pentru noi, informaţia era de nepreţuit, deoarece la comiterea agresiunilor a fost folosit şi un asemenea instrument.

Toate aceste informaţii, coroborate cu constatarea că adeverinţa lui purta numărul 347, deci se încadra în rândul celor ce prezentau un interes major, precum şi cu faptul că în fişa lui medicală se menţiona că suferă de psihopatie instabilă, au creat motive puternice de suspiciune asupra lui.

Bineânţeles că am raportat situaţia conducătorilor cercetării şi, ca urmare, au fost dispuse măsuri excepţionale de investigare şi supraveghere a acestuia. S-a organizat, în consecinţă, o acţiune de filaj specială, inclusiv cu concursul aparatului specializat al securităţii, verificarea lui în evidenţele şi cartotecile operative ale poliţiei şi efectuarea de investigaţii complexe la căminul unde locuia, precum şi la serviciul şi domiciliului tatălui său. Rapoartele primite au dovedit că suspiciunea era întemeiată. Astfel, a rezultat că

locuia singur într-o cameră a căminului, îşi încuia uşa cu două lacăte şi nu permitea nimănui accesul. Era prezentat ca o fire închisă, total nesociabilă, fără legături cu femei şi foarte violent. Purta permanent asupra lui un cuţit şi lipsea frecvent din cămin, în timpul nopţii, uneori până dimineaţa.

Femeia de serviciu a relatat că a fost apostrofată de către acesta deoarece a aruncat scoaba găsită sub pat în timp ce făcea curăţenie în cameră. Tot aceasta a mai precizat că salteaua patului era împunsă cu cuţitul în numeroase locuri, ca şi interiorul uşii, iar masa şi rama patului prezentau multe urme de lovituri aplicate, probabil, cu o toporişcă. Prin verificarea lui în cartotecile poliţiei s-a stabilit că avea antecedente penale.

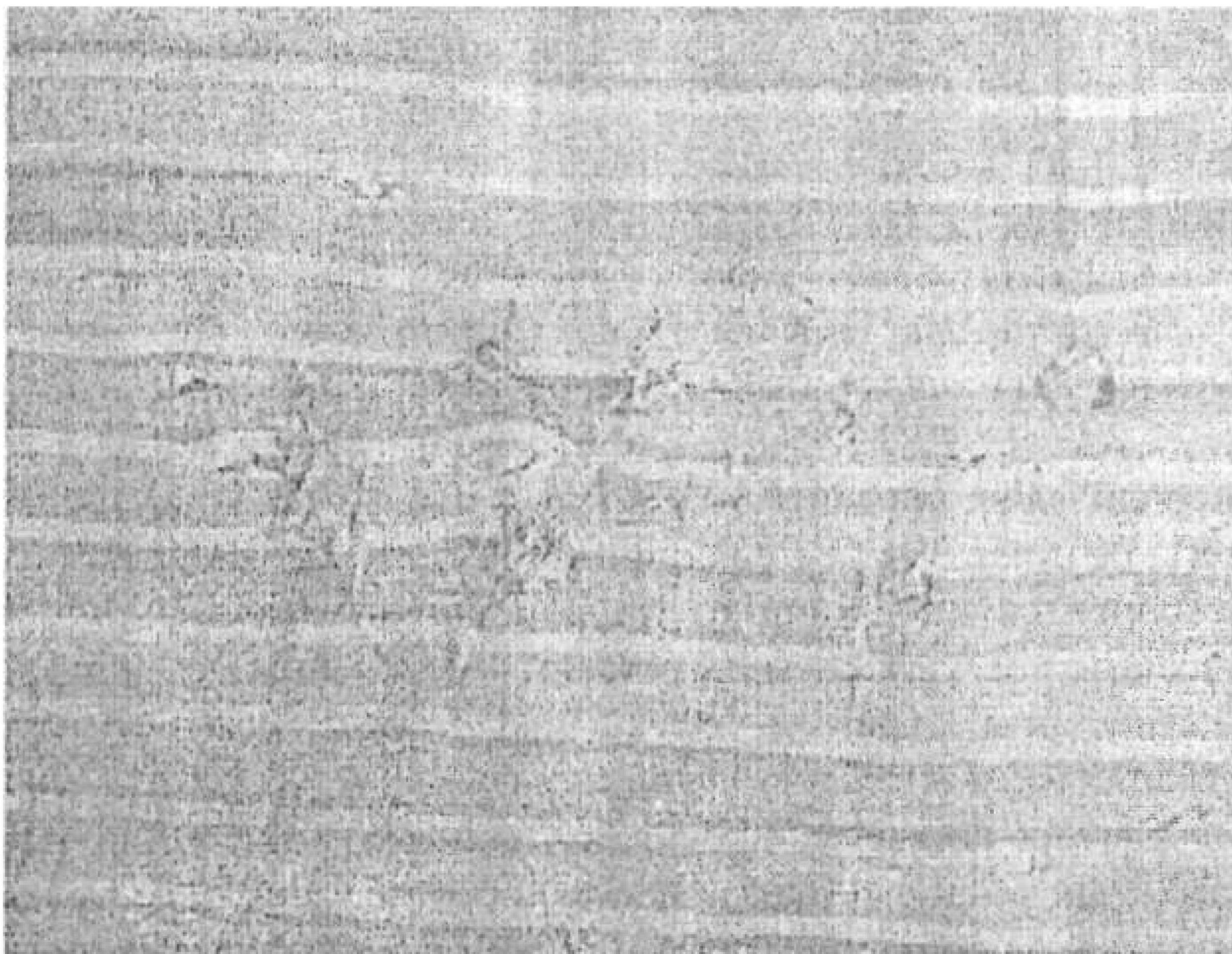

Fig. 23 - Urme ale tăieturilor de cuţit descoperite pe sofaua patului din cămin

În temeiul acestor informaţii, s-a apreciat că el ar fi criminalul căutat cu atâta asiduitate de către organele judiciare şi s-a dispus arestarea lui în ziua de 27 mai 1971. În dimineaţa acelei zile, în prezenţa procurorului Dimitriu, s-a efectuat percheziţionarea camerei în care locuia, prilej cu care s-au confirmat toate cele semnalate de către femeia de serviciu. Au fost găsite, de asemenea, unele obiecte de îmbrăcăminte cu pete suspecte a fi de sânge, o hartă a Capitalei, cu diverse însemnări de itinerarii, precum şi o notiţă, scrisă

de către Râmaru, în care erau notate unele date de interes pentru cercetări, respectiv înscrierea în ordine cronologică a celor trei asasinate comise în anul 1971 şi a unor obiecte pierdute la faţa locului, printre care apărea şi adeverinţa sus-mentionată.

Fig. 24 - Lista întocmită de criminal cu obiectele
Pierdute, care l-ar fi putut demasca.
Adeverinţa medicală figurează pe primul loc

În timpul efectuării percheziţiei în camera lui de la cămin a apărut la uşă Râmaru care, fiind surprins de prezenţa echipei - ca să nu mai vorbim de surprinderea acesteia - a încercat să fugă, dar a fost prins şi imobilizat.

Cu acest prilej a muşcat de mână pe mr. Irimia Mihai şi a încercat să-şi introducă mâna într-o sacoşe de voiaj, ce o purta pe umăr. Verificarea conţinutului acestei sacoşe a dus la descoperirea unei toporişti tip pompier şi a unui cuţit de bucătărie cu vârf ascuţit, obiecte despre care s-a stabilit ulterior, prin expertize, că au fost folosite la comiterea asasinatelor şi a tentativelor de omor.

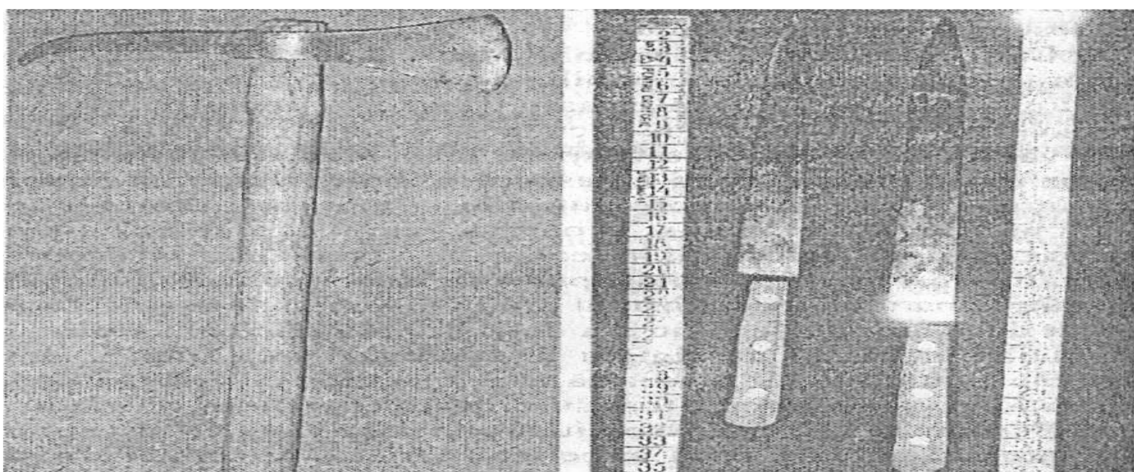

Fig. 25 - Toporişca ce o purta în geantă Criminalul, în momentul prinderii sale *Fig. 26 - Cuţitele ce le-a avut în geantă în momentul arestării*

Separat de aceste aspecte îmi amintesc o întâmplare pe care n-am putut s-o înţeleg decât ca o ironie a sorţii. Deşi, împreună cu colonelul Constantin, am realizat în mod practic şi direct identificarea acestui criminal odios, pentru a nu mai participa probabil la cercetarea acestuia, am fost numit într-o comisie ce urma să examineze candidaţii pentru examenul de maior, semn că cineva vroia să-mi plătească din nou o poliţă. Ca urmare, exact în ziua când ştiam că va fi arestat criminalul, am fost convocat, dimineaţa, la o şedinţă de instruire a acestei comisii. Generalul Pop Octavian, care era şeful comisiei şi care nu era la curent cu ultimele informaţii obţinute în acest caz, m-a ironizat spunând: „ştiu că îţi convine să faci parte din această comisie şi să pleci în provincie, lăsând pe alţii să-şi bată capul cu descoperirea criminalului". I-am replicat că nu sunt nici bucuros, nici supărat, deoarece criminalul a fost descoperit şi se află scris în agenda mea. A zâmbit neâncrezător şi a afirmat că ar fi fost foarte bine să fie aşa.

După încheierea acestei şedinţe, am plecat precipitat spre Direcţia Poliţiei Capitalei, unde am ajuns exact în momentul când intra în curte autoturismul care-l aducea pe infractor. Am asistat astfel la o scenă deosebită, anume la efortul colosal pe care l-au făcut cei patru ofiţeri care-l escortau, pentru a-l scoate din maşină şi a-l conduce la etajul unu, unde era aşteptat şi urma să înceapă cercetarea lui. S-a petrecut în faţa mea o scenă rarisimă, în sensul că cei patru poliţişti, deşi toţi erau voinici, s-au luptat serios cu îndârjirea şi forţa fizică, de excepţie, pe care acesta a demonstrat-o, stimulat probabil şi de disperarea în care se afla. Când a ajuns în birou, sleit de forţe, arăta ca o fiară hărţuită.

În finalul acestui capitol, consider că se impune o precizare pentru a clarifica pretinsa contribuţie a securităţii la soluţionarea cazului. Sigur că exista tendinţa orgolioasă ca aceasta să-şi manifeste autoritatea şi eventual competenţa, chiar şi în cazul unor infracţiuni de drept comun care prezentau un interes deosebit. În deplină cunoştinţă de cauză, subliniez că, în această speţă, nu a avut nicio contribuţie utilă la descoperirea criminalului.

Cum era obiceiul în acele vremuri, la nivelul conducerii celor două instituţii, s-a stabilit de la început o colaborare pentru furnizarea unor informaţii de interes operativ privind persoanele ce puteau fi suspectate de comiterea asasinatelor. Adevărul este că, sub acest aspect, nu şi-a adus niciun aport demn de a fi reţinut. Sub alt aspect, trebuie menţionat faptul că, în momentul descoperirii autorului - mai mult din motive diplomatice, încercându-se o oarecare implicare în caz - s-a cerut concursul securităţii în realizarea acţiunii de filaj asupra bănuitului. Această activitate putea fi, însă, realizată şi numai de către aparatul specializat al poliţiei. Acţiunea în sine nu a durat decât două zile

şi nu s-a dovedit prea eficientă, dovadă fiind faptul că nu a asigurat şi supravegherea intrării din spatele căminului. Din această cauză, echipa ce efectua percheziţionarea camerei a fost surprinsă nepregătită, trezindu-se cu criminalul la uşă, împrejurare în care viaţa celor care o compuneau putea fi pusă în pericol. Orice alte comentarii şi pretenţii sunt fără suport şi inutile.

Cercetarea şi judecarea asasinului

Pregătirea momentului de cercetare a criminalului, după prinderea acestuia, a fost realizată temeinic şi din timp, ceea ce a permis ca în numai câteva ore, să fie realizată probaţiunea esenţială a cazului. Ne vom referi în continuare, doar în sinteză, la principalele informaţii obţinute anterior şi care au fost transformate în probe indubitabile de vinovăţie.

Astfel, menţionăm că, în momentul arestării, criminalul Râmaru purta la mână ceasul luat de la victima celui de al doilea omor, comis în anul 1971. S-a confirmat, de asemenea, cu maximum de operativitate, că acesta avea grupa de sânge A II - tip secretor, aşa cum rezultase din examinarea urmelor de spermă şi a petelor de sânge recoltate de pe o bucată de pânză, descoperită la locul faptei. Mulajul dentar realizat după arestare a atestat particularitatea de identificare semnalată cu prilejul expertizării urmelor de dinţi rămase în muşcăturile găsite pe derma victimelor. Pe unele obiecte de îmbrăcăminte ale agresorului, au fost descoperite pete de sânge care corespundeau cu grupele sanguine ale victimelor.

De asemenea, expertizele efectuate privind instrumentele de atac, găsite asupra criminalului, precum şi a celor ridicate, la indicaţia acestuia, de sub streaşina de la cămin, unde le ascunsese, au certificat faptul că acestea au produs leziunile specifice descoperite pe corpul victimelor. La fel, s-a stabilit, tot prin expertize, că firele de păr ridicate de la faţa locului, în două cazuri de omoruri, aveau caracteristici medulare asemănătoare cu cele ale asasinului, în mod neândoielnic, proba hotărâtoare obţinută în acest caz a fost adeverinţa de scutire medicală, care s-a stabilit cu certitudine că i-a aparţinut.

Alte probe concludente au fost obţinute prin audierea a numeroşi martori şi prin cercetarea părinţilor acestuia, care au relatat împrejurări cunoscute direct de la fiul lor, precum şi locul de ascundere al unor corpuri delicte. În numeroase cazuri, victimele tentativelor de omor l-au identificat pe autorul agresiunilor, în faza iniţială după fotografie iar, ulterior, prin recunoaşterea lui dintr-un grup de bărbaţi, cu vârstă, înfăţişare şi îmbrăcăminte asemănătoare.

Fig. 27 - Una din victime, cea care l-a recunoscut pe autor, după arestare

Pentru realizarea în bune condiţiuni a cercetării criminalului, care prezenta o serie de particularităţi demne de a fi luate în seamă, împreună cu procuratura a fost elaborat un plan special, urmărindu-se ca cel în cauză să indice noi probe - pentru fiecare caz în parte - şi să ofere, prin detaliile ce le va furniza, o cât mai bună corelare a acestora cu datele obiective ale cercetărilor efectuate la faţa locului, constituindu-se astfel în noi probe. S-a avut în vedere, prioritar, faptul că infractorul prezenta o dereglare a ritmului somn-veghe. Ca atare, s-a hotărât ca cercetarea lui să se desfăşoare mai ales noaptea, când era ceva mai apt pentru comunicare şi eventuală colaborare cu anchetatorii (procurori şi poliţişti).

În faza iniţială, s-a apreciat ca fiind mai adecvată o discuţie liberă cu acesta, fără a se aborda aspecte, fapte şi probe concrete. S-a urmărit eliminarea oricărei influenţe asupra procesului de mărturisire cu privire la infracţiunile săvârşite, mobilul şi modul lor de săvârşire ori alte împrejurări. Această atitudine în anchetă avea motivaţia ei. S-a avut în vedere şi faptul că un colectiv de specialişti, care a studiat toate infracţiunile comise prin violenţă şi rămase cu autori necunoscuţi pe raza Capitalei, în ultimii ani, a selecţionat o serie de fapte grave care, după modul de operare şi împrejurările în care au fost comise, puteau fi considerate ca având legătură cu Râmaru Ion, relaţie ce trebuia clarificată. Cum

în unele din aceste cazuri probaţiunea era dificilă - pentru evitarea oricărei erori - s-a apreciat a fi mai indicat ca referirea la acestea să o facă cel aflat în cercetare, înlăturându-se astfel orice sugestie în anchetă. Convingerea echipei de cercetare a fost că o asemenea tactică în procesul interogării criminalului reprezenta o exigenţă în plus şi nu presupunea întârzierea ci, dimpotrivă, avantajarea anchetei.

Ca urmare, iniţial, s-au purtat o serie de discuţii, fără a i se lua declaraţii scrise, cu privire la familia autorului, activităţile lui studenţeşti şi extraşcolare, locurile frecventate în Bucureşti, localităţile unde s-a mai deplasat, mijloacele de existenţă, modul de satisfacere a nevoilor sexuale, starea lui de sănătate şi preocupările lui. Chiar şi aceste discuţii au fost extrem de dificile, întrucât criminalul a fost, zile în şir, foarte închistat, necomunicativ ori lapidar. L-au preocupat mai mult discuţiile cu privire la starea lui de sănătate, susţinând că nu se simţea prea bine şi că este bolnav. După trei nopţi de tatonări, timp în care s-a realizat o relativă apropiere faţă de anchetatori, autorul a căpătat o oarecare încredere şi a început să facă unele referiri, de ordin general, privind faptul că ieşea uneori noaptea pe străzi, unde întâlnea femei, dar, fiind refuzat, le lovea.

Odată câştigată această poziţie în anchetă, discuţiile au fost continuate, cerându-i-se să arate concret cum a procedat la săvârşirea acestor agresiuni. Încetul cu încetul, pe distanţa mai multor zile şi nopţi, autorul a relatat, dând şi unele detalii, modul cum a săvârşit cele trei omoruri deosebit de grave din anul 1971, omorul calificat comis în anul anterior, cazurile de tentative de omor asupra victimelor E. M., B. E., B. O. şi F. I.

După ce s-a discutat cu privire la alte fapte comise, s-a revenit la examinarea metodică a fiecărui caz în parte, pentru a explica o serie de aspecte concrete la care nu s-a referit în primele depoziţii. În acest fel, au fost obţinute declaraţii aproape complete pentru individualizarea fiecărui caz, precizări referitoare la modul în care a săvârşit infracţiunile şi, în plus, unele relaţii privind locul unde a ascuns, aruncat sau vândut unele dintre obiectele furate de la victime ori instrumente folosite la atac, care ulterior au fost găsite şi ridicate. În finalul cercetărilor, au fost obţinute date concrete şi despre alte trei tentative de omor (victime F.E., S.G. şi I.M.), o tâlhărie, un furt prin spargerea vitrinei şi o tentativă de viol (victimă G.G.), deci în total 15 infracţiuni. Printre acestea, criminalul a recunoscut şi a furnizat detalii şi cu privire la împrejurările în care a comis violul din cimitir.

Un alt obiectiv important al cercetărilor l-a constituit stabilirea faptului dacă Râmaru Ion a săvârşit infracţiuni şi în alte localităţi din ţară - de exemplu în municipiul Constanţa, unde a lucrat ca muncitor sezonier, în ultimele două vacanţe de vară - şi în mod deosebit în judeţul Braşov, unde se înregistraseră anterior cazuri de ucidere a unor femei. Verificările efectuate pe mai multe planuri, de către ofiţeri competenţi, au dovedit că acesta şi-a desfăşurat activitatea infracţională exclusiv pe raza Capitalei.

Pe tot parcursul cercetărilor, conlucrarea permanentă a organelor de procuratură şi poliţie a asigurat administrarea, în scurt timp, a unor probe de vinovăţie concludente, care au permis elaborarea operativă a rechizitoriului şi trimiterea în judecată a asasinului, pentru pedepsirea lui, în raport cu gravitatea deosebită a faptelor şi cu pericolul extrem pe care-l prezenta pentru societate. Mai precizăm faptul că şi anterior, în timpul desfăşurării acţiunilor investigative pentru descoperirea criminalului, procuratura şi poliţia au promovat principiul elaborării în comun a măsurilor necesare, situaţie care a facilitat luarea unor decizii temeinic argumentate, corespunzătoare diferitelor etape ale dinamicii evenimentelor.

Cu prilejul cercetării sale, criminalul a dat în ultimele cazuri o serie de detalii semnificative pentru infracţiunile săvârşite cu luni de zile înainte, demonstrând astfel că la săvârşirea tuturor faptelor a plecat pregătit pentru atac, având asupra lui cuţit, toporişcă sau bară metalică. De exemplu, în cazul tâlhăriei săvârşite în vara anului 1970 asupra victimei H. M., deci cu un an înainte de momentul arestării şi cercetării lui, a declarat că aceasta avea în geantă şi o pereche de pantofi, împrejurare necunoscută la acea oră de către poliţie, dar confirmată ulterior de către victimă, care iniţial omisese să facă şi această precizare în reclamaţie.

În finalul cercetărilor, după ce i s-a prezentat dosarul întocmit, dându-şi seama că vinovăţia lui este stabilită prin probe concludente, iar expertiza psihiatrică nu confirma susţinerile lui că ar fi acţionat fără discernământ, şi-a schimbat atitudinea de colaborare cu anchetatorii. A declarat că suferă de o amnezie totală şi că nu-şi mai aminteşte nimic din ceea ce a făcut.

Înainte de a fi trimis în judecată, a fost supus unei expertize psihiatrico-judiciare, de către o comisie formată din specialişti în psihiatrie, medicină legală şi neurologie, care a răspuns următoarelor întrebări esenţiale:

a) dacă din punct de vedere obiectiv, pe baza explorărilor funcţionale, se evidenţiază prezenţa unei maladii psihice de natură a-i afecta discernământul?

b) dacă, în raport cu manifestările acestuia în familie, şcoală şi societate, precum şi de observaţiile clinice, se evidenţiază o boală psihică şi în ce măsură aceasta afectează starea lui de conştiinţă?

c) dacă, în raport cu împrejurările în care au fost săvârşite infracţiunile, sunt temeiuri pentru a se concluziona că, în momentul săvârşirii acestora, se afla într-o stare de inconştienţă (totală sau parţială)?

d) dacă în cauză se impun măsuri cu caracter medical şi în ce scop?

Vom prezenta în continuare câteva dintre constatările de bază ale expertizei şi, în special, concluziile acesteia.

Astfel, s-a subliniat faptul că în momentele de furie a prezentat şi tendinţe autoagresive, situaţie demonstrată prin constatarea că, pe membrele superioare şi inferioare, prezenta peste 20 de înţepături ce şi le-a provocat singur. Agresivitatea şi caracterul său impulsiv reieşeau, de asemenea, din violenţa cu care a distrus masa, salteaua şi alt mobilier din camera unde a dormit la cămin. Traseele electro-encefalografice nu au relevat descărcări care să confirme bioelectric o comiţialitate temporală.

Examenul psihiatric efectuat în mod repetat, în timpul anchetei şi la spital, nu a putut scoate în evidenţă tulburări de tip psihotic. Nu s-au remarcat stări halucinatorii, confuzionale, delirante sau de altă natură psihotică. În prima perioadă a cercetărilor, s-a remarcat un fenomen de tip histeroid [negativism, opoziţie la ortostatism, cu mimarea pierderii tonusului postural (în loc de cartierul Floreasca spunea Florentina, în loc de Piaţa Unirii, Piaţa Uniunii etc.), precum şi suspiciune faţă de alimente. Aceste manifestări au avut un caracter reactiv net faţă de situaţia în care se afla, după arestare, stare de care a fost deplin conştient încă de la început. În acelaşi fel au fost interpretate şi unele consemnări anterioare din fişa lui medicală cu privire la starea lui de nevroză, în sensul că erau tot manifestări psihopatice situaţionale, condiţionate de propriile lui acţiuni.

Datele examenului clinic psihiatric efectuat în mod repetat, cele anamnezice, precum şi istoricul vieţii lui Râmaru au pus în evidenţă, în mod clar, existenţa unor pronunţate deviaţii şi anomalii de caracter, temperament şi personalitate, atât de nucleu, cât şi de dezvoltare dizarmonică, în timp, la care a contribuit fără îndoială, cu influenţă negativă directă, şi mediul familial.

Tabloul psihopatie al criminalului era polimorf, cuprinzând aproape întreaga gamă a trăsăturilor negative pe care le poate îmbrăţişa structura monstruoasă a personalităţii. Între aceste trăsături trebuie menţionate, în primul rând, agresivitatea, impulsivitatea, cruzimea feroce, vâscozitatea şi lentoarea proceselor ideatice, cu inerţie între cele de excitaţie şi inhibiţie şi, mai ales, amoralitatea absolută, cu aberaţii sexuale de o intensitate rar întâlnită chiar şi în literatura de specialitate.

A manifestat şi tendinţe necrofilice, demonstrate de predilecţia pentru continuarea actului sexual şi după încetarea spasmelor agonice. În plus, în unele cazuri, agresivitatea nediferenţiată a continuat şi după moartea victimelor, aşa cum o dovedesc examenele medico-legale, prin semnalarea de multiple plăgi nesângerânde, provocate deci după decesul victimelor; impulsivitatea lui explozivă a căpătat şi o aparenţă epileptoidică, nu numai prin intensitatea ferocităţii ci şi prin viscozitate, sărăcie intelectuală, adezivitate, tendinţă de detaliere şi minuţiozitate (aranja obiectele victimelor cu o ordine de ritual), precum şi prin manifestări de misticism paradoxal (jurăminte pe cruce, frecventarea bisericilor şi rugăciuni nocturne, chiar şi în celulă).

Nu a prezentat simptome de boală organică cerebrală ori semne de impregnare alcoolică cronică. Episoadele ebrioase, semnalate în anamneză, au avut un caracter incidental, dar au demonstrat, totodată, şi tipul de psihopatie predominant explozivă, a cărui sensibilitate la alcool este bine cunoscută. Comisia de expertiză i-a stabilit, în final, diagnosticul: „psihopatie polimorfă, cu caracter dominant impulsiv şi pervers sexual".

Dintre concluziile subliniate de expertiză evidenţiem câteva mai semnificative. S-a precizat, astfel, faptul că dezvoltarea anormală a personalităţii, de proporţii monstruoase, nu a afectat starea de luciditate a conştiinţei acestuia. În împrejurările în care a săvârşit infracţiunile, nu sunt temeiuri pentru a se trage concluzia că în acele momente, se afla în stare de inconştienţă (totală sau parţială). Dimpotrivă, din toate datele rezultate din anchetă, precum şi din discuţiile şi răspunsurile date direct comisiei de expertiză, rezultă luciditatea cu care acestea au fost comise.

Măsurile cu caracter medical nu se justifică, deoarece acţiunile respective au fost comise în condiţiuni de premeditare minuţioasă, cu pregătire corespunzătoare, intenţionalitate clară şi profit material. Momentul terapeutic medico-social, care poate în trecut ar fi fost util şi eficient, este în prezent depăşit. Gravele infracţiuni comise nu pot fi puse pe seama unor impulsuri irezistibile cu caracter sexual, întrucât dominanţa sexuală a fost de cele mai multe ori dublată de interese josnice ca jaful (tâlhăria) şi, ori de câte ori intervenea pericolul de a fi prins, îşi întrerupea activităţile şi fugea. S-a apreciat motivat că, aspectele psihopatologice ale acestui caz singular, deci cele de anormalitate, nu au depăşit în niciun moment limitele psihopatiei, adică a unor anomalii ale trăsăturilor de caracter, temperament şi personalitate. În aceste condiţii, comisia de expertiză a apreciat că nu este justificat niciun argument de atenuare a gravelor culpe ale celui expertizat.

Cu privire la judecarea criminalului, se impun câteva consideraţiuni particulare. Procesul s-a desfăşurat în condiţiuni speciale, cu participare doar pe bază de invitaţie, apreciindu-se că, altfel, nu s-ar fi putut realiza normal, din cauza presiunii extraordinare a publicului. În zilele procesului, care a pretins şi asigurat audierea unui număr mare de victime şi martori, în jurul tribunalului s-au aflat permanent mii şi mii de cetăţeni ai Capitalei, care au dorit să participe la dezbateri. În atare condiţii, existând motive temeinice de temere pentru securitatea inculpatului, mulţi cetăţeni pronunţându-se că l-ar linşa, au fost iniţiate măsuri deosebite de pază şi asigurare a ordinii. Chiar şi transportarea criminalului la tribunal s-a realizat sub o pază de excepţie şi cu modificări permanente de itinerarii. Pe toată durata desfăşurării judecăţii, inculpatul a manifestat o atitudine de aparentă absenţă şi distanţare deşi, practic, s-a observat că a urmărit dezbaterile cu deosebită atenţie.

În sarcina lui au fost reţinute, cu probe, toate faptele prezentate în rechizitoriu, cu

excepţia unei tentative de viol, victimă S.S., caz în care instanţa a dispus trimiterea dosarului organelor de urmărire penală, pentru refacerea cercetării şi completarea probatoriului.

În pledoaria de apărare a inculpatului, avocatul a susţinut că nu este de acord cu cererea acuzării de a se aplica pedeapsa cu moartea, deoarece acesta are un psihic anormal şi un grad de discernământ redus, impunându-se, deci, o mai bună individualizare a pedepsei, respectiv condamnarea doar la o pedeapsă privată de libertate şi obligarea la tratament medical. A mai susţinut că omorurile au fost realizate în scopul anihilării victimelor pentru a săvârşii un act sexual, apreciere care ar obliga instanţa să nu reţină calificarea juridică de omor deosebit, ci doar pe aceea de omor cu premeditare.

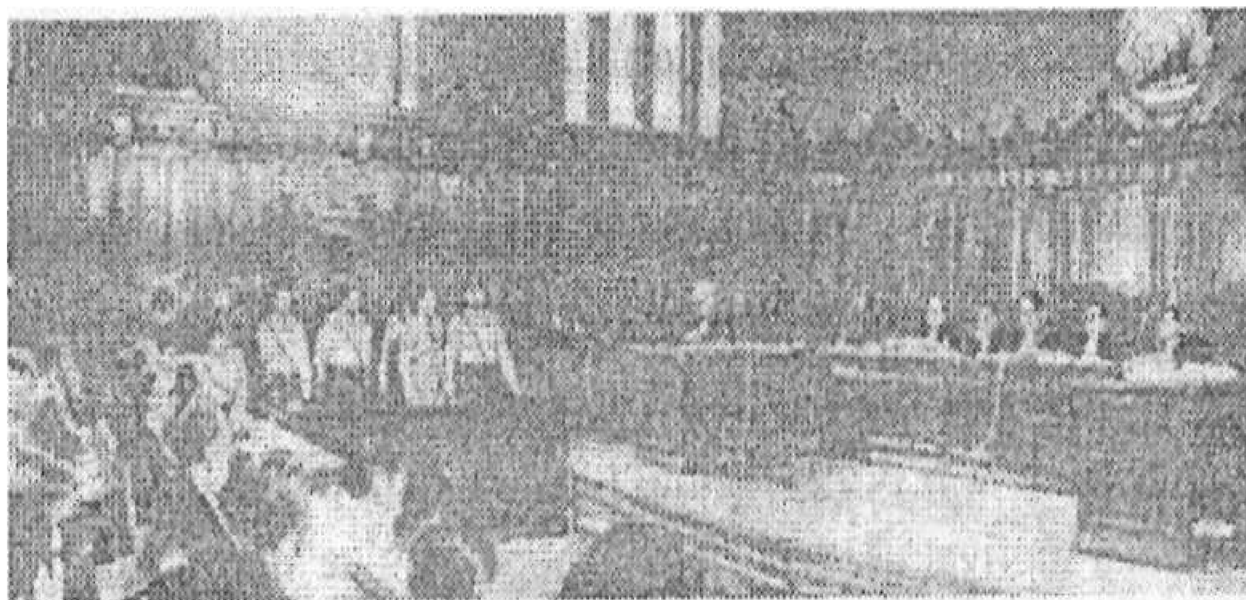

Fig. 28 -Aspect din sala de judecată a criminalului

La sfârşitul dezbaterilor, s-a acordat ultimul cuvânt inculpatului. Deoarece considerăm conţinutul acestuia ca fiind deosebit de semnificativ pentru înţelegerea atât a aspectelor esenţiale cât şi a celor particulare ale acestui caz de excepţie, în practica judiciară a ţării noastre, vom prezenta textul integral, aşa cum a fost el consemnat în sentinţa penală nr. 145 din 3 septembrie 1971, dată de către

Tribunalul Municipiului Bucureşti (textul a fost redactat cu relativă fidelitate, preluând o serie de agramatisme şi motivări puerile ale criminalului).

„Inculpatul, având ultimul cuvânt, susţine că a comis unele fapte, dar în acele momente nu a fost conştient. Nu ţine minte ce a făcut.

Nu poate să spună de când, dar după câteva săptămâni sau luni după ce a luat medicamente şi a fumat ţigări străine a avut momente când nu ştia ce face, era inconştient şi crede că a făcut rău. Ceea ce a făcut şi de ce a făcut nu ştie, nu a avut un scop dinainte stabilit.

Îi pare rău, dar a fost ajutat şi de tatăl său. El l-a văzut tăiat la mână şi apoi l-a

îndemnat să facă ce a făcut. Arată că, cu un an în urmă, tatăl său l-a văzut cu o fată şi i-a spus atunci că dacă el ar fi mai tânăr ar trece-o printr-un fier şi pe urmă ar viola-o. Când l-a văzut tăiat la picior şi mână, l-a îndemnat să nu se mai taie, să găsească o fată şi dacă nu vrea să meargă cu el să o lovească şi să o violeze.

Tot tatăl său l-a îndemnat să ia şi bani de la femei, nu numai să le violeze. M-a învăţat să merg pe ploaie sau să iau maşina să nu vină miliţienii cu câinii ca să-l urmărească. Când a fost la garajul Floreasca, i-a spus cum să facă cu o femeie care credea că are bani.

Mai arată că atunci când a fost copil şi a primit o lovitură în cap de la un cetăţean din oraşul său a simţit atunci o arsură şi ceva care merge de la gât pe partea stângă a corpului.

Astă iarnă a mers la policlinică pentru tratament, dar atmosfera de acolo l-a speriat şi de aceea nu s-a mai dus.

L-a cămin i se părea că vine cineva după el, se speria şi atunci pleca.

Apoi mai arată că a vrut să se interneze într-un spital, dar a văzut acolo tratamentul, adică cum se bat oamenii şi atunci a fugit. Nu poate să spună dacă a stat internat în spital sau nu.

Mai arată că n-a vrut să spună că tatăl său este vinovat în totul, dar are şi el o vină că l-a învăţat să facă ceea ce a făcut şi el nu a putut să reziste la aceste îndemnuri.

În ultimul timp a vrut să meargă în pădure să se facă cioban fiindcă i se părea că toată lumea se uită urât la el.

A încercat să vorbească cu o colegă frumoasă, dar aceasta a plecat de lângă el.

Astă vară unde a stat a venit tatăl său la el şi l-a învăţat cum să facă ca să nu-l vadă cineva când comite un rău. L-a învăţat să meargă şi să atace femei când este timp ploios, să le ia banii ca să cumpere casă. Banii să-i dea lui - fiindcă pe el nu-l întreabă nimeni de unde-i are că este salariat. I-a dat 1.800 lei, şi nu ştie ce a făcut cu ei. În continuare arată că banii care i-a luat de la casieriţă tot tatăl său i-a îngropat, mai spunând că-i va depune la C.E.C. pentru a cumpăra casă.

Că la ancheta penală a arătat că a lovit o fată lângă Teatrul Giuleşti, dar nu este fata aceea arătată în dosar. A spus despre aceasta organelor de miliţie că vrea să meargă la faţa locului spre a arăta cum a făcut, dar nu l-au dus. Că nu a cunoscut că femeia pe care a lovit-o avea mulţi copii.

Mai arată că tatăl său i-a spus că el în tinereţe a făcut aşa cum îl învaţă pe el să facă şi nu l-a prins, iar pe el dacă îl vor prinde nu îi vor face nimic, fiind bolnav. I-a mai spus că dacă ar prinde o fată în maşină ar pune-o în cârlig.

Apoi arată că a luat medicamente de la policlinică şi care-i făcea bine dar mai târziu

îi făcea rău având arsuri în cap.

Bara de fier găsită la el arată că a luat-o ca să se apare deoarece a fost bătut de nişte cetăţeni fără să le facă ceva. Când lovea pe cineva simţea că-i merge un curent până la gât.

Nu ştie de unde i-a venit aceasta, ori de atunci de când a fost lovit când era copil, ori când s-a tăiat la gât când a căzut de pe o stivă cu lemne, când lucra la Constanţa în port.

Când a rămas repetent a avut o stare, că nu ştia ce face şi a intrat în alt cămin unde studenţii nu l-au cunoscut şi l-au luat la bătaie aruncând toţi în el cu ce aveau. După aceasta i se părea că toţi se uită la el şi atunci s-a izolat în camera de la cămin; de altfel, nu a mai voit nimeni să stea cu el.

Mai arată că nu este un om rău fiindcă atunci când vedea că studenţii care nu aveau ce mânca că nu aveau cartelă el le dădea să mănânce din ce îi aducea de acasă mama lui.

De multe ori mergea pe stradă, nu ştia ce face, regretă că a făcut rău şi cere iertare familiilor victimelor şi opiniei publice".

Instanţa de judecată, după ultimul cuvânt al inculpatului, a dispus arestarea tatălui acestuia. Măsura a fost motivată de declaraţiile fără echivoc făcute de inculpat, în sensul că tatăl lui a fost cel care l-a îndemnat şi învăţat ce şi cum să facă şi, în plus, l-a asigurat că nu va păţii nimic, chiar dacă va fi prins, deoarece este bolnav. L-a convins de pretinsul adevăr al spuselor sale, deoarece i-a mărturisit că şi el a comis asemenea fapte în tinereţe şi nu a fost prins.

După arestare, tatăl lui Râmaru a fost cercetat temeinic, dar nu s-au putut administra probe concludente de vinovăţie în sprijinul celor afirmate de către fiul lui. Au fost doar reconfirmate aspectele menţionate şi recunoscute de către tatăl inculpatului în timpul urmăririi penale, care au fost înfăţişate într-un capitol anterior. Ca urmare, a fost pus în libertate.

Aspectul juridic în sine poate fi considerat ca fiind insuficient clarificat. Ceea ce prezintă însă un interes deosebit şi trebuie subliniat, se referă la posibilitatea ca unele dintre învinuirile ce i le-a adus tatălui să fi fost adevărate. Faptul esenţial, care merită a fi evidenţiat, priveşte, fără îndoială, latura morală a situaţiei, sublinierea pe care inculpatul a făcut-o referitor la falimentul moral al tatălui, în procesul atât de înnourat şi încâlcit al educaţiei ce s-ar fi cuvenit s-o primească de la părinţi.

În momentul când completul de judecată a pronunţat pedepsele aplicate şi criminalul şi-a dat seama că a fost condamnat la moarte, s-a încordat brusc, cu o forţă deosebită, şi i-a tras la sol pe cei doi subofiţeri de care era legat cu cătuşe. S-a putut observa clar că a fost o scenă provocată de el şi că nu i s-a făcut rău, cum dorea probabil să demonstreze, deoarece, într-o asemenea alternativă, nu avea practic posibilitatea să-i tragă după el pe paznicii lui direcţi.

Râmaru Ion a declarat recurs la Tribunalul Suprem, motivând pueril şi fantezist că nu este vinovat. A inventat şi susţinut o poveste cu un arab neidentificabil, care ar fi comis în mod direct unele dintre faptele puse în sarcina lui iar, în cazul altora, i-a cerut şi lui să lovească ori să violeze victimele.

Considerăm că este interesant pentru cititori să cunoască şi conţinutul acestui document pentru a-şi face o imagine mai completă asupra anomaliilor caracteriale şi de personalitate ce le prezenta criminalul. Redăm în continuare, integral, textul autentic al acestui recurs.

„Subsemnatul Râmaru Ion, născut la Caracal, regiunea Oltenia, deţinut în penitenciarul Jilava, condamnat la moarte pentru că %ice oamenii, miliţia, că am omorât. Rog a aproba recursul pentru următoarele motive:

Eu am cunoscut un om care era arab şi-l chema Ah med şi venea pe la mine pe la cămin fi dormea câteodată noaptea la mine. Este cam de aceeaşi vârstă cu mine. Eu l-am cunoscut într-o staţie de maşină de noapte la Viaţa Unirii, cred că este vreo doi ani de atunci. Nu ştiu precis dacă este chiar doi ani. Are părul negru, cravată şi cămaşe şi fular, pardesiu şi un geamantan cu mai multe culori. El m-a întrebat cu ce maşină poate merge la aeroport. Eu i-am spus că şi eu merg în partea aia, adică la cămin. Şi mi-a spus în maşină că el face afaceri cu nişte timbre şi maşini, şi merge în toată ţara şi că a terminat Facuitatea de limbi străine la bucureşti. Are ochi negri şi bronzat la faţă. El mi-a spus că merge şi la Timişoara, Constanţa, Braşov şi în alte oraşe. Câteodată avea bani mulţi iar altă dată nu mai avea deloc. Mi-a dat şi mie după câte îmi amintesc 100 de lei şi mâncare mi-a dat câteodată. El mai %ice că are nişte prieteni care sunt studenţi aici la Bucureşti. Ştiu că a început să mă mângâie şi era din ăla care suge membru. El m-a luat într-o seară la restaurant şi mi-a dat mâncare şi am băut nişte băutură şi noaptea am venit împreună cu el la cămin şi am vrut să mă culc şi el m-a mângâiat şi mi s-a sculat membru şi el s-a repezit la mine şi mi-a luat membru şi l-a supt. Mi-a dat nişte ciocolată să mănânc şi bomboane. Nu cred că era doctor de meserie. Mi-a spus că are maşină dar că este dată la prietenii lui care sunt studenţi străini.

Eu nu prea îl întrebam pe el. Mai mult el îmi povestea. Ştiu că într-o seară mi-a spus că el are pistol şi că să nu spun nimănui de el. El venea noaptea la mine în cămin. Odată l-am întrebat unde a fost şi mi-a spus că a fost să-şi schimbe nişte timbre că el avea colecţie la Timişoara şi la Braşov. El venea pe la mine foarte rar. Intr-o noapte i-a căzut din mâini portofelul şi o fotografie în care era un negru şi el mi-a spus că este student, prietenul lui. Mi-a mai povestit că el are rude la minister şi prieteni şi că el vrea să vină aici în România să stea. El mi-a mai spus că la ei în ţară se prinde femeile pe stradă şi le omoară.

Mai menţionez că în noaptea când m-am întâlnit cu el era primăvară şi puţină ploaie. Tot atunci el mi-a dat ţigări străine care cred că aveau opiu în ele, că dormeai şi visam frumos, grădini frumoase. Îmi amintesc că odată eu i-am dat lui Ahmed 1000 lei dar nu ştiu de unde i-am avut ori de la Constanţa, când am lucrat în port, ori furaţi. Dintre colegi mai cred că l-au mai vă^ut la cămin Fulga Florian. Nu pot să ştiu precis dar aşa îmi amintesc, că a venit Fulga odată în cameră şi l-a văzut. Menţionez că eu făceam tot ce îmi spunea el. La miliţie nu am spus de el fiindcă mi-a fost frică să-l spun că el mi-a spus că are prieteni şi la miliţie şi la minister.

El îmi dădea ţigări cu opiu şi îmi făceau bine că eu am fost bolnav de nervi. El nu mi-a dat mie nicio adresă.

El mă găsea pe mine la cămin pentru că eu i-am dat adresa şi îmi dădea telefon la cămin şi îmi spunea unde să mă întâlnesc cu el. Eu îi spuneam că am nevoie de vreo fată şi el îmi spunea că o să-mi aducă el o fată frumoasă dar să-l mai las să-mi sugă membru cu gura. Eu l-am crezut şi am aşteptat să-mi aducă o fată frumoasă, dar el tot nu mi-a adus şi eu nu l-am mai lăsat să-mi sugă membru şi el atunci s-a supărat şi m-a luat cu el la restaurant unde m-a îmbătat şi apoi ne-am dus cu un autobu^ în oraşi am coborât aproape de cinematograful Patria. Am vrut să mai intrăm la un restaurant dar pe mine nu m-a primit că nu eram îmbrăcat cum trebuie şi ne-am dus spre Piaţa Unirii. Nu mai ştiu dacă pe jos sau cu vreo maşină mică. De aici el a dat un telefon şi mi-a spus să merg cu el. De aici am mers pe jos ne-am plimbat pe stradă şi am văzut că vine o fată şi neam luat după ea. Eu am întrebat-o dacă vrea să meargă cu mine, ea nu a vrut şi atunci Ahmed mi-a spus că o cunoaşte pe fata asta de la un restaurant şi că ea n-a vrut să meargă cu ei la camera lor din oraş el şi cu prietenii lui studenţi, de la Institutul de limbi străine şi unul de la medicină. După aceea el a oprit-o şi a vorbit cu ea şi au început să se certe. Apoi la un colţ de stradă mi-a cerut toporul şi a lovit-o şi cu cuţitul lui. Eu am vrut să-l opresc, el nici nu vrea să mă asculte şi am tras-o în curte şi mi-a spus să o viole^ şi eu.

Menţionez că acest topor era ascuţit şi el l-a mai cerut şi altădată când a mai venit la mine în apropiere de anul nou 1970 după care mi l-a adus înapoi după două săptămâni.

Dacă o fi femeia aia care mi-au spus la miliţie că a murit trebuie să se ştie că Ahmed a dat cu toporul în ea şi cu cuţitul eu nu sunt autorul ei. Vreau să se consulte expertiza medicală şi să se compare acest topor cu toporul găsit în servieta mea. Toporul cu care a dat Ahmed în ea mi-a spus să-l ascund şi eu l-am ascuns sub o niagare de lângă ştrandul I^yor. Im miliţie şi la tribunal am recunoscut că este acela care s-a găsit în geantă la mine nu ştiu de ce am recunoscut nici eu nu ştiu de ce. Mai menţione^ că toporul care s-a găsit la mine în geantă are vopsea pe el adică pe partea care taie. Dacă era acela care s-a găsit asupra mea nu mai avea vopsea pe partea unde tăia pentru că acesta era ascuţit. L-a miliţie m-a întrebat dacă am dat cu el în ciment şi s-a ştirbit şi eu am spus că am dat. Ce spuneau ei ziceam şi eu tot la fel ca să nu îngreune\cercetările organelor de miliţie.

De asemenea mai menţione^ că nici fierul care mi s-a arătat la miliţie şi la tribunal, care avea desene pe el nu este acesta întrucât eu nu-l recunosc. Când am plecat la tribunal mi s-a spus de către organele de miliţie că trebuie să recunosc că este acest topor şi din cau^ă că m-au ameninţat şi cu curentul electric pe care chiar l-a pus pe mine şi m-a curentat cu el peste tot, inclusiv în cap unde eu am fost la spital bolnav şi de frică că mi se zdruncinau toţi creierii din cap am recunoscut că acela este toporul şi că am lovit pe această fată în cap. Rog instanţa judecătorească să cântărească bine acest caz pentru că eu nu sunt autorul. Organele de miliţie au probe după dinţi şi de asta spun că eu am fost autorul că se cunoaşte după dinţi. Dar mai arăt că chiar expertiza medicală nu a fost chiar atât de exactă asupra mulajului schiţelor că ar fi fost ai mei. La tribunal am recunoscut că eu sunt şi din cauză că un anchetator îmbrăcat civil mi-a spus că dacă nu vrei să recunoşti ne pierii de „clienţi" adică dacă vrei să primeşti o pedeapsă mai uşoară să recunoşti tu totul să fi sincer.

După asta ne-am despărţit de Ahmed a plecat repede înapoi şi eu am mai mers pe altă stradă înainte. Ştiu că el a venit după câteva zile la mine la cămin şi mi-a spus să nu spun despre el nimic nici chiar dacă mă prinde şi mă duce la miliţie şi m-a ameninţat. Tot el a lovit-o cu cuţit şi pe fata aia care după câte am auzit afost asistentă la

Facultatea de fizică, de la organele de miliţie. În legătură cu aceasta tot la fel a venit Ahmed într-o seară târziu la mine la cămin şi mi-a spus să merg cu el să bem şi am plecat, şi am mers la restaurant, am băut şi am ajuns aproape de staţia Sf. Gheorghe. Am mers pe stradă cu el drept înainte, a dat la o persoană un telefon din a 7-a cabină şi am auzit decât atât „Puşi a mai venit" apoi a zis bine, a închis telefonul şi a spus hai cu mine. Am mers cu el şi când la un colţ de stradă mi-a arătat o femeie cu care el s-a dus înainte a întrebat-o de o studentă sau o elevă, atât am auzit şi el a început apoi să tragă de ea şi a început să strige. A discutat cu ea în legătură — continuare cu nişte colegi. Apoi mi-a spus s-o lovesc în cap cu un fier. După ce am lovit-o el a lovit-o cu cuţitul. Şi mi-a spus s-o violez După care am mers împreună cu el la cămin şi mia dat nişte ţigări străine cu opiu şi nişte bomboane ciocolată şi apoi mia spus că îmi suge membru. După ce mia supt membru s-a îmbrăcat a desfăcut o sticluţă de băutură şi mi-a dat 25 de lei şi mi-a spus să nu spun nimic despre el şi a plecat şi că o să-mi dea el telefon la cămin. El mă mai căuta la telefon din când în când la cămin lucru pe care îl ştia chiar portarul care mă anunţa prin câte un coleg să vin jos la telefon. Nu mai reţin precis când m-am întâlnit eu ultima oară cu el dar cred că după 1 mai. Eu nu l-am spus la miliţie că mi-a fost şi ruşine că îmi sugea membru şi-a fostfrică de elfiindcă mi-a spus că să nu spun nimic despre el la nimeni că el are un pistol. Mi-a mai spus că a mai fost şi pe la Constanţa unde a mai lovit o femeie pe lângă un restaurant.

Acest om ura femeile cu care el nu prea avea raport sexual ca toti oamenii.

Vreau să mi se aducăfotografii ca să îl pot cunoaşte. Menţione% că el îmi da mie medicamente străine, bomboane şi ţigări cu opiu ca să-mi treacă boala de care sufăr. Menţione^ că după ce luam aceste medicamente avea o stare care îmi calma orice halucinaţie şi era uneori când nu mai cunoşteam oamenii.

În legătură cu banii el îmi dădea mie 25 lei până la 100 de lei. Dintre colegii mei care amintesc că l-au mai vă^ut este şi Constantinescu Eucian din grupă de la mine care îmi aduc aminte că a venit într-o noapte să-mi ceară nişte pâine şi l-a vă^t la masă. El îmi spunea că o să-mi dea şi maşină la un preţ mai ieftin adică vreo 15.000 de lei. Eu l-am crezut şi îl lăsam să-mi sugă membru. Acum mi-am amintit de el că eram şi într-o stare încurcată a memoriei la miliţie când a dat declaraţiile şi vreau săfie adus în faţa mea ca săfie recunoscut.

Despre tata vreau să spun că este nevinovat. Am spus despre el la tribunal nici eu nu ştiu de ce probabil că mi-a fost neca^ că o bătea pe mama acasă când venea. Mai menţione^ că mama mea este încurcată şi mi-a spus unul de la miliţie ca să-l spun şi pe tata la tribunal şi eu lam spus. Despre Ahmed recunosc precis că a venit ultima oară înainte săfiu arestat la cămin că o să îmi aducă maşina".

01.X.1971 S.S. Râmaru Ion

Gânduri

Câteva gânduri privind creşterea eficienţei în activitatea de identificare a autorilor omorurilor

Experienţa câştigată cu trudă în anii interesanţi, dar dificili, cât am lucrat în domeniul descoperirii celor ce au comis infracţiuni grave împotriva vieţii, îmi oferă şi legitimează încercarea modestă de a formula câteva gânduri care, consider că pot fi luate în seamă, îndeosebi de către tinerii care îndrăznesc să-şi dedice energia şi priceperea perfecţionării activităţii de investigare a omorurilor.

În cursul cărţii am schiţat profilul psihologic al celor chemaţi a activa în acest domeniu, precum şi specificul unei asemenea activităţi, comparând-o, dar şi diferenţiind-o de cercetarea ştiinţifică, care se desfăşoară în scopul descoperirii unor adevăruri şi legităţi fundamentale. Am apreciat asemănarea acestora - sub aspectul frumuseţii eforturilor de proiectare a luminii asupra zonelor necunoscute ale vieţii şi universului - dar şi elementele clare de diferenţiere; în zona poliţiei criminale, cercetarea se bazează în mai mică măsură pe date şi mijloace riguros ştiinţifice. Ultima, câştigă în interes din acest punct de vedere, fiind o îmbinare elastică între ştiinţă şi artă, datorită nevoii de a recurge din plin la fantezie, intuiţie, inspiraţie şi creativitate, virtuţi specifice artei. Chiar dacă analogia propusă nu a fost formulată cu toată rigoarea, ea a fost tentantă, mai ales pe latura asemănării celor două domenii în ceea ce priveşte sondarea şi căutarea cu insistenţă a necunoscutului, precum şi efortul depus pe altarul acestui scop, care este, deopotrivă, de admirat.

Teza supremă care trebuie să călăuzească orice activitate de poliţie criminală - deci şi de investigare a omorurilor - se referă la credinţa de nestrămutat că cercetarea la faţa locului reprezintă singura temelie pe care se poate întemeia o adevărată muncă de construcţie şi finalizare a oricărui caz, oricât de complex, dificil ori atipic ar fi el. În absenţa unei cercetări riguroase, realizată cu gândul permanent la perfecţionare, nu putem discuta despre o abordare temeinică a oricărei investigaţii care, lipsită astfel de suportul ei esenţial, va fi nevoită să facă eforturi suplimentare, multe dintre ele gratuite ori chiar să ajungă în zone înfundate sau care nu duc realmente nicăieri. O cercetare superficială a locului faptei ori una realizată defectuos este echivalentă cu un posibil eşec ori impas sau, cel puţin, cu o trenare a cercetărilor şi, pe cale de consecinţă, cu pierderea încrederii în rezolvare.

Exigenţele ce trebuie respectate în această privinţă, precum şi relevarea numeroaselor greşeli şi omisiuni au făcut şi vor mai face obiectul a numeroase cărţi de specialitate. Deci, nu despre ele vrem să discutăm. Nici despre modul de organizare, mijloacele de realizare (inclusiv tehnice), de descoperire, ridicare şi conservare a urmelor sau altor mijloace materiale de probă. Nici despre necesitatea prezentării lor cu precizie şi pentru neschimbare în procesul-verbal de cercetare la faţa locului. La o adică, numai examinarea acestuia de către un specialist este suficientă pentru a da sau nu nota zece unei foarte bune cercetări. Am spus că nu vom vorbi despre ele din punct de vedere tehnic. Vreau doar un singur lucru să subliniem, care mi se pare a fi hotărâtor. Ne referim la mentalitatea celui care face o cercetare la faţa locului, care-l defineşte în esenţă pe un specialist. Dacă acesta ştie că nu poate prea curând revoluţiona cercetarea la faţa locului, îndeosebi pe seama introducerii unor noi mijloace şi metode tehnice - treabă care oricum

nu depinde de el - atunci poate gândi totuşi pozitiv asupra nevoii de perfecţionare continuă a propriei activităţi de cercetare. Şi cam în ce termeni ar trebui făcut acest lucru? Cred că ar fi bine să-şi subordoneze întreaga gândire şi acţiune obiectivului de a efectua cercetarea cât mai bine posibil şi a obţine cele mai bune rezultate, în orice condiţii şi în orice speţă, oricât de complicată ori de simplă i s-ar părea că este. Să nu conceapă şi să nu admită a pleca de la locul faptei cu mâna goală, chiar în situaţii care aparent nu-i oferă nimic. Specialistul ştie că nicio crimă nu este perfectă - oricât de mult şi de bine ar fi fost pregătită - şi niciun criminal nu este perfect, ceea ce înseamnă că a greşit undeva, măcar într-un singur loc. Ei şi atunci, eu sunt acela care descopăr acea greşeală unică, care are rolul magistral al buturugii mici care... Şi apoi, mai ales astăzi, se cunosc şi se pot ridica până şi urme invizibile cu ochiul liber, urme latente, microurmee ş.a. înseamnă că dacă nu plecăm bogaţi în zăcăminte, care vor fi examinate şi valorificate, am fost degeaba la faţa locului. Şi nicio măsură ulterioară nu mai poate fi reparatorie. Acesta este adevărul crud. Dacă am ratat acest început de drum, deci sfânta cercetare a locului faptei, am ratat sigur şi toate sau foarte multe şanse de rezolvare ale cazului.

Atragem atenţia că, cu cât ne aflăm în faţa unui caz mai sărac în urme, cu atât mai mult trebuie să ne încăpăţânăm în ideea de a căuta şi a căuta. La nevoie, când situaţia locului o permite, să luam măsurile necesare pentru a putea relua cercetarea a doua şi a treia zi (prin asigurarea pazei, sigilarea locului). Locul faptei poate fi şi un loc de inspiraţie pentru ca specialistul să gândească acolo mai bine ori să-şi reprezinte mai exact nişte mişcări sau acţiuni ale criminalului. Iar pentru acesta poate fi uneori loc de reculegere sau loc care-l cheamă tainic ori în jurul căruia poate culege informaţii - activităţi care este de dorit să fie cunoscute de către investigator.

Dimpotrivă, în situaţiile când locul faptei ne oferă o abundenţă de urme, să nu ne mărginim la ridicarea doar a celor pe care le considerăm importante, ci să luăm toate probele, chiar şi pe cele care aparent - în momentul cercetării - apreciem că nu au o relevanţă oarecare. Pe parcurs, vom observa că şi acestea sunt de folos, putându-ne contura mai bine *inter criminis* şi facilitându-ne reprezentarea cât mai clară a drumului parcurs de infractor şi a acţiunilor acestuia. Dar asta înseamnă să examinăm cu deosebită atenţie nu numai locul strict al faptei, ci şi căile de pătrundere şi de retragere, eventualele puncte de pândă sau supraveghere ori direcţii unde ar fi putut abandona unele corpuri delicte (bineânţeles şi prin folosirea câinilor de urmărire).

Operaţiunea de cercetare la faţa locului este necesar să fie organizată cât mai raţional şi cuprinzător, cerinţă care pretinde ca, simultan cu desfăşurarea acesteia, să punem în operă şi efectuarea concomitentă a investigaţiilor în zona imediată şi cea învecinată a locului faptei, pentru a culege toate informaţiile ce le putem capta în perioada

cea mai caldă a cazului (dar şi în continuare, după finalizarea acestei cercetări).

Considerăm că, în practică, nu se acordă atenţia necesară unei laturi importante a activităţii de cercetare la faţa locului. După opinia mea, aceasta trebuie să cuprindă obligatoriu şi o faţetă mai puţin valorificată până acum. Ne referim la operaţiunea esenţială care vizează realizarea gândirii operative asupra cazului. Pe parcursul cercetării şi imediat după finalizarea acesteia - tot acolo la locul faptei - trebuie realizată o primă interpretare a urmelor, a naturii cazului (de exemplu: omor, accident, sinucidere, moarte suspectă), a ipotezelor ce pot fi promovate, a unor criterii pentru identificarea persoanelor bănuite, a timpului probabil de săvârşire a faptei şi alte aspecte specifice, dar diferenţiate de la caz la caz. Realizarea acestui moment de gândire operativă la faţa locului permite elaborarea primelor concluzii mai importante şi, totodată, folosirea lor imediată în ceea ce priveşte direcţionarea investigaţiilor, urmărirea unor obiecte corp delict ori care au fost furate ş.a., putând imprima un ritm mai alert al cercetărilor, chiar din faza iniţială a declanşării lor. Nu dorim să încărcăm artificial conţinutul noţiunii de cercetare a locului faptei, ci să evidenţiem o posibilitate şi necesitate care a dus la rezultate valoroase şi rapide în multe situaţii.

În cazurile speciale, când practic nu putem efectua cercetarea la locul faptei - lipsind cadavrul, cum este situaţia în dispariţiile suspecte - se impune organizarea acestei activităţi similar celei din cazurile de omoruri. Aceasta înseamnă că se va cerceta cu toată atenţia locul presupus al dispariţiei (sau zona) precum şi domiciliul (inclusiv dependinţele, curtea, grădina) şi locul de muncă al dispărutului, urmărindu-se descoperirea şi ridicarea de urme, probe, înscrisuri ş.a. care pot documenta concluziile privind adevărata cauză a dispariţiei (eventuale pete de sânge, urme proaspete de săpătură, vopsire pereţi sau duşumea ş.a.); acestea ne vor oferi şi elemente materiale de identificare viitoare a dispărutului (fire de păr, pete biologice pe lenjeria intimă, înscrisuri medicale, stomatologice, operaţii) ori argumente pentru punerea la îndoială a primelor explicaţii date de către cei din familie etc.

Un moment fundamental în cercetarea omorurilor îl constituie cel al elaborării concepţiei de acţiune, care trebuie să se bazeze minimal pe câteva aspecte de interes prioritar, cum sunt:

- motivaţia cea mai probabilă a săvârşirii faptei, respectiv conturarea mobilului (răzbunare, gelozie, jaf, mobil sexual ş.a.), în vederea elaborării ipotezelor;
- identificarea profilului moral-psihic al victimei, a legăturilor acesteia şi a naturii lor;
- modul de operare şi dacă acesta a mai fost folosit în alte cazuri (tentative de omor, violuri, tâlhării, în zone şi timp relativ apropiate);

- criteriile de identificare şi, separat, cele de verificare a elementelor bănuite în caz;
- rezultatul expertizei medico-legale şi al altor examene de specialitate efectuate asupra urmelor sau corpurilor delicte.

În cadrul acestei operaţiuni complexe se va acorda o atenţie deosebită interpretării optimale a urmelor şi analizei psihologice a motivaţiei comportamentale a persoanelor posibil implicate (bănuiţi, martori, victimă). Astfel, pe o asemenea bază, se vor putea gândi măsuri concrete şi eficiente, care să asigure întregului proces de cercetare un ritm alert şi o întemeiere solidă a acestora, depăşind maniera formală de gândire.

Ori de câte ori avem motive temeinice să acordăm prioritate unei ipoteze, vom proceda la verificarea cu precădere a acesteia - chiar în pofida tezei generale că toate ipotezele trebuie verificate simultan - pe această cale putând asigura şanse rapide de rezolvare a cazului şi economisire de energie.

Mi se pare, de asemenea, util să subliniem câteva aspecte referitoare la valorificarea urmelor şi a corpurilor delicte. Orice investigator în acest domeniu este necesar să aibă o bună pregătire criminalistică. Să fie, deci, un adevărat expert, nu însă în ceea ce priveşte latura tehnică a acesteia, ci doar în domeniul cunoaşterii temeinice a tuturor posibilităţilor de exploatare a urmelor. Dacă un investigator nu va cunoaşte - până la amănunt - ce fel de examinări se pot face asupra acestora şi cum concluziile lor îl vor putea ajuta în administrarea probelor, consider că nu va avea o perspectivă clară în cercetare şi nici nu va putea asigura o valorificare superioară a tuturor detaliilor. Ba mai mult, există şi riscul eşecului, în sensul că va cere un examen care se realizează prin distrugerea probei, în loc să ceară mai întâi un alt examen posibil şi necesar, dar care nu are un asemenea efect neavenit şi dăunător. De asemenea, trebuie să cunoască bine modul de interpretare a concluziilor şi a argumentării acestora de către experţi pentru a nu acorda o importanţă prea mare unor concluzii relative ori a ignora altele, deosebit de importante. Dacă nu va cunoaşte care sunt probele biologice ce vor motiva o eventuală expertizare a A.D.N.-ului, atunci el nu va fi capabil să asigure prelevarea şi asigurarea materialului necesar, putându-se astfel priva de o probă hotărâtoare.

Bineânţeles că, investigatorul la care ne referim, trebuie să aibă o formare profesională solidă şi complexă, care să cuprindă, pe lângă o capacitate deosebită în ale meseriei, o largă iniţiere în criminalistică, medicină legală, psihologie şi psihiatrie judiciară, precum şi cunoştinţe de bază în sociologie, criminologie şi chiar logică. Este, de asemenea, necesar să fie înzestrat cu un bun echilibru psihic, mai ales emoţional, cu o logică fermă, dar şi elastică în acelaşi timp, cu putere de analiză şi sinteză; să dispună de o bună imaginaţie, care să-l ajute în reprezentarea unor structuri despre care nu are decât

informaţii lacunare sau răzleţe; să fie dotat cu o intuiţie capabilă să prevadă anumite soluţii neaşteptate ori reacţii nebănuite ale celor pe care-i interoghează şi cercetează. Deasupra tuturor, ca o încoronare, trebuie să troneze un profil moral exemplar, care să-i permită sacrificiul cerut de o muncă aspră, dar nespus de interesantă şi, mai ales, de frumuseţea drumului de căutare a adevărului şi de înfăptuire a justiţiei, în orice situaţie, oricât de delicată sau dificilă ar fi ea.

Personal cred că, o asemenea muncă nu o pot desfăşura decât asemenea specialişti, care nu sunt numai un model ideal greu de atins, ci şi oameni concreţi, capabili să lucreze neobosit, zi şi noapte, pentru a dirUa fascicole de lumină prin ungherele întunecate ale unui comportament nesăbuit. Cu virtuţi mai mari sau mai mici, din categoria celor menţionate, ei pot urca cu încredere spre bucuria nebănuită ce o aduce orice confruntare aprigă cu ascunzişurile firii omeneşti.

În scopul identificării şi verificării elementelor bănuite, este bine să se stabilească criterii concrete în funcţie de care trebuie realizate aceste operaţiuni. Ori de câte ori speţa aflată în lucru ne permite să fixăm criterii care pot opera o selecţie utilă a persoanelor bănuite, să facem apel la o asemenea posibilitate, deoarece putem mări viteza de clarificare a situaţiei acestora. Astfel de criterii pot fi, de pildă, grupa sanguină - în cazul când ea a fost determinată -, ori fragmentele de urme papilare, care nu permit o identificare certă, dar sunt în măsură să asigure selecţia; de asemenea, urmele de muşcătură imprimate pe pielea victimelor, posesia unor obiecte asemănătoare cu corpurile delicte ori modul de operare constatat în caz.

Se recomandă promovarea principiului îndoielii pe parcursul efectuării investigaţiilor şi a cercetărilor, în sensul de a se analiza temeinic, mai ales aspectele esenţiale ale cauzei şi a se observa care din acestea au o valoare certă - documentată prin probe indubitabile - şi care prezintă neclarităţi ori pot fi puse sub semnul întrebării. Acestea din urmă, pot fi notate separat, menţionându-se pentru fiecare stadiul actual, măsurile de verificare ce se impun şi rezultatul acestora, constituind un instrument de lucru mai uşor de urmărit şi finalizat. La fel, se pot construi ghiduri simple, pentru persoanele suspecte sau pentru verificarea ipotezelor, marcându-se faţă în faţă aspectele lămurite, cele ce se impun a fi clarificate, prin ce modalităţi de lucru şi rezultatul acestora. Asemenea instrumente sunt deosebit de necesare în cazurile complexe, cu mulţi bănuiţi şi numeroase aspecte de clarificat.

Un bun specialist va investiga personal cele mai importante probleme sau persoane bănuite şi va lăsa în seama altora doar pe cele marginale ori pe care nu le poate cuprinde. Va şti, însă, în permanenţă, că este necesar să controleze calitatea verificărilor, mai ales când rezultatul acestora este neconvingător ori îndoielnic. O asemenea răspundere, sigur,

revine celui care conduce şi coordonează întreaga activitate într-un caz complex, ştiind că asemenea speţe nu pot fi rezolvate decât în echipă, uneori, cu participarea a numeroşi agenţi. Am subliniat necesitatea controlului calităţii investigaţiilor, deoarece într-o asemenea formulă de lucru - prin forţa împrejurărilor - vor participa şi persoane cu o pregătire mai redusă, care pot, uneori, executa unele investigaţii superficiale ori incomplete. Or controlul la care m-am referit şi pe care-l preconizez este cel pe care trebuie să-l facă specialistul, singurul apt a aprecia valoarea informaţiilor obţinute în cauză.

Este limpede că, nu pledez pentru controlul care, de regulă, îl execută şefii, atunci când aceştia se erUează şi în specialişti şi, de fapt, încearcă să se substituie acestora ori chiar să-i neglUeze. Consider că aceştia trebuie să aibă doar un rol organizatoric, asigurând forţele şi mUloacele necesare. Rezolvarea problemelor de specialitate este atributul specialiştilor, care trebuie să-şi impună punctul lor de vedere calificat, pentru a evita orientarea şi desfăşurarea cercetărilor într-o direcţie neviabilă sau chiar greşită. Afirm aceasta deoarece am trăit personal câteva experienţe nedorite - de asemenea natură - din cauza aroganţei şi autorităţii rău înţelese a unor şefi mari, care s-au erUat în singurii cunoscători ai realităţii şi au provocat prejudicii serioase.

Un alt aspect concludent în acest sens, care defineşte, de asemenea, rolul deosebit al specialistului în această materie, se referă la numeroasele cazuri când anumiţi bănuiţi au fost excluşi nemotivat ori au fost verificaţi incomplet. Sesizând pe parcurs asemenea situaţii, specialiştii care au preluat - uneori după ani de zile - răspunderea rezolvării lor au analizat aprofundat poziţia reală a acestora faţă de caz, au decis reverificarea lor şi au ajuns la soluţionarea speţei. Astfel, într-un caz de omor din judeţul D., am studiat dosarul, după doi ani de la producerea lui şi am demonstrat cu argumente, într-un referat cu propuneri de arestare, că autorul este unul din fraţii victimei. După cinci ani de zile, acţionându-se pe această direcţie, s-a reuşit administrarea unor probe concludente, care au permis trimiterea în judecată şi condamnarea acestuia. Ofiţerul care a rezolvat cazul mi-a comunicat telefonic acest mod de soluţionare şi mi-a spus că i-a arătat procurorului raportul meu, întocmit cu cinci ani în urmă, în care am promovat şi demonstrat această soluţie, sigur pe baza elementelor mai sumare, care existau atunci în dosar.

Mi-a relatat că acestuia nu-i venea să creadă că am intuit atunci rezolvarea, dar aşa s-au desfăşurat faptele.

Referitor la problema pregătirii de specialitate a celor care lucrează în acest domeniu, doresc să mai subliniez o realitate neglijată până în prezent, deşi ea s-a dovedit a fi deosebit de valoroasă, ori de câte ori - cu titlu mai mult ocazional - a fost luată în considerare. Am constatat că ani de zile, ba nu numai ani ci şi decenii, deşi au fost soluţionate sute de cazuri complexe şi pline de învăţăminte, acestea au ajuns pur şi simplu

la arhivă. N-a existat o preocupare organizată şi permanentă pentru valorificarea experienţei dobândite, ceea ce mi se pare a fi un rău incalificabil. Mi-am dat seama mai bine de acest lucru în perioada când, vreme de patru ani, m-am ocupat de formarea unor specialişti în domeniul investigării omorurilor. Cum nu existau decât câteva lecţii pe această linie, am fost obligat să redactez numeroase expuneri, dar mai ales speţe relevante, care se pretau la realizarea unor studii de caz, modalitate de învăţare - axată pe practică - care a stârnit interes deosebit şi a condus la rezultate bune. Cu o asemenea experienţă trăită personal, consider că am îndreptăţirea necesară să susţin că o astfel de activitate este posibilă şi necesară. S-ar impune ca, în primul rând, pe plan central, să fie aleşi şi numiţi unu-doi specialişti, care să se ocupe exclusiv şi permanent de studierea temeinică a cazurilor rezolvate şi, pe baza documentaţiei şi a discuţiilor cu cei care le-au rezolvat, să elaboreze studii individuale. Acestea, se impune să fie detaliate şi să cuprindă cu mare obiectivitate datele esenţiale, respectiv: constatările făcute la faţa locului şi autopsie, modul de operare şi de exploatare a urmelor, ipotezele formulate, cu motivarea lor, modul de verificare a suspecţilor principali şi pista concretă care a dus la rezolvare, cu menţionarea probatoriului asigurat. Pe baza lor se poate răspunde apoi mai multor necesităţi ca: elaborarea şi difuzarea în teritoriu a unor culegeri de speţe de un deosebit interes, redactarea unor studii de caz de către sau în colaborare cu diversele forme de învăţământ existente în poliţie, procuratură, magistratură, facultăţi de drept, ba chiar şi colegii de avocaţi. Îmi închipui că ar putea servi ca temei şi pentru realizarea unui schimb de experienţă internaţional. Sigur că asemenea documente de valoare vor putea fi folosite şi în cadrul învăţământului profesional, la locul de muncă, şi, mai ales, pentru studiul individual pe care trebuie să-l realizeze permanent orice specialist, care aspiră la perfecţionare. Ele ar putea constitui şi baza pregătirii pentru eventualele concursuri, ce consider a fi necesare în viitor, pentru ocuparea cu îndreptăţire a unor funcţii de investigatori în materie criminală.

Epilog

Deosebit de trăsăturile paranormale descrise până acum, am dori să evidenţiem şi o altă latură, respectiv laşitatea asasinului. Astfel, când i s-a dat ultimul cuvânt la proces, a susţinut că este vinovat şi tatăl lui care, de fapt, l-a îndemnat şi învăţat să facă tot ceea ce a făcut. Această atitudine exprimă, pe lângă o anumită ură larvară faţă de tatăl lui, care a avut un comportament violent faţă de copii şi mama lor, mai ales o încercare de a scăpa de răspundere penală, prin plasarea acesteia asupra altor persoane, chiar dacă era vorba despre tatăl lui. În recursul ce l-a introdus, a susţinut o variantă analogă, în sensul că a transferat întreaga vină asupra unui arab neidentificat.

La fel s-a comportat şi într-un alt moment decisiv. Un ofiţer, care a participat la executarea sentinţei cu moartea, mi-a relatat că a avut o comportare lamentabilă, că plângea isteric şi se târa pe sol, implorând milă. S-a comportat similar vieţuitoarei despre care aminteşte rădăcina numelui său.

Râmaru Ion a subliniat, în declaraţia de bază dată în faţa tribunalului, că tatăl lui i-a mărturisit comiterea de către el a unor asemenea fapte, fără să fi fost prins. Omorurile le-ar fi comis tot după miezul nopţii, pe timp de ploaie şi furtună, împotriva mai multor femei.

Problema aceasta a fost tratată în mod expres şi în lucrarea reputatului criminalist Dr. Ţurai Constantin: „Enigmele unor amprente", publicată în anul 1984, la Editura Albatros, care, printre alte cazuri, analizează şi o serie de asasinate, comise în timpul celui de-al doilea război mondial, asupra unor femei ce locuiau în diverse subsoluri, cazuri care au rămas nesoluţionate.

În această carte sunt prezentate un număr de patru omoruri şi o tentativă de omor, săvârşite în anul 1944, prin aplicarea unor lovituri puternice în capul victimelor, cu corpuri contondente metalice. Toate s-au petrecut pe vreme nefavorabilă - ploaie, vânt puternic ori chiar furtună. Criminalul a pătruns pe fereastră în camerele aflate la subsolurile unor locuinţe şi a ucis victimele în timp ce dormeau. Cu prilejul cercetărilor efectuate, au fost descoperite şi ridicate, de pe pervazul ferestrelor ori de pe mobilier, numeroase urme papilare, digitale şi palmare, care au permis să se stabilească că, în speţă, a acţionat acelaşi făptuitor necunoscut ale cărui impresiuni papilare nu au fost găsite în cartotecile speciale ale poliţiei.

Întrucât a lucrat mai mulţi ani în şir la compararea a mii şi mii de urme şi impresiuni papilare, era şi normal ca, mai ales, o urmă digitală care prezenta particularităţi deosebite ale desenului papilar, respectiv de la degetul arătător stâng, să-i rămână fixată definitiv în memorie, ca un fel de tipar în relief al unei preocupări de durată, rămasă nefinalizată. Peste aproape trei decenii, mai precis 28 ani, a avut şansa de excepţie de a se întâlni cu desenul papilar căutat. Parcă nu-i venea să creadă. A recunoscut, însă, caracteristicile acestei urme în impresiunile digitale ridicate de la tatăl criminalului Râmaru, care a făcut şi el obiectul unor cercetări, deoarece a decedat în nişte împrejurări apreciate iniţial ca fiind suspecte.

Astfel, fiind în stare de ebrietate, a călătorit cu trenul, având asupra lui mai multe suluri de carton gudronat. Întrucât nu poseda legitimaţie de călătorie, a încercat să scape de controlor şi să treacă dintr-un vagon îri altul, prin exteriorul trenului, împrejurare în care a căzut între vagoane şi a fost accidentat mortal. Cu prilejul autopsierii cadavrului au fost recoltate impresiunile digitale, palmare şi plantare ale acestuia în scopul efectuării unui studiu dermatologic complex. Concluzia finală a studiului comparativ a fost că, citez

din lucrare: „punctele de coincidenţă stabilite erau suficiente pentru o identificare precisă: Râmaru Florea era autorul crimelor săvârşite cu 28 ani în urmă".

A rezultat, astfel, că Râmaru Florea a fost autorul unor fapte la fel de abominabile ca şi cele comise de către fiul său. Parcă fiul ar fi fost un fruct al mâniei cerului.

CUPRINS